

VLS 2015

Vegleiðingarskriv

TAKS 2015

Innihaldsyvirlit

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum	20
B. Sjálvuppgáva av inntøku- og fíggjarviðurskiftum	40
C. Subjektiv skattskylda, líkamligir persónar, tvískatting	44
D. Skattskyldug inntøka hjá løntakarum	57
E. Frádráttir í inntøkuni og aðrar serreglur	77
F. Stuðulsskipanirnar	80
G. Deyðsbúgv	93
H. Sjálvstøðugt vinnurekandi - móttvegis løntakarum	100
I. Vinnurekandi	104
J. Inntøkuuppgerð hjá sjálvstøðugum vinnurekandi	126
K. Vinnuvirkisumskipan	135
L. Subjektiv skattskylda, feløg	141
M. Kapitalvinningskattalógin	143
N. Skattligar avskrivningar	177
O. Tvískatting	211
P. Tonsaskattur	239
Q. Skatting av vinningi og afturvunnum	244
R. Bindandi svar	245

Innihaldsyvirlit

A. BYGNAÐUR OG UPPGÁVUR HJÁ SKATTAMYNDUG-LEIKANUM.....21

A.1. LÓGARGRUNDARLAG FYRI SKATTAÁLÍKNING OG BYGNAÐI HJÁ

SKATTAFYRISITINGINI21

Lógargrundarlag21

Skatta- og tollfyrisitingin21

Toll- og Skattstova Føroya22

Stýrið22

Økir22

Kommunala líkningarvaldið.....23

Skattamyndugleikar24

Føroya Landsstýri24

Líkningarráð Føroya24

Landsskattanevndin25

Bygnaður25

A.2. SKATTAGONGDIN.....26

Málsføri (Kompetansa).....26

Ársuppgerð26

Freist fyri skattseting eftir meting.....26

B-skattgjaldarar og vinnufeløg, deyðsbúgv v.m.26

”Forventningsprincippet”26

Ógegni (inhabilitetur)27

Málsviðgerð.....27

Upplýsa málið28

Tagnarskylda28

Grundgeving.....28

Boð um avgerð29

Kæruvegleiðing29

Uppafturtøka.....29

Fyrning.....29

Fyrning av persónskatti30

Fyrning av felagsskatti.....30

Innihaldsyvirlit

Fyrning av rentukravi	31
1908-lógin og Norska Lóg.....	32
Fyrning av revsiábyrgd	32
Kæruviðgerð	32
Grundregla um lógarásetta fyrisiting	33
A.3. SJÁLVUPPGÁVA V.M.	33
Sjálvuppgávuskylða	33
Skylda at geva upp skattskylduga inntøku v.m.	33
Innlatingarfreistir	34
Upplýsingar í sjálvuppgávuni.....	34
Nakað um arbeiðsgongd í samband við sjálvuppgávuna	35
Innlatingarfreistir	35
Sjálvuppgávan rættstundis innlatin	36
Sjálvuppgávan ov seint innlatin.....	36
Dagsekt.....	36
A.4. METAN AV INNTØKUGRUNDARLAGNUM.....	36
A-inntøka:.....	36
B-inntøka:.....	36
Frádráttir:	37
Rentur:	37
Ikki fullfíggað sjálvuppgáva	37
Eingin sjálvuppgáva innsend	38
A.5. REVSÍÁBYRGD.....	38
B. SJÁLVUPPGÁVA AV INNTØKU- OG FÍGGJARVIÐURSKIFTUM	40
Sekt.....	41
Meting	41
Kapitalvinningssjálvuppgáva	41
Ognaruppgerð	41
Ognir.....	42
Skuld.....	42
Eginogn.....	43
Ogn hjá børnum	43
C. SUBJEKTIV SKATTSKYLDA, LIKAMLIGIR PERSÓNAR, TVÍSKATTING	44
Full og avmarkað skattskylda	44

Innihaldsyvirlit

C.1. FULL SKATTSKYLD	44
Bústaður	44
Við fráflyting	45
Við tilflyting	46
Lesandi og lærlingar uttanlands	47
180 daga dvørlur	48
Tilhald umborð á føroyskum skipi	48
Globalmeginreglan	49
C.2. AVMARKAÐ SKATTSKYLD	49
Nýtslugjald/royalty	51
Fastur rakstrarstaður	51
Inntøka ella avgjald av fastari ogn	53
Inntøka við at lata annan hava í hond virki ella fastogn	53
Vinningsbýti	53
A-inntøka sambært § 60, stk. 1, nr. 8 í skattalógini	53
Aðrar inntøkur	54
Arbeiði umborð á skipi, skrásett í Føroyum	55
Arbeiði umborð á flogfari	55
C.3. EINGIN SKATTSKYLD	55
D. SKATTSKYLDUG INNTØKA HJÁ LØNTAKARUM	57
D.1. BRUTTOINNTØKAN	57
Inntøkuhugtakið	57
Tann skattskylduga inntøka	57
Afturvendandi inntøkur og eingangsinntøkur	57
Globalmeginreglan	57
Samlaðu inntøkurnar undir einum	57
§ 25, nr. 1)	58
Dagrøkt	58
§ 25, nr. 2)	58
§ 25, nr. 3)	58
§ 25, nr. 4)	58
Fríir ágóðar	58
Koyribók	59
Virðið av egnum arbeiði	59

Innihaldsyvirlit

Fyri byggiumráðið eru tó galdandi hesar reglur:.....	59
§ 25, nr. 5)	60
Gjald av vinningi við burturluting v.m.	60
Gáva frá arbeiðsgevara	60
Gávur frá arbeiðsgevara til starvsfólk í sambandi við serstakt høvi:	60
§ 25, nr. 6)	61
§ 27 í skattalógini (vinna og spekulatióin).....	61
Eystara landsrættarmál nr. 163/1992 (Lsk-mál nr. 14/1989)	61
Spekulatiónsíløga	61
Lønarinntøka	62
Nær skal løn skattast.....	62
Mist ógildið lønarkrav	62
Um skattskyldan heldur uppat	62
D.2. TÍÐARGREINAN	63
Avgerðir:.....	63
D.3. FRÍTÍÐARLØN OG FRÍTÍÐ VIÐ LØN.....	63
D.4. SKATTAFRÍAR INNTØKUR	64
Viðvíkjandi 1) At nýta egnan bil í arbeiðsørindum	66
Fastar samsýningar fyri at nýta egnan bil	66
Viðvíkjandi 2) Vistarhald í samband við ferðing í arbeiðsørindum í Føroyum	66
Viðvíkjandi 3) Vistarhald í samband við ferðing í arbeiðsørindum uttanlands	67
D.5. SIGA INNTØKU FRÁ SÆR	72
D.6. SKATTING AV HJÚNUM.....	72
D.7. SKATTING AV BØRNUM	74
D.8. BARNAFRÁDRÁTTUR	75
Landsskattur	75
Barnafrádráttur sum avlopsskattur.....	76
Kommunuskattur	76
Avgerð frá 24. mai 2002:.....	76
Avgerð frá 11. juli 2003:	76
E. FRÁDRÁTTIR Í INNTØKUNI OG AÐRAR SERREGLUR.....	77
Skattskylduga inntøkan hjá ávísam sjómonnum.....	77
E.1. VEIÐUINNTØKA EFTIR § 25A Í SKATTALÓGINI	77

Innihaldsyvirlit

E.1.1. Fiskimannafrádráttur	78
E.2. UTTANLANDAINNTØKA,	79
F. STUÐULSSKIPANIRNAR	80
F.1. STUÐUL TIL RENTUÚTREIÐSLUR AV LÁNUM	80
F.1.1. Lán fevnd av skipanini	80
Avgerð frá Kommunalu Skattakærunevndini viðvíkjandi egnum bústaði:	81
Avgerð hjá Stýrinum, nú TAKS, viðvíkjandi láni avtalað áðrenn 18. januar 1991 - debitorskifti:	81
Avgerð frá Stýrinum, nú TAKS viðvíkjandi umskipan/umfíggjing av gomlum lánum:	82
Avgerð frá Stýrinum, nú TAKS viðvíkjandi sethúsarentum – hjún:	82
Avgerð frá Landsskattakærunevndini viðvíkjandi kautiðsfrádrátti, rentustuðuli/-frádrátti, j. nr. 01S01-0122:	83
F.1.2. Stuðulsstøðið	83
F.1.3. Grundarlagið undir rentustuðlinum	84
F.1.4. Rindan av rentustuðli og kostnaðarbýtið millum land og kommunu.....	84
F.1.5. Formkrøv	84
F.1.6. Rentustuðul móttvegis øðrum endurgjaldi fyri rentuútreiðslur.....	85
F.1.7. Kærur yvir rentustuðulsavgerðir	85
F.1.8. Eftirlitsreglur.....	85
F.2. STUÐUL TIL DUPULT HÚSARHALD	86
F.2.1. Persónar, sum koma undir skipanina	86
F.2.2. Stuðulsstøðið	86
F.2.4. Formkrøv	87
F.2.5. Stuðul móttvegis øðrum endurgjaldi fyri útreiðslur til dupult húsarhald	87
F.2.6. Avtala um transport v.m.	87
F.2.7. Kærur yvir stuðulsavgerðir	88
F.3. FERÐASTUÐUL	88
F.3.1. Persónar, sum koma undir skipanina	88
F.3.2. Stuðulsstøðið	88
F.3.2.1. Stuðul fyri ferðing á landi	89
F.3.2.2. Stuðul fyri innanoyggja ferðing	89
F.3.2.3. Stuðul fyri ferðing á landi og innanoyggja ferðing	89
F.3.3. Rindan av stuðli	89

Innihaldsyvirlit

F.3.4. Formkrøv	90
F.3.5. Stuðul mótvegis þórum endurgjaldi fyrir ferðaútreiðslur	90
F.3.6. Avtala um transport v.m.	90
Avgerð frá Landsskattakærunevndini, dagfest 4. desember 2002, j.nr.: 02S02-0020:	91
Avgerð frá Landsskattakærunevndini, dagfest 4. desember 2002, j. nr.: 02S02-0021:	91
G. DEYÐSBÚGV	93
G.1. ÓSKIFT BÚGV	93
G.2. SKIFT BÚGV	94
G.2.1. Álíkning hins deyða í deyðsárinum	94
§ 14-uppgerð	94
Búgvíð sendir ekki § 14-uppgerð inn	95
Búgvíð krevur endaliga álíkning	95
TAKS krevur endaliga álíkning	95
Endaliga álíkningin	95
G.2.2. Álíkning av deyðsbúgvum	96
Skattskyldna hjá deyðsbúgvum	96
Skattskyldug inntøka hjá búgvum, sum verða tikin til almenna skiftisviðgerð	96
Skattskyldug inntøka hjá búgvum, sum verða tikin til privata Skiftisviðgerð	96
Búsuppgerð	97
Inntøkuuppgerð hjá búnum	97
Tá búsuppgerðin av privatskiftum búgvum fer út um 15 mánaðir eftir andlát	98
Deyðsbúgv, sum eru frítikin fyri inntøkuskatt	98
Skattur hjá deyðsbúgvum, sum ikki eru frítikin fyri inntøkuskatt	98
Óskift búgv, sum verða skift meðan eftirsitandi hjúnafelegin er á lívi	98
Búgv, sum eftir at verða tikin til skiftisviðgerð, verða latin eftirsitandi hjúnafelegin at sita í óskiftum búgvum	99
Búgv, sum fara frá almennari til privata skiftisviðgerð	99
Búgv, sum fara frá privatari til almenna skiftisviðgerð	99
Uppafturtøka av alment skiftum búgvum	99
Uppafturtøka av privat skiftum búgvum	99
H. SJÁLVTØÐUGT VINNUREKANDI - mótvegis løntakarum	100
H.1. A- OG B-SKATTUR	100

Innihaldsyvirlit

Fyribilsskattur.....	100
H.2. SJÁLVSTØÐUGT VINNUVIRKI.....	100
Egin rokning og ábyrgd.....	100
H.3. LØNTAKARI	101
I. VINNUREKANDI	104
Reglur um inntøkuuppgerðina	104
I.1. BRUTTOINNTØKAN.....	104
Afturbering hjá ávísam keypssamtøkum verður viðgjørd í § 36.	104
Uttanlandsinntøkur	105
Vinna/ikki vinna.....	105
MVG-skrásetingin kann eisini vera vegleiðandi í slíkum málum.....	106
Landbúnaður	106
Festibøndur	106
Útróðrarbátar	107
Søla av bátinum.....	107
Alifyritøkur, alifiskur /smolt	107
Húsaleiga	107
Húsaleiguskattur	108
Summarhús	109
Hall av íbúð í Danmark	109
Hall av sethúsaognum í Føroyum.....	110
Hýrurvognskoyring	110
Skúlavognskoyring.....	110
Eginnýttla av vørum og framleiðslum	111
Egið arbeiði.....	111
Handverkarar	111
Onnur	111
I.2. TÍÐARGREINAN	111
Inntøkur.....	112
Arbeiði í gerð	112
Arkitektar/ráðgevandi verkfrøðingar	112
§ 118, stk. 2 í skattalógini.....	113
I.3. FRÁDRÁTTIR Í BRUTTOINNTØKUNI	113
Rakstrarútreiðslur	113

Innihaldsyvirlit

Privatar útreiðslur	113
Rakstur, stovnan og stöði.....	114
Software	114
I.4. RAKSTRARÚTREIÐSLUR	115
Frádráttir fyri hall og framflyting av hallum skattalógin § 33 stk. 1 nr. 5, litra a, b og c	116
Niðanfyrir verða tær rakstrarútreiðslur umrøddar, ið oftast koma fyri í einum vinnuvirki.....	117
Løn, frítíðarløn, samsýning, tantieme og provisión	117
Løn til børn	117
Løn til hjúnafelaga.....	118
Tantieme og nevndarsamsýningar	118
Skeiðútreiðslur	118
Yrkisbókmentir	119
Ferðaútreiðslur.....	119
Limagjald	119
Tryggingar.....	120
Sakføraraútreiðslur	120
Bilútreiðslur.....	120
RÁÐIÐ HEVUR ÁSETT HESI MINSTUMARK FYRI ÁVÍSAR VINNUBÓLKAR FYRI EGINNÝTSLU AV BILI:.....	120
Keypmenn	120
Handverksmeistarar.....	121
Pylsuvognar og kioskir.....	121
Sakførarar, revisorar v.m.	121
Kommunulæknar.....	121
Bátæigarar (vinna).....	121
Hýruvognskoyring	121
Onnur vinna.....	121
Leasing.....	122
Endurgjaldsábyrgd	122
Tap uppá skuldarar.....	123
Skuld eldri enn 3 ár og upphæddin er 3.000 kr. ella minni	123
Tap hjá peningastovnum	124

Innihaldsyvirlit

Umvæling, trygging og umsiting av bygningum, rakstrargøgnum og skipum	124
Útreiðslur til húsaraktur	124
Útreiðslur viðvíkjandi arbeiðum í gerð.....	125
Rakstrarhall	125
Vinna / ítriv – minstukrøv til roknskap.....	125
Avskrivningar.....	125
Kurstap	126
Viðvíkjandi frádrátti fyri hall av rakstri av útróðrabátum	126
I.5. VIÐVÍKJANDI SERSTØKUM EINDARFRÁDRÁTTI HJÁ YMISKUM RAKSTRARINNTØKUBÓLKUM.....	126
Vistarhaldsvirksemi	126
Viðvíkjandi samýning til kommunala og privata dagrøkt.....	127
J. INNTØKUUPPGERÐ HJÁ SJÁLVSTØÐUGUM VINNUREKANDI.....	128
J.1. KRAV UM BÓKHALD OG ROKNSKAP	128
Skyldu at gera roknskap	128
Bókhaldsskyldulógin.....	128
Bókingar	128
Uppgerð av vørugoymslu	129
Kassi.....	129
Bókingar á EDV	129
Frágreiðing um bókhaldsførðsluna	129
Varðveiting av roknskapartilfari	130
Skattlig krøv um roknskapargrundarlagið og ársroknskapin	130
J.2. SKYLDA AT LATA INN UPPLÝSINGAR	130
Lønir	131
Frír ágóðar	131
Skattafríar veitingar eftir § 29, nr. 7 í skattalógini	131
Móttrokning av krøvum frá arbeiðsgevara	132
Eginnýtsla hjá privatum vinnurekandi.....	132
J.3. TILSÍÐISSETAN AV ROKNSKAPARGRUNDARLAGNUM.....	132
Formlig brek	133
Ónýtiligur kassaroknskapur.....	133
Eginnýtsla	133

Innihaldsyvirlit

Skjalprógv av keypi og umbýti av privatum lutum	134
Bruttovinningur	134
Veruligir manglar	135
Inntøkumunir	135
Útreiðsluupphæddir	135
K. VINNUVIRKISUMSKIPAN	136
K.1. Søla til handilsvirðið	136
K.2. Virðið á goodwill	136
K.3. Serlig viðurskifti	136
K.4. Umskipanarlógin	137
K.5. Treytir	137
K.6. Umskipanardagurin	138
K.7. Rættsligar fylgjur fyri upprunaeigaran	138
K.8. Íløgugrunnar	138
K.9. Skattliga virðisásetingin	138
K.10. Tey ymsu aktivini	139
Aktiv:	140
Skuldin:	140
K.11. Skattlig viðgerð av umskipan	140
K.12. Rættsligar fylgjur fyri felagið	140
K.13. Millumrokning	141
K.14. Deyðsbúgv	141
L. SUBJEKTIV SKATTSKYLDA, FELØG	142
L.1. SKATTSKYLDAN TEKUR VIÐ OG HELDUR UPPAT, STOVNAN OG AVTØKA AV PARTAFELØGUM	142
Skattaárið	142
Inntøkuár	142
Roknskaparskeið	142
Skattskyldan tekur við	142
Heimstaður	143
Skattskyldan heldur uppat	143
M. KAPITALVINNINGSSKATTALÓGIN	144
M. 1. PERSÓNAR, FELØG O.O. FEVND AV KAPITALVINNINGSSKATTALÓGINI ..	144
M.2. § 14 UPPGERÐIN Í KAPITALVINNINGSSKATTALÓGINI	145

Innihaldsyvirlit

Uppgerðin hjá persónum v.m.	145
Uppgerðin fyri feløg v.m.	145
Um uppgerðin vísir hall – framflyta hall.....	146
M.3. KAPITALVINNINGSJÁLVUPPGÁVAN	146
Forprentað kapitalvinningssjálvuppgáva	146
Freistina at lata inn kapitalvinningssjálvuppgávu	146
Viðv. írestandi skatti ella avlopsskatti	146
M. 4. UNDANTØK - VIRÐISBRØV, IÐ IKKI ERU FEVND AV KAPITAL- VINNINGSSKATTALÓGINI	147
M.5. PARTABRÆVASØLA V.M. (Søla og onnur avhendan av partabrøvum v.m.)	147
Partabrøv v.m. - Ikki vinnuligt virksemi.....	148
Realisatiónsprinsippið	148
Útveganarupphædd og avhendingarupphædd.....	149
Útreiðslur sum kunnu dragast frá	149
Avmarking í rættinum til frádrátt.....	150
Frípartabrøv v.m.....	150
Søla til felagið, sum hevur givið út partabrævið v.m.	150
Útlutan í sambandi við niðurskriving av partapeningi	151
Serligar reglur fyri vinnuligt virksemi	152
Liður í vinnuliga virksemi skattgjaldarans	153
Handilsvinna	153
Fíggingarvirksemi	155
Realisatiónsprinsippið ella lagurprinsippið – vinnuligt virksemi.....	156
M.6. INNFRÍAN, SØLU OG ONNUR AVHENDAN ENN SØLU AV FÍGGJARKRØVUM OG LEYSGERAN AV SKULD	157
Uppgerð av fíggjarkrøvum	158
Bert vinningurin yvir 1.000,- kr.	159
Tap av debitorum og tap av viðurlagsvinnu.....	159
Valutakursvinningur ella -tap	160
M.7. VINNINGUR ELLA TAP VIÐ EFTIRGEVING, FYRNING V.M. AV SKULD	160
Gáva, arvaforsskot og arvur í serligum føri undantikin	162
M.8. KEYS- OG SØLURÆTTINDI § 1, NR. 4	163
Uppgerð av keys- og sölurættindum.....	163
M.9. VINNINGSBÝTI	164

Innihaldsyvirlit

Likamligir persónar og deyðsbúgv	164
Feløg og grunnar v.m.	164
Felagsins egnu partabrøv	164
Søla til felagið v.m., ið hevur givið út virðisbrævið	165
Undantaksloyvi til ikki at viðgera avhendingarupphæddina sum vinningsbýti	165
Undantak viðvíkjandi frípartabrøvum v.m.	166
Undantak viðvíkjandi útlutan í tí inntøkuári, tá felagið verður endaliga avtikið	166
Undantak viðvíkjandi útlutan, tá felag er avtikið sambært lóg um skattafríar samanleggingar	166
Felag, ið útlutar vinningsbýtið.....	166
Um felagið ikki rindar skattin, renturokning	167
Vinningsbýti til onnur enn fult skattskyldug feløg	167
Egin partabrøv	168
M.10. RENTUINNTØKUR.....	168
Dekort og samsýning fyri viðhangandi rentu	169
M.11. SERLIGAR RENTUÚTREIÐSLUR	169
M.12. LATING OG MÓTTØKA AV GÁVU ELLA ARVAFORSKOTI.....	169
M.13. ENDURGJALD OG TRYGGINGARPENINGUR	170
M.14. ÚTLUTAN ÚR DEYÐSBÚGVI	170
M.15. GENERASJÓNSSKIFTI	171
M.16. KAPITALVINNINGSSKATTUR GOLDIN Í ØÐRUM LANDI	172
M.17. KÆRA.....	173
M.18. EFTIRLIT.....	173
M.19. PANTIHEIMILD	173
M.20. REVSING	174
Sektaruppskot frá TAKS.....	174
SERLIGAR REGLUR FYRI “GOMUL” PARTABRØV – SKIFTISREGLUR	175
N. SKATTLIGAR AVSKRIVINGAR.....	178
Skattligar avskrivningar	178
Vinnulig nýtslu.....	178
N. 1. AVSKRIVINGARLÓGIN KAP. 1	180
Maskinur, innbúgv og tilík rakstrargøgn, sum verða nýtt vinnuliga burturav	180

Innihaldsyvirlit

Vinnulig rakstrargögn.....	180
Avskrivning, leasing.....	180
Uppisitarar.....	181
Saldovirðið.....	181
Skaði.....	181
Útveganarvirðið.....	181
Meirvirðisgjald.....	181
Fígging.....	181
Avsláttur í prísinum.....	182
Arvur/gáva.....	182
Onnur nýtsla.....	182
Broyting av gjørdum avskrivningum.....	183
Aðra nýtslu.....	185
Innrættingar og innleggingar í leigaðum høllum.....	185
Rakstrargögn undir 20.000 kr.....	186
Nýtt virki.....	187
Ábøtur.....	187
Negativ saldo § 5.....	187
TAKS.....	188
§ 4 reglan (kompletterandi regla).....	188
Skaði.....	189
Umvælingarútreiðslur.....	189
N. 2. AVSKRIVINGARLÓGIN, KAP. 2.....	190
Maskinur, innbúgv og tílík rakstrargögn, sum verða nýtt bæði í vinnu og til eginnýtslu.....	190
Skaði.....	191
Umvælingarútreiðslur.....	192
N. 3. AVSKRIVINGARLÓGIN KAP. 3.....	192
Skip til vinnuliga nýtslu.....	192
Útróðrabátar.....	193
Maskinur v.m.....	193
Tilgongd til skipavirðið ella rakstur.....	194
Býtið av útreiðslum millum tilgongd til skipavirðið (saldovirðið) og rakstrarkostnað kann útgreinast soleiðis:.....	194

Innihaldsyvirlit

Fiskireiðsskapur	195
Nótir til kraftblokkabátar	195
Virkið í gongd og skipið liðugt	195
Søla av skipinum	196
Endurgjald frá trygging	196
Forskotsavskrivning	196
Hvør kann forskotsavskriva	196
§ 16, søla av sáttmálarættindum	197
§ 16a, stk. 1	198
§ 16b, stk. 1 avskrivning av skipum	198
Veiðiloyvi	199
Rakstrarvinningur	200
Ognir uttanlands	200
N. 4. AVSKRIVINGARLÓGIN, KAP. 4.	200
Bygningar v.m.	200
§ 21 í avskringarlógini	202
Umbygging/ábøtur	202
§ 18 í avskringarlógini	202
Roknskapur	203
Skaði uppá bygningin § 23	203
Umsókn	204
§ 24: Bygningurin verður niðurtikin	204
§ 25: Afturvunnar avskrivningar og vinningur	204
§ 25 í avskringarlógini	205
Toll- og Skattaráð Føroya	206
§ 27, grund og byggibúgving	207
Prístalsviðgerð av bygningum og byggigrundum	207
Rundskriv nr. 10 frá 7/12 1992 viðvíkjandi prístalsviðgerð av bygningum sambært § 25 í avskringarlógini:	207
O. TVÍSKATTING	212
O.1. SKATTALINKINGARREGLUR OG SKATTALINKINGARÚTROKNING	212
O.1.1. Linkingarhættir	212
1) Maksimeraður kredittur (almindelig credit)	212
2) Fritøka/exemptión við progressiónsfyrivarni (nýggjur avtøkuháttur)	213

Innihaldsyvirlit

3) Fritøka/exemptión við progressiónsfyrivarni (gamli avtøkuháttur)	214
O.1.2. Innanhýsis reglur um skattalinking	214
O.1.3. Inntøkur frá fleiri londum ella fleiri inntøkusløg	214
O.1.4. Uppgerð av uttanlandsinntøkuni, sum linking skal gevast fyri	215
O.1.5. Føroyska inntøkan er negativ	216
O.2. GJØRDIR TVÍSKATTASSÁTTMÁLAR	217
O.2.1. Norðurlond	217
Grein 1: Persónar, sum koma undir sáttmálan	218
Grein 2: Skattasløg fevnd av sáttmálanum	218
Grein 3: Allýsingar	218
Grein 4: Skattligur heimstaður	219
Grein 5: Fastur rakstrarstaður	220
Grein 6: Inntøka av fastari ogn	220
Grein 7: Inntøka av vinnuvirki	221
Grein 8: Skipa- og loftferðsla	221
Grein 9: Virki, sum sínámillum eru bundin hvørt at øðrum	222
Grein 10: Vinningsbýti	222
Grein 11: Renta	223
Grein 12: Nýtslugjald (royalty)	224
Grein 13: Kapitalvinningur	224
Grein 14: Frí vinna	226
Grein 15: Persónligt arbeiði í tænastruviðurskiftum	226
Grein 16: Nevndarsamsýningar	228
Grein 17: Listafólk og ítróttarfólk	228
Grein 18: Eftirlønir v.m.	228
Grein 19: Almenn størv	230
Grein 20: Lesandi og praktikantar	231
Grein 21: Virksema í sambandi við forkanningar, rannsókn ella brúk av kolvetnisfyrirkoming	233
Grein 22: Aðrar inntøkur	235
Grein 23: Ogn	235
Grein 24: Deyðsbúgv	236
Grein 25: Avtøka av tvískatting	236
Grein 26: Almennar reglur um skatting	237

Innihaldsyvirlit

Grein 27: Bann móti mannamuni.....	238
Grein 28: Mannagondin, tá sínámillum avtalur verða gjørdar	238
Grein. 29: Limir í stjórnar- ella konslaumboðum	238
Grein 30: Víðkan av økjum	238
Grein 31: Gildiskoma sáttmálans	238
O.2.2. Grønland	239
O.2.3. India	239
O.2.4. Schweiz	239
O.2.5. Stóra Bretland og Norður Írland	239
O.2.6. Isle of Man	239
O.2.7. Guernsey.....	239
O.2.8. Jersey	239
O.2.9. British Virgin Islands	239
O.2.10. Cayman Islands	240
O.2.11. Bermuda	240
P. TONSASKATTUR.....	241
P.1. Uppgera skattskyldugu inntøkuna	241
P.2. Fráboðan um skatting eftir tonsaskattalógini	241
P.3. Inntøka eftir tonsaskattalógini	242
P.4. Virksemini, ið ikki kemur undir tonsaskattalógina	243
Reglur at gera upp, fyri inntøku undir tonsaskatting	243
Q. SKATTING AV VINNINGI OG AFTURVUNNUM AVSKRIVINGUM	245
R. BINDANDI SVAR.....	246
R.1 Endamál og ásetingar.....	246
Endamál.....	246
Ásetingarnar	246
R.2. Spurningar, sum eru fevndir av skipanini	246
Meginregla	246
Untantøk	247
Loyvi, umsóknir og undantaksloyvi	247
Serligt um bindandi svar um skráseting av motorakførum.....	247
R.3. Førlíkabýtið millum TAKS og Toll- og skattaráðið	247
R.4. Spurningar um virknaðin fyri onnur av spyrjarans gerð	248
Umbønir í navni spyrjarans	248

Innihaldsyvirlit

Umbøn vegna bæði spyrjara og onnur	249
Umbønir, ið knýttar eru at gerðum hjá øðrum	249
R.5. Bindandi svar um framdar gerðir	249
Munurin á framdum og ikki framdum gerðum	249
Serligt um bindandi svar um serstaka uppافتurtøku	249
R.6. Formlig krøv til umbøn og málsviðgerð	250
Formlig krøv til umbønina	250
Hoyring	250
Sýn og meting	250
R.7. Tá fleiri partar skulu lata umbøn inn	250
Skattur av gávu	250
§ 37 a í skattalógini	251
Eingin skattlig ávirkan	251
Áseting av gjaldi fyri umbønir	251
Inngjald	251
Málsviðgerðartíð	251
Eitt gjald fyri hvørja gerð/umbøn	252
Ein ella fleiri gerðir/umbønir	252
Gjaldið endurgoldið	252
R.8. Avvísing av umbøn um bindandi svar	253
Umbøn um at lýsa alternativar møguleikar	253
Umbønin hevur teoretiskan dóm	253
Fyrivarni í staðin fyri avvísing	253
Óvissa um svarið	253
Umbøn um loyvi	253
Vantandi førleiki	253
Kæruviðgerð um sama spurning	253
Eftirlit	254
Aðrir spurningar av sama slag	254
R.9. Bindandi tíðarskeiðið	254
5 ár	254
Longri bindingartíðarskeið	254
Stytttri bindingartíðarskeið	254
Transaktiónir, sum eru fevndar av § 37 a í skattalógini	255

Innihaldsyvirlit

Avgerðir tiknar av øðrum myndugleikum	255
R.10 Tá ið fortreytir ikki halda	255
Skeivar fortreytir	255
Broyttar fortreytir	255
Afturtøka av bindandi svari	255
Lógarbroytingar	256
Fráboðan frá TAKS um broytingar	256
R.11 Kæra	257
Kærumyndugleikin	257
Kæra um avvísing	257

A. BYGNAÐUR OG UPPGÁVUR HJÁ SKATTAMYNDUG-LEIKANUM

A.1. LÓGARGRUNDARLAG FYRI SKATTAÁLÍKNING OG BYGNAÐI HJÁ SKATTAFYRISITINGINI

Lógargrundarlag

Núgaldandi skattalógin, løgtingslóg nr. 86 frá 1. september 1983 um landskatt og kommunuskatt kom í gildi 1. apríl 1984 og avloysti løgtingslóg nr. 50 frá 2. juli 1963.

Í mun til lógina frá 1963 bar skattalógin frá 1983 í sær stórar broytingar bæði fyri skattgjaldarar, arbeiðsgevarar og skattavaldið. Reglurnar um skattainnkrevjing vórðu broyttar, men lógin ásetti eisini broytingar í bygnaðinum av skattafyrisitingini.

Edv-skipanin frá 1978 kundi ikki nýtast at umsita hesi nýggju krøvini. Áðrenn lógarbroytingina varð inntøkuskatturin goldin av inntøkuni, sum varð vunnin í árinum frammanundan. Eftir lógini frá 1983, sum er ein samtíðarskattaskipan, skal skattur sum meginregla gjaldast samstundis sum inntøkan verður vunnin.

Málsøkið skattur er yvirtikið sum føroyskt sermál. Hetta merkir, at skatta-reglurnar verða ásettar av føroyskum myndugleikum, eins og skattaøkið verður umsitið og skattur uppkravdur av føroyskum myndugleikum.

Restin av ríkinum (Danmark og Grønland) verður soleiðis javnsett við útland í skattligum týðningi.

Skatta- og tollfyrisingin

Søguligt baksýni

Føroya landsstýri tók hin 1. juli 1992 avgerð um at leggja fyrisingina hjá Líkningarráð Føroya og Føroya Tollstovu saman til ein stovn undir felags leiðslu frá 1. august 1992 at rokna.

Henda fyrisingarlaga samtykt hevði samband við, at Løgtingið í august mánað sama ár viðtók at seta eina meirvirðisgjaldsskipan í gildi í Føroyum at galda frá 1. januar 1993, og varð avgjørt, at meirvirðisgjaldsfyrisingin skuldi leggjast undir henda sama stovn.

Landsstýrið sá fleiri fyrisingarligar fyrimunir við samanleggingini, herundir at eingin duplumentsiting varð sett á stovn við tí tá nýggju meirvirðisgjaldsskipanini. Stutt kann sigast, at í Føroyum var talan um at leggja stovnar saman, áðrenn ein duplumentsiting varð sett á stovn. Ætlanin var eisini, at øktu fyrisingaruppgávnar í samband við meirvirðisgjaldslógina ikki skuldu viðføra eina størri fyrising, men at verandi starvsfólk á ávikavist Líkningarráðnum og Tollstovuni eisini skuldu átaka sær hesar uppgávnar umframt. Soleiðis skuldu ikki fleiri starvsfólk verða sett í starv í samband við, at meirvirðisgjaldsskipanin kom í gildi.

Endamálið var eisini, at tað skuldi vera ein landsumsiting fyri bæði skatt og toll í Tórshavn, og at minka um samlaða tali av verandi toll- og skattadeildum í landinum við at samanleggja fleiri deilir.

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

Tey nýggju økini komu at umsita bæði skatta-, toll- og meirvirðisgjaldsuppgávur.

Tann samanlagdi stovnurin fekk heitið Toll- og Skattstova Føroya. Samanleggingin og umleggingin annars hevði við sær fleiri broytingar í skattafyrisitingini sum heild, tó serliga hjá fyrisitingini hjá líkningarráðnum, og í ávísan mun eisini hjá líkningardeildini hjá Tórshavnar kommunu, meðan tann kommunala skattafyrisitingin annars ikki merkti stórvegis til samanleggingina. (Tolløkið er ikki tikið við her).

Projektið viðvíkjandi samanleggingini var í desember mánað 1992 komið so mikið ávegis, at uppskot til nýggjan bygnað var liðugt og góðkent. Somuleiðis hvussu deildirnar frammyvir skuldu verða skipaðar og hvussu uppgávubýtið á teimum ymisku deildunum skuldi verða.

Annars var komið so mikið ávegis við samanleggingini, at tað mesta var komið undir land á sumri 1993.

Nevnast kann, at á skattaøkinum vórðu ikki gjørdar lógarbroytingar, sum høvdu samband við samanleggingina.

Toll- og Skattstova Føroya

Líkningarráð Føroya og Føroya Tollstova vórðu sum sagt løgd saman til ein stovn. Á skattaøkinum yvirtók Toll- og Skattstova Føroya stórt sæð fyrisitingarligu uppgáurnar, ið umsiting líkningarráðsins hevði havt frammanundan samanleggingini, og var høvuðsuppgávan á skattaøkinum m.a. at hava eftirlit við skattaálíkningini.

Stýrið

Eftir nýggja bygnaðinum varð ein eind, Stýrið, sett á stovn í Tórshavn. Í Stýrinum vóru fyra deildir, Eftirlitsdeildin, Lógardeildin, Umsitingardeildin og Menningardeildin. Stýrið skuldi fyrst og fremst taka sær av yvirorðnaðum ætl- anum, stýrings- og menningaruppgávum, av sambandinum við landsstýrið og líkningarráðið, og annars virka sum ráðgevandi hjá økjum í spurningum um skatt, toll og meirvirðisgjald.

Økir

Samstundis varð skotið upp, at meginparturin av øllum rakstraruppgávunum vórðu lagdar út á 6 nýggj skatta- og tolløkir. Hetta hevði m.a. við sær, at rakstraruppgáurnar á Tollstovuni í Tórshavn, vórðu fluttar til Toll- og skattstovuna í Tórshavn, ábyrgd fyri roknskaparlíkning, grannskoðan og arbeiðsgevaraeftirliti, varð flutt frá Líkningarráðnum í Tórshavn, út á økini, uttanbýggja deildin flutti saman við Toll- og skattstovuni í Tórshavn, tær rakstraruppgávur, sum vórðu gjørdar á líkningarráðnum í Tórshavn, og sum hoyrdu til Tórshavnar kommunu, vórðu flest allar fluttar til Toll- og skattstovuna í Tórshavn.

Samanleggingin hevði soleiðis m.a. tær broytingar við sær, at deildir hjá Líkningarráð Føroya, sum fyrr vóru í Klaksvík, Fuglafirði, Saltangará, Kollafirði, Sandavági, Skopun, Vági og í Tórshavn vórðu umskipaðar, niðurlagdar og/ella fluttar.

Hereftir vórðu deildirnar broyttar til økir, sum nú vórðu felags undir fyrisitingarstovninum Toll- og Skattstova Føroya á hesum støðum: Norðoya øki,

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

Klaksvík, Eysturoyar øki, Saltangará, Sandoyar øki, Skopun, Suðuroyar øki, Tvøroyri, Vága øki, flogvøllurin og Streymoyar øki, Tórshavn. Hvørt øki var ein sjálvstøðugur fyrisitingarmyndugleiki.

Samanleggingin hevði eisini við sær, at partur av líkningardeildini hjá Tórshavnar kommunu, skuldi leggjast saman við Toll- og skattstovuni. Hetta hendi fyri meginpartin av líkningardeildini, men Tórshavnar kommuna hevði tó framvegis eina minni fyrisiting á líkningardeildini.

Kommunala líkningarvaldið

Í kommununum høvdu bý- og bygdarráðini ábyrgdina av skattaálíkningini. Í teimum smáu kommununum tók bygdarráðið sær sjálvt av hesum, men í teimum størru kommununum vóru líkningarnevndir, sum sjálvstøðugt tóku sær av álíkningini.

Kommunumál er føroyskt sermál. Tær mest týðandi lógirnar á hesum øki eru løgtingslóg nr. 45 frá 29. juni 1972 um føroysku kommunurnar við seinni broytingum (nú løgtingslóg nr. 87 frá 17. mai 2000 um kommunustýri (kommustýrslógin), sum broytt við løgtingslóg nr. 71 frá 6. mai 2003) og løgtingslóg nr. 44 frá 29. juni 1972 um val til allar føroyskar kommunur, sum seinni er broytt; seinast við løgtingslóg nr. 97 frá 14. november 2006. Kommunan varð og verður framvegis stýrd av einum bý- ella bygdarráð, sum varð valt av íbúgvunum í kommununi. Bygda- ella býráðið í kommununi hevði alla tað kommunalu fyrisitingina um hendi, og hesi kundu soleiðis ikki kallast fyri skattamyndugleikar burturav. Sambært § 84 í skattalógini var ásett, at bygdarráðið skipaði fyri skattaálíkningini í kommununi, men at tað eisini kundi viðtaka at velja eina líkningarnevnd, sum sjálvstøðugt tók sær av álíkningini. Í hesi grein varð soleiðis álagt bygdarráðunum at skipa fyri skattaálíkningini í kommununi.

Hevði bygdarráðið valt eina líkningarnevnd, var tað henda nevnd, sum sjálvstøðugt tók sær av skattaálíkningini í kommununi. Talið á nevndarlimum skuldi vera stakt. Minst 3 og hægst 7 kundu veljast.

Landsstýrið hevði í kunngerð nr. 20 frá 16. februar 1994 ásett reglur um starvsskipan fyri líkningarnevndirnar, sum hesar skulu arbeiða eftir.

Líkningarráð Føroya hevði eftir lógini skyldu til at skipa fyri hóskaði fyrisiting, soleiðis at deildarskrivstovur vórðu settar á stovn fyri størrri økir. Endamálið við hesum var m.a., at taka sær av sjálvari fyrisitingini í samband við líkningina, sum annars bygdarráðini og líkningarnevndirnar skulu hava um hendi.

Deildarskrivstovurnar høvdu í hesum sambandi skyldu til, tá ið líkningin kom fyri, at fyrireika øll mál til líkningarnevndirnar/bygdarráðini og gera uppskot til og avgreiða nevndaravgerðir.

Líkningarvaldið skuldi altíð skrivliga gera ein skattaborgara kunnugan við eina broyting í sjálvuppgivnu inntøku hansara, orsøkina til broytingina og møguleikan hjá honum at kæra um broytingina. Slík kæra frá einum skattaborgara skuldi vera skrivlig, og skuldi grundgeving fyri kæruni vera við.

Avgerðin hjá kommunala líkningarvaldinum kundi kærast til landsskattanevndina, og skuldi slík kæra verða send í seinasta lagi 4 vikur aftaná, at skattgjaldarin hevði fingið boð um avgerðina.

Skattamyndugleikar

Landsins skattamyndugleikar kundu sigast at vera Toll- og Skattstova Føroya, t.v.s. Stýrið við tess økjum, umframt økisdeildirnar hjá skattstovuni, líkningarráðið og landsskattanevndin. Í Føroyum var og er framvegis ikki nakað beinleiðis skattadepartement ella skattaministerium, sum í nøkrum av grannalondum okkara, sum tekur sær av skatti burturav, m.a. í samband við lógarfyrirreiking á skattaøkinum. Í landsstýrinum hoyrði, og hoyrir framvegis, málsøkið skattur til fíggjardeildina hjá landsstýrinum, nú Fíggjarmálaráðið. Landsstýrið er hægsti fyrisitingarmyndugleiki innan føroysku skattafyrisitingina, men Landsstýrið er tó ikki ein partur av líkningar- ella skattamyndugleikanum.

Føroya Landsstýri

Meðan landsstýrið í høvuðsheitum stóð og framvegis stendur fyri tí lógarfyrirreikandi arbeiðinum, í praksis lógardeildin hjá Toll- og Skattstovu Føroya, nú TAKS, hevði Toll- og Skattstova Føroya (annars) meira við tað dagligu umsitingina av reglunum á skatta-, avgjalds- og tolløkinum at gera.

Líkningarráð Føroya

Reglurnar um líkningarráðið vóru í kap. 8 í skattalógini. Líkningarráð Føroya var skipað við 3 limum og 3 varalimum, sum landsstýrið tilnevndi fyri 4 ár, og tað gjørdi samstundis av, hvør skuldi vera formaður. Ein av ráðslimunum skuldi vera roknskaparkønur, ein lógarkønur og ein fastognar- og byggikønur.

Líkningarráðið hevði eftir lógini skyldu til at skipa fyri hóskaði fyrisiting, soleiðis at deildarskrivstovur vórðu settar á stovn fyri størri økir. Endamálið við hesum var m.a., at taka sær av sjálvari fyrisitingini í samband við líkningina, sum annars bygdarráð og líkningarnevndir høvdu um hendi. Fyrisitingin hjá Líkningarráð Føroya hevði inntil 1. juli 1992 eisini navnið Líkningarráð Føroya, men fekk síðani heitið Toll- og Skattstova Føroya (nú TAKS).

Deildarskrivstovurnar høvdu í hesum sambandi skyldu til, tá ið líkningin kom fyri, at fyrirreika øll mál til líkningarnevndirnar/bygdarráðini og gera uppskot til og avgreiða nevndaravgerðir.

Toll- og Skattstovan var í praksis fyrisitingin hjá líkningarráðnum, og var tað hendan, ið m.a. røkti dagligu umsitingina av fyribilsskattaskránni og arbeiðsgevaraeftirlitinum.

Meginuppgávan hjá líkningarráðnum var at hava eftirlit við skattaálíkningini í kommununum, og at ansa eftir, at hon í øllum kommunum fór fram á rættan og samlíkan hátt. Sum ein liður í hesum arbeiði, læt líkningarráðið gera líkningarætlan, har nærri varð útgreinað, hvussu líkningararbeiðið átti at verða skipað, herundir arbeiðsreglur, og annars hvørjar uppgávur líkningarráðið hevði heimilað fyrisitingini at røkja, og hvørji mál skuldi leggjast fyri Líkningarráð Føroya. Líkningarráðið hevði heimild til at geva teimum kommunalu líkningarvaldunum rættleiðingar viðvíkjandi líkningini, og vóru tey skyldug at fylgja hesum rættleiðingum. Líkningarráðið kundi eisini áleggja teimum kommunalu líkningarmyndugleikunum at líkna av nýggjum, og ráðið hevði heimild til at broyta skattsetingar.

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

Tey sum vóru sett í skatt eftir avgerð líkningarráðsins, ella sum líkningarráðið hevur broytt skattaálíkningina hjá, høvdu rætt at kæra til landsskattanevndina, og skuldi slík kæra verða send skrivliga innan ein mánað eftir tað, at tey høvdu fingið boð um úrskurð líkningarráðsins.

Landsskattanevndin

Reglur um landsskattanevndina vóru í kap. 9 í skattalógini. Landsskattanevndin hevði fimm limir og fimm varalimir, sum landsstýrið valdi fyri 4 ár. Nevndin skipaði seg sjálv við formanni og varaformanni og hevði aftrat sær fastan skrivara, sum skuldi vera lógar- og roknskaparkønur.

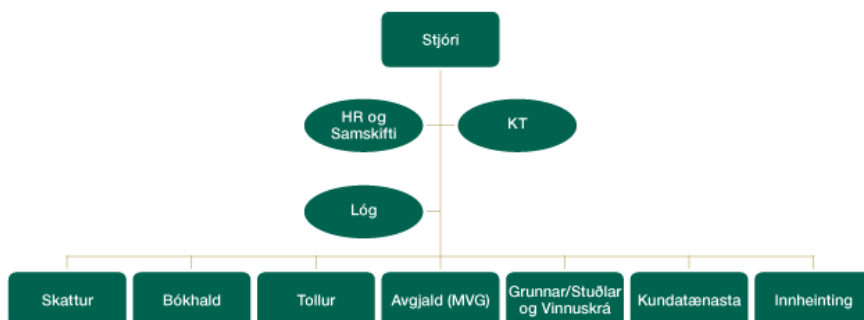
Landsskattanevndin viðgjørði skattakæur soleiðis sum skattalógin fyriskipaði. Nevndin gjørði úrskurð um kæur og um tær metingar av tí skattskyldugu inntøkuni, sum kommunalu líkningarvaldini ella líkningarráðið høvdu gjørt.

Kæra til landsskattanevndina skuldi verða send áðrenn 4 vikur vóru lidnar frá tí, at skattgjaldarin hevði fingið boð um avgerðina hjá líkningarvaldinum. Kæran til landsskattanevndina skuldi verða send skrivliga og skal styðja seg til grundir og hjáløgd próvskjøl. Nevndin leitaði sær ummæli frá líkningarráðnum um ta innkomnu kærana. Áðrenn líkningarráðið gav ummæli, bað tað tað kommunala líkningarvaldið eftir áliti í málinum, og royndi annars at fáa til vega tær upplýsingar, ið vóru neyðugar at gera úrskurð í málinum.

Landsskattanevndin gjørði úrskurð um innkomnu kærana, og støðutakanin hjá nevndini skuldi verða grundgivin.

Úrskurðurin hjá landsskattanevndini kundi skjótast inn fyri Føroya Rætt innan 6 mánaðir vóru farnir. Eftir løgtingslóg um Toll- og Skattafyrisitingar er freistin hjá TAKS broytt til 3 mánaðir.

Bygnaður

A.2. SKATTAGONGDIN

Málsføri (Kompetansa)

Í løgtingslóg um Toll- og skattafyrisiting eru reglur um málsføri hjá teimum einstøku skattamyndugleikunum. Kommunalu Skattakærunevndirnar kunnu ikki taka avgerð í einum máli, har Toll- og Skattaráð Føroya ella Skatta- og avgjaldskærunevndin hevur tikið avgerð í málinum, og Toll- og Skattaráð Føroya kann ikki taka avgerð í einum máli, har Skatta- og avgjaldskærunevndin hevur tikið avgerð.

Ársuppgerð

Einstaklingar, sum einans hava A-inntøku, skulu lata inn sjálvuppgávu fyri inntøkuárið í seinasta lagi 1. mai í líkningarárinum, sum er árið eftir inntøkuárið. Eftir hetta verður gjørd ein ársuppgerð fyri inntøkuárið. Úrslitið av ársuppgerðini kann vera, at samsvar er ímillum tann fyribils skatt, sum er goldin í inntøkuárinum og tann endaliga skattin, sum er staðfestur í ársuppgerðini. Skatturin sambært ársuppgerðini kann tó eisini vera antin hægri ella lægri enn fyribilsskatturin. Tá skatturin er hægri enn fyribilsskatturin, hevur skattgjaldarin skyldu til at rinda írestandi skattin. Er skatturin lægri enn fyribilsskatturin, hevur skattgjaldarin rætt til at fáa avlopsskattin útgoldnan. Afturgjalding av avlopsskatti við endurgjaldi fer fram áðrenn 1. oktober í álíkningarárinum.

Skattskylduga inntøkan hjá teimum, sum ikki lata inn sjálvuppgávu, verður mett eftir ávísum reglum.

Freist fyri skattseting eftir meting

Í § 20, stk. 2 í løgtingslóg um Toll- og skattafyrisiting er regla um, at Toll- og Skattaráðið bæði meðan líknað verður og seinni kann áleggja TAKS at broyta skattsetingar, sum TAKS áður hevur gjørt.

B-skattgjaldarar og vinnufeløg, deyðsbúgv v.m.

Seinasta freist fyri at lata inn sjálvuppgávu við roknskapi er 1. mai í álíkningarárinum, meðan seinasta freist fyri at lata inn sjálvuppgávu hjá deyðsbúgvum, feløgum, felagsskapum, sbr. § 1, stk. 1, nr. 7-17 og § 2 í skattalógini er 1. juli í álíkningarárinum.

”Forventningsprincippet”

Í ávísum førum kunnu móguleikarnir hjá líkningarvaldinum fyri at hækka skattsetingina, avmarkast av, at skattamyndugleikarnir við positivar klárari frásøgn hava skapt einum skattgjaldara ein "retsbeskyttet forventning".

Ein treyt fyri hesum vil m.a. vanliga vera, at skattgjaldarin hevði havt møguleika fyri at gjørt øðrvísi, og at vandi er fyri fíggjarligum tapi við at hava gjørt í áliti til upprunaligu fatanina hjá skattamyndugleikunum.

Ógegni (inhabilitetur)

Í § 3, stk. 1 í fyrisitingarlógini er ásett, at persónur, sum virkar innan almennu fyrisitingina, er ógegnur um so er, at

- 1) viðkomandi sjálvur hevur ein serstakan persónligan ella fíggarligan áhuga í úrslitinum av málinum, ella umboðar ella fyrr í sama máli hevur umboðað onkran, ið hevur ein sovorðnan áhuga,
- 2) hjúnarfelagin hjá viðkomandi, skyld ella svágd í stígandi ella fallandi linju ella síðulinjuni so nær sum børn hjá systkjum, ella onnur nærskyld hava ein serstakan persónligan ella fíggarligan áhuga í úrslitinum av málinum ella umboðar onkran, ið hevur ein slíkan áhuga,
- 3) viðkomandi er við í leiðsluni ella á annan hátt hevur nært tilknýti til eitt felag, ein felagsskap ella annan privatan lögfrøðiligan persón, ið hevur ein serstakan áhuga í úrslitinum av málinum,
- 4) málið viðvíkur kæru um ella innan av eftiransingar- ella eftirlitsvirksemi móttvegis einum øðrum almennum myndugleika, og viðkomandi fyrr hevur verið við í tí avgerðini ella til at fremja ta atgerð, sum málið viðvíkur, ella
- 5) tað annars eru viðurskifti, sum kunnu hugsast at vekja iva um, at viðkomandi heldur við einum av þørtunum.

Eftir stykki 2 er persónur tó ikki ógegnur, um tað má metast, at áhugamál hansara eru soleiðis háttað ella so veik, ella at málið ella virksemi hansara í samband við viðgerðina av málinum, er soleiðis háttað, at eingin vandi má metast at vera fyri, at avgerðin í málinum kann fara at verða ávirkað av óviðkomandi fyriliti.

Tann, sum er ógegnur í einum máli, má ikki taka avgerð, vera við til at taka avgerð ella á annan hátt vera við í viðgerðini av málinum, sbr. § 3, stk. 3.

Ásetingarnar í § 3 eru ikki galdandi, um tað verður ógjørligt ella fer at viðføra stórar trupulleikar ella ivingarsemi at lata ein annan koma í hansara stað undir viðgerðini av málinum, sbr. § 4, stk. 1.

Fyri limir í einum kollegialum fyrisitingarmyndugleika eru ásetingarnar í § 3 galdandi hóast varamaður ikki kann verða boðaður. Ásetingin er tó ikki galdandi, um so er, at myndugleikin ikki verður viðtøkuførur, ella um tað við atlit til samansetingina av myndugleikanum hevði givið orsök til stóran iva, um so var, at limurin ikki kundi tikið lut í viðgerðini av málinum, og viðgerðin ikki kann verða útsett uttan stóran skaða fyri almenn ella privat áhugamál, sbr. § 4, stk. 2.

Málsviðgerð

Í skattalóggávuni eru nakrar reglur um málsviðgerð, hóast hesar ikki eru so víttfevnandi. Beinleiðis lógarfyriskipanir hava annars ikki verið ásettar um málsviðgerð í síni heild innan almennu fyrisitingina, herundir eisini skattafyrisingina. Á hesum øki hevur dómsvenja (rættarpraksis) verið galdandi. Við gildi frá 1. januar 1994 var fyrisitingarlógin sett í gildi. Fyrisitingarlógin er galdandi fyri viðgerð av málum, har ein fyrisitingarmyndugleiki hevur ella fer at taka avgerð. Lógin, ið er galdandi fyri almennu fyrisitingina undir

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

heimastýrinum, og sostatt eisini skattafyrisingina, er í stórum ein staðfesting av verandi dómsvenja, sum hevur verið innan fyrisingina, og sum nú er lógarásett. Lógin ásetir m.a. reglur um ógegni, skjalainnlit partanna, partshoyring, grundgeving, kæruegleiðing, tagnarskyldu og latan av upplýsingum til annan fyrisingarmyndugleika.

Upplýsa málið

Fyri málsviðgerð hjá fyrisingarmyndugleikanum, herundir eisini skattafyrisingini, er galdandi ein meginregla (officialmaksiman), sum ikki er lógarásett, men er heimilað í óskrivaðari dómsvenju. Henda meginregla er, at tann málsfóri myndugleikin sjálvur hevur skyldu til at útvega upplýsingar, ið hava týðning fyri málið, áðrenn avgerð verður tikin í einum máli. Møguliga skulu upplýsingarnar fáast í samstarvi við aðrar myndugleikar ella frá privatum, serliga pørtunum í málinum.

At tær neyðugu upplýsingarnir skulu fyriligggja, merkir kortini ikki, at fyrisingin altíð sjálv skal syrgja fyri at útvega tær neyðugu upplýsingarnar. Fyrisingin kann tó ikki altíð uttan víðari leggja skattgjaldarans upplýsingar til grund, hóast hetta kortini er meginreglan, men eigur í tann mun hetta verður mett neyðugt at kanna tær og soleiðis tryggja, at málið byggir á eitt materielt, t.v.s. innihaldsliga, rætt grundarlag.

Umframt áðurnevndu óskrivaðu reglur eru ásetingar í skattalóggávuni um skyldu skattgjaldarans at koma við upplýsingum, herundir roknskapartilfar við fylgiskjølum, umframt móguleika skattamyndugleikans at gera virkiseftirlit á staðnum og at fáa til vega upplýsingar frá triðjamanni.

Tagnarskylda

Tær serligu reglurnar um tagnarskyldu á skattaøkinum, eru í § 151 í skattalógini. Sambært hesi grein er tað skattavaldinum, herundir eins væl líkningarvaldini sum limum í kommunalu skattakærunevndunum og Skatta- og Avgjaldskærunevndini og teimum, ið innheinta, bannað, undir ábyrgd í borgarligari revsilóg fyri Føroyar, at siga óviðkomandi frá nøkrum av tí, sum tey fáa at vita um inntøku- og ognarviðurskifti, vinnuviðurskifti ella viðurskifti sum viðkoma heimlívinum hjá skattskyldugum ella ávísingarskyldugum, meðan tey røkja starv sítt sambært skattalógini. Tað sama hevur gildi fyri tað hjálparfólk, sum starvar hjá skattavaldinum og annars hvønn og ein, sum hevur gjørt avtalu við tað almenna um at átaka sær eitt arbeiði og fær at vita um slík viðurskiftir. Er avtalan gjørd við eitt virki, so fevnir tagnarskyldan um øll tey í virkinum, sum fáa at vita um slík viðurskiftir. Tagnarskyldan stendur við, eisini eftir at starvsfólk eru farin úr starvi.

Grundgeving

Tá ein avgerð verður fráboðað skrivliga, skal hon hava grundgeving uttan so, at avgerðin til fulnar gongur partinum á møti, sbr. 21 í fyrisingarlógini.

Tann, sum munnliga hevur fingið boð um eina avgerð, kann krevja at fáa eina skrivliga grundgeving fyri avgerðini, uttan so, at avgerðin til fulnar gongur viðkomandi parti á møti, sbr. § 22, stk. 1 í fyrisingarlógini. Áheitan um hetta skal

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

verða latin myndugleikanum innan 14 dagar eftir, at parturin hevur fingið boð um avgerðina.

Ein áheitan um skrivliga grundgeving sambært § 22, stk. 1 í fyrisitingarlógini, skal verða svarað skjótast gjørligt. Um áheitanin ikki er svarað innan 14 dagar eftir, at myndugleikin hevur fingið áheitanina, skal hesin geva partinum boð um orsøkina til hetta og nær áheitanin væntandi fer at verða svarað, sbr. § 22, stk. 2 í somu lóg.

Ein grundgeving fyri eini avgerð skal sambært § 23 í fyrisitingarlógini hava eina tilvísing til tær rættarreglur, sum avgerðin er grundað á. Í tann mun avgerðin eftir hesum reglum hvílir á eini fyrisitingarligari meting, skal grundgevingin eisini tilskila tey høvuðsfyrilit, ið hava verið avgerandi fyri útinningina av metingini.

Grundgevingin skal eisini um neyðugt hava eina stutta frágreiðing viðvíkjandi teimum veruligu umstøðunum, sum hava havt stóran týðning fyri avgerðina.

Grundgevingin kann verða avmarkað í tann mun áhugi partanna í at kunna nýta kunnleika til hesa til røkjan av sínum tørvi má metast at eiga at víkja fyri avgerandi umhugsni fyri honum sjálvum ella øðrum privatum ella almennum áhugamálum, sbr. § 15 um undantøku av upplýsingum.

Boð um avgerð

Avgerðin, sum verður tikin, verður fráboðað skattgjaldaranum.

Kæruvegleiðing

Fær skattgjaldari fult viðhald í einum máli, er ikki neyðugt við nakrari vegleiðing um kæru. Um skattgjaldari ikki fær fult viðhald í einum máli, eigur hann at fáa vegleiðing um kærumøguleika, har upplýst verður, hvønn kærast kann til og møguliga eisini upplýsingar um framferðarhátt í samband við, at kæra verður latin inn, herundir møguligar kærufreistir.

Uppafturtøka

Tað eru í skattalóggávuni ikki ásettar beinleiðis reglur fyri uppafturtøku av skattseting. Meginreglan er tó, at mál ikki uttan víðari verða tikin til nýggja viðgerð. Harvið er kortini ikki útilokað, at eitt mál kann verða tikið uppaftur til nýggja viðgerð. Kemur skattgjaldarin við t.d. týðandi nýggjum upplýsingum, sum kunnu føra við sær eina broytta skattseting, kann talan verða um at taka málið upp til nýggja viðgerð. Førir ein evnisrættarlig (materielretlig) líkningarmeting til, at skattsetingin eigur at broytast, kann talan verða um at taka málið uppaftur til nýggja viðgerð. Tað eigur annars at gerast ein ítøkilig meting í hvørjum einstøkum føri, um eitt mál skal takast upp til nýggja viðgerð.

Fyrning

TAKS og Toll- og Skattaráðið kunnu ikki gera, broyta ella taka upp aftur skattaálíkingar seinni enn 1. mai ávikavist 1. juli 4. árið eftir, at inntøkuárið er lokið. Er freistin fyri at lata sjálvuppgávu inn longd, sbr. § 105 í skattalógini, verður fyrningarfrestin tó roknað frá tí degi, freistin at lata inn er longd til.

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

Ynskir skattgjaldarin, at skattaálíkningin verður broytt, skal hesin seinast 3 ár eftir, at inntøkuárið er lokið, leggja fram nýggjar upplýsingar, sum kunnu grundgeva broytingina, sbr. § 25a í løgtingslóg um Toll- og skattafyrising.

Skatta- og avgjaldskrøv fyrnast eftir lóg nr. 274 frá 22.12.1908 um fyrning av ávísum krøvum, vanliga nevnd 1908-lógin. Lógin ásetir eina 5 ára fyrningarfrest fyri skatta- og avgjaldskrøv. Afturat hesi reglu er 20 ára fyrningarfrestin í Norsku lóg galdandi.

Nevndu fyrningarfrestir forða ikki í sær sjálvum fyri at broyta skattaálíkningina fyri harvið at tryggja eitt rætt framtíðar skattaútrokningargrundarlag, men tað er ein spurningur um fyrning av peningakravinum, t.v.s innkrevjingina av skatti ella avgjaldi.

Skatta- og avgjaldskrøv eru mist, um tey ikki innan 5 ár frá gjaldkomudegnum eru viðurkend av skattgjaldaranum ella gjørd galdandi av tí almenna. Sí niðanfyri hvat í hesum sambandi er at meta sum at kravið er gjørt galdandi.

Um eitt krav uppá skatt ella annað alment avgjald er fyrnað, kann kravið ikki verða reist móti skuldaranum. Eitt fyrnað krav kann tí heldur ikki verða nýtt til móttroking.

1908-lógin fevnir um skattir og avgjöld, ið eru av almannarættarligum slagi. Ásetingin fevnir m.a. um persónsskatt av øllum slag, felagsskatt, arvaavgjöld og skattakrøv eftir rentutryggingarlógin.

Fyrningarfrestin verður roknað frá tí mundi, tá kravið er gjaldkomið.

Viðvíkjandi skattakrøvum kann vera trupult at gera av, nær fyrningarfrestin skal roknast frá.

5 ára fyrningarfrestin fyri skattakrøv verður í praksis roknað frá tí degi, sum vildi verið gjaldkomudagur, um skattakravið var vorðið reist við líkningina fyri avvarðandi inntøkuár, uttan mun til, um kravið tá móguliga ikki var gjørt upp. Hetta er tó ikki galdandi, um myndugleikin var óvitandi um kravið, og hetta ikki komst av gáløysni.

Sambært skattalógini verður skattur kravdur deils sum fyribilsskattur, deils sum írestandi skattur. Hetta førir við sær, at fyrningarfrestin fyri skatt, ið ikki er kravdur sum fyribilsskattur, skal roknast frá vanliga gjaldkomudegnum fyri írestandi skatt.

Fyrning av persónskatti

Eitt nú fellur írestandi persónsskattur fyri 2013 til gjaldingar í 3 javnstórum gjøldum tann 1. mai, juni, juli 2014. Fyrningarfrestin sambært 1908 lógini fyri ikki álíknaðan persónsskatt fyri 2013, verður sostatt at rokna frá 1. mai 2014, 1. juni 2014 og 1. juli 2014 (1/3 af kravinum frá hvørjum av hesum døgnum). Um kravið er undir 1.000 kr., skal fyrningarfrestin fyri alt kravið tó roknast frá 1. juni 2014, tí alt kravið fellur tá til gjaldingar í einum 1. juni.

Fyrning av felagsskatti

Viðvíkjandi fyrning av skattakrøvum uppá skattskyldug feløg, verður fyrningarfrestin sett í mun til vanliga álíkningarárið og tað, at skatturin fellur til gjaldingar í trimum gjøldum, 1. oktober, 1. november og 1. desember í álíkningarárinum, og ikki í mun til, at írestandi skattur fellur til gjaldingar 1. í mánaðinum eftir at skattarokning vegna broytta álíkning er útsend.

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

Fyrningarfrestin í slíkum førum kann m.a. sýnast við hesum dómum.

Inntøkuár	Skattaár	Gjaldkomudagur	Fyrningarfrest
1.1.12 - 31.12.12	2013	1.10/1.11/1.12 2013	1/3,1/10,1.11/1.12 2018
1.5.12 - 30.04.13	2014	1.10/1.11/1.12 2014	1/3,1/10,1.11/1.12 2019

Fyrningarfrestin verður sett úr gildi (suspenderað), um kravánarin vegna "utilregnelig uvidenhed" ikki hevur kunnað gjørt kravið galdandi. Hetta kann komast av, at myndugleikin ikki hevur havt kunnleika um sjálvt kravið, ella hvar skuldarin er staddur. Um so er at fyrningarfrestin verður sett úr gildi, verður fyrningarfrestin fyrst at rokna frá tí degi, tá tær umstøður, ið førdu til suspensión, ikki eru til staðar longur.

Tá tosað verður um "utilregnelig uvidenhed", er talan um roynveruligar villur (faktisk vildfarelse), t.v.s. umstøður sum skattavaldið við vanligum eftiransni ikki átti at verið vitandi um. Við øðrum orðum, er talan um umstøður, sum skattavaldið ikki kennir, ella kann kenna við atliti til faktum í málinum. Í slíkum førum verður 5 ára fyrningarfrestin roknað frá tí degi, tá myndugleikin var ella við vanligum eftiransni átti at kunna gjørt kravið galdandi.

Tað er vert at nevna, at vanliga verða strong krøv sett til eftiransni hjá skattavaldinum, herundir eisini í ávísan mun til at heinta inn upplýsingar.

Eftir 1908-lógini verður 5 ára fyrningarfrestin brotin av, tá

- 1) skuldarin viðurkennur kravið ella
- 2) kravánarin tekur rættarstig móti skuldaranum til tess at fáa krav sítt staðfest og uttan óneyðugt drál roynir hesi til tess at fáa semju, dóm ella aðra rættaravgerð.

Tá fyrningarfrestin er brotin, byrjar ein nýggj 5 ára fyrningarfrest.

Viðurkenning av skuldini kann m.a. staðfestast, um skuldarin biður um útsetan ella avdráttaravtalu, ella hetta kann leiðast av skuldarans atburði yvirfyri kravinum. Viðurkenningin skal vera klár og greið, og skuldarin skal játta, at kravið - av ávísari stødd - er til.

Rættarstig, sum bróta fyrningarfrestina eru m.a. stevning, úttøka, arrest og fráboðan í trotabúgvi, tvangsakkord ella skuldarsanering hjá skuldaranum.

Fyrningarfrestin upp á 5 ár er ikki galdandi, tá tað fyri kravið fyriliggur skuldarbræv, ella serligt rættargrundarlag er fingið til vega, harí skuldarin hevur viðurkent skuldina, ella skuldin á annan hátt er vorðin skrivliga staðfest. Slík krøv fynast eftir 20 ára fyrningarregluni í Norsku Lóg.

Fyrning av rentukravi

Uttan mun til um skuldarbræv er fyri eitt krav, og kravið sjálvt sostatt fynast eftir 20 ára regluni, kann rentukravið av hesum sama kravi fynast eftir 5 ára fyrningarreglunum.

1908-lógin og Norska Lóg

20 ára fyrningarreglan í Norsku Lóg er galdandi við síðuna av 5 ára fyrningarfreistini í 1908-lógini, men 1908-lógin hevur størri týðning fyri skatta- og avgjaldskrøv.

Ásetingin í Norsku Lóg viðvíkur øllum ognarkrøvum, herundir eisini skatta- og avgjaldskrøvum um so er, at tað fyriliggur serligt rættargrundarlag fyri kravinum, ella tá 1908-lógin verður suspenderað.

Fyrningarfreistin verður tá roknað frá tí degi, kravið varð stovnað ella frá tí degi, tá skuldarbræv, ið setur úr gildi 5 ára fyrningarregluna, er fingið til vega. Eftir hesum reglum verða skattakrøv stovnað, tá inntøkuárið endar og er hetta eisini galdandi fyri írestandi skattir. Onnur avgjaldskrøv verða stovnað, tá avgjaldsskyldan tekur við.

Størsti munurin á fyrningarreglunum í 1908-lógini og Norsku Lóg er, at 20 ára fyrningarfreistin í Norsku Lóg ikki kann vera sett úr gildi/suspenderað. Hinvegin verður 20 ára fyrningarfreistin ikki bert brotin við viðurkenning ella fremjing av rættarstigum, men eisini við eini og hvørjari áminning frá kraváranum, tá tað av áminningini framgongur, at kravið verður fasthildið.

Fyrning av revsiábyrgd

Revsiábyrgd fyri brot á skatta- og avgjaldslógir, har skattgjaldari roynir at sleppa sær undan at gjalda skatt til tað almenna, fyrnast eftir revsilógini. Í § 93, stk. 2, nr. 2 er ásett, at fyrningarfreistin í ongum føri minni enn 5 ári fyri brot á skatta-, toll-, avgjalds- og stuðulslóggávuna, har ein fær ella kann fáa ein ógrundaðan vinning. Fyri brot á § 139 í skattalógini er fyrningarfreistin í ongum førum minni enn 10 ár. sbr. 93, stk. 3.

Kæruviðgerð

Fyrisitingarlíga kæruviðgerðin og viðgerðin av skattamálum innan dómsvaldið byggir á, at ein avgerð sum meginregla bert kann viðgerast í tveimum instansum.

Í § 15 í toll- og skattafyrisitingarlógini viðgera tær kommunalu skattakærunevndirnar eftir §§ 16 og 17 kærur um álíningina frá borgarum í tí øki, tær umfata.

Skattakærunevndin ger eftir § 15, stk. 4 úrskurð um innkomnu kærurnar, og skal stjóðutakanin hjá nevndini verða grundgivin. Úrskurður skattakærunevndarinnar kann eftir § 15, stk. 5 kærast til Skatta- og avgjaldskærunevndina innan 4 vikur eru farnar, frá tí kærarin ávikavist TAKS fekk kunnleika til úrskurð skattakærunevndarinnar.

Eftir § 24 í toll- og skattafyrisitingarlógini ger Skatta- og avgjaldskærunevndin úrskurð um kærur um tær avgerðir, TAKS, kommunalu skattakærunevndirnar ella Toll- og skattaráðið hava tikið.

Kærandi kann sjálvur senda inn kærana. Kæra um skattseting kann ikki skjótast inn fyri Skatta- og avgjaldskærunevndina, um kærandi ikki í rættari tíð hevur sent kærur til kommunalu skattakærunevndina. Hetta er tó ikki galdandi, um kærandi heldur fast um, at hann ikki er skattskyldugur, ella tað eru gjørd slík formlig mistøk, tá hann varð settur í skatt, at tey kunnu ógilda skattsetingina.

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

Kæra skal vera send, áðrenn 4 vikur eru lidnar frá tí, at kærandi fekk boð um avgerðina.

Kæra til Skatta- og avgjaldskærunevndina skal verða send skrivliga og skal styðja seg til grundir og hjáløgd próvskjøl, sbr. § 25 í løgtingslóg um Toll- og skattafyrising. Nevndin leitar sær ummæli frá TAKS um kærana. Áðrenn TAKS ger hetta, fær TAKS til vega upplýsingar, ið tørva til at gera úrskurð í málinum.

Tá hin kærandi biður um tað, skal hann ella umboðsmaður hansara sleppa at siga fram sína áskoðan munnliga fyri nevndini. Tá so er, skal TAKS hava fráboðan og hava rætt til eisini at verða umboðað á fundinum.

Nevndin kann biðja TAKS lata seg umboða, tá nevndin hevur kærumál til viðgerðar.

Úrskurður Skatta- og avgjaldsnevndarinnar kann skjótast inn fyri Føroya Rætt innan 3 mánaðir eru farnir.

Grundregla um lógarásetta fyrising

Fyri málsviðgerð hjá skattafyrisingini eru tær í fyrisingarrættinum vanligu reglurnar galdandi, herundir grundreglan um lógarásetta fyrising umframt aðrar óskrivaðar rættargrundreglur.

Grundreglan um lógarásetta fyrising merkir, at avgerðin hjá fyrisingini, herundir skattamyndugleikunum, skal vera í tráð við lóggávuna, og at avgerðin skal hava heimild í eini lógarfyriskipan.

Tær óskrivaðu rættargrundreglurnar, sum eru settar eftir dómsvenju, eru m.a. grundreglan um valdsreingjan ("magtfordrejning, usaglige hensyn") og tann vanligi fyrisingarligi líkskaparsetningurin ("lighedsgundsætning").

A.3. SJÁLVUPPGÁVA V.M.

Sjálvuppgávuskylda

Reglurnar um sjálvuppgávu og hvat ið stendst av tí, at eingin er, eru ásettar í kap. 10 í skattalógini. Reglurnar um ognaruppgerðina eru ásettar í kap. 11.

Persónar, deyðsbúgv, feløg og felagsskapir v.m., sum koma undir reglurnar í kap. 1 í skattalógini um inntøkuskattskyldu, skulu eftir § 100 sjálv geva upp inntøku sína í samsvari við reglurnar í kap. 10.

Skylda at geva upp skattskylduga inntøku v.m.

Í § 100 er ásett, at Toll- og Skattaráðið á hvørjum ári við serligari kunngerð krevur, at øll sum skulu verða sett í skatt, geva upp skattskyldugu inntøku sína, áðrenn ávísar freistir, tilskilaðar í stk. 3, eru úti. Í hesum sambandi kann vísast til kunngerð nr. 89 frá 14. september 2006 um innlatingarfreistir av sjálvuppgávu fyri roknskaparskyldug.

At ein skattgjaldari ikki fær oyðublað til sjálvuppgávu sendandi, loysir hann ikki frá skyldu síni at lata inn sjálvuppgávu ella frá teimum avleiðingum, ið standast av tí, at persónur ikki letur sjálvuppgávu inn.

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

Skattskyldugur persónur, sum hefur fingið ársuppgerð frá skattavaldinum, sbr. § 101, stk. 2 áðrenn freistin fyri at lata inn sjálvuppgávu er farin, kann lata verða við at lata inn sjálvuppgávu, um hann er sannførdur um, at tær av skattavaldinum nýttu upplýsingar, ið eru grundarlag undir ársuppgerðini, eru rættar og fullfíggaðar, sbr. § 139 A

Sjálvuppgávan av ognini, ella ognaruppgerðin, sbr. § 110 í skattalógini. skal eftir § 100, stk. 5 vera innlatin til TAKS eftir somu reglum og við somu freistum, sum ásettar í § 100, stk. 3.

Skattalógin áleggur soleiðis við teimum undantøkum, sum nevnd eru í kapittul 10 og kapittul 11, at skattgjaldari skal senda bæði sjálvuppgávu og ognaruppgerð inn til skattavaldið. Tískil skal eisini fullfíggað ognaruppgerð fylgja við sjálvuppgávuni.

Børn, sum við byrjan inntøkuársins ikki hava fylt 16 ár, hava eftir § 108 ikki skyldu at lata inn sjálvuppgávu, um tey ikki hava inntøkur av slíkum slag, sum eru nevndar í § 5, stk. 1 í skattalógini.

Sambúgvandi hjúnafelegar hava eftir § 109 í skattalógini rætt til at gera seg kunnugan við sjálvuppgávuna hjá hinum hjúnafeleganum, áðrenn hon verður latin líkningarvaldinum. Eisini hefur líkningarvaldið skyldu til, um biðið verður um tað, at lata hjúnafelega fáa upplýsingar um inntøkuna og skattaútrokningina hjá hinum hjúnafeleganum.

Innlatingarfreistir

1) Sjálvuppgávan hjá persónligum skattgjaldarum, ið ikki hava roknskaparskyldu, skal sambært § 100, stk. 3 vera innlatin til TAKS í seinasta lagi 1. mai.

2) Sjálvuppgáva frá deyðsbúgvum, feløgum, felagsskapum v.m., smbr. § 1, stk. 1, nr. 7-17 í skattalógini, skal vera innlatin í seinasta lagi 1. juli.

3) Landsstýrismaðurin í skattamálum kann eftir § 105, stk. 2 í samráð við TAKS gera reglur um, at løntakarar uttanlands, persónar, feløg og onnur, sum hava roknskaparskyldu, kunnu fáa freistina við at lata inn sjálvuppgávu longda, sbr. § 105, stk. 1. TAKS er heimilað, tá ið serligar grundir eru til tess, at leingja freistina, sum sambært stk. 1 er sett av landsstýrismanninum í skattamálum. Hendan freist kann tó ikki leingjast útum 15. august í álikningarárinum.

Freistin er eisini galdandi fyri at lata inn ognaruppgerð pr. 31. desember.

Sjálvuppgávan er roknað fyri at vera innlatin rættstundis, tá ið hon í seinasta lagi síðsta innlatingardag er fingin TAKS ella latin í postin.

Um fullfíggað sjálvuppgáva ikki er innlatin rættstundis, verður farið fram samsvarandi reglunum í § 104 í skattalógini.

Sjálvuppgávan skal eftir § 102 í skattalógini vera undirskrivað av skattgjaldaranum, sum gjørd eftir bestu sannføring. Fyri tey sum eru undir 16 ár, og tey ið hava mist fíggjarræði, skrivur verji undir. Skrivur fulltrúi undir sjálvuppgávuna fyri skattgjaldaran, ber hann, ið gav fulltrú, ábyrgdina.

Upplýsingar í sjálvuppgávuni

Øll tey, ið hava skyldu at føra bókhald, eins og deyðsbúgv, feløg, felagsskapir, stovnar v.m., skulu eftir § 103 lata rakstrarroknskap og fíggjarstøðu í byrjan og enda rakstrarársins fylgja við sjálvuppgávuni.

Nakað um arbeiðsgongd í samband við sjálvuppgávuna

Sjálvuppgávan er samansett av tveimum oyðubløðum har annað eitur sjálvuppgáva og hitt ognaruppgerð. Bæði oyðubløðini skulu við teimum undantøkum, sum nevnd eru í kapittul 10 og kapittul 11 skrivast og sendast aftur til TAKS. Um annað, t.d. ognaruppgerðin, ikki verður innsent, verður farið fram, sum um eingin sjálvuppgáva er innsend, og vil tað siga, at inntøkan verður mett. Toll- og skattaráðið er heimilað at fyriseta neyvari reglur fyri hesar metingar.

Sjálvuppgávan skal latast innaftur til TAKS, og hetta skal fyri allar løntakarar gerast í seinasta lagi 1. mai. Hjá teimum persónum, sum hava roknskaparskyldu, er seinasta rættstundis innlatingarfreist somuleiðis 1. mai í álíkningarárinum.

Sjálvuppgávan er býtt upp í ymiskar inntøku- og útreiðsluteigar, og skulu hesir teigar fyllast út, sjálvt um serstøk inntøkuuppgerð er viðløgð sjálvuppgávuni.

Tey sum lata verða við at senda inn sjálvuppgávu og ognaruppgerð verða mett soleiðis, at tá ársuppgerðin verður gjørd 1. oktober, hava allir skattaborgarar fingið eina ársuppgerð sendandi.

Er endaligi skatturin minni enn fyribilsskatturin, sum verður mótroknaður eftir § 77, verður tað, ið eftir er, nevnt "avlopsskattur", sbr. § 79, stk. 1.

Er avlopsskatturin við endurgjaldi afturatløgðum eftir § 79, stk. 3 25 kr. ella meira, fær skattskyldugi peningin afturgoldnan, sbr. § 79, stk. 2.

Tá ið avlopsskattur verður afturgoldin skattskylduga, verður eftir § 79, stk. 3 goldið honum endurgjald svarandi til 4% av avlopsskattinum. Av avlopsskatti, ið stavar frá peningi inngoldnum eftir § 76, verður einki endurgjald latið.

Afturgjalding av avlopsskatti við endurgjaldi eftir § 79, stk. 3 fer fram áðrenn 1. oktober í álíkningarárinum. Um afturgjaldingin er aftan á 1. oktober, verður renta roknað skattgjaldaranum fyri hvønn byrjaðan mánað frá 1. oktober við 0,7 %. Áðrenn afturgjalding fer fram, verður møgulig eftirstøða av persónligum skatti við tilskrivaðum rentum mótroknað. Allar upphæddir verða bert goldnar aftur í heilum krónum sbr. § 79, stk. 4 og 5.

Innlatingarfreistir

Við heimild í § 105, stk. 1 í skattalógini kann landsstýrismaðurin í skattamálum í samráð við Toll- og skattaráðið í kunngerð áseta freistir at galda fyri at lata inn sjálvuppgávu hjá m.a. persónligum skattgjaldarum, sum hava roknskaparskyldu.

Í kunngerð nr. 89 frá 14. september 2006 um innlatingarfreistir fyri roknskaparskyldug er í § 1 ásett, at seinasta freist fyri at lata inn sjálvuppgávu við roknskapi er 1. mai í álíkningarárinum, og í § 2 er ásett, at seinasta freist fyri at lata inn sjálvuppgávu frá deyðsbúgvum, feløgum, felagsskapum v.m., sbr. § 1, stk. 1, nr. 7-17 og § 2 í skattalógini, er 1. juli í álíkningarárinum.

Freistirnar sambært §§ 1 og 2 eru eftir § 3 eisini galdandi fyri at lata inn ognaruppgerðir fyri avvarðandi inntøkuár.

TAKS er tó heimilað, tá ið heilt serligar grundir eru til tess, so sum deyði og sjúka, at leingja freistirnar sambært §§ 1 og 2, ein mánaða í senn, tó ikki út um

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

15. august í álíkningarárinum, sbr. § 4, men treytingin er, at freistin kann verða longd, er, eftir stk. 2, at skrivlig umsókn verður send TAKS í seinasta lagi 7 dagar, áðrenn freistin er úti, og at sjálvuppgávur, roknskapir og ognaruppgærdir fyrri eldri ár eru innkomin til TAKS.

Sjálvuppgávan rættstundis innlatin

Sjálvuppgávan er roknað fyrri at vera innlatin rættstundis, tá ið hon í seinasta lagi síðsta innlatingardag er fingin TAKS ella latin í postin. Sama er galdandi viðvíkjandi roknskapir og ognaruppgærd.

Sjálvuppgávan ov seint innlatin

Um fullfíggað sjálvuppgáva yvir inntøku ikki er latin inn rættstundis, ella sjálvuppgávan ikki kemur inn, verður sekt áløgd. Verður latið inn minni enn 7 dagar ov seint, verður samanlagdi inntøkuskatturinn hækkaður við 2%. Verður latið inn 7 dagar ella meira ov seint, verður samanlagdi inntøkuskatturinn hækkaður við 5%, sbr. § 104, stk. 2 í skattalógini. Hækkingin skal tó verða í minsta lagi 1.000 kr. og í mesta lagi 5.000 kr.

Dagsekt

Um skattgjaldari, sum sambært tí, ið frammanfyri er ásett, hevur skyldu at lata inn rakstrarroknskap og fíggarstöðu, ikki ger hetta, tá verður sjálvuppgáva hansara mett ógild, og hann verður at ganga undir tað, ið av hesum stendst viðvíkjandi skattseting og rætti til kær. Líkningarvaldið hevur umframt heimild til at seta freist, nær ið roknskapurinn og sjálvuppgávan skal verða innsend og heimild at leggja við 100 kr. í dagsekt frá tí degi, at freistin er úti, og til tilfarið kemur inn. Sektin fellur til landskassan, og viðvíkjandi feløgum kann sektin verða løgd á stjórnar- og ella nevndarlimir.

A.4. METAN AV INNTØKUGRUNDARLAGNUM

Tá eingin sjálvuppgáva ella ófullfíggað sjálvuppgáva er innlatin, og metast skal um inntøkuna, skal inntøkan metast so nær tí veruligu inntøkuni sum gjørligt, og skal hvør inntøkuteigur metast soleiðis:

A-inntøka:

Upplýsingarnar í lønaráráttini verða lagdar til grund fyrri metingini.

B-inntøka:

Í summum førum hevur lønaráráttin ikki upplýsingar um løn fyrri alt inntøkuskeiðið, t.d. tá persónur í árinum fer frá lønandi arbeiði til fría vinnu ella hinvegin, og kann tí orsøk verða til at meta um B-inntøku fyrri írestandi tíðarskeiðið. Annars skal B-inntøka metast út frá tøkum upplýsingum, upplýsingum um B-inntøku fyrri eldri ár og upplýsingum úr fyrilisskattaráttini. Dentur skal leggjast á at meta um hvønn teig á sjálvuppgávuni sær, soleiðis at

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

ikki verður mettt um eina samlaða skattskylduga inntøku. Tó skal, tá mettt verður um B-inntøku, gerast ein samlað meting av fíggjarligu viðurskiftunum hjá vinnuni sum heild.

Frádráttir:

Frádráttir verða vanliga bert veittir, um líkningarvaldið er vitandi um og hevur skjalprógv fyri hesar, sum t.d. gjöld til eftirlønarskipanir, gjöld til arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin og arbeiðsloysistryggingina.

Frádráttur fyri hall av vinnuligum rakstri verður ikki veittur og heldur ikki avskrivningar. Hall á skattauppgerðini sbrt. § 33, nr. 5 í skattalógini, skal tó takast við í metingina (hall at framflyta).

Rentur:

Frádráttur fyri privatar rentur verður veittur í tann mun líkningarvaldið veit um hesar.

Mett verður í tveimum førum:

- tá tann innsenda sjálvuppgávan ikki er fullfíggjað og
- tá eingin sjálvuppgáva og/ella ognaruppgerð er innsend.

Ikki fullfíggjað sjálvuppgáva

Øll, sum hava bókhaldsskyldu sbrt. reglunum í bókhaldsskyldulógini ella sbrt. § 103, stk. 2 í skattalógini, skulu føra roknskap, sum lýkur tey minstukrøv, sum landsstýrið í kunngerð nr. 22 frá 27. januar 1993 hevur ásett at galda fyri roknskap, sum skal fylgja við sjálvuppgávuni, og krøv til tað roknskaparliga grundarlagið.

Verða fyriskipanirnar í hesi kunngerð ikki hildnar, verður sjálvuppgávan, sbr. § 103, stk. 3 í skattalógini, mettt sum ófullfíggjað, og verður tá farið fram eftir reglunum í § 104.

Sama er galdandi, um tær upplýsingar, sum líkningarvaldið kann krevja við heimild í § 100, stk. 4 í skattalógini, ikki verða latnar.

Snýr tað seg í hesum førum um írestandi nágreiningar ella upplýsingar, sum ikki verða mettar at hava munandi týðning fyri nýtslu av einum roknskapi sum grundarlag fyri álíkningini, kann líkningarvaldið lata verða við at nýta metingarreglurnar, treytað av at tær írestandi upplýsingarnar ella nágreiningarnar eftir áheitan verða latnar skattavaldinum beinanvegin.

Um ognaruppgerðin, soleiðis sum nevnt er í § 100, stk. 6 og § 110, stk. 1, ikki verður send inn samstundis sum sjálvuppgávan verður innsend, ger hettar sjálvuppgávuna til einkis, og verður henda tá mettt sum ófullfíggjað við teirri avleiðing, at skattskylduga inntøkan verður mettt eftir reglunum í § 104.

Um ein sjálvuppgáva verður mettt ófullfíggjað, so førir hetta ikki beinleiðis við sær, at meting skal verða gjørd av inntøkuni sbr. § 104. Sum frammanfyri nevnt verða brot á kunngerðina um minstukrøv til roknskapin, sum skal fylgja við sjálvuppgávuni, vanliga mettt sum nóg gott grundarlag undir at meta sjálvuppgávuna ófullfíggjaða. Hinvegin eru formligar villur ikki nóg gott grundarlag. Metast kann bert, um líkningarvaldið er vitandi um og kann sanna, at tøluni, sum standa á sjálvuppgávuni, eru skeiv. Tað, at roknskapurin verður settur til

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

viks, tí hann ikki lýkur treytirnar í kunngerð um minstukrøv, ella tað at sjálv-uppgávan er vánaligt skrivað, heimilar ikki líkningarvaldinum til at meta um inntøkuna, um tann sjálvuppgivna inntøkan annars, eftir metan líkningarvaldsins, kann verða góðtíkin sum grundarlag undir álíkningini.

Sbr. § 110, stk. 6, sbr. § 110, stk. 1 skal ognaruppgerð sendast inn saman við sjálvuppgávuni. Um ognaruppgerðin ikki verður send inn rættstundis, soleiðis sum fyriskipað er, ger hetta sjálvuppgávu hansara av inntøkuni til einkis, og TAKS fremur tá skattsetingina eftir reglunum í § 104, stk. 1 (sí reglurnar frammanfyri um meting).

Eingin sjálvuppgáva innsend

Verður latið inn minni enn 7 dagar ov seint, verður samanlagdi inntøkuskatturin hækkaður við 2%. Verður latið inn 7 dagar ella meira ov seint, verður samanlagdi inntøkuskatturin hækkaður við 5%. Hækkingin skal tó verða í minsta lagi 1.000 kr. og í mesta lagi 5.000 kr.

Í bókhaldsskyldulógini er ásett, at landsstýrið fyriskipar minstukrøv til bókhaldsskylduna. Hetta er gjørt í landsstýrisins kunngerð nr. 22 frá 27. januar 1993, og í § 3 í bókhaldsskyldulógini og í § 46 í kunngerðini er fyriskipað revsing fyri brot á reglurnar í lógini og kunngerðini. Revsingin er sekt, um ikki lóggávan annars fyriskipar strangari revsing.

Hetta merkir, at brot á reglurnar í bókhaldsskyldulógini og kunngerðini um minstukrøv til bókhaldið, ikki einsamalt geva heimild til at seta til viks sjálvuppgávuna og til at gera metingar eftir § 104 í skattalógini.

Sambært § 103, stk. 3 í skattalógini hevur líkningarvaldið heimild til at áleggja dagliga sekt í teimum førum, tá sjálvuppgáva og roknskapur hjá roknskaparskyldugum ikki verða send inn rættstundis. Dagliga sektin er tá 100 kr.

A.5. REVSÍÁBYRGD

Eftir § 139 í skattalógini er meginreglan tann, at tann sum fremur álvarslig misbrot á skattalógina, tað vil her siga, misbrot sum eru framd við tí í hyggju at sleppa undan at gjalda skatt til tað almenna, ella greiðir rangt frá ella á annan hátt gevur villleiðandi upplýsingar at fara eftir, tá ið avgerast skal, um ein persónur er undir skattskyldu ella at nýta, tá ið skattskyldug inntøka ella skattaútrokning verður ásett, kann verða revsaður fyri skattasvik við sekt ella fongsli upp í 2 ár.

Álagda sektin verður tengd at misbrotinum soleiðis, at um misbrotið er framt við vilja, verður sektin vanliga ásett til 2 ferðir skattin av tí inntøku, ið ikki er komin til skattingar. Er misbrotið framt av stórum gáloysni, verður sektin vanliga ásett til 1 ferð skattin av tí inntøkuni, ið annars ikki var givin upp til skattingar.

Eftir § 139A, stk. 1 í skattalógini verður skattskyldugur, sum hevur fingið ársuppgerð sambært § 101, stk. 2 í skattalógini, har skattsetingin er ov lágt sett, revsaður við sekt, um viðkomandi ikki fráboðar líkningarvaldinum um hesi

A. Bygnaður og uppgávur hjá skattamyndugleikanum

viðurskifti innan 4 vikur eftir móttøkuna av ársuppgerðini. Freistin verður tó í fyrsta lagi at rokna frá, at freistin at lata inn sjálvuppgávu var úti.

Er brotið framt við tí í hyggju at sleppa undan at gjalda skatt til tað almenna kann revsingin verða hækkað til fongsul upp til 2 ár, sbr. stk. 3.

Eftir § 139 B í skattalógini verður tann, sumuttan at tilfeldið er fevnt av ásetingunum í § 139 A, letur vera við at lata inn sjálvuppgávu við tí í hyggju at koma sær undan at gjalda skatt til tað almenna, revsaður við sekt ella fongsli upp til 2 ár.

Er brotið framt av stórum gáloysni, er revsingin tó sekt, sbr. stk. 2.

Eftir § 141 og § 142 í skattalógini koma undir meginregluna um skattasvik eisini tey misbrot, sum staðfest verða í samband við at persónur letur vera við at avrokna A-inntøku gjøgnum tey av landsstýrinum góðkendur avrokningarstøð, ella misbrot har viðkomandi tekur ímóti A-inntøku vitandi um, at A-skattur, sum ásett, ikki er avroknaður í hesi inntøku.

Somuleiðis fevnir meginreglan eisini um tann, sum við vilja, ella av stórum gáloysni gevur rangar upplýsingar um viðurskifti, sum hava týdning fyri, hvussu eitt mál verður loyst og annars, hvussu álíkningin verður framd.

Toll- og Skattaráðið hevur heimild til at avgera, um sekt skal áleggjast, og hvussu stór hendan skal verða.

Um semja ikki fæst í lag millum skattgjaldara og líkningarvaldið í einum sektarmáli, kann krevjast, at málið verður avgjørt við rættargangi.

Toll- og Skattaráðið hevur til útgreinan av sektarreglunum gjørt rundskriv um fyrisitingarligar sektarásetanir fyri brot á §§ 139, 141 og 142 í skattalógini. Í hesum sambandi kann verða víst til rundskriv nr. 7 frá 10. november 1998 um fyrisitingarligar sektarásetanir fyri brot á § 139 í skattalógini og rundskriv um fyrisitingarligar sektarásetanir fyri brot á § 141 og § 142 í samtíðarskattalógini.

B. SJÁLVUPPGÁVA AV INNTØKU- OG FÍGGJAR- VIÐURSKIFTUM

Persónar, deyðsbúgv, feløg og felagsskapir v. m., sum koma undir reglurnar í 1. kapitli í skattalógini um skattskyldu, skulu eftir § 100, stk. 1 í skattalógini sjálf geva upp inntøku sína. Hetta merkir, at øll, sum búgva í Føroyum og eru undir fullari skattskyldu sambært § 1 í skattalógini og øll, sum eru uttanlands, men tó kunnu vera undir fullari skattskyldu í Føroyum sambært somu grein og øll, sum eru umfatað av § 2 í skattalógini, t. v. s. avmarkað skattskyldug, eru skyldug at uppgjeva inntøku og ogn sína til skattavaldið.

Við gildi frá 1. januar 1998 er tó tann broyting gjørd, at nú er ikki neyðugt hjá einum stórum parti av skattgjaldarunum at lata inn sjálvuppgávu og ognaruppgerð. Nú verður nevniliga automatisk skattauppgerð gjørd til allar persónar, sum bert hava A-inntøku og ikki eru skrásettir við frádráttum í fyribils-skattaskránni. Sama er galdandi fyri persónar, sum ikki eru fult skattskyldugir í Føroyum, og tí sum meginregla rinda 42% av bruttoinntøkuni til fulla avgerð eins og útlendingar, sum eru við skipum undir FAS-skipanini og sum rinda 35% av bruttoinntøkuni í skatt. Persónar, sum standa skrásettir sum eigarar av einmansfyrirøku ella íognarfelag, koma tó ikki undir hesa skipanina við automatiskari skattauppgerð.

Tey, sum fáa automatiska skattauppgerð, sum er røtt, kunnu lata verða við at lata inn sjálvuppgávu. Øll onnur skulu lata inn sjálvuppgávu, eisini tey sum bert hava inntøku, sum eftir tvískattasáttmálum ella § 154 ikki skal skattast í Føroyum. Hetta merkir, at tey, sum fáa automatiska skattauppgerð, áðrenn freistin fyri at lata inn sjálvuppgávu er farin, hava skyldu til at lata inn sjálvuppgávu við røttu upplýsingunum, um skattauppgerðin ikki røtt.

Freistin at lata inn sjálvuppgávu hjá skattgjaldarum, sum ikki eru roknskaparskyldug, er 1. mai í álíkningarárinum.

Skattgjaldarar, sum bert hava havt A-inntøku, men sum hava frádráttir, sum ikki hava samband við B-inntøku, kunnu tó lata inn skjalprógv fyri hesar frádráttir í seinasta lagi 31. januar og harvið fáa framskundaða skattauppgerð miðskeiðis í februar mánað.

Skattgjaldarar, sum eru roknskaparskyldugir, skulu lata inn sjálvuppgávu við roknskapi 1. mai í álíkningarárinum. Víst verður til kunngerð nr. 89 frá 14. september 2006 um innlatingarfreistir fyri roknskaparskyldug.

Deyðsbúgv, feløg, felagsskapir v.m. sum eru fevnd av § 1, nr. 7-17 og § 2 í skattalógini, skulu lata inn sjálvuppgávu í seinasta lagi 1. juli í álíkningarárinum.

Tá serligar grundir eru til tess, kann TAKS leingja freistina fyri at lata inn sjálvuppgávu hjá deyðsbúgvum, feløgum, felagsskapum v.m. Freistin kann tó ongantíð verða longd útum 15. august í álíkningarárinum. Ein treyt fyri at freistin kann verða longd er, at skrivlig umsókn verður send TAKS, áðrenn freistin er úti, og at sjálvuppgávur, roknskapir og ognaruppgerðir fyri eldri ár eru innkomin.

B. Sjálvuppgáva av inntøku- og fíggarviðurskiftum

Børn, sum við byrjan inntøkuársins ikki hava fylt 16 ár, hava eftir § 108 í skattalógini ikki skyldu at lata inn sjálvuppgávu, um tey ikki hava inntøkur av slíkum slag, sum eru nevndar í § 5, stk. 1 í skattalógini.

Sjálvuppgávan er at rokna sum innlatin rættstundis, tá ið hon í seinasta lagi nevnda dag er fingin TAKS ella latin í postin. Fellur innlatingardagurin á ein leygardag ella sunnu- ella halgidag, verður innlatingardagurin fyrsti eftirfylgandi garandisdagur.

Sjálvuppgávan skal eftir § 102 í skattalógini vera undirskrivað av skattgjaldaranum, sum gjørd eftir bestu sannføring. Fyri tey, sum eru undir 16 ár, og tey ið hava mist fíggaræði, skrivur verjin undir. Skrivur fulltrúi undir sjálvuppgávuna fyri skattgjaldaran, skal økisskrivstovan hava skrivliga fulltrú frá skattgjaldaranum. Tann, ið gevur fulltrú til at skriva undir sjálvuppgávu, ber sjálvur ábyrgdina av sjálvuppgávuni.

Sekt

Um fullfíggað sjálvuppgáva av inntøku ikki er innlatin rættstundis, men er innlatin minni enn 7 dagar ov seint, verður samanlagdi inntøkuskatturin hækkaður við 2%. Er sjálvuppgávan innlatin 7 dagar ella meira ov seint, verður samanlagdi inntøkuskatturin hækkaður við 5%. Hækkingarnar eru mist kr. 2.000, men kunnu tó hægst verða kr. 5.000. Eftir umsókn kann TAKS lina ella heilt lata falla burtur hækkingarnar.

Meting

Verður sjálvuppgáva ikki latin inn, verður skattskylduga inntøkan sett til eina metta upphædd, sbr. § 104 í skattalógini.

Kapitalvinningssjálvuppgáva

Øll sum hava inntøku, ið er skattskyldug eftir ásetingunum í kapitalvinnings-sjálvuppgávuni hava skyldu at geva upp hesa inntøku á eina kapitalvinnings-sjálvuppgávu.

Tey, sum bert hava rentuinntøku frá føroyskum peningastovni ella postgiro, hava tó ikki skyldu at lata inn hesa sjálvuppgávu, um so er at skattur er hildin aftur og goldin av peningastovninum og postgiro, sum ásett í § 16 í kapitalvinningsskattalógini.

Kapitalvinningssjálvuppgávan skal latast inn við somu freistum, sum eru galdandi fyri innlating av tí vanligu sjálvuppgávuni, sí omanfyri.

Ognaruppgerð

Tann, sum er skattskyldugur sambært skattalógini § 1 og § 2, skal lata fylgja við sjálvuppgávuni fullfíggaða ognaruppgerð, sambært § 110 í skattalógini. Ognaruppgerðin skal verða skrivað soleiðis, at hon vísir eina sanna mynd av fíggarstöðuni.

Skattskyldugir persónar, ið ikki hava bókhalds- og roknskaparskyldu, kunnu lata verða við at lata inn ognaruppgerð, um so er, at tað í mun til seinast innlatnu ognaruppgerð ikki eru broytingar í árinum í ognum og rættindum. TAKS kann tó sambært § 110, stk. 6 áleggja einum skattskyldugum at lata inn fullfíggaða ognaruppgerð, tá ið hetta verður hildið neyðugt fyri at fáa greiðu

B. Sjálvuppgáfa av inntøku- og fíggjarviðurskiftum

á serliga truplum og fløktum málum. Skattskyldug, ið eiga ognir uttanlands, skulu altíð lata inn ognaruppgerð.

Sjálvuppgávan kann verða gjørd til einkis, um eingin ognaruppgerð er, og skattgjaldarin kann tá verða settur til eina skattskylduga inntøku sambært skattalógini § 104.

Ognir

Í yvirlitið skulu takast við allar ognir og øll fíggjarlig rættindi við tilskilan av virðinum. Hesar ognir og rættindi kunnu millum annað vera:

- Føstogn (grundøki við húsum ella uttan, eins og hús á annara øki).
- Motorakfør, bátar, innbúgv og annað leysafæ.
- Vørur, ráevni, maskinur, innbúgv, innistøða og leysafæ, ið nýtt verða í vinnu.
- Peningur og peningagildi, útistandandi skuldir, skuldarbrøv, inniogn í banka, sparikassa ella øðrum penigastovni, partabrøv, lutaprógv og aðrir partar í féløgum, somuleiðis lista- og frímerkjasøvn og skartgripir, tá ið virðið teirra eru meira enn kr. 25.000.

Til ognina verða ikki tald:

- Rættindi, sum eru treytað av nøkrum, sum er óvist
- Ogn, sum er fingin í arv ella gávu við tilskilan, at annar fær inntøkurnar fyrst, og at hann, ið ognina eigur, ikki hevur ræði yvir ognini, ímeðan hin fær inntøkurnar.
- Ogn, sum er fingin í arv ella gávu við tilskilan, at inntøkurnar fyrst skulu goymast, og at hann, ið ognina eigur, hvørki skal hava ræði yvir ogn ella inntøkum.
- Nýtslurættindi ella krøv til tíðarviss gjøld, ið eru veitt skattgjaldaranum alla ævi hansara ella styttri óvissa tíð sum rættur, ið ikki má avhendast, sum t.d. rætturin til eftirløn, lívrentu, leiguleysan bústað, hald, leypandi gjøld sambært vanlukkutryggingarsáttmála.

Skuld

Við uppgerð av ogn verða skuldir skattgjaldarans frádrignar.

Til skuld verður ikki talt:

- Ábyrgdir, sum enn ikki eru gjaldkomnar
- aðrar skuldbindingar, sum eru treytaðar av nøkrum, sum er óvist.

Virðið á skuldbindingum skattgjaldarans til at lata tíðarviss gjøld, ið eru persónligur rættur, sum ikki er avhendiligur, og sum eru veittur honum, ið eigur rættin, alla ævi hansara ella styttri óvissa tíð, sum t.d. eftirløn, lívrenta, leiguleysur bústaður og hald, kann ikki verða drigið frá, tá ognin verður gjørd upp.

B. Siðlvuppgáva av inntøku- og fíggarviðurskiftum

Somuleiðis kann heldur ikki verða drigið frá virðið á tí nýtslurætti av sama slagi, sum nevndur er frammanfyri, ið hvíli á ognini. Hetta er galdandi uttan mun til, um trygd er latin fyri, at skuldbindingin verður hildin.

Eginogn

Tá ogn og skuld er funnin, verður samanlagda skuldin drigin frá samanløgdu ognini. Tað tal, sum tá kemur burturúr, er eginognin. Talið kann bæði verða positivt, t.v.s., at ognin er størri enn skuldin, og negativt, t.v.s., at skuldin er størri enn ognin.

Ogn hjá børnum

Ogn hjá børnunum, sum eru yngri enn 16 ár, verður tald upp í ognaruppgerðina hjá tí av foreldrunum, sum hevur foreldramyndugleikan. Tá talan er um børn í hjúnalagi, gera foreldrini sjálvi av, hvør av teimum skal rokna ogn barnanna upp í ognaruppgerð sína.

C. SUBJEKTIV SKATTSKYLDA, LÍKAMLIGIR PERSÓNAR, TVÍSKATTING

Full og avmarkað skattskylda

Persónar, feløg, felagsskapir v.m og deyðsbúgv, sum eru fevnd av § 1 í skattalógini, eru undir fullari skattskyldu í Føroyum.

Full skattskylda merkir, at skattasubjektið er skattskyldugt av øllum inntøkum tess, uttan mun til um inntøkurnar stava frá Føroyum ella ikki. Hetta verður nevnt *globalinntøkuprincippið*.

Undir avmarkaða skattskyldu í Føroyum koma persónar og feløg v.m fevnd av § 2 í skattalógini, og verða hesi bert skattaði av ítøkuliga nevndum inntøkum. Hetta verður nevnt *territorialprincippið*.

Sigast kann, at hesi eyðkenni eru avgerandi fyri skattastøðuna hjá tí einstaka, tá avgerast skal, um viðkomandi er undir fullari ella avmarkaðari skattskyldu í Føroyum:

- tá talan er um fulla skattskyldu, skal vera til staðar eitt ávíst persónligt tilknýti til Føroyar,
- tá talan er um avmarkaða skattskyldu er nóg mikið, at talan er um eitt fíggjarligt tilknýti til Føroyar

C.1. FULL SKATTSKYLDA

Avgerðandi fyri fulla skattskyldu eftir § 1 í skattalógini er tað persónliga tilknýtið, tann einstaki hevur til Føroyar.

Talan er um persón sum:

- hevur bústað í Føroyum,
- er lesandi ella læringar uttanlands, og sum áðrenn lestur ella læru hevur havt fastan bústað í Føroyum í minst 4 ár,
- uttan at hava bústað í Føroyum, innan fyri eitt 12 mánaða tíðarskeið, dvørlur her í minst 180 dagar,
- er við føroyskum skipi, tá hann seinast hevur verið skattskyldugur eftir reglunum í nr. 1-4.

Bústaður

Meginreglan fyri skattskyldu í Føroyum er § 1, stk. 1, nr. 1, sum fevnir um persónar, sum hava bústað í Føroyum.

Bústaðarhugtakið er mangan trupult at nýta í praksis. Hetta stendst eina mest av, at bústaður í hesum sambandi er at skilja sum at hava búgv.

C. Subjektiv skattskylda, líkamligir persónar, tvískatting

Tá talan er um at hava búgv í einum landi, er avgerandi, um skattgjaldarin ynskir at hava heimstað sín í landinum. Tá avgerast skal, um ein persónur lýkir treytina um fulla skattskyldu vegna bústað í Føroyum, verður sostatt dentur m.a. lagdur á, um viðkomandi hevur stovnað húski, hevur bústað til tókan í Føroyum, hevur leigað sær bústað ella á annan hátt við sínum gerðum hevur víst, at tað er hansara ætlan at hava heimstað í Føroyum. Í teimum førum ein út frá slíkum metingum kann siga, at viðkomandi hevur sett búgv í Føroyum, kemur viðkomandi undir fulla skattskyldu í Føroyum eftir § 1, stk. 1, nr. 1 í skattalógini.

Tað er tað veruliga persónliga tilknýti, sum verður avgerðandi fyri skattliga bústaðarhugtakið. Fysiska hjástøða skattgjaldarans er ikki altavgerðandi eins og formlig viðurskifti, so sum til- og frámelding til fólkayvirlitið, ikki hava nakran sjálvstøðugan leiklut í tilíkkum metingum, men eru bert vegleiðandi.

Við fráflyting

Sambært § 6 í skattalógini er meginreglan tann, at fulla skattskyldan stendur við í tí tíðarskeiði, har treytirnar í § 1 eru loknar t.v.s. tá viðkomandi t.d. hevur búgv í Føroyum.

Í fráflytingarstøðum er avgerandi, um skattgjaldarin endaliga hevur sýnt og avgjørt, at hann ikki longur ynskir at hava heimstað her.

Hóast støðutakanin av, nær bústaðartreytin í skattalógini í samband við fráflyting er lokin, verður gjørd út frá eini heildarmetan av viðurskiftum skattgjaldarans, er varðveiting av ræði yvir einum bústaði aloftast avgerandi fyritreytin í metingini. T.d. vil framhaldandi nýtslurættur til higartil nýtta bústaðin aloftast merkja, at bústaður eftir § 1, stk. 1, nr. 1 er varðveittur, um ikki onnur viðurskifti vísa, at viðkomandi hevur ætlanir um at seta búgv í øðrum landi og fráflytingin úr Føroyum tí ikki bert er fyribils. Hetta stendst av, at persónliga tilknýtið til eitt land oftast kann setast í mun til, hvørjar bústaðarfyrirteyrtir viðkomandi skapar sær í landinum, ella varðveitir í landinum. Tankin er sostatt, at tilætlað varðveitsla av bústaði er eitt tekin um, at viðkomandi ikki hevur slept tilknýtinum til landið.

Uttanlandsdvørlurin er tá oftast ein fyribils dvørlur, tí viðkomandi hevur ætlanir um at venda aftur. Orsakað av hesum er skilligt, at einki er til hindurs fyri, at skattgjaldari skattliga kann hava bústað her í landinum, hóast hann dvørlur í longri tíð uttanlands.

Í teimum førum tá skattgjaldarin eftir fráflyting enn hevur ræði á einum bústaði, vil hetta sum áður nevnt vanligu vera haldgóð treyt fyri at meta bústaðin eftir § 1, stk. 1, nr. 1 sum varðveittan, um ikki skattgjaldarin veruliga hevur havt ítøkiligar ætlanir um at seta varandi búgv í útlandinum. Tað sama er galdandi, um ein hjúnafelegi einsamallur flytur uttanlands, uttan so at flytingin hevur tilknýtið til samlívs- og bústaðarslit. Í førum tá eftirverandi hjúnafelegin víðaríførir felags heim teirra, vilja bústaðartreytirnar eftir § 1, stk. 1, nr. 1 verða varðveittar fyri fráflytandi hjúnafelegan.

Er hinvegin talan um samlívs- og bústaðarslit vil spurningurin um skattastøðuna hjá tí fráflytandi verða tengdur at eini ítøkiligari metan av støðuni hjá hesum. Í slíkum førum verður aloftast ein heildarmetan av teimum fyriliggjandi veruligu umstøðunum, sum t.d. vinnuáhugamál og tilknýti til annað

land, avgerandi fyri skattastøðuna hjá tí fráflytandi. Bústaður eftir § 1, stk. 1, nr. 1 verður ikki mettur sum varðveittur, um skattgjaldari í nevndu førum eftir fráflyting ikki á ein ella annan hátt, heilt ella lutvíst, hevur ræði á einum bústaði í Føroyum.

Hóast nevndu almennu reglur, kann ein heildarmetan í ávísum førum føra til, at bústaðurin út frá teim veruligu viðurskiftunum verður mettur sum varðveittur.

Um skattgjaldari, sum stöðugt hevur búð hjá foreldrum sínum flytur uttanlands, men varðveitir sínar bústaðarmøguleikar uttan broyting t.d. við framhaldandi at hava ræði á egnum kamari, kann bústaður í Føroyum verða mettur sum varðveittur. Hetta ger seg tó einamest galdandi, tá viðkomandi ikki kann sigast at hava tikið fast tilhald aðrastaðni, eitt nú tí viðkomandi altíð, tá arbeiðið loyvir tað, er heima í Føroyum.

Viðurskiftini í sambandi við varðveitan av bústaði mugu sjálvsagt eisini setast í mun til aktuella møguleikarnar fyri sølu ella útleigan av ognini. Um tað eftir ítøkiligari metan verður komið til, at varðveitingin av bústaðnum, ella tað at eingin útleigan er, stendst av úrslitaleysum útleiguroyndum, ella er grundað á, at søla vildi ført við sær stórt fíggjartap fyri skattgjaldaran, so kann flyting eftir ítøkiligari metan sigast at vera farin fram, sum viðførir, at treytirnar í § 1, stk. 1, nr. 1 ikki eru til staðar, hóast viðkomandi enn eigur og hevur ræði á einum bústaði. Fyritreitin fyri slíkari avgerð er tó altíð, at uttanlandsdvørlurin/flytingin samstundis ikki bert er at meta sum ein stutt fyrililsskipan, men sum ein tilætlað bústaðaruppgeving í Føroyum í nøkur ár, eins og tað samstundis verða gjørdar royndir at skapa fast tilhald í útlandinum. Avgerandi í slíkum førum er eisini, at tað ikki er einkultur familjulimur, ið flytir, meðan restin av familjuni býr eftir í húsinum.

Varðveitan av bústaði eftir fráflyting verður í praksis mett út frá objektivum kriterium. Tað skal tó ikki gloymast, at persónligu ætlanir skattgjaldarans hava stóran týðning fyri skattastøðuna. Meir sekundært tilknýti til Føroyar, so sum um viðkomandi eigur lut í akfari skrásett í Føroyum, hevur limaskap í áhugafeløgum v.m, hava ikki sjálvstøðugan týðning, men røkjan av frítíðaráhugamálum skattgjaldarans, t.v.s. hvar hann er í frítíð síni, kann gerast partur av eini heildarmetan.

Við tilflyting

Um persónur, sum hevur búð uttan fyri Føroyar, keypir hús í Føroyum ella leigar sær íbúð her eina ávísa tíð ella uttan serliga tíðaravmarking, og flytir inn móguliga við húsfólki, samstundis sum tað móguliga verður upplýst, at hann hevur selt hús sítt ella sagt upp íbúðina sína uttan fyri Føroyar, tekur fulla skattskyldan við beinanvegin, viðkomandi tekur búgv í Føroyum.

Full skattskylda verður tí ikki stovnað treytaleyst við eitt og hvørt bústaðarkeyp í Føroyum, tí § 7 stk. 2 í skattalógini ásetir, at fulla skattskyldan fyri persón, ið fær sær bústað í Føroyum, uttan at seta búgv her samstundis, fyrst tekur við, tá viðkomandi setist í búgv her ella fær tilhald her.

Hetta merkir, at í førum, har persónur, sum higartil hevur búð og verið skattskyldugur uttanlands, útvegar sær hús ella leigar sær íbúð í Føroyum,

uttan samstundis at taka búgv her, verður viðkomandi í samsvari við omanfyri standandi ikki treytaleyst mettur at hava bústað eftir § 1, stk. 1, nr. 1. Fulla skattskyldan verður tá, sambært § 7 stk.1, ikki stovnað, fyrr enn viðkomandi eisini hevur tikið búgv. Stuttur dvøllur, so sum ferja, førir í slíkum førum ikki til, at viðkomandi harvið hevur sett búgv í Føroyum, sjálvt um bústaður er útvegaður.

Tað verður gjørd ein ítøkilig metan av, um dvøllurin er ferulíknandi ella ikki, og um fulla skattskyldan, eftir ítøkiligari metan, kann vera stovnað beinanvegin við byrjan av fyrsta dvøli eftir bústaðarútveganina.

Í landsskattanevndarmáli nr. 39/1989 var útlendskur skattgjaldari, sum hevði fingið arbeiði í Føroyum, fluttur til Føroyar saman við familjuni tann 5. mai 1984. Familjan hevði leigað sær íbúð í Føroyum, meðan bústaður teirra í útlandinum var útleigaður við 3 mánaðar uppsagnarfrest. Kona skattgjaldarans flutti úr Føroyum aftur longu 20. september 1984, meðan skattgjaldarin sjálvur flutti 15. oktober 1984. Hann hevði sostatt verið í Føroyum í tilsamans 163 dagar. Líkningarvaldið metti viðkomandi at vera undir avmarkaðari skattskyldu í hesum tíðarskeiði út frá tí sjónarmiði, at skattgjaldarin ikki hevði havt ætlanir um at vera verandi í Føroyum, at dvøllurin var minni enn 180 dagar, og at dvøllurin tí bert var at meta sum fyribils dvøllur, tí skattgjaldarin hevði ætlað sær av landinum aftur í samband við, at konan skuldi føða barn í desember. Skattgjaldarin hevði gjørt avtalu við arbeiðsgevaran í Føroyum um, at hann - um tað gjørdist neyðugt - kundi fara úr starvinum nakað áðrenn konan skuldi eiga.

Skattgjaldarin kærði avgerðina til landsskattanevndina við pástandi um fulla skattskyldu. Landsskattanevndin metti, at viðkomandi ikki var skattskyldugur eftir § 1, stk. 1, nr. 1 sum fult skattskyldugur, tí viðkomandi hevði ikki havt ætlanir um at verða verandi her í longri tíð, og at hann ei heldur kom undir § 1, stk. 1, nr. 4, tá dvøllurin var styttri enn 180 dagar. Landsskattanevndin metti tí viðkomandi at vera undir avmarkaðari skattskyldu eftir § 2.

Um persónur hevur bústað bæði í Føroyum og í øðrum landi, kann talan verða um fulla skattskyldu í báðum londum (dupult domicil). Tann tvískatting, sum kann koma fyri í slíkum førum, má verða loyst við tvískattasáttmála ella eftir vanligu linkingarregluni í § 154 í skattalógini, har skattgjaldari, ið hevur goldið skatt í útlandinum, fær frádrátt í føroyska skattinum fyri tann skatt, sum hann hevur goldið uttanlands, tó ikki meir enn ta upphædd, ið svarar til tann føroyska skattin av somu inntøku. (sí um tvískatting)

Lesandi og læringar uttanlands

Tann, ið fer uttanlands í útbúgvingarørindum, kann varðveita fulla skattskyldu í Føroyum, um viðkomandi áðrenn lestur ella læru hevur havt fastan bústað í Føroyum í minst 4 ár, sbr. § 1, stk. 1, nr. 3 í skattalógini.

4 ára tíðarskeiðið er ikki treytað av, at talan er um 4 ára samanhangandi tíðarskeið beinleiðis frammanundan lesnaðinum.

Sambært kunngerð nr. 109 frá 5. juli 2001 skulu lesandi og læringar uttanlands skiljast sum persónar, sum fara uttanlands í lestrar- ella útbúgvingarørindum við t.d. lærdan háskúla, skúla innan handil og ídnað, sjóvinnu, landbúnað, handverk, flogvinnu, sjúkrarøkt ella tænaðstovnu.

C. Subjektiv skattskylda, líkamligir persónar, tvískatting

Talan er bert um dømir, sum nevnd verða í kunngerðini, tí er ikki talan um nakra úttømandi áseting av hvørji eru at meta sum lesandi ella lærlingar.

Í kunngerðini er ásett, at viðkomandi persónar skulu lata TAKS upplýsingar um útbúgvingina, útbúgvingarstað og ásetta lestrartíð og skulu altíð kunna váttað, at ein framhaldandi er undir útbúgving. Upplýsingar um broytingar í útbúgvingini, t.d. um persónur gevst við útbúgvingini ella skift verður til aðra útbúgving, skulu eisini latast TAKS.

Ein og hvør persónur, sum er undir reglunum um fulla skattskyldu sum lesandi, hevur skyldu til at senda TAKS sjálvuppgávu og ognaruppgerð hvørt ár so leingi, skipanin stendur við.

180 daga dvøllur

Persónar koma undir fulla skattskyldu eftir § 1, stk. 1, nr. 4 í skattalógini, um teir uttan at hava bústað her, dvølja her í minsta lagi í 180 dagar í einum 12 mánaða skeiði t.v.s. ikki neyðturviliga 180 dagar í einum álmanakkaári. Móttvegis reglunum í nr. 1 er her talan um skattskyldu, sum beinleiðis er tengd at, at persónurin veruliga er til staðar í Føroyum, tí her er tað sjálvt dagatilhaldið, ið er avgerandi. Sambært § 8 í skattalógini tekur skattskyldan hjá persónum, sum nevndir eru í § 1, stk. 1, nr. 4, við frá tí degi, sum treytar skattskyldu, tá teir av fyrstan tíð komu higar til lands. Tað vil við øðrum orðum siga, at fulla skattskyldan tekur við afturvirkandi frá fyrsta degi, viðkomandi kom til Føroyar.

Í teim førum har persónur júst er fluttur til Føroyar, og tað ikki kann verða avgjørt, um eitt styttri tilhald fer at vara meira enn 180 dagar, verður skatturin fyribils eftirhildin hjá slíkum persóni eftir reglunum fyri avmarkaða skattskyldug, t.v.s. vanliga við 42 %. Avmarkað skattskylda av allari A-inntøku tekur við frá fyrsta degi, A-inntøka verður útgoldin, og tí skal A-skattur avroknast í allari inntøkuni hjá hesum persóni. Um nú ein ætlaður styttri steðgur fer út um 180 dagar, tekur fulla skattskyldan við frá fyrsta degi, viðkomandi kom higar til lands. Avmarkaða skattskyldan hjá hesum persóni verður tí avloyst av fullari skattskyldu, soleiðis at tann fyribils skatturin, sum er afturhildin við prosentinum fyri avmarkað skattskyldug, verður settur sum fyribilsskattur, sum so seinni verður mótroknaður í tí endaliga skattinum, tá endaliga álíkningin sum fult skattskyldugur verður gjørd.

Tilhald umborð á føroyskum skipi

Eftir § 1, stk. 1, nr. 5 í skattalógini eru allir persónar, ið eru umborð á føroyskum skipum, t.v.s. skipum við heimstaði í Føroyum, fult skattskyldugir í Føroyum, um teir, áðrenn teir fóru umborð, vóru skattskyldugir eftir reglunum í § 1, stk. 1, nr. 1-4, og vil tað millum annað siga, at teir antin hava havt bústað í Føroyum ella hava havt tilhald í Føroyum meir enn 180 dagar. Hetta merkir eisini, at útlendingar, ið ikki frammanundan teirra uppihaldi umborð á føroyskum skipi, og sum ikki hava havt persónligt tilknýti til Føroyar, eitt nú vegna bústað ella 180 daga tilhald, ikki gerast fult skattskyldugir við at verða umborð á føroyskum skipi.

Globalmeginreglan

Teir persónar, sum eru undir fullari skattskyldu til Føroyar, skulu geva upp til skattingar alla skattskyldugu inntøkuna uttan mun til, hvaðani inntøkan stavar. Henda skyldan verður vanligi nevnd globalmeginreglan; meginreglan er galdandi í teimum flestu framkomnu skattaskipanunum.

Meðan sjálvuppgávan skal fevna um alla inntøkuna uttan mun til, hvar hon er vunnin, kann skattgjaldarin geva upplýsingar um møguligan skatt, sum hann hevur goldið uttanlands av somu inntøku. Hann kann so fáa ein ávísan frádrátt í útroknaða skattinum í Føroyum. Víst verður til brotið um tvískatt

C.2. AVMARKAÐ SKATTSKYLDA

Tá støða skal takast til, um persónur lýkir treytirnar fyri at koma undir reglurnar fyri avmarkaða skattskyldu í Føroyum, er avgerandi, um viðkomandi hevur eitt fíggjarligt tilknýti til Føroyar. Hetta ger seg sum meginreglu galdandi, tá persónurin hevur:

- a.** A-inntøku her í landinum,
- b.** ið stavar frá virksemi her í landinum.

§ 2 hevur reglur um avmarkaða skattskyldu fyri persónar, sum ikki koma undir § 1, men sum hava inntøku av ávísam slag í Føroyum.

Avmarkaða skattskyldan kann, um viðkomandi hevur dvøl í Føroyum, vara upp til 180 dagar, sbr. § 1, nr. 4. Avmarkað skattskyldug verða av A-inntøku síni skattað við føstum skattaprosenti, ið er 42 %, um ikki onnur serlig fyriskipan er gjørd fyri inntøkuslagið. Avmarkað skattskylda tekur við, tá treytin fyri skattskyldu er lokin, tað kann verða frá tí degi, viðkomandi fær løn, sum stavar frá virksemi her á landi.

Um løn verður útgoldin frá útlenskum arbeiðsgevara, sum ikki hevur heimating í Føroyum, er talan ikki um A-inntøku, sbr. § 61 í skattalógini, hóast arbeiðið er gjørt í Føroyum. Viðkomandi arbeiðstakari verður tí ikki avmarkað skattskyldugur í Føroyum av inntøkuni, hóast hon er vunnin her í landinum.

Útlenskar fyrirkur vera ikki mettar at hava heimating í Føroyum uttan so, at virksemi teirra í Føroyum verður útint um deild í Føroyum. Í førum, har talan ikki er um heimating í Føroyum fyri arbeiðsgevaran, men útgjalding av lønum hansara verður gjørd av fulltrúa hansara, sum hevur heimating í Føroyum, er inntøkan at meta sum A-inntøka, og arbeiðstakarin verður tá avmarkað skattskyldugur í Føroyum.

Heimating í Føroyum hava persónar, sum hava bústað her, og felagsskapir v.m., tá høvuðsskrivstova v.m. er í Føroyum. Partafeløg, sum eru skrásett í Føroyum, hava heimating her. Snýr tað seg um útlensk partafeløg, er spurningurin, um felagið hjá Skráseting Føroya er skrásett við deildarskrivstovu í Føroyum ella ikki.

C. Subjektiv skattskylda, líkamligir persónar, tvískatting

Ein arbeiðstakari, sum ikki er undir fullari skattskyldu í Føroyum, og sum í útlandinum ger arbeiði fyri føroyskan arbeiðsgevara, er ikki avmarkað skattskyldugur til Føroyar av inntøku síni.

§ 2 í skattalógini nevnir úttømandi øll inntøkusløg, sum føra til avmarkaða skattskyldu.

Sambært § 2, stk. 2 fevnir avmarkaða skattskyldan einans um tílíkar inntøkur, sum nevndar eru í stk. 1, og bert tær útreiðslur, sum standast av at vinna hesar inntøkur, kunnu vera frádrignar.

Avmarkað skattskyldug skulu lata sjálvuppgávu inn í Føroyum við tí inntøku, sum kemur undir § 2 í skattalógini. Innlatingarfreistin er tann sama sum fyri fult skattskyldugar persónar, feløg v.m.

Persónar verða avmarkað skattskyldugir um teir:

- **a)** hava inntøku her í landinum, sum ásett í skattalógini § 60 stk. 1, nr.1 og stavar frá virksemi her á landi. T.v.s. allar inntøkur av persónligum arbeiði í tænaðu fyri onnur eru skattskyldugar hjá móttakaranum, sjálvt um hann ikki er fult skattskyldugur í Føroyum. T.v.s. alt, sum er lagt inn í peningi, og í hesum sambandi frítt vistarhald, fyri persónligt arbeiði í tænaðu fyri onnur, herundir løn, frítíðarløn, samsýningar, tantième og provisjón.

Treytin fyri avmarkaða skattskyldu er í hesum føri, at ein hevur inntøku úr Føroyum frá arbeiðsgevara, sum hevur heimating í Føroyum, ella at talan er um útlendskan arbeiðsgevara, har lønin verður goldin gjøgnum fulltrúa við heimatingi í Føroyum.

- **b)** hava inntøku her í landinum, sum sambært skattalógini § 60, stk. 1, nr. 2-7 er A-inntøka ella eftir § 60 stk. 2, verður roknað sum A-inntøka.

Her er talan um:

1. veitingar, sum koma í staðin fyri tær í § 60, nr. 1) nevndu samsýningar v.m., so sum dagpeningur, stuðul undir arbeiðsloysi og sjúku og aðrar líknandi samsýningar,
2. samsýningar til útinnaði listafólk eins og til fyrilesarar ella ítróttafólk,
3. pensjónir og bíðipeningur,
4. fólk- og avlamispensjón og aðrar skattskyldugar almannaveitingar,
5. studningur og annar skattskyldugar styrkur,
6. samsýning sum limur av ella sum hjálparmaður hjá øllum sløgum av stýrum, nevndum, ráðum og tílíkum.

Tað hevur m.a ongan týðning, um tær í § 60, stk. 1, nr. 7 nevndu samsýningar eru vunnaðar sum nevndarlimur fyri virksemi uttan fyri Føroyar ella í Føroyum. Heldur ikki fyri tær í § 60, stk. 1, nr. 4 nevndu pensjónir v.m. hevur tað nakran týðning, um fyrrverandi tænaðan er gjørd uttanlands ella her heima.

Avgerandi er, at inntøkan verður útgoldin frá "arbeiðsgevara" við heimatingi í Føroyum.

Nýtslugjald/royalty

- c) fáa nýtslugjald/royalty

Her verður avgjørt, at útlenskur persónur ella felag, sum fær nýtslugjald úr Føroyum, kemur undir avmarkaða skattskyldu í Føroyum.

Royalty merkir gjalding av øllum slag, sum fæst sum samsýning fyri at nýta ella hava rættin til at nýta hvønn ein upphavsrætt til bókmentaligt, listarligt ella vísindaligt verk, heruppií spælifilmar, filmar og bond til útvarps- og sjónvarpssendingar, øll einkarættindi, vørumerki, mynstur ella fyrimyndir, tekningar, loyniligan formála ("formel") ella framleiðsluhátt ella fyri upplýsingar um ídnaðar-, handils- ella vísindaligar royndir.

Royalty er bert rindan fyri nýtsluna av teimum ávísu rættindunum ella ognarlutunum. Tað vil siga, at keyp av rættindum ella ognarlutum ikki er fevnt av ásetingini. Talan er bert um keyp, um upphavsrætturin heilt ella deildvíst fer yvir til keyparan.

Tað hevur ongan týðning, um talan er um eina eingangsringdan, ella um talan er um leypandi ringdan av gjaldinum.

Eitt nú er gjald fyri nýtslu av ella fyri rættin til at nýta software fevnt av hugtakinum nýtslugjald/royalty.

Rindan fyri upplýsingar um ídnaðar-, handils-, ella vísindaligar royndir, er tað, sum vanliga verður nevnt *knowhow*. Hetta er vanliga tekniskir upplýsingar, sum eru neyðugar fyri at endurframleiða eina vøru.

Tá talan er um avmarkaða skattskyldu fyri nýtslugjald, er skatturin 25% av nýtslugjaldinum, og er hetta ein bruttoskattur. Tað vil siga, at útlenska felagið ella persónurin, sum hevur rætt til gjaldið, ikki hevur rætt til frádrátt fyri møguligar rakstrarútreiðslur. Sambært § 7 í ásetingarlógini skal tann, sum rindar gjaldið, (tað føroyska felagið ella persónurin) halda aftur avgjaldið og rinda peningin til TAKS.

Um talan er um nýtslugjald til eigara, sum er heimahoyrandi í einum landi, sum Føroyar hava tvískattaavtalu við, so hava Føroyar ikki rætt til at skatta nýtslugjaldið, og tá skal tann, sum rindar nýtslugjaldið, ikki halda aftur skattin. (Víst verður til brotið um tvískatt).

Fastur rakstrarstaður

- d) sum eigarar ella sameigarar reka ella taka lut í vinnu, ið hevur fast rakstrarstað í Føroyum.

Um persónur sum eigari ella sameigari rekur ella tekur lut í vinnu, ið hevur fast rakstrarstað í Føroyum, ella sum á annan hátt eigur lut í avlopinum av slíkari vinnu, ella sum samløgumaður (kommanditist) ella sum samútgerðamaður (partsreiðari) eigur lut í samløgufelag (kommanditfelag), samútgerðarfelag (partsreiðari), ið er skrásett í Føroyum, kann viðkomandi gerast avmarkað skattskyldugur við:

C. Subjektiv skattskylda, líkamligir persónar, tvískatting

- at reka ella taka lut í vinnuvirki við føstum rakstrarstaði í Føroyum,
- at hava rætt til lut í avlopinum av slíkum virki, ið t.d. kann vera leypandi veitingar ella avlop við avtøku av slíkum virki, um veitingarnar/ samsýningarnar ikki eru vinningsbýti, avdráttur uppá skuld, rentur ella royalties,
- at hava burturleigað slíkt vinnuvirki.

Tá støða skal takast til, um talan er um fastan rakstrarstað í Føroyum, verður dentur lagdur á somu útgreinan av málberingini "fastur rakstrarstaður", sum er gjørd í tvískattasáttmálunum. Víst verður til grein 5 í tvískattasáttmálanum millum Norðurlond. Eftir hesum fevnir fastur rakstrarstaður serstakliga um:

- a.** stað, haðani virkið verður stjórnað,
- b.** deild,
- c.** skrivstovu,
- d.** verksmiðju,
- e.** verkstað og
- f.** náms-, olju- ella gasskeldu, grótbrot ella hvønn annan stað, har náttúru- ríkidømi verður vunnið.

Byggi-, nýgerðar-, innleggjarar- ella uppsetingararbeiði ella virksemini, sum fevnir um ráðlegging, eftirlit, ráðgeving ella aðra persónliga hjálp í samband við slíka ætlan, kemur undir heitið fastur rakstrarstaður, sambært § 2, stk. 3 í skattalógini, men bert um so er, at ætlanin ella virkseminið er í gerð í Føroyum í meir enn 30 dagar.

Í landsskattanevndaravgerð nr. 13/1986 hevði kærarin havt tilhald í Føroyum í tíðarskeiðnum frá 1. januar 1985 til 3. apríl 1985 og í hesum tíðarskeiði arbeitt sum múrari. Kommunala líkningarvaldið metti viðkomandi at vera undir avmarkaðari skattskyldu. Kommunala líkningarvaldið metti, at talan var um A-inntøku og ikki sjálvstøðugt vinnuvirksemi og noktaði tí frádrátt fyri ymiskar frádrignar útreiðslur.

Líkningarráð Føroya mælti landsskattanevndini til at geva kæraranum fult viðhald, tá mettt var, at talan var um sjálvstøðugt vinnuvirksemi, og tá virksemini hjá skattgjaldaranum í Føroyum hevði verið sera stutt og ongar upplýsingar bendu á, at skattgjaldarin hevði sett á stovn eitt fast rakstrarstað. Sambært grein 5, sbr. grein 6 í tágaldandi tvískattasáttmálanum við Danmark átti tí Danmark rættin til at skatta inntøkuna, sum skattgjaldarin í tíðarskeiðnum 1. januar 1985 til 3. apríl 1985 hevði vunnið í Føroyum. Hesum tók landsskattanevndin undir við.

Avmarkaða skattskyldan fevnir um alla ta inntøku, sum kann tilognast virkseminum, sum verður ríkið av tí fasta rakstrarstaðnum. Hetta er eisini vinningur ella tap við avhendan av ognarlutum, sum knýta seg til fasta rakstrarstaðið í Føroyum.

Um fasti rakstrarstaðurin verður ríkin sum útibúgv frá virki skattgjaldarans

C. Subjektiv skattskylda, líkamligir persónar, tvískatting

uttanlands, skal til útibúgvíð teljast tann vinningur, sum ætlast má, at útibúgvíð hevði havt, um tað var sjálvstøðug fyrritøka, sum óheft handlaði við høvudsvirkið. Víst verður til § 2, stk 2 í skattalógini.

Inntøka ella avgjald av fastari ogn

- e) hava inntøkur ella avgjald av fastogn í Føroyum

Um persónur sum eigari, sameigari, nýtari ella inntøkunjótari fær inntøku ella avgjald av fastogn í Føroyum gerst viðkomandi avmarkað skattskyldugur av inntøkuni

Skattingin fer fram eftir galdandi skattastiga

Inntøka við at lata annan hava í hond virki ella fastogn

- f) fáa inntøkur við at lata annan hava í hond virki ella fastogn í Føroyum.

Um persónur, ið ikki er skattskyldugur eftir § 1, fær inntøku við at lata annan hava í hondum virki ella fasta ogn í Føroyum, verður viðkomandi avmarkað skattskyldugur av slíkari inntøku.

Vinningsbýti

- g) fáa vinningsbýti úr Føroyum.

Við vinningsbýti er m.a. at skilja inntøka av partabrøvum, lutaprógvum ella øðrum rættindum, sum ikki eru skuldarbrøv, og sum geva rætt til lut í vinningi eins og aðrari inntøku frá felagnum, hvørs inntøka er undir somu skattligu viðgerð sum inntøka av partabrøvum.

Í mun til skattingina av vinningsbýti er oftast neyðugt at kanna eftir, um vinningsbýtið verður goldið til persón, ið er heimahoyrandi í landi, Føroyar hava tvískattasáttmála við, tí sum meginregla kann skattingin verða býtt millum londini sambært tvískattasáttmála. Føroyar kunnu soleiðis hava rætt til lutvísa skatting av vinningsbýti úr Føroyum, ið verður útgoldið til persón, sum er heimahoyrandi í hinum landinum.

Skattingin av vinningbýti fyri persónar er 35 % og fyri feløg 18 %, sambært kapitalvinningskattalógini.

Í § 29 er ásett, at í tíðarskeiðinum frá 2010–2013 verður 35%-skatturin, ið er nevndur í §§ 14, stk. 2, 15, stk. 1 og 16, stk. 1 broyttur soleiðis, at hann í 2010 er 39%, í 2011 er skatturin 38%, í 2012 er skatturin 37% og í 2013 er skatturin 36%.

A-inntøka sambært § 60, stk. 1, nr. 8 í skattalógini

- h) fáa A-inntøka sambært § 60, stk. 1, nr. 8 stavandi frá arbeiði, sum er gjørt her á landi.

§ 60, stk. 1, nr. 8 fevnir um samsýning í peningi og í hesum sambandi frítt

C. Subjektiv skattskylda, líkamligir persónar, tvískatting

vistarhald til persón, sum er til taks at gera arbeiði her í landinum, íroknað mógulig samsýning fyri útreiðslur til ferðing, uppihald v.m., um annað ikki er ásett. Reglurnar eru galdandi uttan mun til, um inntøkan verður goldin triðja manni (møguliga felagi).

Við hesi áseting er ætlanin at staðfesta, at tá talan er um sokallaða "arbeiðsútleigan", er lønmóttakarin frá fyrsta degi avmarkað skattskyldugur í Føroyum. Tað er tann, sum fær arbeiðið gjørt, sum hevur skyldu til at avrokna A-inntøkuna, sambært § 63, stk. 1. Føroyar hava sostatt rætt til at krevja skatt av inntøkuni frá fyrsta degi.

Soleiðis kann persónur í ávísum førum, hóast hann "formelt" er í starvi hjá útlenskum arbeiðsgevara, gerast avmarkað skattskyldugur í Føroyum av arbeiði, ið er gjørt í Føroyum. Hetta er sum sagt galdandi í teim førum, har talan er um "arbeiðsútleigan"

Í tvískattasáttmálanum við Norðurlond er málberingin "arbeiðsútleigan" útgreinað, og verður hendan útgreinan eisini sum meginregla nýtt í føroysku skattareglunum, tá avgerast skal, um talan er um arbeiðsútleigan ella ikki.

Arbeiðsútleigan fevnir um arbeiðstakara, sum er útleigaður til virki hjá øðrum arbeiðsgevara, tá útleigarin/útlenski arbeiðsgevarin ikki hevur ábyrgdina av, og heldur ikki stendur til svars fyri úrslitinum av, arbeiðinum.

Tá støða skal takast til, um ein arbeiðstakari er at rokna sum útleigaður, skal hetta vera gjørt út frá eini heildarmetan. Tá ið meting skal gerast, skal serstakliga dentur verða lagdur á, um:

- a. føroyski arbeiðsgevarin/byggiharrin hevur ovastu leiðsluna,
- b. arbeiðið verður gjørt á einum arbeiðsplássi, sum føroyski arbeiðsgevarin/byggiharrin ræður yvir og ber ábyrgdina av,
- c. gjaldið til útleigaran verður roknað eftir tíðini, sum arbeiðið tekur, ella út frá øðrum sambandi millum samsýningina og ta løn, sum arbeiðstakarin fær,
- d. føroyski arbeiðsgevarin/byggiharrin letur størsta partin av amboðunum og tilfarinum,
- e. útleigarin ikki einsamallur ásetir talið á arbeiðstakarum og útbúgving teirra.

Aðrar inntøkur

- i) fær inntøkur, sum ikki eru fevndar av litra a) b) d) ella h) fyri arbeiði, gjørt í Føroyum fyri vinnuvirki, sum er fevnt av litra d) og stk.3.

Her er talan um avmarkaða skattskyldu fyri persónar, sum arbeiða fyri útlenskt virkir, sum í Føroyum fara undir byggi-, nýgerðar-, innleggingar ella uppsetingarætlanir, ið vara longur enn 30 dagar. Sama er galdandi fyri virksemi í sambandi við ráðlegging, eftirlit, ráðgeving ella aðra persónliga hjálp í sambandi við slíkar ætlanir.

Um arbeiðið hjá útlenska virkinum fer uppum 30 dagar, verður lønmóttakarin avmarkað skattskyldugur frá 1. degi, hann ger arbeiði fyri hetta virki.

Arbeiði umborð á skipi, skrásett í Føroyum

- j) hava A-inntøku vegna virkseimi umborð á skipi, skrásett við heimstaði í Føroyum.

Skip, tó undantikið fiskiskip, sum eru skrásett við heimstaði í Danmark, Grønlandi ella øðrum landi, verða javnmett við skip, sum eru skrásett við heimstaði í Føroyum, um tey við ongari manning verða leigað av føroyskum reiðaravirki. Hetta er tað, vit vanliga kallað bareboat leigað skip.

Henda áseting merkir, at persónur verður avmarkað skattskyldugur til Føroyar av inntøku vegna virkseimi umborð á skipi, sum ikki er skrásett í Føroyum, um skipið verður ríkið av einum føroyskum reiðarafelag, sum hevur bareboat leigað skipið.

Skip, skrásett við heimstaði í Føroyum, sum við ongari manning verður leigað til reiðaravirki í Danmark, Grønlandi ella øðrum landi til ferðafólka- og /ella farmaflutning, verður ikki mett sum skip, skrásett við heimstaði í Føroyum, og merkir hetta, at persónur, sum arbeiðir umborð á skipi, sum er skrásett í Føroyum, ikki verður avmarkað skattskyldugur í Føroyum, um skipið er bareboat leigað til eitt útlendskt reiðaravirki.

Sambært § 8, stk. 1 í ásetingarlógini, verða inntøkur, sum stava frá virkseimi umborð á skipi, sum er skrásett í Føroyum, skattaðar við einum bruttoskatti uppá 42%. Inntøkur, sum stava frá virkseimi umborð á skipi, sum er skrásett í Føroysku Altjóða Skipaskránni, verða tó skattaðar við 35%. Sama er galdandi fyri inntøkur umborð á skipi, sum er bareboat leigað av føroyskum reiðaravirki, um skipið annars lýkur treytirnar í løgtingslóg um FAS.

Arbeiði umborð á flogfari

- l) fáa inntøku fyri arbeiði int umborð á flogfari, sum er ríkið av persóni ella felagi fevnd av § 1 í skattalógini.

Her verður ásett, at persónar verða avmarkað skattskyldugir til Føroyar, um teir hava inntøku av arbeiði umborð á flogfari, sum er ríkið av persóni ella felagi sum er fult skattskyldugt í Føroyum.

C.3. EINGIN SKATTSKYLDA

Sambært § 3, stk. 1, litra a) og b) í skattalógini eru kongur, drotning, ættarmenn kongs, sum eru komnir av danskum kongum í fyrsta liði, ella sum sambært § 11 í grundlóg ríkisins fáa árspening og hjúnaðafelagar teirra undantikin skattskyldu.

Sambært § 3, stk. 1, litra c) í skattalógini eru danska ríkið, landskassi Føroya og tær stovnarnir, har inntøkur og útløgur eru fyriskipaðar í fíggjarlógum danska ríkisins ella løgtingsins, og virkir og stovnar, sum eru ogn landsins ella kommununar, og sum verða ríkin fyri landskassans ella kommununa rokning undantikin skattskyldu til Føroyar.

Virkir og stovnar eru eftir hesum bert undantikin skattskyldu um:

C. Subjektiv skattskylda, líkamligir persónar, tvískatting

- inntøkur og útløgur eru fyriskipaðar í fíggjarlóg danska ríkisins ella løgtingsins, ella
- tey eru ogn hjá landinum ella kommunum og tey verða ríkin fyri landskassans ella kommununa rokning

Um virkir og stovnar v.m., sum eru heimahoyrandi í Føroyum, ikki beinleiðis koma undir undantakið í § 3, eru hesi virkir og stovnar v.m. undir skattskyldu eftir § 1 í skattalógini. Tá talan er um stovnar, koma hesir í flestu førum undir § 1, stk. 1, nr. 14 í skattalógini, og verða tá bert skattskyldugir av vinnuligari inntøku.

Sambært § 3, stk. 1, litra d) í skattalógini eru útlendskir sendikonslar og sendistarvsmenn í konsultænastu undantiknir fulla skattskyldu, tá teir ikki eru ríkisborgarar. Tað vil við øðrum orðum siga, at teir kunnu verða avmarkað skattskyldugir av inntøku, sum nevnd er í § 2 í skattalógini.

Sambært § 3, stk. 1, litra e) í skattalógini eru kirkjur, ið eiga seg sjálvar viðvíkjandi kirkjuhúsum við grund og kikjugarði, undantiknar skattskyldu í Føroyum.

Sambært § 3, stk. 1, litra f) er Tjóðbanki Danmarkar undantikin skattskyldu í Føroyum.

D. SKATTSKYLDUG INNTØKA HJÁ LØNTAKARUM

D.1. BRUTTOINNTØKAN

Inntøkuhugtakið

Í § 25 í skattalógini verður hugtakið skattskyldug inntøka lýst sum alt tað, sum hin skattskyldugi í inntøkuárinum hevur lagt inn í peningi ella peningsvirði uttan mun til, um inntøkan stavar úr Føroyum ella ikki tó við teimum avmarkingum og undantøkum, sum eru í skattalógini.

Tann skattskylduga inntøka

Skattskylduga inntøkan er tann upphædd, sum er grundarlagið fyri útrokningini av inntøkuskattinum.

Tann skattskylduga inntøkan er munurin millum ta skattskyldugu bruttoinntøkuna og tær frádráttarbæru bruttoútreiðslurnar. Tann skattskylduga inntøkan er við øðrum orðum ein nettoupphædd.

Afturvendandi inntøkur og eingangsinntøkur

Sambært § 25 skulu allar inntøkur takast við í inntøkuuppgerðina. Tað er soleiðis uttan týðning, um inntøkan er afturvendandi lønarinntøka, vinningur við sjálvstøðugum vinnuvirki ella óvæntaður vinningur ella gáva.

Globalmeginreglan

Sambært § 25 skulu allar inntøkur takast við uttan mun til, um tær eru vunnar í Føroyum ella í útlandinum (globalmeginreglan). Nakað annað er, at tvískattasáttmálar í stóran mun forða skattseting av somu inntøku í fleiri londum, eins og § 154 í skattalógini í ávísan mun gevur møguleika fyri frádrátti av skatti, sum er goldin og uppkravdur av inntøku uttanlands, har avtala ikki er gjørd.

Samlaðu inntøkurnar undir einum

§ 25 ásetir, at komið verður til ta skattskyldugu inntøkuna við at taka tær samlaðu inntøkurnar. Tað vil soleiðis siga, at ein lønmóttakari, sum eisini hevur sjálvstøðugt vinnuvirki, kann draga eitt møguligt hall av vinnuvirkinum frá lønarinntøkuni í inntøkuuppgerðini. Tó eru undantøk og avmarkingar, um talan er um ítriv.

(Sí annars kapitlið um Sjálvstøðugt vinnurekandi móttvegis løntakarum).

§ 25 lýsir ikki út í æsir, hvat er at rokna sum skattskyldugi í inntøka. Sum dømir upp á skattskylduga inntøka, nevnr § 25 inntøku:

§ 25, nr. 1)

av sigling, fiskiskapi, hvalaveiðu, landbúnaði, fuglaveiði, ídnaði, handli, handverki ella aðrari vinnu ella virki, soleiðis eisini alt, sum er fingið fyri ella er at rokna fyri endurgjald fyri vísindaliga, listaliga ella bókmentaliga starvsemi ella fyri vinnu, almenna ella privata tænaðu ella hjálparveiting, hvørja sum er.

Dagrøkt

Líkningarráðið (nú Toll- og Skattaráðið) hevur við rundskrivi nr. 6 frá 16. juni 1992 samtykt, at 2/3 av samsýningini til dagrøktarar er skattskyldug inntøka, meðan 1/3 av veitingini er at rokna sum útreiðslur, ið standast av røktini.

Kommunur skulu sostatt ávísa 2/3 av samsýningini yvir eitt av Landsstýrinum góðkent avrokningarstað, meðan 1/3 skal ávísast uttan skattafrárokning.

Forvunnin upphædd er tann fulla samsýningin, og A-inntøka er 2/3 av samsýningini.

Ráðið hevur við gildi frá 1. januar 1992 samtykt, at veitingin til privata dagrøkt er skattskyldug B-inntøka, men fyri at javnstilla kommunalar dagrøktarar, kunnu eisini hesir draga frá 1/3 av samsýningini sum endurgjald fyri útreiðslur, ið standast av røktini. Skjalprógv krevst ikki fyri henda frádrátt.

§ 25, nr. 2)

burturleiga ella burturfesting av fastari ogn, leysafæ ella rættindum og lunnindum, og eisini av bústaði ella húsarúmd til vinnu í egnum húsum,

§ 25, nr. 3)

renta ella vinningur av lánsbrøvum, partabrøvum og øðrum virðisbrøvum, av útistandandi fíggjarkrøvum og av útlæntum peningi, tó ikki vinningsbýti og rentuinntøkur, sum eru fevndar av løgtingslóg um skatt av kapitalvinningi,

§ 25, nr. 4)

av rætti til tíðarviss gjøld, sum t.d. eftirløn, bíðipeningi, uppihaldspeningi, lívrentu, eftirseturentu, arvarentu o.t., haldi, fólka- og avlamiseftirløn, avgjaldi av ella ókeypis nýtslu av fastogn ella leysafæ o.t.

Fríir ágóðar

Í § 25, nr. 4 er staðfest, at ókeypis nýtsla av fastogn ella leysafæ o.t., er at rokna sum skattskyldug inntøka. Lógargreinin fevnir m.a. um tey fyrbrigdi, at arbeiðsgevarin letur starvsfólk nýta t.d., hús, bilar, telefon, sum hann eigur, heilt ella partvís ókeypis. Sama er galdandi har høvuðspartaeigari frá partafelag hevur ogn til heilt ella partvís fría nýtslu.

Toll- og Skattaráðið ásetir árliga vegleiðandi upphæddir fyri fríar ágóðar.

Í teimum førum, har starvsfólkið kann prógva, at tað hevur goldið arbeiðsgevaranum fyri at nýta ogn hansara, verður virðið av fría ágóðanum lækkað tilsvareandi, men ikki niðurum 0 kr.

Koyribók

Virðið av fríum bili er roknað at svara til eina privata koyring uppá 10.000 km árliga. Kann starvsfólkið prógva ella sanna, t.d. við koyribók, at privata koyringin er minni enn 10.000 km, verður upphæddin lækkað lutfalsliga.

Kravt verður, at tað greidliga framgongur, hvussu býtið er millum privata og vinnuliga koyring.

Avgerð: Víst kann vera til dóm frá 13. apríl 1973 frá Vestara Landsrætti og hægstarættardóm frá 23. november 1994. Skattavaldið hevði hækkað skattskyldugu inntøkuna hjá høvuðspartaeigara við virðinum av privatari koyring í tveimum persónbilum hjá felagnum. Høvuðspartaeigarin hevði ræði á tveimum persónbilum hjá felagnum, og í inntøkuárinum var eingin koyri-roknskapur fyri hesar báðar bilarnar. Hægstirættur legði dent á, at høvuðspartaeigarin ikki hevði prógvað ella sannað, at hann ikki hevði nýtt nakran av bilunum til privata koyring ella at koyringin bert var smávegis. Tí var ikki grundarlag fyri at tilsíðiseta skattsetingina hjá skattavaldinum fyri skattliga virðið av privatari koyring.

Virðið av egnum arbeiði

Sum høvuðsregla er galdandi, at útreiðslur, sum ein skattgjaldari sparir við sjálvur at gera arbeiði, sum hann annars skuldi goldið øðrum fyri at gera, ikki verður mett sum skattskyldug inntøka hjá honum.

Fyri byggiumráðið eru tó galdandi hesar reglur:

a. Handverkarar:

Líkningarráðið (nú Toll- og Skattaráðið) hevur við tilvísing til reglubundna mannagongd samtykt, at handverkari ella handverksmeistari skal setast í skatt av mistari inntøku svarandi til vanliga arbeiðstíð, tá hann leggur starv sítt niður fyri at skapa varandi virðir fyri seg sjálfvan ella annan innan fyri egið fak. - Sama er galdandi, tá ið tveir handverkarar ella handverksmeistarar gera eitt sokallað gerðabýti.

Umrødda mista inntøkan skal inntøkuførast sambært fyrimælunum í § 28, stk. 1 í skattalógini.

b. Onnur

Fyri aðrar skattgjaldarar er mannagongdin tann, at virðið av egnum arbeiði verður mett sum skattskyldug inntøka svarandi til vanliga arbeiðstíð í teimum førum, har persónur nýtir sína útbúgving ella vinnu til at útinna eitt arbeiði fyri seg sjálfvan, tá ið arbeiðið ikki burturav er gjørt í vanligari frítíð.

c. Arbeiði fyri onnur

Skattgjaldari, sum ger arbeiði fyri onnur uttan at fáa nakað afturfyri, verður ikki skattaður av hesum arbeiði. Hinvegin er sum meginregla galdandi, at móttakarin er skattskyldugur av tí móttiknu gávuni.

D. Skattskyldug inntøka hjá løntakarum

Avgerð: Lsk. 75/1981 Skattskylduga inntøkan hjá skattgjaldara hækkað við mettum virði av ókeypissarbeiðsmegi í partafelag, sum skattgjaldarin var hvuðspartaiegari í. Landsskattanevndin gav skattavaldinum viðhald við tí grundgeving, at "virðir so sum ókeypissarbeiðsmegi, ið koma partafelag til góða, har hann, ið hesi virði skapar, eigur ein stóran part av felagnum, má kunna skattast sum inntøka hjá viðkomandi. Nevndin samtykti tí at staðfesta ta gjørdu álíking, men við tí broyting, at tá kærarin er eigari av partafelagnum við 51%, so at seta ta mettu inntøkuna til 51% ..."

Skattgjaldarin skeyt málið inn fyri Føroya Rætt, sum gav skattgjaldaranum viðhald við tí grundgeving, at "Det er en forudsætning for at beskatte en arbejdsindsats at denne modsvares af et vederlag under en eller anden form, det være sig i penge eller andre formuegoder. Herefter og da det må lægges til grund som ubestridt, at der ikke er udbetalt sagsøgeren løn eller ydet ham nogen anden form for vederlag for det omhandlede arbejde, vil der være at give sagsøgeren medhold i, at ligningskommissionen har været uberettiget til at sætte ham i skat af en anslået indtægt "

§ 25, nr. 5)

av tilfallandi vinnu, sum t.d. starvi sum skiftistjóri, avtøkustjóri o.t., eins og aðrari tilfallandi inntøku, sum t.d. studningum, gávum (sbr. tó § 29, nr. 3), inntøku av happadrátti og øðrum eydnuspæli eins og øðrum inntøkum, sum ikki ber til at telja upp í tær inntøkur, ið nevndar eru í 1 –4. til toppin

Gjald av vinningi við burturluting v.m.

Sambært løgtingslóg um gjald av vinningi við burturluting v.m. er vinningur av burturluting, eydnuspæli, happadrátti, vedding, premiulánsbrævi, premiukonto, gitikapping o.t. undantikin inntøkuskatti til land og kommunu, um tiltakið antin er treytað av loyvi frá føroyskum myndugleika ella tiltakið verður mettt at verða alment, hóast loyvi ikki krevst.

Eftir somu lóg er vinningur frá bókmentaligari, listaligari, vísindaligari og tekniskari kapping og virðisløn fyri tílíkt arbeiði undantikin inntøkuskatti til land og kommunu.

Í staðin fyri inntøkuskatt skal latast gjald til landskassan, sum er 15% av tí parti av vinninginum, sum er omanfyri 3.000 kr.

Gáva frá arbeiðsgevara

Toll- og Skattaráðið hevur frá og við inntøkuárinum 2016 samtykt fylgjandi reglur um gávur frá arbeiðsgevara (Rundskriv nr. 1 frá 16. mars 2016):

Gávur frá arbeiðsgevara til starvsfólk í sambandi við serstakt

høvi:

Gávur í peningi skulu skattast uttan mun til upphæddina. Gávur í "naturalia" skulu ikki skattast, um keypsprísurin íroknað meirvirðisgjald er 1.500 kr. ella minni.

D. Skattskyldug inntøka hjá lóntakarum

Er keypsprísurin íroknað meirvirðisgjald yvir 1.500 kr., skal skattur gjaldast av allari upphæddini. til toppin

§ 25, nr. 6)

Íløgustudningur, ið veittur verður eftir lóg um “egnsudvikling” ella lógtingslóg um menningargrunn fyri ídnað, handverk og tænastryritøkur verður tikin við í skattskyldugu inntøkuna yvir eitt 20 ára skeið, ið byrjar við tí inntøkuári, hin skattskyldugi fær studningin. Hin skattskyldugi ger sjálvur av, hvussu stórir partur av studninginum verður tikin við í inntøkuárinum hvørt árið sær í 20 ára skeiðnum.

§ 27 í skattalógini (vinna og spekulatiún)

Ágóði við sølu ella avhending av ognum hjá hinum skattskylduga verður roknaður fyri skattskyldug inntøka, tá søla av slíkum ognum fellur undir vinnu hansara, ella tá hann hevur keypt ognarlutin fyri at selja hann aftur við ágóða.

Selir skattgjaldari fasta ogn, og hevur hon verið ogn hansara styttri enn 2 ár, má ætlast, at hann hevur ogná sær hana við sølu fyri eyga uttan so, at prógvað verður, at so er ikki.

Eystara landsrættarmál nr. 163/1992 (Lsk-mál nr. 14/1989)

Skattskylduga inntøkan hjá skattgjaldara hækkað við vinningi av sølu av grundøki. Skattavaldið fekk viðhald í landsskattanevndini. Skattgjaldarin kærði málið til Føroya Rætt, sum gav honum rætt við tí grundgeving, at hóast tinglýst ognarheimild ikki er gjørd fyrr enn í mai 1986 má leggjast til grund, at bindandi avtala um søluna er gjørd longu í 1980. Hinvegin má eisini leggjast til grund, at stevnanði longu í juni 1987 hevur gjørt bindandi avtalu við annan skattgjaldara um at selja honum part av tí øki, hann hevði keypt. Víðari stendur m.a. í niðurstøðuni hjá Føroya Rætti, at tað heldur einki grundarlag er fyri at halda, at stevnanði í 1980 keypti ognina við tí í kvittanum at selja hana ella part av henni aftur við ágóða. Sostatt hevur líkningarvaldið ikki havt grundarlag fyri við støði í § 27 í skattalógini at hækka skattskyldgu inntøku stevnanði við ágóðanum av søluni.

Skattavaldið kærði avgerðina hjá Føroya Rætti til Eystara Landsrætt, sum gav stevnda viðhald við somu grundgeving sum Føroya Rættur, og at skattavaldið ikki hevur ført neyðugt prógv fyri, at stevndi hevur keypt øki við tí ætlan at selja tað aftur við vinningi.

Spekulatiónsíløga

Ráðsavgørð frá 8. november 1993.

Skattgjaldari hevði í 1989 gjøgnum íløgufelag teknað seg fyri íløgu í diamantum fyri 81.584 kr. Avtalan var, at hesin peningur, eins og vinningur, skuldu útgjaldast aftur trý ár seinna, t.v.s. í 1992. Í 1992 fór íløgufelagið í gjaldssteðg, og skattgjaldarin fekk boð um, at søluprísurin á diamantunum lá um 7-10% av íløguvirðinum. Skattgjaldarin fekk eitt tap uppá 73.425 kr., sum hann vildi draga frá í skattskyldugu inntøkuni. Hetta góðtók skattavaldið ikki. Treytirnar

D. Skattskyldug inntøka hjá löntakarum

fyrir spekulatíónsvirksemi vóru loknar. Sambært § 27 verður ágóði av sölum av ogn skattaður, tá ognarluturinn er keyptur fyrir at verða seldur aftur við ágóða. Hinvegin er eingin heimild í § 27 fyrir at draga slíkt frá sum tap í skattskyldugu inntøkuni.

Lønarinntøka

Sambært skattalógini § 118, stk. 1, litra a skal tann, sum í inntøkuárinum frammanundan hevur útgoldið A-inntøku, innan 31. januar lata skattavaldi-num upplýsingar um ta samanløgdu inntøkuna uttan at biðið verður um tað, samanber § 28.

Eftir § 118, stk. 1, litra b skal upplýsingarskyldugi, sambært reglum frá Toll- og Skattaráðnum, upplýsa um møguligar fríar ágóðar, sum hann hevur latið.

Upplýsingarskyldan, sum nevnd er í litra a fevnir, sambært § 118, stk. 1, litra c eisini um útgoldna ella góðskrivaða samsýning til rithøvund ella tónaskald eins og samsýning til úttinnandi listafólk av einum og hvørjum slag. Upplýsingarskyldan fevnir somuleiðis um útgjalding av avgjaldi fyrir nýtslu av einkarrætti, fyrimynd, vørumerki o.l. uttan mun til, um avgjaldið verður goldið leypandi ella í einum.

Nær skal løn skattast

Meginreglan sambært § 28 í skattalógini er, at inntøka er skattskyldug, tá rætturin til hana er vunnin, men við samtíðarskattaskipanini verður miðað ímóti, at fyribilsskattsetingin verður so endalig sum gjørlig, so sleppast kann undan írestandi ella avlopsskatti.

Sambært § 28 skattalógini er løn og onnur samsýning eftir starvssáttmála millum arbeiðsgevara og löntakara, sum liður í vanligu arbeiðsgongd arbeiðsgevarans, og sum fellur til gjaldingar aftaná avvarðandi vinnuskeið, skattskyldug í tí inntøkuári, hon er útgoldin.

Er løn ella onnur samsýning ikki útgoldin við endan á tí álmanakkaári, sum kemur beint aftaná tað almanakkaár, har löntakarin hevur vunnið sær endaligan rætt til hana, skal hon tó takast við sum skattskyldug inntøka í hesum seinna álmanakkaárinum.

Mist ógildið lønarkrav

Verður endaliga staðfest, at eitt ógildið lønarkrav heilt ella lutvíst er mist, kann tapið fyrir lønarmissin dragast frá í tí inntøkuári, har tapið endaliga er staðfest, t.d. í sambandi við, at trotabúaviðgerðin endar, sbr. t.d. Lsk. 9/1991.

Kann tað staðfestast, at orsøkin til at lønarkravið ikki er goldið er, at lønarkravið er vorðið lánsfæ, kann seinni staðfest tap ikki dragast frá, tí talan í so fall ikki er ikki um lønarmiss, men um ikki frádragandi ognartap.

Um skattskyldan heldur uppat

Heldur skattskylda löntakarans uppat, er løn og onnur samsýning skattskyldug í seinasta lagi, tá skattskyldan heldur uppat, jbr. § 28, stk. 3.

D.2. TÍÐARGREINAN

Gávuinntøkur verða skattaðar í tí ári, sum gávutíðin kemur til móttakarans kunnleika, tá hann samstundis vinnur rættin til gávuna.

Um gávumóttakaran, áðrenn gávutíðin er uppfyllt, treytaleyst sigur gávuna frá sær, verður eingin skattaáseting.

Tá ognarlutur verður avhendur - burtursæð frá vanligum handilsviðurskiftum - er tíðspunktið tá avtalan verður gjørd avgerandi fyri skattaásetingina, við tað at ognarrætturin sambært avtaluni fer til keyparan.

Tá søla av fastari ogn fer fram, er rætturin til sölupeningin vunnin, tá ið fyrilissáttmálin er undirskrivaður, meðan yvirtøkudagurin, skeyti ella tinglýsing av skeytinum vanliga ongan týðning hevur í hesum sambandinum. Er søljan treytað av øðrum enn sölupeninginum, t.d. byggiloyvi, sum partarnir onga ávirkan hava á, verður skattaásetingin seinkað samsvarandi.

Tann endaliga avtalan er soleiðis avgerandi fyri skattaásetingina.

Er ivamál um rættin til inntøku, verður skattaásetingin ikki gjørd fyrr enn endaligi rætturin til inntøkuna er avgreiddur eitt nú við dómi ella rættarsemju.

Avgerðir:

Lsk-mál nr. 41/1984. Skattgjaldari kom til skaða í 1982 og fekk rætt til dagpening frá vanlukkutryggingini, men peningurin varð ikki útgoldin fyrr enn í 1984 og skattaður í útgjaldingarárinum. Skattgjaldarin helt uppá, at peningurin skuldi skattast í 1982 og kærði til landsskattanevndina, sum tó gav skattavaldinum viðhald.

Lsk. 19/1987 samsýnign fyri 1985, útgoldin í 1986, varð skattað í 1986.

Lsk. 20/1987 mánaðarløn fyri januar 1985, útgoldin í desember 1984, varð skattskyldug í 1984.

Lsk. 2/1988 løn fyri 1986, sum av misgávum frá peningastovnsins síðu varð bókað í 1987, varð skattað í útgjaldingarárinum 1987.

Sama niðurstøða í Lsk. 34/1988, 26/1989 og 6/1990.

D.3. FRÍTÍÐARLØN OG FRÍTÍÐ VIÐ LØN

Løgtingslóg um frítíð við løn ásetir í § 10, stk. 1, at arbeiðsgevarin veitir löntakaranum frítíðarløn, ið er 12% av vunnari løn.

Frítíðarlønin fellur til gjaldingar samstundis við lønini og skal rindast viðkomandi löntakarafelag ella, um onki umboðandi löntakarafelag finst, Frítíðargrunninum í varðveitslu, til frítíðin skal haldast, sbr. § 10, stk. 2 í somu løgtingslóg.

Mánaðarløntir löntakarar hava rætt til frítíð við løn. Harumframt verður veitt frítíðarískoyti, ið er 1½% av vunnari løn í undanfarna innvinningarári, sbr. § 11, stk. 1 í somu løgtingslóg.

D. Skattskyldug inntøka hjá lóntakarum

Við heimild í § 28, stk. 4 í skattalógini hefur Toll- og Skattaráðið við kunngerð frá 3. apríl 1986 ásett:

Tað einstaka lóntakarafelagið kann, galdandi fyri eitt innvinninngarár, lata limirnar rinda skatt av frítíðarløn sum tilskilað undir 1) ella 2):

1. Skattur av frítíðarlønini verður frároknaður lønini/hýruni, tá ið arbeiðsgevarin ávísir hana yvir afturhaldsskipanina. Frítíðarlønin verður í sínari heild flutt lóntakarafelagnum í varðveitslu.
2. Frítíðarlønin verður í síni heild flutt lóntakarafelagnum í varðveitslu og skattað, tá ið lóntakarafelagið ávísir hana yvir afturhaldsskipanina. Frítíðarlønin, sum fer í varðveitslu í Frítíðargrunninum, verður skattað sambært áðurnevnda 1).

Arbeiðsgevari kann draga frítíðarlønir frá í tí ári, hon verður goldin lóntakarafelag ella Frítíðargrunninum.

Arbeiðsgevari hefur sambært § 118 í skattalógini skyldu til at geva skattamyndugleikunum og lóntakaranum upplýsingar um ta frítíðarløn, sum er útgoldin lóntakaranum í inntøkuárinum, og brot á reglurnar verður revsað sambært § 146 í skattalógini.

D.4. SKATTAFRÍAR INNTØKUR

Sambært § 29 í skattalógini eru niðanfyri nevndu inntøkur ikki skattskyldugar:

- 1) vinningur av sølu av ognum hjá hinum skattskylduga í tann mun, hann ikki sambært øðrum reglum í skattalóggávuni skal teljast við í skattskyldugu inntøkuni,

Avgerð: Lsk. 10/1986. Skattgjaldari, sum er eigindómshandlari, hevði kært til landsskattanevndina um, at skattavaldið hevði hækkað skattskyldugu inntøkuna hjá honum við vinninginum av sølu av grundstykki, sum stóð í navninum hjá konuni. Landsskattavaldið gav skattavaldinum viðhald við tí grundgeving, at vinningurin hjá kæraranum mátti metast at stava frá virksemi hansara sum eigindómshandlari.

- 2) ognarvøkstur, sum stavar av tí, at óseldir ognarlutir hjá hinum skattskylduga hækka í virði – eins og ognarminking av tí, at teir lækka í virði, heldur ikki má verða drigin frá inntøkuni,

- 3) gávur, sum hin skattskyldugi hefur fingið frá hjúnafelaga, avkomi, foreldrum (heruppií eisini ættleiðingarforeldrum) ella abba og ommu, samanber tó § 5, stk. 4 í skattalógini, somuleiðis ognarvøkstur, ið stavar frá arvi og greiðslu frammanundan burtur av arvi, falnum ella ófalnum, ella av tí at eftirsitandi hjúnafelagin tekur við felagsbúgvni til at sita í óskiftum búgvi,

D. Skattskyldug inntøka hjá löntakarum

4) ognarvøkstur, ið kemur av giftu,

5) útgoldin lívstryggingarpeningur og tílíkt, eins og endurgjald sambært vanlukku-, avlamis- og sjúkratrygging, tá endurgjald er ikki latið sum tíðarviss gjøld ella sum endurgjald fyri mista vinnuinnløgu,

Líkningarráðið (nú Toll- og Skattaráðið) hevur við rundskrivi nr. 3 frá 25 september 1986 ásett soleiðis í sambandi við viðgerð av endurgjaldsveitingum frá tryggingarstovnum:

"Sum skattskyldugar inntøkur skulu t.d. roknast:

- a. Endurgjöld fyri mistar inntøkur,
 - b. endurgjöld fyri varandi mein,
 - c. endurgjöld fyri tap av vinnuevni,
 - d. endurgjöld fyri tap av forsyrgjara,
- tá ið endurgjöldini, nevnd undir b)-d), verða útgoldin sum tíðarviss gjøld.

Tá ið tey undir b)-d) nevndu endurgjöld verða útgoldin sum ein kapitalupphædd, skulu tey ikki roknast við í skattskyldugu inntøkuna.

Niðanfyri tilskilaðu endurgjöld skulu vanliga ikki roknast við í skattskyldugu inntøkurnar:

- a. Endurgjald fyri ónáðir í starvi og støðu,
- b. endurgjald fyri brotið hjúnabandslyfti,
- c. endurgjald fyri ærumeiðing,
- d. endurgjald fyri sviða og sársaka,
- e. endurgjald fyri lýti og misprýði,
- f. endurgjald fyri útreiðslur í samband við heilsubót, eitt nú flutning til og frá sjúkrahúsi.

Tilskilast skal, at tær skattskyldugu endurgjaldsveitingarnar eru A-inntøkur, sum skulu ávísast um eitt avrokningarstað.

Vart verður gjørt við, at tað finnst aðrar enn frammanfyri umrøddu endurgjaldsveitingar.

Líkningarráðið (nú Toll- og Skattaráðið) vegleiðir í ivamálum."

6) útgaldið endurgjald sambært trygging av fastogn ella leysafæ, uttan so at sðluvirðið, um hesir ognarlutir høvdu verið seldir, átti at teljast upp í ta skattskyldugu inntøkuna,

7) gjøld, sum hitt almenna hevur fyriskipað einans til at gjalda kostnað av almennum ella embætisligum starvi, tá tey ikki innihalda nakra samsýning fyri vinnu, og somuleiðis tilsvarandi gjøld, ið loyvishavandi og privat virki rinda,

Tað er í rundskrivi nr. 1 frá 12. august 2009 umframt í vegleiðingum frá lønardeildini ásett, at hesar reglur eru galdandi, tá ið arbeiðsgevari rindar endurgjald til løntakara fyri:

1. at nýta egnan bil í arbeiðsørindum,
2. vistarhald í samband við ferðing í arbeiðsørindum í Føroyum
3. vistarhald í samband við ferðing í arbeiðsørindum uttanlands

Viðvíkjandi 1) At nýta egnan bil í arbeiðsørindum

Endurgjald, tá ið egin bilur verður nýttur í ørindum fyri arbeiðsgevara

Endurgjaldið er kr. 3,20 fyri hvønn km. Verður endurgjaldið eftir hesum reglum, er endurgjaldið ikki skattskyldugt.

Um arbeiðsgevari letur størri endurgjald fyri hvønn km, enn frammanfyri er nevnt, eru upphæddir omanfyri kr. 3,20 A-inntøka, sum skal ávísast um afturhaldsskipanina.

Arbeiðsgevari hevur skyldu til at ansa eftir, at teir kilometrarnir, sum endurgjaldið verður fyri, samsvara við kilometrarnar, ið koyrdir eru í arbeiðsørindum. Roknskapur skal gerast eina ferð um mánaðin fyri, hvussu nógv koyrt er, og skal hann verða skjal í bókhaldi arbeiðsgevarans.

Um arbeiðsgevari t.d. letur fast gjald um mánaðin sum endurgjald, er gjaldið A-inntøka, sum skal verða ávíst um afturhaldsskipanina.

Um arbeiðsgevarin rindar løntakara kilometurpening fyri at koma til og frá arbeiðspláss, er peningurin A-inntøka.

Fastar samsýningar fyri at nýta egnan bil

Fastar samsýningar, ið almennir stovnar veita starvsfólkum sínum fyri at nýta egnan bil í tænaðu fyri stovnin, skulu ikki roknast við, tá skattskylduga inntøkan verður gjørd upp. Hetta er tó treytað av, at hesar samsýningar fyri hvørt ár og hvønn einstakan persón verða góðkendar av Fíggjarmálaráðnum sum endurgjald fyri at nýta egnan bil í tænaðuørindum fyri arbeiðsgevara.

Viðvíkjandi 2) Vistarhald í samband við ferðing í arbeiðsørindum í Føroyum

Tá ið løntakari ferðast í Føroyum í ørindum fyri arbeiðsgevaran, og hesin rindar endurgjald sambært reglunum hjá tí almenna, er endurgjaldið ikki skattskyldugt.

Gjöldini fyri ferðing eru í løtuni hesi:		
Tímapeningur	kr.	15,00
Fullur dagpeningur	-	250,00
Hartil verður veitt náttarviðbót eftir rokning, tó í mesta lagi	-	650,00

D. Skattskyldug inntøka hjá lóntakarum

Náttarviðbót, ekki skjalprógvað	-	230,00
Lækkaður dagpeningur, heruppií náttarviðbót, tá farið verður út um 28 dagar	kr.	212,00
Av hesum náttarviðbót	-	106,00

Treytirnar fyri at gjóldini kunnu veitast skattafrítt eru, at ferðin varar longri enn 4 tímar, og at ferðin er longri burtur enn 4 km frá arbeiðsstaðnum. Vanliga verður ikki latin dag- og tímapeningur innan fyri somu kommunu.

Arbeiðsstaðið er, um ikki annað er fyrisett, arbeiðsstaðið, ið er ávíst lóntakaranum (skrivstova, bygd o.t.) soleiðis, at 4 km markið verður roknað haðani.

Dagpeningur verður roknaður fyri hvørt samdøgur, sum lóntakarin er burturstaddur. Er tænastriferðin styttri enn 16 tímar, verður tímapeningur roknaður fyri hvønn ásettan tíma. Er hon longri, verður dagpeningur latin.

Náttarviðbót verður veitt fyri at hava ligið nátt burtur frá arbeiðsstaði. Náttin verður roknað til 8 tímar.

Uppgerð og avrokning skulu gerast fyri hvørja ferð sær, og skal uppperðin verða skjal í roknskapi arbeiðsgevarans.

Ferðast lóntakarin í ørindum fyri arbeiðsgevara, og fær hann útreiðslurnar endurgjaldnar eftir rokning, eru tær ikki skattskyldugar, men er tá møgulig dag- og náttarviðbót harumframt A-inntøka.

Rindar arbeiðsgevart størri endurgjald, enn her er nevnt, er upphæddin, sum fer upp um tær alment ásettu upphæddirnar, A-inntøka, sum skal verða ávíst um afturhaldsskipanina.

Viðvíkjandi 3) Vistarhald í samband við ferðing í arbeiðsørindum uttanlands

Tá ið lóntakari ferðast uttanlands í ørindum fyri arbeiðsgevara, og arbeiðsgevarin rindar endurgjald sambært reglunum hjá tí almenna, er endurgjaldið ikki skattskyldugt.

Almennu gjóldini fyri ferðing uttanlands eru í lóntuni hesi:

Danmørk

Fyri tænastriferðir til Danmarkar er dagpeningurin kr. 360 um dagin. Harumframt verður goldið fyri innivist á hotelli eftir rokning, tó í mesta lagi frá 1. januar 2018 at rokna kr. 1.020,- fyri hvørja nátt. Um starvsfólk ikki skjalprógvar útreiðslur til hotell, fær tað náttarviðbót kr. 250 fyri hvørja nátt.

Verður gist á hotelli í Danmørk, og morgunmaturin er við í hotellprísinum, verða ikki 15% drigin frá í dagpeninginum fyri morgunmat. Er gisting roknað við í gjaldið fyri skeið v.m., hevur starvsfólk ið ikki rætt til náttarviðbót ella endurgjald fyri hotell.

Full viðbót verður veitt upp til 28 dagar. Aftaná 28 dagar kunnu veitast 45% av frammanfyri tilskilaðu viðbótum skattafríar.

Onnur lond

Uttan fyri Danmørk verður endurgoldið fyri hotellrokning. Við hotellrokning verður bert roknað við gisting. Er morgunmatur íroknaður, og tað ikki kann fáast at vita, hvat hann kostar, verða 15% drigin frá dagviðbótini.

Umframt gjald fyri hotellrokning kann dagpeningur veitast sambært reglunum hjá lønardeildini.

Luttekur tann ferðandi í skeiði (ella í aðrar mátar í ferð), har matur er roknaður í skeiðgjaldið (ella í innbjóðing), hevur viðkomandi bert rætt til 1/4 av dagpeninginum. eru ikki allar máltíðir roknaðar við í gjaldinum, verður drigið frá dagpeninginum soleiðis:

fyri døgurða	30%
fyri nátturða	30%

Sambært § 3, stk. 2 í kunngerð nr. 1 frá 5. januar 1984 um lønarroknskap v.m. skulu veitingar sambært § 29, nr. 7 bókast á serstakar konti fyri hvønn lóntakara sær í roknskapi arbeiðsgevarans.

Endurgjöld, nevnd í hesum rundskrivi, eru skattafrí, um tey verða veitt ájavnt við tey endurgjöld, sum avtalaði eru til eina og hvørja tíð millum Fíggjarmálaráðið og Tænastumannafelag Landsins.

8) vinningur av burturluting v.m., smb. lógtingslóg um gjald av vinningi við burturluting v.m.,

9) tann partur av teirri samsýning fólkatingsmenn eiga, sum eftir ríkislóg er kostnaðarviðbót, og tann kostnaðarviðbót, sum eftir lógtingslóg verður veitt lógtingsmonnum eftir bústaði,

10) sømdarpeningur goldin sambært lov nr. 93 af 20. marts 1940 om udbetaling af hædersgaver til danske sømænd og fiskere og deres efterladte, sømdarpeningur sambært lov nr. 383 af 9. august 1945 om visse hædersgaver til danske søfarende og fiskere og deres efterladte, og sømdarpeningur goldin sambært §§ 37-43 í lov nr. 475 af 1. oktober 1945 om erstatning til besættelsestidens ofre. Sømdarpeningur eftir hesi áseting umfatar eisini eyka sømdarpening sambært lov nr. 314 af 17. maj 1995 om udbetaling af en ekstraordinær hædergave i anledning af 50-året for Danmarks befrielse.

11) virði av vistarhaldi hjá sjófólki umborð,

12) sømdar- og heiðurspeningur, sum veittur verður uttan umsókn, tó undantiknar fastar árligar veitingar. Studningur, sum tað almenna ella góðkendir gávufægrunnar og aðrir grunnar lata lesandi og lærlingum, styrkveiting sambært játtan á lógtingsins fíggjarlóg og styrkveiting úr hjálpargrunninum til óarbeiðsførar fiskimenn,

Avgerðir: Lsk. 55/1983. Kæra til landsskattanevndina um at skattskylduga inntøka hjá listamanni og rithøvunda varð hækkað við sømdarpeningi av

D. Skattskyldug inntøka hjá lóntakarum

løgtingsins fíggarlóg. Landsskattanevndin samtykti at geva kærnum viðhald við tí grundgeving, "sømdarpeningur er latin 1) uttan umsókn og 2) at tann veitta peningahæddin ikki kann koma undir "fastar árligar veitingar", tá tað fyrri hvørt ár av lögtinginum skal játtast ein ávís peningahædd til tey einstøku listafólkini."

Lsk. 48/1983 og Lsk. 36/1985. Rithøvundafelag kært til landsskattanevndina vegna rithøvund, hvørs skattskylduga inntøka er hækkað við sømdarpeningi av fólkatingsins fíggarlóg. Líkningarráðið gjørði vart við, at sømdarpeningurin var "livsvarige ydelser til kunstnere" og tí kom undir hugtakið "fastar árligar veitingar". Skattavaldið fekk viðhald við tí grundgeving, at talan var um "fastar árligar veitingar".

13) avlamisviðbót eftir § 2, grundupphædd av fólkapensjón eftir § 2, avlamisveiting eftir § 8a, barnaviðbót eftir § 10, hjálpar- og røktarviðbót eftir § 11, persónlig viðbót eftir § 12 og aldursviðbót eftir § 45 í løgtingslóg um almannapensjónir o.a., veitingar eftir §§ 9, stk. 4 og 5, 15, 16, 17, stk. 1, 18b, 18c, 18d og 18e, viðbøtur eftir § 13, stk. 2, í lóg um almenna forsorg og veitingar eftir § 7 og 12, stk. 3, 4 og 8 í lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk og barnagjald og onnur serlig gjöld eftir lóg um rættarstöðu barnanna uttan mun til um tey verða goldin av gjaldsskylduga ella sambært løgtingslóg um barnagjald til einsamallar upphaldarar o.a

14) tað sum útgaldið verður limunum í teimum í 1. § nr. 11 nevndu keyps-samtøkum í mun til tað, teir hava keypt av vørum og tænaðum,

15) (Strikað)

16) (Strikað)

17) gávur, ið stava frá innsavningum, treytað av, at gávan er eingangsveiting og verður latin sum hjálpar til persónar, ið hava mist forsyrgjara av vanlukku-ávum ella líknandi hendingum.

Her er talan um peningagávur, sum fólk mangan savna saman og veita til persónar, sum av vanlukku missa forsyrgjara. Skattafrítøkan er treytað av, at veitingin er savnað inn millum ein breiðari skara av fólki, og at gávan bert er ein gáva, veitt sum hjálpar til persón, sum hevur mist forsyrgjara í samband við vanlukkuutilburð ella líknandi hendingar. Við "mist forsyrgjara" er at skilja "mist forsyrgjaraevni". Álvarslig og long sjúkraleiga kann tí eisini koma undir hesa reglu, og eru slíkar umstøður tí eisini at líkna við vanlukkuutilburðir eftir hesi grein.

18) rentustuðul sambært løgtingslóg um stuðul til rentuútreiðslur av lánum,

19) stuðul sambært løgtingslóg um stuðul til telefonútreiðslur hjá langfarsjómonnum, løgtingslóg um stuðul til arbeiðsmarknaðargjöld, løgtingslóg um stuðul til dupult húsarhald og løgtingslóg um stuðul til ferðaútreiðslur.

D. Skattskyldug inntøka hjá løntakarum

Tað skal til nr. 19 viðmerkjast, at løgtingslóg um stuðul til telefonútreiðslur hjá langfarasjómonnum varð sett úr gildi við løgtingslóg nr. 15. desember 2005.

20) privata nýtsludirðið av teldu við útbúnaði, sum arbeiðsgevari hevur latið løntakara at ráða yvir í samband við arbeiði,

21) gjøld, sum starvandi umborð á flogførum fáa útgaldið sum endurgjald fyri kostnað av hesum starvi. Landsstýrismaðurin ásetir í kunngerð upphæddirnar á hesum gjøldum.

Landsstýrismaðurin hevur við kunngerð nr. 58 frá 7. juni 1999 um skattafrí endurgjöld til starvandi umborð á flogfari ásett upphæddirnar soleiðis:

Innlendis flogferðsla

Niðanfyrir tilskilaðu endurgjöld, sum starvandi umborð á flogfari ella tyrllu í innlendis ferðslu fáa útgaldið, sum endurgjald fyri kostnað av hesum starvi, eru ikki skattskyldug:

Tímapeningur	15,00 kr.
Fullur dagpeningur	250,00 kr.
Náttarviðbót (hotel) eftir rokning, tó í mesta lagi	650,00 kr.
Náttarviðbót, ikki skjalprógvað	230,00 kr.

Er ferðin styttri enn 16 tímar, verður tímapeningur góðtíkin fyri hvønn tíma. Er ferðin longri, verður í mesta lagi fullur dagpeningur góðtíkin.

Náttarviðbót verður veitt fyri at hava ligið nátt burtur. Náttin verður roknað til 8 tímar.

Millumlanda flogferðsla

Niðanfyrir tilskilaðu endurgjöld, sum starvandi umborð á flogfari ella tyrllu í millumlanda ferðslu fáa útgaldið, sum endurgjald fyri kostnað av hesum starvi, eru ikki skattskyldug:

Danmark

Dagpeningur 360,00 kr., jbr. tó § 3, stk. 2 í kunngerðini.
Náttarviðbót (hotel) eftir rokning, tó í mesta lagi 1.020,00 kr.
Náttarviðbót, ikki skjalprógvað 250,00 kr.

Onnur lond

Náttarviðbót og dagpeningur sambært reglunum hjá uttanríkisráðnum.

22) virðið av fríari ferð og fríum bústaði hjá persóni, sum ikki hevur bústað í Føroyum, og sum er í bráðfeingis arbeiðsørindum í Føroyum. Við bráðfeingis arbeiðsørindum skilst dvørlur innan fyri eitt 12 mánaðar tíðarskeið í styttri enn 180 dagar uttan mun til, um persónurin hevur verið burtur ímillum ella ikki,

23) innskot, sum fer til grunsfæ ella hækking av grunsfæi í vinnurekandi grunnum sambært lóg nr. 286 frá 6. juni 1984 om erhvervsmæssige fonde, smb. kongligari fyriskipan nr. 247 frá 3. mai 1993 om ikrafttræden for Færøerne af lov om erhvervsmæssige fonde, Framtaksgrunni Føroya og Fíggingargrunninum frá 1992. Til skattskyldugu inntøkuna teljast tó innskot í grunnar, hvørs fæ verða brúkt til útluting, ella um so er, at viðtøkur grunsins áseta, at grunsfæið eftir nærri tilskilaðari tíð skal brúkast til útluting ella innskot í grunnar, hvørs viðtøkur geva limum av einari ávísari ætt ella ávísam ættum framíhjárætt til veitinar úr grunninum ella framíhjárætt til ávís stórv,

24) a) Upphædd, sum "Garantifonden for indskydere og investorer" rindar stovni, nevndum í § 3 í lóg um "garantifond for indskydere og investorer", til heilt ella lutvíst at javna roknskaparligt hall í sambandi við avhendan av aktivum og passivum frá einum stovni til annan. Tann parturin av hallinum, sum stovnurin fær fulnað fyri við útgjaldinum ella ábyrgd frá "Garantifonden for indskydere og investorer", kann tá ikki roknast sum partur av útvegan-arvirðinum fyri aktivini hjá stovninum, sum yvirtekur hesi aktiv.

b) Um "Garantifonden for indskydere og investorer" hevur goldið út upphæddir, umrøddar her, ella stilla trygd, sum kann føra til útgjalding av slíkum upphæddum, og stovnurin, sum avhendir aktiv, byrjar nýtt virksemini, kann hall fyri eldri inntøkuár ikki dragast frá í skattskyldugu inntøkuni fyri avvarðandi ella fylgjandi ár. Somuleiðis kann hall fyri avvarðandi ár ikki dragast frá í skattskyldugu inntøkuni fyri seinni ár.

25) Stuðul sambært løgtingslóg um stuðul til bygging og umvæling av egnum bústaði. Hóast løgtingstingslógin framvegis formliga er í gildi, hevur eingin stuðulsupphædd verið ásett eftir 31. desember 2011.

26) Eftirløn o.t., sum er skattað skattað eftir løgtingslóg um skatt av rentu-tryggingum v.m. í samband við inngjald.

27) Virðið av fríari ferð millum bústað í Føroyum og arbeiðsstað uttanlands.

D.5. SIGA INNTØKU FRÁ SÆR

Tann skattskylduga inntøkan skal sum høvuðsregla takast við í inntøkuuppgerðina, tá ið tann endaligi rætturin til inntøkuna er vunnin.

Hevur skattgjaldarin vunnið rætt til inntøkuna, hevur tað vanliga ikki nakran skattligan týdning, at skattgjaldarin eftirfylgjandi sigur inntøkuna frá sær.

Um móttakarin hinvegin sigur inntøkuna frá sær, áðrenn hann endaliga hevur vunnið rætt til hana, verður vanliga eingin skattaálíkning.

Skattaálíkning verður tó gjørd, um móttakarin í sambandi við, at hann sigur inntøkuna frá sær tekur avgerð um, hvussu inntøkan skal nýtast (dispositiv frásigan).

Treytin fyri skattafrítøku er, at frásiganin verður søgd til tann, sum skuldi havt goldið samsýningina. T.d. verður ein sjónleikari ikki settur í skatt, sum uttan samsýning leikar fyri einum vælgerandi endamáli; meðan hinvegin verður skattaálíkning gjørd, um sjónleikarin leikar "fyri einki" ímóti, at tað verður goldin ein upphædd til eitt endamál, sum sjónleikarin peikar á.

D.6. SKATTING AV HJÚNUM

Hjúnafelegar verða sambært § 4 í skattalógini hvør sær settir sjálvstøðugt í skatt av inntøkum sínum. Er skattskylduga inntøkan hjá øðrum hjúnafelegnum undir skattafría botnfrádráttinum og hjá hinum yvir, verður ein javning gjørd, so at tann lægra inntøkan verður hækkað upp til skattafría botnfrádráttin, og tann hægri verður lækkað í sama mun.

Uppgerðin av skattskyldugu inntøkuni hjá hjúnum fer fram eftir reglum, sum eru ásettar í skattalógini fyri uppgerð av skattskyldugu inntøkuni.

Reka hjún í felag sjálvstøðugt vinnuvirki, skal úrslitið av vinnuvirkinum takast við í uppgerðinar av skattskyldugu inntøkunum hjá hjúnunum í mun til luttøku teirra í rakstrinum.

Er annar hjúnafelegin í starvi hjá hinum hjúnafelegnum verður frádráttur fyri lønarútreiðslur bert góðkendur í tann mun samsýningin svarar til veruliga arbeiðsavrikið.

Um hjúnini hava skattskylduga inntøku, ið stavar frá ognum í hjúnabandinum, skal hvør teirra taka við í skattskyldugu inntøkuuppgerðina ta inntøku, ið stavar frá egnum ognum.

Landsstýrismaðurin hevur í kunngerð nr. 57 frá 7. juni 1999 um serskating av hjúnum fyriskriva neyvari reglur fyri, hvussu uppgerðin av skattskyldugu inntøkuni hjá sambúgvandi hjúnafelegum, sum báðir eru skattskyldugir eftir § 1 í skattalógini, skal verða framd.

Í kunngerðini er soljóðandi ásett:

“Vinnuvirki rikið í felag

Til uppbytið av skattskyldugu inntøkunum krevst, at sáttmáli er gjørdur millum hjúnafelegarnar við neyvari útgreining av býti og ábyrgd. Galdandi lóg-gáva um skráseting og útvegan av loyvisbrævi skal verða lokin.

D. Skattskyldug inntøka hjá løntakarum

Sáttmálin skal góðkennast av TAKS, áðrenn hann fær gildi fyri býti av inntøkuni millum hjúnaflagarnar. Sáttmálin skal galda frá byrjan av álmannaárinum ella frá tí degi felags vinnuvirkið verður byrjað og kann ikki broytast í álmannaárinum. Broytingar í sáttmálanum skulu góðkennast av TAKS, og kunnu bert fáa gildi frá einum 1. januar.

Treytin fyri býti av skattskyldugu inntøkuni í samband við at hjún reka vinnuvirkið í felag er somuleiðis, at veruligur felags rakstur er til staðar og at báðir hjúnaflagarnir luttaka í rakstrinum av virkinum.

Verða reglurnar í § 1, stk. 1 - 3 ikki loknar, kann uppþýtið av inntøkuni av sjálvstøðugum vinnuvirki hjá hjúnum ikki góðkennast í uppgerðini av skattskyldugu inntøkunum, og verður tann av hjúnaflagunum, sum ber høvuðsábyrgdina av rakstrinum, settur í skatt av samlaðu inntøkuni í virkinum.

Festibøndur kunnu ikki nýta reglurnar í hesi grein.

Vinnuvirki rikið av øðrum hjúnaflaganum

Sjálvstøðugt vinnuvirki verður roknað at verða rikið av øðrum hjúnaflaganum, um hesin stendur fyri meginpartinum av rakstrinum ella við støði í síni útbúgving ella fakliga førleika hevur ábyrgd av virkseminum.

Um hjúnaflagin rekur virksemin saman við øðrum, skulu reglurnar í galdandi lóggávu um skráseting og útvegan av loyvisbrævi verða loknar.

Løn til hjúnaflaga skal ásetast í skrivligum sáttmála millum partarnar, har eisini setanartreytir og arbeiðstíð verður nærri tilskilað. Sáttmálin skal galda frá ársbyrjan ella tí degi hjúnaflagin byrjar at arbeiða og kann ikki broytast í álmannaárinum. Sáttmálin skal góðkennast av TAKS, áðrenn farið verður at arbeiða fyri lönina.

Lønin kann ikki verða hægri enn tað, sum svarar til galdandi kollektiva sáttmála á arbeiðssmarknaðinum. Tá serligar umstøður eru, kann lønin tó verða upp til 15% hægri, enn galdandi er fyri sáttmálaøkið.

Har eingin sáttmáli finst á arbeiðssmarknaðinum fyri avvarðandi arbeiði, kann skattavaldið áseta lönina svarandi til veruliga virðið av arbeiðsavrikinum. Lønin kann tó í mesta lagi verða kr. 150.000 um árið fyri eitt ársverk.

Tá metast skal um virðið av arbeiðinum, verður støðið tikið í útbúgving, fakligum fortreytum og royndum hjá avvarðandi persóni umframt ta samýning, sum viðkomandi kundi fingið fyri samsvarandi arbeiði aðrastaðni, sbr. § 3, stk. 3.

Um festibóndi, tað er hann sum er festari sambært festibrævi, ynskir at rinda løn til hjúnaflaga, sum arbeiðir á festinum, skulu reglurnar í § 3 nýtast.

Frádráttur fyri løn til hjúnaflaga verður loyvdur frá tí degi, treytirnar í § 3 eru loknar, og starvssáttmáli er undirskrivaður av pørtunum og góðkendur av skattavaldinum.

Lønin til hjúnaflagan er A-inntøka, og skal ávísast um afturhaldsskipanina.

Inntøka av ogn

Inntøka av ogn, sum ikki verður mett sum sjálvstøðugt vinnuvirki, t.d. leiguinntøka, rentur og vinningsbýti, verður tikin við í uppgerðina av skattskyldugu inntøkuni hjá tí hjúnaflaga, sum er eigari sambært galdandi lóggávu.

D. Skattskyldug inntøka hjá löntakarum

Eiga hjúnaðelagar slíka ogn í felag er útgangsstøðið javnbýti av skattskyldugu inntøkuni.

Ognaruppgerð

Hjúnaðelagar, sum koma undir ásetingarnar í § 1 og § 5, lata inn hvør sína ognaruppgerð við árs enda og taka hvør sær ognir sínar við í ognaruppgerðini.”

Í samband við sundurlesing ella skilnað millum sambúgvandi hjúnaðelagar verður sambúgvandi skattliga mett sum upphaldið samstundis sum sundurlesing ella skilnaður fer fram.

Tá ið hjún slíta sambúð sína uttan at talan er um sundurlesing ella skilnað, verður sambúgvandi skattliga mett sum upphaldið við endan á tí inntøkuári, tá ið sambúgvandi helt uppat.

Tá ið hjún eftir at hava slitið sambúgv gerast sambúgvandi aftur, verða tey frá somu stund eisini skattliga mett sum sambúgvandi.

Um skattskyldan eftir § 1 í skattalógini fellur burtur hjá tí eina ella hjá báðum hjúnaðelagunum, verður sambúgvandi skattliga mett sum upphaldið, tá ið skattskyldan fellur burtur.

D.7. SKATTING AV BØRNUM

Sambært § 5 í skattalógini verða børn sett sjálvstøðugt í skatt av allari inntøku síni.

Um børn, sum fyrst í inntøkuárinum ikki hava fylt 16 ár, hava vinnu í vinnuvirki foreldranna, stjúk – ella fosturforeldranna, kunnu hesi ikki draga lønina til børnini frá, tá ið tey gera skattskyldugu inntøkuna upp. Lønin skal heldur ikki takast við í skattskyldugu inntøkuna hjá børnunum.

Hevur barnið vinnu í vinnuvirki, sum foreldrini eiga saman við øðrum, ella sum er skipað sum parta- ella smápartafelag, har foreldrini eru høvuds-partaeigarar, verður lønin ikki viðgjørd eftir í § 5, stk. 2 í skattalógini, um lønin verður goldin av íagnar- ella parta-/smápartafelagnum. Lønin verður tó viðgjørd eftir § 5, stk. 2 í skattalógini, um hon verður útgoldin av foreldranna parti av úrslitinum.

Avgerð: Lsk. 49/1983. Skattavaldið sýtir skattgjaldara, sum hevur sjálvstøðugt reingerðingarvirksemi, frádrátt fyri lønarútreiðslur til egin børn undir 16 ár. Skattavaldið fingið viðhald í landsskattanevndini.

Er barn 16 ár við byrjan av inntøkuárinum, verður tann inntøka, sum tað hevur forvunnið í vinnuvirki hjá foreldrunum, tikið við í skattskyldugu inntøkuna hjá barninum, og foreldrini kunnu draga frá hesar útreiðslur frá í sínum roknskapi.

Tá inntøka hjá børnum, ið búgva heima og sjálv eru skattskyldug, verður mett til skatt, verður ikki talt upp í tað, sum tey fáa til uppihald, heilt ella lutvíst frá foreldrunum, uttan so at hetta er viðurlag fyri starv í virki

D. Skattskyldug inntøka hjá løntakarum

foreldranna ella vinnu, og tað tí er drigið frá skattskyldugu inntøkuni hjá virkinum.

Hevur eitt barn fingið eina innløgveiting ella ogn sum gávu frá foreldrum, stjúk- ella forsturforeldrum, verður vinningur av hesi innløgveiting ella vinningurin av ognini tikin við í skattskyldugu inntøkuna hjá gevara, um hann er undir fullari skattskyldu. Hetta er tó bert galdandi til endan á tí álmanakkaári, ið barnið fyllir 18 ár, ella giftist.

Um uppihaldspeningur fer upp um upphæddina fyri forsyrgjaraskylduna, má hann viðgerast eftir § 5, stk. 4 ella sum gáva, sum ikki kann dragast frá hjá gevara.

Sum nevnt undir D.4. Skattafríar inntøkur er barnagjald, sum er forskotvís rindað av tí almenna, og gjald til børn, har bert annað av foreldrunum livir ella sum eru faðir- og móðurleys, skattafrí inntøka.

D.8. BARNAFRÁDRÁTTUR

Landsskattur

Sambært § 2, stk. 1 í ásetingarlógini kann persónur, sum er undir fullari skattskyldu sambært § 1, nr. 1-5 í skattalógini, og sum hevur fast tilhald í Føroyum, fyri hvørt barnið, hann hevur foreldramyndugleika yvir, draga frá í útroknaða landsskattinum ein barnafrádrátt uppá kr. 6.500.

Frádrátturin er treytaður av, at barnið er undir 18 ár pr. 1. januar í tí álmanakkaári, ið skattsetingin viðvíkir.

Búgva børnini ikki hjá tí persóni, sum hevur foreldramyndugleika yvir teimum, kann barnafrádrátturin ístaðin latast tí persóni, sum hevur børnini búgvandi. Tó fellur barnafrádrátturin burtur, tá barnaverndarnevnd hevur yvirtikið umsorgan av børnunum

Um skattskyldan ikki fevnir um eitt heilt álmanakkaár, verður frádrátturin lækkaður lutfalsliga. § 2, stk. 1 heimilar ikki, at frádrátturin verður lækkaður lutfalslig í øðrum føri, enn tá skattskyldan ikki fevnir um eitt heilt álmanakkaár. Barnafrádráttur teirra, sum hava varðveitt skattskylduna eftir § 1, nr. 3 í skattalógini, skal tí ikki viðgerast samsvarandi, sjálvt um kravið um fast tilhald í Føroyum bert er lokið ein part av árinum.

Í hjúnalag verður frádrátturin í skattinum hjá manninum. Sambúgvandi hjún kunnu tó sjálvi gera av, hvør teirra skal hava frádráttin. Hjá hjúnum, sum ikki eru sambúgvandi, fær tann hjúnafeingin, sum hevur børnini búgvandi, frádráttin frá flytingardegnum.

Hevur bert annar hjúnafeingin heimstað í Føroyum, er tað ikki ein treyt, at hann hevur barnið ella børnini búgvandi hjá sær.

Ásetingin í § 2 tekur ikki hædd fyri, at ógift ella fráskild kunnu hava felags foreldramyndugleika. Spurningurin um rættarstöðuna teirra verður tí ikki viðgjørdur í § 2.

Orsakað av, at ongar reglur eru á økinum, hevur TAKS grundað á eina endamálstulking av § 2 avgjørt, at ásetingarnar í § 2, stk. 2 skulu nýtast analogt, tá talan er um ógift ella fráskild við felags foreldramyndugleika.

Barnafrádráttur sum avlopsskattur

Er barnafrádrátturin hægri enn skatturin uttan barnafrádrátt, verður munurin útgoldin avvarðandi skattgjaldara. Útgjaldingin fer fram, tá ið skattauppgerðin fyri avvarðandi ár er gjørd og avlopsskattur annars verður útgoldin sambært skattalógini.

Kommunuskattur

Við heimild í § 46, stk. 2 í skattalógini kunnu kommunurnar avgera, at í útroknaða kommunuskattinum kann verða játtaður ein barnafrádráttur. Upphæddin skal verða viðtikin av kommunustýrinum fyri 1. desember, sum galdandi fyri komandi inntøkuár.

Avgerð frá 24. mai 2002:

Kvinna var skild frá manni sínum í 1999. Saman við hesum manni átti kvinnan 2 børn, sum eftir hjúnaskilnaðin búði hjá henni. Í 2001 giftist kvinnan upp aftur við øðrum manni.

Spurningurin var hereftir, um barnafrádrátturin kundi flytast frá kvinnuni til mannin í seinnu giftu, sum uppihelt børninum.

TAKS vísti á, at barnafrádrátturin í § 2 í ásetingarlógini er tengdur at foreldramyndugleikanum, sbr. stk. 1.

Stk. 2, 2. pkt. sigur, at sambúgvandi hjún sjálvi gera av, hvør teirra skal hava frádráttin.

Verður stk. 2 lisin í samanhangi við stk. 1 framgongur tað, at stk. 2, 2. pkt. byggir á tað fyrirtreyt, at talan er um felagsbørn ella ættleidd børn.

Tá talan ikki er um felagsbørn ella ættleidd børn førir ein tulking av stk. 2, sbr. stk. 1 til, at tað bert er hjúnafeagin við foreldraræði, sum kann gagnnýta barnafrádráttin.

Avgerð frá 11. juli 2003:

Kvinna fór tann 2. september 2002 undir 1½ ára útbúgving í Danmark. Hon hevði foreldramyndugleika yvir 1 barni, sum vanliga búði hjá henni, men undir útbúgving hennara skuldi barnið búgva hjá foreldrum hennara.

Kvinnan leyk treytirnar fyri at fáa barnafrádrátt í 2002, sbr. § 1, nr. 3 í skattalógini, jbr. § 2, stk. 1 í ásetingarlógini, men ikki í 2003, har kravið um fast tilhald í Føroyum ikki var lokið. Foreldrini høvdu fast tilhald í Føroyum í 2003, men høvdu ikki foreldramyndugleika yvir barninum.

Niðurstøða Stýrisins var hereftir, at hvørki kvinnan ella foreldur hennara kundi fáa barnafrádrátt í 2003.

Galdandi lóggáva er eftirfylgjandi broytt, sí omanfyri, tí nú loyvir § 2, stk. 1 í ásetingarlógini, at barnafrádrátturin ístaðin kann latast tí persóni, sum hevur børnini búgvandi, tá børnini ikki búgva hjá tí persóni, sum hevur foreldramyndugleika yvir teimum.

E. FRÁDRÁTTIR Í INNTØKUNI OG AÐRAR SERREGLUR

Skattskylduga inntøkan hjá ávísum sjómonnum

Fyri fiskimenn við føroyskum skipi umframt fiskimenn, sum verða viðgjørdir eftir grein 15, stk. 4 í norðurlendsku tvískattaavtaluni, ber § 25a, sbr. § 33, nr. 17 í skattalógini í sær, at veiðuinntøkan upp til kr. 470.000 um árið verður lækkað við einum frádrátti upp á 14%, t.v.s. í mesta lagi kr. 65.800 um árið. Harumframt hava fiskimenn við útlenskum skipi, sum verða viðgjørdir eftir norðurlendsku tvískattaavtaluni, rætt til samdøgursfrádrátt eftir § 33, nr. 12 í skattalógini á kr. 300 um dagin, um teir annars lúka treytirnar í ásetingini, t.v.s. dvølja uttanlands vegna arbeiði í mista lagi 2 mánaðir uttan slit ella 100 samdøgur innanfyri eitt 12 mánaðartíðarskeið.

E.1. VEIÐUINNTØKA EFTIR § 25A Í SKATTALÓGINI

Í § 25a er ásett, at skattskylduga inntøkan umborð á einum fiskifari er øll veiðiinntøkan, sum er lögð inn í peningi ella peningavirði. Er talan um bjargingarløn, løn fyri sleip og annað, sum ognast báti á veiðuferð, ella tá farið verður til hjálpar frá landi, verður inntøkan viðgjørð eins og veiðiinntøka.

Undir veiðiinntøku kemur ikki studningur, minstaløn, minstaforvinningur v.m. Nevndu stuðlar verða skattliga viðgjørdir eftir vanligu reglunum í skattalógini.

Í stk. 2 er ásett, at egning, sum serlig samsýning verður latin fyri, og sum verður gjørð av øðrum enn manningini, sum er knýtt at bátinum, verður ikki roknað sum veiðiinntøka. Upp til tveir av føstu manningini kunnu tó verða heimaegnarar, og skulu teir tá samsýnast á jøvnum føti við teir, sum eru úti við bátinum, t.v.s. fáa part av veiðiinntøkuni. Tann samsýning, manningin fær fyri at gera nýggja fiskiútgerð til, ella fyri at hjálpa til at røkja bátin, verður ikki roknað sum partur av veiðiinntøkuni, men sum inntøka á landi. Rakstrarvinningur/hall av skiparakstri verður roknað sum inntøka á landi og skattað sambært vanligu reglunum í skattalógini.

Tá tað snýr seg um fiskiskip, sum royna á fjarleiðum, størri línubátar og ísfiskatrolarar v.m., sum royna á heimaleiðum, er manningin mynstrað eftir sáttmála millum Føroya Reiðarafelag og viðkomandi yrkisfelag (sí stk. 3).

Um tað harafturímóti snýr seg um útróðrarflotan, er tað eyðkent fyri hann, at her eru ikki eingaldandi hýrusáttmálar millum manning og bát, sum hjá mynstraðum fiskimonnum. Uttan mun til stødd, kunnu vera heilt ymiskir sáttmálar millum manning og bát. Rættiliga ofta verður gjørð ein beinleiðis avtala millum manning og bátæigarar, hvussu avroknast skal. Slíkar avtalur verða ofta gjørðar munnliga.

Hesi heldur ókláru sáttmálaviðurskipti gera, at tá veiðiinntøkan, sum skal avroknast manningini, verður gjørð upp, er neyðugt við nøkrum treytum ella avmarkingum.

E. Frádráttir í inntøkuni og aðrar serreglur

Um manningin er mynstrað eftir sáttmála millum Føroya Reiðarafelag og viðkomandi yrkisfelag ella millum Meginfelag Útróðrarmanna og Báta- og Skipaeigarar, er avrokningin til manningina eftir hesum sáttmálum galdandi, um hon lýkur treytirnar í stk. 4, nr. 1 og 2. Har ongin sáttmáli er, er treytin tann, at mynstrað verður ella at fiskiparturin til manningina verður avtalaður millum viðkomandi skipaeigara og viðkomandi persónar ella yrkisfelag teirra, sum lýkur treytirnar í stk. 4, nr. 1 og 2.

Sáttmálar millum skip og manning kunnu frítt avtalast, men í mesta lagi tann parturin av manningarpartunum, sum svarar til avmarkingarnar í stk. 4, nr. 1 og 2, verður roknaður sum veiðiinntøka.

Um tann, sum er við føroyskum fiskiskipi, eigur part í skipinum, verður eftir stk. 5 bert tann parturin av inntøkuni, sum er gjørdur upp eftir stk. 3 og 4 og sum er sami uppgerðarháttur, sum hjá hinum av manningini, roknaður sum veiðiinntøka.

Fyri at javnstilla fiskimenn, sum eru skattskyldugir í Føroyum, verður í stk. 6 ásett, at hýran hjá teimum, sum eru við fiskiskipum, sum ikki eru skrásett í Føroyum, tað vil siga fiskiskipi, sum er skrásett í øðrum Norðurlandi enn Grønlandi, verður lækkað við 14%, áðrenn skattur verður álagdur sambært skattalógini.

Inntøka frá FAS-skipanini varð upprunaliga viðgjørd eftir § 25a, stk. 7 í skattalógini eins og veiðiinntøka, men hetta er síðani broytt, og verður FAS inntøka nú viðgjørd eftir § 8 í ásetingarlógini.

Eftir § 8, stk. 1, 2. pkt. og § 8, stk. 2, 1. pkt. er skattur teirra sum fáa inntøku, sum stavar frá virksemi umborð á skipi, skrásett í FAS, ella skipi, sum eftir § 2, stk. 1, litra j, 2. pkt. í skattalógini verður javnmett við skip, skrásett í FAS, 35% av bruttoinntøku, tá talan er um inntøku, fevnd av § 8, stk. 1, 2. pkt., t.v.s. avmarkað skattskyldug, og 35% av inntøkuni, tá gjald til eftirlønarskipanina er frádrigið, tá talan er um inntøku, fevnd av § 8 stk. 2, t.v.s. fult skattskyldug.

Inntøkan hjá teimum sum eru fult skattskyldug undir FAS ella umborð á skipum, sum verða javnmett við skip undir FAS, verður tikin við í skattagrundarlagið, men í inntøkuskattinum skal loyvast ein frádráttur, sum svarar til tann partin av inntøkuskattinum, sum kann verða førdur til ta A-inntøku, sum stavar frá virksemi umborð á skipi, skrásett í FAS ella javnmettum skipi.

Skatturin eftir § 8 í ásetingarlógini fer 100% í landskassan.

Manningin á skipum, sum eru skrásett í FAS, DIS og í føroysku skrásetingini annars koma ikki undir § 25b, stk. 1, sbr. stk. 2.

Reiðaravirkir, sum lúka treytirnar í § 63a í skattalógini, fáa við heimild í kunngerð nr. 120 frá 19. desember 2008 um áseting av afturberingsprosentu til reiðaravirkir, sum hava skip, ið eru skrásett í FAS, allan skattin, t.v.s. 35% afturbornan.

E.1.1. Fiskimannafrádráttur

Sambært § 33, nr. 17 í skattalógini skulu 14% av veiðiinntøkuni v.m. upp til kr. 470.000 dragast frá, tá inntøkan verður uppgjørd

E. Frádráttir í inntøkuni og aðrar serreglur

Avgerð frá 28.03.2001

Skattgjaldarin var eygleiðari umborð á japanskum fiskiskipi, sum eftir avtalu við Fiskirannsóknarstovuna hevði loyvi til royndarfiskiskap eftir tunfiski. Reiðaríð skuldi gjalda eina ávísa upphædd til Fiskirannsóknarstovuna fyri ávísar útreiðslur m.a. til eygleiðaran. Skattgjaldarin arbeiddi hjá Fiskirannsóknarstovuni sum eygleiðari umborð á tunfiskiskipinum og fekk løn eftir Starvsmannafelagssáttmálanum umframt siglipening. Í 1999 vendi skattgjaldarin sær til skattavaldið og spurdi um frádrátt í inntøku, men fekk svar frá skattavaldinum, at hann ikki kundi fáa henda frádrátt, tí hann hevði fasta løn.

Skattgjaldarin kærði avgerðina til landsskattakærunevndina, sum staðfesti avgerðina hjá skattavaldinum, at inntøkan var skattskyldug eftir § 25 í skattalógini, (j. nr. 99S01-0084).

Avgerðin varð síðani løgd fyri Føroya Rætt, sum 26. mars 2002 staðfesti avgerðina hjá skattavaldinum (BS 91412001).

E.2. UTTANLANDAINNTØKA,

tó ikki inntøka frá fiskiskipi ella flogfari, sum verður viðgjørð eftir grein 15, stk. 4 í norðurlandska tvískattasáttmálanum.

Sum skattskyldug inntøka fyri arbeiði uttanlands verður eftir § 25b bert roknað skattskyldug inntøka, sum hin skattskyldugi hevur langt inn í peningi ella peningsvirði uttanlands ella umborð á útlenskum skipi.

§ 25b er ikki galdandi fyri arbeiði uttanlands, sum kemur undir grein 15, stk. 4 í norðurlandska tvískattasáttmálanum, t.v.s. inntøka frá norðurlandskum fiskiførum og inntøka frá norðurlandskum flogførum. Inntøka frá norðurlandskum fiskiførum verður skattað eins og ásett í E.1., meðan inntøka frá norðurlandskum flogførum, t.v.s. flúgvarum, tyrlum og øðrum loftførum, verður skattað eftir § 25 í skattalógini tó so, at flogferðslustarvsfólk sum verða viðgjørð eftir grein 15, stk. 4 í norðurlandsku tvískattaavtaluni, hava rætt til samdøgursfrádrátt eftir § 33, nr. 12 í skattalógini á kr. 300 um dagin, um tey annars lúka treytirnar í ásetingini, t.v.s. fyrst og fremst dvølja uttanlands vegna arbeiði í mista lagi 2 mánaðir uttan slit ella 100 samdøgur innanfyri eitt 12 mánaðartíðarskeið.

Uttanlandsinntøka, t.v.s. inntøka fyri arbeiði á landi uttanlands, inntøka frá fiskiskipi ella flogfari uttanfyri Norðurlond og inntøka frá øðrum útlenskum skipum verða viðgjørdir eftir § 25b, stk. 1, sbr. § 33, nr. 13 í skattalógini og ber hetta í sær, at inntøkan verður lækkað við 30%, tó við í mesta lagi kr. 120.000 og restin verður skattað við 35%.

Inntøka frá útlenskum skipi, sum annars lýkur treytirnar í ásetingini, verður viðgjørð eftir § 25b, sjálvt um útlenska skipi í styttri tíðarskeið ger uppgávur inni á føroyskum øki.

F. STUÐULSSKIPANIRNAR

Tann 13. november 1996 setti landsstýrismaðurin í skattamálum ein arbeiðsbólk at fyrireika eina umlegging av privata rentufrádráttinum til eina rentu-stuðulsskipan fyri sethúsabygging. Samstundis sum uppskot hesum viðvíkjandi varð lagt fyri tingið 10. desember 1996, varð eisini uppskot til broyting í skattalógini um avtøku av øðrum frádráttum, lagt fyri tingið.

Eftir at løgtingið síðst í árinum hevði samtykt uppskot landsstýrisins, vórðu uppskot til aðrar stuðulsskipanir lögð fyri tingið á vári 1997 og á sumri 1997 samtykti løgtingið stuðulslógir viðvíkjandi arbeiðsmarknaðargjöldum, telefonútreiðslum hjá langfarasjómonnum, dupultum húsarhaldi, uppihaldspenngi og ferðaútreiðslum galdandi frá og við inntøkuárinum 1997.

Við nýggju stuðulslóggávuni ynskti landsstýrið at koma burtur frá at stuðla íbúðar- og sosialpolitiskum endamálum gjøgnum skattalóggávuna. Landsstýrið helt, at ynsktu politisku myndugleikarnir at stuðla tílíkum endamálum, átti hetta at verða gjørt við beinleiðis játtan á fíggarlógini.

Gjøgnumgongdin í vegleiðingarskrivinum er avmarkað til tær stuðulsskipanir, sum TAKS umsitur.

F.1. STUÐUL TIL RENTUÚTREIÐSLUR AV LÁNUM

F.1.1. Lán fevnd av skipanini

Eftir § 1, stk. 1 hevur hefur ein og hvør persónur, sum

- 1) er fult skattskyldugur í Føroyum, og
- 2) hevur rentur av lánum, sum nevnd eru í § 2 í hesi lóg, rætt til rentustuðul eftir hesi lóg

Eftir stk. 2 hava lutaíbúðafeløg, ið eru stovnst sett sambært løgtingslóg um lutaíbúðafeløg, eisini rætt til rentustuðul eftir hesi lóg.

Rentustuðul verður sbrt. § 2 veittur fyri rentur

- 1) av lánum, sum eru avtalað áðrenn 18. januar 1991, og
- 2) av lánum, sum eru avtalað 18. januar 1991 ella seinni, og sum eru tikin til:
 - a) keyp ella bygging, umvæling ella umbygging av eignum bústaði,
 - b) keyp ella bygging, umvæling ella umbygging av bústaðaeindum í lutaíbúðafeløgum.
- c) útbúgving, d) gjalding av ábyrgd sambært § 33, nr. 2 í skattalógini, um so er, at ábyrgdin er avtalað áðrenn 3. desember 1994.

Rentustuðul verður fyri lutaíbúðafeløg veittur fyri hvønn lutin, sbr. § 3, sbr. § 2, stk. 2.. Stuðul fyri tey lán, sum eru nevnd í stk. 1, nr. 2, litra a og b, verður bert veittur fyri matrikulnummarið ávikavist bústaðaeindina, har viðkomandi verður hildin at búgva, t.e. tann bústaður, sum viðkomandi persónliga og fíggarliga er mest knýttur at (miðdepilin í lívsáhugamálunum), sbr. § 2, stk. 3.

Rentustuðul verður ekki veittur fyri provisjónir og líknandi gjöld, sbr. § 2, stk. 4.

Til bygging av bústaði ella bústaðareind sambært stk. 1, nr. 2, litra a og b kann stuðul verða veittur fyri rentuútreiðslur í byggitiðini, tó í mesta lagi fyri tey síðstu 2 árin innan innflyting, sbr. § 2, stk. 5, og útgjald av hesum kann ikki fara fram innan innflyting. Stuðul kann tó ikki veitast til meira enn ein bústað fyri sama tíðarskeið, og er hetta eisini galdandi fyri sambúgvandi persónar uttan mun til, um ein ella báðir eiga bústaðin.

Stuðul til sethúsarentur er treytaður av, at talan – heilt ella lutvíst - er um egnan bústað. Verða eini hús nýtt til útleigan burturav, verður rentuútreiðslurnar viðgjørðar eftir skattalógini sum vinnuligar rentur, og rentustuðul kemur tískil ikki upp á tal.

Verða eini hús nýtt til bústað og til vinnuligt endamál, verða samlaðu rentuútreiðslurnar sambært § 2a, stk. 1 viðgjørðar eftir rentustuðulslógini.

Um sæð verður burtur frá § 2a, stk. 1 loyvur rentustuðulsskipanin ikki, at eitt lán lutvíst er farið til stuðulsløyd, lutvíst til annað endamál. Er lánið sum heild ikki stuðulsløyd, er tað tí neyðugt, at lánið fyrst verður uppbýtt, um stuðul skal veitast eftir rentustuðulsskipanini, jbr. § 2a, stk. 2.

Rentustuðul verður, jbr. § 2, veittur fyri rentur av lánum, sum eru tikin til eitt stuðulsløyd endamál men tað er ikki eitt krav eftir lógini, at lánið er tikið í einum peningastovni.

Avgerð frá Kommunalu Skattakærunevndini viðvíkjandi egnum bústaði:

Kommunala Skattakærunevndin, Vága Øki tók 26. november 2001 avgerð um, at persónur, búsitandi í Skopun, sum 15. august 2000 keypti hús í Sørvági, hevði rætt til rentustuðul frá 15. august 2000 at rokna, sjálvt um hann ikki flutti inn í húsini fyrr enn 15. desember 2000.

Kommunala Skattakærunevndin grundaði m.a. avgerð sína á, at tað ikki hevði verið møguligt fyri kærarin vegna fiskiskap at avgreiða øll viðurskipti síni fyrr enn eftir heimkomu.

Avgerð hjá Stýrinum, nú TAKS, viðvíkjandi láni avtalað áðrenn 18. januar 1991 - debtorskifti:

Fyrispurningur settur Stýrinum, um arvingar, sum høvdu tikið við ogn og skuld, ávikavist hjúnafelagi, sum sat í óskiftum búgvi við felagsbúnum, kundi fáa frádrátt ella stuðul fyri rentuútreiðslur, sum vóru tilskrivaðar láni, sum hin deyði, hevði tikið áðrenn 18. januar 1991 í samband við persónligt rikið vinnuvirki.

Vinnuvirkið var hildið uppat, men lánið stóð eftir.

Stýrið svaraði 1. mai 2002, at tá arvingar taka við skuld, fer eitt debtorskifti fram. Skattliga er talan um eina realisatión av gamla láninum og stovnan av einum nýggjum láni.

F. Stuðulsskipanirnar

Fyri arvingarnir er nýggja lánið stovnað, tá debitorskiftið fer fram. Rentur, sum eru falnar upp á gamla lánið, áðrenn arvingarnir taka yvir lánið, eru tí ikki rentuútreiðslur hjá arvingunum, men harafturímóti ein partur av høvudsstólinum. Rentur, sum falla upp á lánið, eftir at arvingarnir hava yvirtikið lánið, eru harafturímóti at meta sum rentur, men ikki upp á gamla lánið, men nýggja lánið.

Tá arvingarnir ikki skattliga kunnu "succedera" í rættin hjá fyrrverandi debitorinum, kunnu arvingarnir heldur ikki fáa frádrátt ella stuðul fyri rentuútreiðslur.

Hjá hjúnafelegnum, sum velur at sita í óskiftum búgvi, er støðan ein onnur. Sambært § 13, stk. 3 í skattalógini kemur hjúnafeлагin, sum situr í óskiftum búgvi, skattliga fult og heilt í stað hins deyða.

Skattliga er tí ikki talan um realisatión.

Tá talan var um eitt lán, sum var avtalað áðrenn 18. januar 1991, hevði hjúnafeлагin rætt til rentustuðul, jbr. § 2, nr. 1 í rentustuðulslógini.

Avgerð frá Stýrinum, nú TAKS viðvíkjandi umskipan/umfígging av gomlum lánum:

Stýrið hevur tann 17. februar 2002 upp á fyrispurning svarað, at persónur, sum í 2003 stovnar eitt nýtt lán til at gjalda út eitt gamalt lán, hevur rætt til rentustuðul upp á nýggja lánið, um viðkomandi sjálvur hevur tikið gamla lánið áðrenn 18. januar 1991, og nýggja lánið bert fevnir um restskuldina av gamla láninum og møguliga provisióin í sambandi við umfíggingina.

Um viðkomandi ikki sjálvur hevur tikið gamla lánið, er nýggja lánið farið til eitt endamál, sum ikki er fevnt av § 2 í rentustuðulslógini. Stuðul verður tí ikki veittur.

Avgerð frá Stýrinum, nú TAKS viðvíkjandi sethúsarentum – hjún:

Stýrið hevur tann 28. apríl 2003 upp á fyrispurning svarað, at soleiðis sum rentustuðulslógin er orðað, er neyðugt, tá umsóknir um rentustuðul verða viðgjørdar, at kanna,

- 1) hvør tað er, sum eigur ognina, og
- 2) hvør tað er, sum hevur rentur av lánum til ognina.

Tá talan er um hjún, sum í felag eiga eina ogn, sum tey í felag hava stuðulsloyvd lán til, er meginreglan tann, at tað ikki er neyðugt at býta lánið upp, tí hjúnafeлагarnir hvør sær uppfylla treytirnar fyri at fáa rentustuðul.

Støðan er ein onnur, um annar hjúnafeлагin fær stuðul á annan hátt fyri rentuútreiðslur. Hjúnafeлагin, sum fær stuðul á annan hátt, hevur ikki, jbr. § 8 í rentustuðulslógini, rætt til rentustuðul, meðan hin hjúnafeлагin ikki hevur rætt til rentustuðul, jbr. § 2a, stk. 2, sum krevur, at lánið sum heild er stuðulsloyvt.

Skal stuðul veitast í slíkum førum, mugu hjúnafeлагarnir tí antin

F. Stuðulsskipanirnar

- býta lánini upp, so hjúnaðlagarnir hvør sær standa fyri sínum parti av lánunum, ella
- lata hjúnaðlagan, sum ikki fær stuðul á annan hátt, standa fyri sethúsalánunum einsamallan.

Avgerð frá Landsskattakærunevndini viðvíkjandi kautiónsfrádrátti, rentustuðuli/-frádrátti, j. nr. 01S01-0122:

Skattavaldið sýtir skattgjaldara skattligan frádrátt fyri kautiónskravi frá Finansstyrelsen, og sum ein fylgja herav verður somuleiðis sýtt honum rentustuðul/rentufrádráttur.

Málið byrjar við at í 1985 kautioneraði skattgjaldarin móttvegis Danmarks Skibskreditfond fyri einum láni hjá partafelag uppá knappar 67 mill.kr. í samband við farmaskip, sum seinni fór undir hamaran.

Tann 30.11.1987 innfríar Finansstyrelsen alla restskuldina hjá partafelagnum til Danmarks Skibskreditfond og yvirtekur samstundis øll krøv móttvegis kautionistinum. Finansstyrelsen ger kautiónskravið móti skattgjaldaranum upp til kr. 3.663.548 og setir kravið fram í desember 1988.

Í mars 2002 verður kravið latið til innheitingar hjá advokati, og er tað tá við morarentum kr. 5.250.169,58.

Skattavaldið grundgevur sýtanina at geva frádrátt við, at ein av treytunum sbrt § 33, nr. 2 í skattalógini er, at kautiónskravið ikki bara er gjørt galdandi móttvegis kautionistinum, men at tað eisini er goldið. Hetta hevur skattgjaldarin ikki gjørt.

Skattgjaldarin kærir avgerðina hjá skattavaldinum til landsskattakærunevndina, sum 4. desember 2002 staðfestir avgerðina hjá skattavaldinum við tí grundgeving, at tá tað ikki er skjalprógvað, at kautionisturin heilt ella partvíst hevur goldið kravið frá Finansstyrelsen, hevur hann ikki rætt til skattligan kautiónsfrádrátt sambært § 33, nr. 2 í skattalógini og sostatt heldur ikki rætt til rentustuðul ella rentufrádrátt í samband við kautiónstap, tí rentan er ikki relaterað til eina skuld, sum kærarin hevur átikið sær sum beinleiðis skuldari.

F.1.2. Stuðulsstøðið

Fyri tey lán, sum eru nevnd í § 2, stk.1, nr. 2, litra a, verður, sbr. § 3, stk. 2, árligi rentustuðulin í mesta lagi tann í § 5 nevnda prosentupphædd av tí í stk. 3 ásettu hámarksupphædd pr. matrikulnummar uttan mun til, um ein ella fleiri persónar eiga bústaðin. Eigaraíbúð er í hesum sambandi at javnmeta við matrikulnummar.

Tann árliga prosentupphæddin er sostatt 36% í 2013 og 35% í 2014 og fremeftir, sbr. § 5, nr. 4 og 5.

Tann árliga hámarksupphæddin í 2013 er 130.000 kr. Í 2014 og seinni er upphæddin 120.000 kr., sbr. § 3, stk. 3, nr. 2 og 3.

Eigaraíbúðir, sum ikki eru býttar í sjálvstøðugt matrikulnummar, og sum hava fingið rentustuðul fram til 30. september 2009, hava framhaldandi rætt

F. Stuðulsskipanirnar

til rentustuðul, hóast íbúðin ekki hefur eitt sjálvstöðugt matrikulnummar, § 3, stk. 4.

Fyri tey lán, sum eru nevnd í § 2, nr. 2, litra a verður rentustuðul bert veittur til tær rentur, sum sambært vanligum lánsavtalum verða tilskrivaðar leypandi fyri hvørt álmanakkaár, sbr. § 3, stk. 5.

F.1.3. Grundarlagið undir rentustuðlinum

Rentustuðul verður veittur fyri rentuútreiðslur sambært uppgerð frá viðkomandi peningastovni, sbr. § 4, stk. 1.

Tá talan er um lestrarlán, verður sbrt. § 4, stk. 2 veittur rentustuðul fyri rentu, ið samansavnað er í tíðini, áðrenn afturgjalding byrjar, og fyri rentu, ið tilskrivað verður í afturgjaldstíðini.

F.1.4. Rindan av rentustuðli og kostnaðarbýtið millum land og kommunu

Landið rindar rentustuðulin. Rentustuðulin verður goldin mánaðarliga aftur-út. Stuðulin verður býttur millum land og kommunu.

Í 2013 er býtið rindar landið 20,5%, meðan kommunan rindar 15,5%. Fyri 2014 og seinni rindar landið 19, 5%, meðan kommunan rindar 15,5%, sbr. § 6, stk. 1-3.

Tað er kommunan, har viðkomandi er tilmeldaður, tá rentustuðul verður útgoldin, sum hefur útreiðslurnar av rentustuðlinum. Um persónur, sum hefur rætt til rentustuðul, ikki er tilmeldaður eina kommunu, ber tann kommunan, har viðkomandi seinast var tilmeldaður, útreiðslurnar, jbr. § 6, stk. 4.

Kommunurnar partur av rentustuðlinum verður mótroknaður í teirri skattaupphædd, sum verður útgoldin kommununi hvønn mánaða. Mótrokningin verður gjørd í útgjaldinum í tí mánaði, sum kemur beint aftaná mánaðan, tá rentustuðulin er útgoldin, jbr. § 6, stk. 5.

F.1.5. Formkrøv

Rentustuðul verður bert veittur eftir umsókn, og serligt umsóknarblad skal nýtast, tá søkt verður um rentustuðul, sbr. § 7, stk. 1 og 2.

Tá tvey ella fleiri eiga ognina í felag, sum tey í felag hava stuðulsloyvd lán til, skulu báðir ávikavist allar eigararnir undirskriva umsóknarblaðið, um undirskrivarin ikki hefur fulltrú til at undirskriva vegna báðar ávikavist allar eigararnar.

Landsstýrismaðurin ásetir nærri krøv til skjalprógvan, sum eru neyðug til stöðutakan av, um ein persónur hefur rætt til rentustuðul, sbr. § 7, stk. 3.

Við heimild í § 7, stk. 3 hefur landsstýrismaðurin við kunngerð nr. 101 frá 11. juni 1997 ásett, hvørjir upplýsingar og hvørji skjalprógv skulu latast, tá søkt verður um rentustuðul.

Umframt upplýsingar og skjalprógv, sum nevnd eru í kunngerðini, hefur TAKS við heimild í embætisvirksemismeginregluni (officialmaksimuni) rætt

til at biðja um upplýsingar, sum eru neyðugir fyri at TAKS kann taka støðu til, um umsøkjarin lýkur treytirnar fyri at fáa rentustuðul.

F.1.6. Rentustuðul mótvegis øðrum endurgjaldi fyri rentuútreiðslur

Í § 8, stk. 1 í lógini um rentustuðul er ásett, at ein persónur, sum fær endurgjald á annan hátt fyri rentuútreiðslur, eitt nú DIS-arar, ikki samstundis hevur rætt til rentustuðul, og í stk. 2 er landsstýrismanninum heimilað at áseta nærri reglur hesum viðvíkjandi.

Við heimild í § 8, stk. 2 hevur landsstýrismaðurin við kunngerð nr. 30 frá 4. mars 2003 ásett reglur um rentustuðul til persónar, sum hava rætt til endurgjald á annan hátt fyri rentuútreiðslur.

Í kunngerðini verður í § 1 staðfest, at persónur, sum fær endurgjald á annan hátt fyri rentuútreiðslur, ikki samstundis hevur rætt til rentustuðul eftir rentustuðulslógini.

Kunngerðin sigur so víðari í § 2, stk. 1, at persónur ikki kemur undir ásetingina í § 1, um viðkomandi kann prógva, at hann hevur sagt frá sær rættin til endurgjald á annan hátt fyri rentuútreiðslur. Skjalprógvan sambært stk. 1 skal eftir stk. 2 fylgja við á hvørjum ári.

F.1.7. Kæur yvir rentustuðulsavgerðir

Avgerðir, sum TAKS tekur eftir rentustuðulslógini, kunnu sbt. § 8a, stk. 1 kærast til Skatta- og Avgjaldskærunevndina innan 4 vikur. Kæran skal vera skrivlig og grundgeving fyri kæruni skal vera við.

Freistin í stk. 1 verður eftir stk. 2. roknað frá tí degi, kærarin hevur fingið fráboðan um avgerðina.

F.1.8. Eftirlitsreglur

Í § 9 í lógini er ásett, at reglurnar í kapittul 12 í skattalógini um skyldu at geva upplýsingar um lønir o.a. eru tilsvarandi galdandi í sambandi við viðgerð av rentustuðulsmálum.

F.1.9. Avtala um transport v.m.

Stuðul eftir rentustuðulslógini kann sambært § 10 ikki vera fyri rættsókn, fyrr enn hann er útgoldin. Avtala um transport er útgjaldaranum óviðkomandi.

Dómur avsagdur 26. februar 2002 (BS nr. 96/2001):

Spurningurin um rættarsókn var viðgjørdur av Føroya Rætti í hesi dómi, har rætturin kom fram til, at Fíggjarmálastýrið, nú Fíggjarmálaráðið ikki hevði prógvað, at Toll- og Skattstova Føroya, nú TAKS, hevði viðgjørt skatta- og rentustuðulsmál borgarans óheft hvør av øðrum.

F. Stuðulsskipanirnar

Av hesi orsök, og tí Toll- og Skattstova Føroya hevði nýtt óvanliga langa tíð um at viðgera umsóknina frá borgaranum um rentustuðul, bleiv Fíggjarmálastýrið dømt til at rinda endurgjald til borgaranum fyri útreiðslur hans til advokat- og grannskoðarahjálp.

Rætturin metti, at útreiðslurnar til advokat- og grannskoðarahjálp vóru av stórum týðningi fyri viðgerðina av skattamálinum og harvið fyri útgjaldingina av rentustuðlinum, og rætturin metti, at Fíggjarmálastýrið bar ábyrgdina av útreiðslunum.

F.1.10. Panting

Eftir § 10a kann TAKS innheita ov nógv útgoldnan rentustuðul við panting.

F.2. STUÐUL TIL DUPULT HÚSARHALD

F.2.1. Persónar, sum koma undir skipanina

Rætt til stuðul eftir lógini um stuðul til dupult húsarhald hevur giftur persónur, búsitandi í Føroyum, sum av arbeiðsávum hevur útreiðslur til dupult húsarhald, sbr. § 1.

Soleiðis sum § 1 er orðað, er tað treyt fyri at fáa stuðul til dupult húsarhald, at umsøkjarin er giftur, búsitandi í Føroyum, hevur útreiðslur til dupult húsarhald, og at hesar útreiðslur koma av arbeiðsávum.

At umsøkjarin skal vera giftur ber í, at stuðul til dupult húsarhald ikki verður veittur ógiftum, sundurlisnum ella fráskildum.

Sambært viðmerkingarnar til § 1 í lógini, sbr. Løgtingstíðindi 1997, síðu 640, er umsøkjarin búsitandi í Føroyum, tá hann hevur bústað í Føroyum, sbr. § 1, nr. 1 í skattalógini.

Útreiðslurnar til dupult húsarhald skulu koma av arbeiðsávum og verður tí kravt,

- 1) at talan í roynd og veru er um tvey húsarhald, og
- 2) at arbeiðið er atvoldin til hetta.

Treytin um dupult húsarhald av arbeiðsávum er tí lokin, um umsøkjarin býr við arbeiðsstaðið, meðan húskið býr aðrastaðni og so langt frá arbeiðsstaðnum, at daglig ferðing antin ikki er møgulig ella hevur við sær órímligar trupulleikar, útreiðslur og tíðarnýtslu.

Eru treytirnar § 1 loknar, er skipanin galdandi bæði fyri dupult húsarhald í Føroyum og fyri dupult húsarhald yvir landamørk.

F.2.2. Stuðulsstøðið

Sambært § 2, stk. 1 og 2 verður stuðul veittur fyri útreiðslur til leigu av høli og kost, sum fara upp um eina ávísa minstuupphædd.

F. Stuðulsskipanirnar

Eftir § 2, stk. 3 og 4 er landsstýrismanninum heimilað at áseta stuðulsupphæddir, minstuupphædd og annars neyvari reglur um fyrisitingina av lógini.

Landsstýrismaðurin hevur í § 2 í kunngerð nr. 131 frá 30. september 2009 um stuðul til ferðaútreiðslur og dupult húsarhald ásett hesar stuðuls- og minstuupphæddir:

- Fyri leigu av høli er upphæddin 488 kr. um mánaðin.
- Fyri eykaútreiðslur til kost er upphæddin 20,50 kr. fyri hvønn arbeiðsdag.
- Innanlendis ferðing aftur og fram eina ferð um vikuna, útroknað eftir løgtingslóg um stuðul til ferðaútreiðslur, sí F.3.
- Minstaupphæddin, ið viðkomandi sjálvur skal bera, er ásett til 850 kr. fyri stuðulsskeiðið. Stuðulsskeiðini eru frá 1. januar–30. juni og 1. juli–31. desember.

F.2.3. Rindan av stuðli

Landskassin rindar stuðulin til dupult húsarhald, sbr. § 3, stk. 1.

Stuðulin til dupult húsarhald verður útgoldin seinast í juli og seinast í januar mánaði á konto í peningastovni, sbr. § 3, stk. 2 og 3.

F.2.4. Formkrøv

Stuðul til dupult húsarhald verður bert veittur eftir umsókn, og serligt umsóknarblað skal nýtast, tá søkt verður um stuðul til dupult húsarhald, sbr. § 4, stk. 1 og 2.

Stk. 3 heimilar landsstýrismanninum, at áseta nærri reglur um krøv til skjalprógv, sum eru neyðug fyri at støða kann takast til, um ein persónur hevur rætt til stuðul til dupult húsarhald.

Slíkar reglur eru ásettar í § 3, 2. pkt. í kunngerð nr. 131 frá 30. september 2009, har sagt verður, at stuðul til dupult húsarhald er treytaður av, at útleigarin á umsóknina váttar, at tær av umsøkjaranum givnu upplýsingar viðvíkjandi íbúð og leigutíð eru rættar.

F.2.5. Stuðul móttvegis øðrum endurgjaldi fyri útreiðslur til dupult húsarhald

Í § 5 í lógini er ásett, at um ein persónur fær endurgjald á annan hátt fyri útreiðslur í samband við dupult húsarhald, hevur hesin persónur samtíðis ikki rætt til stuðul eftir hesi lóg.

F.2.6. Avtala um transport v.m.

Rætturin til stuðul til dupult húsarhald kann ikki verða fyri rættarsókn, fyrr enn hann er útgoldin. Avtala um transport er útgjaldaranum óviðkomandi, sbr. § 6.

F.2.7. Kærur yvir stuðulsavgerðir

Við heimild í § 7, stk. 4, sbr. stk. 1 í lógini hevur landsstýrismaðurin við kunngerð nr. 131 frá 30. september 2009 ásett, at avgerðir tiknar sambært løgtingslóg um stuðul til dupult húsarhald innan 4 vikur kunnu frá tí degi, kærarin hevur fingið boð um avgerðina, kærast til Skatta- og Avgjaldskærunevndina. Kæran skal vera skrivlig og grundgeving fyri kæruni skal vera við, sbr. § 5, stk. 1 og 2 í kunngerðini.

Landsstýrismaðurin kann við heimild í § 7, stk. 2 í lógini um stuðul til dupult húsarhald síggja burtur frá kærufreistini, tá ið serlig viðurskipti gera seg galdandi.

Avgerð frá Skatta- og Avgjaldskærunevndini viðvíkjandi stuðli til dupult húsarhald (j. nr. 02S01-0131):

Fráskild kvinna flutti í oktober 2001 til Føroya. Kvinnan og fyrrverandi maður hennara høvdu felagsforeldramyndugleika yvir børnum teirra, sum búði í Svøríki.

Kvinnan hevði hús í Svøríki, har hon kundi vera saman við børnunum, tá hon sjálv var í Svøríki.

Kvinnan hevði spurt seg fyri um m.a. stuðul til dupult húsarhald, og hevði fingið tað svar, at heimild ikki var fyri stuðli.

Kvinnan kærði avgerðina til kommunalu skattakærunevndina, sum tó ikki tók avgerð í málinum, og varð málið tí við heimild í § 17 í lógini um toll- og skattafyristing lagt fyri Skatta- og Avgjaldskærunevndina til støðutakan.

Skatta- og Avgjaldskærunevndin staðfesti 10. mars 2003 avgerðina hjá Toll- og Skattstovu Føroya, nú TAKS. Eins og Toll- og Skattstova Føroya vísti nevndin til § 1 í lógini um stuðul til dupult húsarhald, har tað greitt er ásett, at tað bert eru giftir persónar, sum hava rætt til stuðul. Tá kærarin var fráskild leyk hon ikki hesa treyt. Hon hevði tí ikki rætt til stuðul.

F.3. FERÐASTUÐUL

F.3.1. Persónar, sum koma undir skipanina

Rætt til stuðul til ferðaútreiðslur hevur hvør persónur, sum er undir fullari skattskyldu, er búsitandi í Føroyum, hevur lønarinntøku, herundir fiski- og útróðrarpact, og hevur útreiðslur í samband við ferðing millum bústað og arbeiðsstað í Føroyum, sbr. § 1 í lógini um stuðul til ferðaútreiðslur.

F.3.2. Stuðulsstøðið

Fyri útreiðslur til ferðing millum bústað og arbeiðsstað verður stuðul veittur við eini upphædd fyri hvønn kilometur, sbr. § 2, stk. 2 í lógini.

F. Stuðulsskipanirnar

Fyri ferðing á landi verður stuðulin veittur fyri tann partin av ferðaleiðini, sum aftur og fram pr. arbeiðsdag er longri enn 20 kilometrar. Fyri ferðing sjóvegis, loftvegis og fyri koyring gjøgnum undirsjóvartunlar verður stuðul veittur við eini upphædd fyri hvønn túsund sær, sbr. § 2, stk. 3.

Við kunngerð nr. 131 frá 30. september 2009 hevur landsstýrismaðurin ásett neyvari reglur um fyrisitingina av lógini.

F.3.2.1. Stuðul fyri ferðing á landi

Fyri ferðing á landi eru stuðulsupphæddirnar ásettir í § 2, stk. 3. Fjarstøðan millum bústað og arbeiðsstað verður grundað á stytstu ferðaleiðina millum bústað og arbeiðsstað. Landsstýrismaðurin ásetir í kunngerð, hvussu vega-strekkir verða uppgjörd, sbr. § 2, stk. 4.

Stuðul verður vanliga bert veittur fyri eina ferð aftur og fram dagliga, sbr. § 2, stk. 1, men hevur arbeiðstakari fleiri arbeiðsgevarar, t.d. ein í Tórshavn og ein í Runavík ella skiftandi ósamanhangandi arbeiðstíðir hjá sama arbeiðsgevara, t.d. frá kl. 08.00 til kl. 12.00 og so aftur frá kl. 20.00 til kl. 24.00 sama dag, verður stuðul tó veittur til eina ferð aftur og fram til hvønn arbeiðsgevara ávikavist til hvørja komu, um arbeiðstakarin t.d. býr í Hósvík.

Stuðul verður í mesta veittur fyri 220 dagar árliga.

F.3.2.2. Stuðul fyri innanoyggja ferðing

Fyri ferðing innanoyggja sjóvegis, loftvegis ella gjøgnum undirsjóvartunlar verður stuðul veittur fyri tveir túrar dagliga fyri hvønn arbeiðsstað.

Stuðulsupphæddirnar eru ásettar í § 2, stk. 3.

Víst verður annars til F.3.2.1.

F.3.2.3. Stuðul fyri ferðing á landi og innanoyggja ferðing

Kann ferðing sjóvegis ella loftvegis, sbr. § 2, stk. 3, bert nýtast ein part av ferðaleiðini, kunnu reglurnar í § 2, stk. 2 verða nýttar fyri hin partin av ferðaleiðini. Sí F.3.2.1.

F.3.3. Rindan av stuðli

Landskassin rindar ferðastulin, sbr. § 3, stk. 1 í lógini.

Ferðastuðulin verður útgoldin seinast í juli og seinast í januar mánað á konto í peningastovni, sbr. § 3, stk. 2 og 3 í lógini.

F.3.4. Formkrøv

Ferðastuðul verður bert veittur eftir umsókn, og serligt umsóknarblað skal nýttast, tá søkt verður um stuðul, jbr. § 4, stk. 1 og 2 í lógini.

Stk. 3 heimilar landsstýrismanninum, at áseta nærri reglur um krøv til skjalprógv, sum eru neyðug fyri at støða kann takast til, um ein persónur hevur rætt til ferðastuðul.

Slíkar reglur eru ásettar í § 3. í kunngerð nr. 131 frá 30. september 2009 um stuðul til ferðaútreiðslur og dupult húsarhald, har sagt verður, at tað er ein treyt fyri at fáa ferðastuðul, at arbeiðsgevari umsøkjans váttar á umsóknini, at umsøjarin arbeiðir hjá honum.

F.3.5. Stuðul mótvegis øðrum endurgjaldi fyri ferðaútreiðslur

Um ein persónur fær endurgjald á annan hátt fyri ferðaútreiðslur, hevur hesin persónur ikki samtíðis rætt til ferðastuðul, sbr. § 5 í lógini.

F.3.6. Avtala um transport v.m.

Rætturin til ferðastuðul kann ikki verða fyri rættarsókn, fyrr enn hann er útgoldin, og avtala um transport er útgjaldaranum óviðkomandi, sbr. § 6 í lógini.

F.3.7. Kærur yvir stuðulsavgerðir

Landsstýrismaðurin hevur í § 5 í kunngerð nr. 131 frá 30. september 2009 ásett, at avgerðir tiknar eftir løgtingslóg um stuðul til ferðaútreiðslur innan 4 vikur frá tí degi, kærarin hevur fingið boð um avgerðina, kunnu kærast til Skatta- og Avgjaldskærunevndina. Kæran skal vera skrivlig og grundgeving fyri kæruni skal vera við, sbr. § 5, stk. 1 og 2 í kunngerðini.

Landsstýrismaðurin kann við heimild í § 7, stk. 3 í lógini um stuðul til ferðaútreiðslur siggja burtur frá kærufreistini, tá ið serlig viðurskipti gera seg galdandi.

Avgerð frá Skatta- og Avgjaldskærunevndini, j. nr. 02S01-0131:

Fráskild kvinna flutti í oktober 2001 til Føroya. Kvinnan og fyrrverandi maður hennara høvdu felagsforeldramyndugleika yvir børnum teirra, sum búði í Svøríki.

Kvinnan hevði hús í Svøríki, har hon kundi vera saman við børnunum, tá hon sjálv var í Svøríki.

Kvinnan hevði spurt seg fyri um m.a. ferðastuðul, og hevði fingið tað svar, at heimild ikki var fyri stuðli.

Kvinnan kærði avgerðina til kommunalu skattakærunevndina, sum tó ikki tók avgerð í málinum, og varð málið tí við heimild í § 17 í lógini um toll- og skattafyristing lagt fyri Skatta- og avgjaldskærunevndina til støðutakan.

Skatta- og Avgjaldskærunevndin staðfesti 10. mars 2003 avgerðina hjá Toll- og Skattstovu Føroya, nú TAKS.

Skatta- og Avgjaldskærunevndin sigur í avgerð síni, at "...tá kemur til ferða-útreiðslur so eru tveir møguleikar. Annar er § 33, nr. 12) sum í ávísum førum heimilar frádrátt fyri ferðing. Men hesin frádráttur er treytaður av, at talan er um skattskyldugan, sum býr í Føroyum og sum vegna inntøkugevandi arbeiði uttanlands t.v.s. aðrastaðni enn í Føroyum hevur ferðaútreiðslur av arbeiðnum. Hetta sæst ikki at vera so hjá kæraranum. Hon býr í Føroyum, meðan ferðingin til Svøríkis er í privatum ørindum. Av hesum hevur kærarin ikki rætt til frádrátt. Hin heimildin er lóg nr. 93 frá 6. juni 1997 um stuðul til ferðaútreiðslur. Henda hevur sum fyritleygt, at talan er um ferðing millum heim og arbeiðsstað í Føroyum jfr. § 1 í lógini. Longu av hesi orsök lýkur kærarin ei heldur treytirnar fyri ferðastuðuli."

Avgerð frá Landsskattakærunevndini, dagfest 4. desember

2002, j.nr.: 02S02-0020:

Skattgjaldarin var lesandi á Sjúkrasystaskúla Føroya, búði á bygd og koyrði ímillum bústað og skúla. Hon fekk løn, meðan hon las til sjúkrasystir, bæði meðan hon var í starvsvenjing og meðan hon var í skúla. Hon søkti um stuðul til ferðaútreiðslur og fekk stuðul millum bústað og upplæringarpláss men ikki millum bústað og skúla.

Skattgjaldarin kærði avgerðina viðv. stuðuli millum bústað og skúla til kommunalu skattakærunevndina og fekk viðhald við tí grundgeving, at skúlin eisini var at meta sum arbeiðsstaður.

Toll- og skattstovan, nú TAKS kærði avgerðina hjá kommunalu skattakærunevndini til landsskattakærunevndina. Landsskattanevndin segði m.a. í niðurstøðu síni, at Landsskattakærunevndin metti, at viðurskiftini millum skúla og skattgjaldaran ikki kundi metast sum vanligu viðurskiftini millum arbeiðstakara og arbeiðsgevara, men at talan heldur var um eitt útbúgvingarstað við serligari avlønning og uppbygging millum teoretiska og praktiska venjing.

Av hesum umstøðum metti nevndin, at Sjúkrasystaskúlin ikki kundi metast sum arbeiðsstað í mun til reglurnar um ferðastuðul, og avgjórði nevndin tí at geva Toll- og Skattstovuni viðhald í kæruni.

Avgerð frá Landsskattakærunevndini, dagfest 4. desember

2002, j. nr.: 02S02-0021:

Skattgjaldari, sum var búsitandi á bygd, var í læru sum maskinsmiðjur í aðrari bygd. Skift varð ímillum verkliga læru á læruplássi og undirvísing í skúla, og sambært lærusáttmála fekk skattgjaldarin løn í lærutíðini, eisini ta tíðina, hann var á Tekniska Skúla.

Skattgjaldarin var á Tekniska Skúla í Tórshavn í 100 dagar og ferðaðist dagliga millum bústaðarbygdina og Tórshavn. Tað var fyri hetta tíðarskeiðið, at hann søkti um ferðastuðul.

F. Stuðulsskipanirnar

Toll- og Skattstova Føroya, nú TAKS avgjórði at útgjalda ferðastuðul í samband við ferðing millum bústað og lærupláss, men ikki í samband við ferðing millum bústað og skúla.

Skattgjaldarin kærði avgerðina viðvíkjandi stuðli millum bústað og skúla til Kommunalu Skattakærunevndina, sum gav skattgjaldaranum viðhald.

Toll- og Skattstova Føroya kærði hesa avgerð til landsskattakærunevndina, sum helt at eingin ivi var um, at talan var um viðurskifti millum ein arbeiðsgevara og ein arbeiðstakara. Arbeiðsstaðið hjá skattgjaldaranum var bert flutt frá vanligu arbeiðsstaðnum til skúla í Havn í avmarkaða tíð. Men tá hansara arbeiðssáttmáli framhaldandi var galdandi í skúlatíðini, og hann annars í øllum lærutíðarskeiðnum, hóast ávísa sertrygd, tí hann var lærlingur, var undir teimum treytum, sum vóru galdandi fyri arbeiðsmarknaðin, metti Landsskattakærunevndin, at skattgjaldarin hevði rætt til ferðastuðul, eisini tað tíðarskeiðið, hann var á Tekniska Skúla.

Tí varð avgjørt at staðfesta avgerðin hjá Kommunalu Skattakærunevndini.

G. DEYÐSBÚGV

Tá persónur doyir, fellur skattskyldan burtur frá tí degi, hann er deyður, sbr. § 11 í skattalógini.

Tá ein persónur er deyður, hevur tann ella tey, sum eru hjástødd, skyldu til at boða sýslumanni ella skiftirætti frá andlátinum. Skiftirætturin skrivar eina fráboðan um andlátið, sum m. a. verður send til TAKS.

Skiftirætturin vendir sær til arvingar viðvíkjandi búsinis viðgerðarhátti. Er ein eftirsitandi hjúnafelegi, kann hann verða sitandi við búnum óskiftum. Tá verður skattliga einki búgv, og eftirsitandi hjúnafelegin verður settur í skatt av allari inntøku hjúnanna. Verður búgv við skift, kann skiftið fara fram alment ella privat. Arvingar velja í privatum skiftum ein persón sum millumlið millum arvingar og TAKS, sbr. § 20, stk. 2 í skattalógini. Í almennum skiftum er tað skiftirætturin ella ein hjálpari hjá skiftirættinum (ein advokatur), sum tekur sær av samskiftinum við TAKS.

G.1. ÓSKIFT BÚGV

Velur eftirsitandi hjúnafelegin at sita við búnum óskiftum, verður gjørt eitt yvirlit yvir ogn og skuld við andlátið. Boð um at eftirsitandi hjúnafelegi verður sitandi við búnum óskiftum og avrit av uppgerðini yvir ogn og skuld sendir skiftirætturin til TAKS.

Eftirsitandi hjúnafelegin verður settur í skatt av allari inntøku hjúnanna í tí inntøkuári andlátið var, sbr. § 13, stk. 1 í skattalógini. Skattsetingin fevnir um allar leypanði inntøkur, somuleiðis inntøkur av teimum ognum, sum hin deyði hevur átt og sum annars eftir skattalógini eiga at verða tiknar við í skattskyldugu inntøkuna, tá tær verða seldar. Allar leypanði inntøkur verða skattaðar, samstundis sum tær verða vunnar, eftir teimum vanligu reglunum í skattalógini, meðan skatting av vinningi við sølu av ognum ikki verður gjørd, fyrr enn ognirnar verða seldar.

Sambært § 39 í skattalógini skal eftirsitandi hjúnafelegin gera upp allar inntøkur hjúnanna í tí inntøkuári, andlátið var.

Inntøkan hjá tí deyða og inntøkan hjá eftirsitandi hjúnafelegnum verða álíknaðar hvør sær fyri inntøkuárið, tá andlátið var, sbr. § 13, stk. 2. Skatturin verður soleiðis útroknaður av hvørjari inntøku sær, og skatturin skal gjaldast av tí eftirsitandi hjúnafeleganum. Tá slík uppgerð fyri tann deyða er fyri eitt styttri tíðarskeið enn 12 mánaðar, skal verða roknað við eini inntøku, sum er umroknað til 12 mánaðar, og skatturin skal so gjaldast fyri tað tíðarskeið av árinum, hin deyði var á lívi.

Hóast § 13, stk. 2 ásetir, at tað verður gjørd ein álíkning av inntøkuni hjá tí deyða og ein álíkning av inntøkuni hjá tí eftirsitandi hjúnafeleganum, so er ásett í § 13, stk. 1, at tað er eftirsitandi hjúnafelegin, sum verður settur í skatt av allari inntøku hjúnanna í inntøkuárinum, andlátið var. Hetta merkir, at møguligt hall, sum annar hjúnafelegin hevur av sínari inntøku í inntøkuárinum, andlátið var, kann mótroknast í inntøku hjá hinum hjúnafeleganum í

inntøkuárinum, andlátið var. Hevur tann deyði havt vinnuvirki og ognir, sum kunnu avskrivast, so kunnu avskrivningar eisini gerast fult út í deyðsárinum, um vinnuvirkið heldur fram. Avskrivningarnar verða býttar millum tann deyða og eftirsitandi hjúnafelegan í mun til tíðarskeiðið frá ársbyrjan til andlátið og restina av árinum, eins og inntøkurnar frá vinnuvirkinum verða tað.

Sambært § 13, stk. 3 í skattalógini kemur eftirsitandi hjúnafelegin skattliga fult og heilt í stað hins deyða. Eftirsitandi hjúnafelegin, sum situr í óskiftum búgvi, hevur sostatt somu rættindi og somu skyldur, sum tann deyði hevði. Hetta merkir, at um talan er um vinnuligan rakstur av einhvørjum slag, skal eftirsitandi hjúnafelegin gera upp á sama hátt, sum hin deyði hevði gjørt, og verða allar ognir avskrivaðar við teimum salduvirðum, sum tær høvdu frammanundan, og allar avsetingar og avskrivningar verða roknaðar sum gjørdar av tí eftirsitandi. Hall hjá tí deyða frá árunum frammanundan kann dragast frá í komandi inntøku hjá eftirsitandi hjúnafelega.

G.2. SKIFT BÚGV

G.2.1. Álíkning hins deyða í deyðsárinum

Í øllum øðrum førum, enn tá eftirsitandi hjúnafelegin velur at sita í óskiftum búgvi, er skatturin hjá tí deyða av inntøkuni í tí inntøkuári, andlátið var, endaligur við gjaldingini av tí fyribilsskatti, sum fall til gjaldingar undan andlátinum, ella sum skuldi verið eftirhildin í inntøkum, sum eru vunnar fyri deyðadagin, sbr. § 14, stk. 1.

Tað stendur tó bæði búnum og TAKS frítt at krevja endaliga álíkning fyri tíðarskeiðið frá byrjanini av inntøkuárinum til andlátið.

Fyri at TAKS skal kunna gera av, um TAKS skal krevja, at ein endalig álíkning skal verða gjørd, skal búgvið lata inn eina uppgerð yvir ogn og skuld við andlátið og eina uppgerð yvir inntøkur hins deyða frá inntøkuársins byrjan til andlátið. Henda uppgerð verður vanliga nevnd ein § 14-uppgerð. (Oyðublaðið fæst á heimasíðuni hjá TAKS, skiftirættinum og sýslunum).

§ 14-uppgerð

§ 14-uppgerðin er ein uppgerð yvir ogn og skuld við andlátið og ein uppgerð yvir inntøkur hins deyða frá inntøkuársins byrjan til andlátið. Í búgvum, har ognir eru, sum kunnu avskrivast, skulu hesar ognir í § 14-uppgerðini setast til tað skattliga virðið, sum ásett varð við endan á seinasta inntøkuári. Harumframt kann roknað lutfalslig avskrivning fyri tíðina fram til andlátið eftir somu reglum, sum hin deyði hevði kunnað nýtt í inntøkuárinum. Fyri maskinur, innbúgv og onnur rakstrargøgn verður salduvirðið, áðrenn avskrivning verður gjørd, javnað við útvegna- og søluupphæddum á ognum, sum eru útvegaðar ella seldar eftir, at seinasta inntøkuár er endað, sbr. § 14, stk. 6 í skattalógini.

Í privatum skiftum er tað millummaður arvinganna, sum skal senda inn § 14-uppgerðina. Í almennum skiftum sendir hjálparin hjá skiftirættinum (ein advokatur) § 14-uppgerðina inn.

§ 14-uppgerðin skal latast inn innan 6 mánaðir eftir andlátíð og skal sendast til TAKS. Um so er, at avgerðin um, hvussu búgvíð skal viðgerast, ikki verður tikin fyrr enn seinni enn 4 mánaðir eftir andlátíð, skal uppgerðin tó latast TAKS innan 2 mánaðir eftir, at avgerðin er tikin.

Velur eftirsitandi hjúnafelagin at sita í óskiftum búgvi, samstundis sum serognin hjá tí deyða verður skift, skal búgvíð lata inn uppgerð yvir ogn og skuld, sum á deyðadegnum er serogn hjá tí deyða. Í slíkum førum skal inntøkan hjá tí deyða fyri tíðina innan andlátíð í síni heild skattast eftir § 13, t.v.s. at eftirsitandi hjúnafelagin verður settur í skatt av allari inntøku hjúnanna í tí inntøkuári andlátíð var, og soleiðis verður fyribilsskatur hjá tí deyða ikki mettir sum endaligur. Víst verður til § 14, stk. 8 í skattalógini.

Búgvíð sendir ikki § 14-uppgerð inn

Um eitt búgv, ið er latið til privata skiftisviðgerð, ikki letur inn § 14-uppgerð, kann daglig sekt verða áløgd búnum, sum skiftirætturin ásetir. Eisini er heimilað skiftirættinum at taka búgvíð til almenna skiftisviðgerð, um uppgerðin ikki verður latin inn rættstundis. Skiftirætturin skal taka búgvíð til almenna skiftisviðgerð, um uppgerðin ikki er latin inn innan 3 mánaðar eftir, at freistin er úti, sbr. § 14, stk. 7 í skattalógini.

Búgvíð krevur endaliga álíkning

Tá búgvíð krevur endaliga álíkning fyri millumbilið (tíðarskeiðið frá seinast er uppgjørt fyri eitt inntøkuár, vanliga frá 31. desember árið fyri andlátíð, og til andlátíð), skal búgvíð boða TAKS frá hesum og lata inn sjálvuppgávu fyri hetta tíðarskeiðið. Fráboðanin og sjálvuppgávan skulu latast TAKS innan 6 mánaðir eftir andlátíð. Um so er, at avgerðin um, hvussu búgvíð skal viðgerast, er tikin seinni enn 4 mánaðir eftir andlátíð, skulu fráboðanin og sjálvuppgávan latast TAKS í seinasta lagi 2 mánaðir eftir at avgerðin er tikin, sbr. § 14, stk. 4, sbr. stk. 3. Verður freistin ikki hildin, missir búgvíð rættin til at krevja endaliga álíkning.

TAKS krevur endaliga álíkning

Um so er, at TAKS krevur eina endaliga álíkning, skal verða boðað búnum frá hesum innan 2 mánaðir eftir, at § 14-uppgerðin er komin TAKS í hendi, sbr. § 14, stk. 5 í skattalógini. Verður freistin ikki hildin, missir TAKS rættin til at krevja endaliga álíkning.

Endaliga álíkningin

Upp í endaligu inntøkuuppgerðina hjá tí deyða kemur øll inntøkan, sum hann vann fram til deyðadagin. Her íroknað allar A-inntøkur, eisini tær sum ikki eru útgoldnar fyrr enn eftir deyðadagin, og allar B-inntøkur fram til deyðadagin, sbr. § 40, stk. 1. Í hesi inntøkuuppgerð verða nýttar somu reglur, sum tann deyði hevði kunnað nýtt. Allar vanligar avskrivningar, burturleggingar v.m. fyri tann lutfalsliga partin av árinum kunnu sostatt gerast.

Nettoinntøkan skal roknast upp til heilársinntøku, og skatturin roknast út av hesum tali. Tann skattur, sum skal gjaldast, skal svara til tíðarskeiðið frá ársbyrjan til deyðadagin. Fyribils goldin A- og B-skattur í sama tíðarskeiði skal

dragast frá hesum tali. Um úrslitið av eini kravdari uppgerð verður hægri enn kr. 100 búnum tilgóðar (avlopsskattur), verður hetta goldið búnum. Verður úrslitið meira enn kr. 5.000 búnum til skuldar (írestandi skattur), so er búgvið skyldugt at gjalda írestandi skattin, sbr. § 14, stk. 2. í skattalógini.

Tann írestandi parturin av B-inntøkum frá tíðini eftir deyðadagin og ónýttir frádráttir, so sum rentufrádráttur og hall av vinnuvirki, verður tá fluttur inn í búgvið og verður at draga frá í inntøkuuppgerð tess.

G.2.2. Álíkning av deyðsbúgvum

Skattskyldna hjá deyðsbúgvum

Tá ein persónur er deyður, fellur skattskylda hansara burtur deyðadagin, sbr. § 11 í skattalógini. Samstundis uppstendur ein nýggjur lögfrøðiligur persónur, sum nevnist eitt deyðsbúgv. Bert deyðsbúgv, sum verða tikin til skiftisviðgerð, eru at meta sum skattasubjekt. Deyðsbúgv, sum verða tikin til skiftisviðgerð í Føroyum, eru fult skattskyldug sbr. § 1, nr. 7 í skattalógini, meðan deyðsbúgv, sum verða tikin til skiftisviðgerð uttanlands, og eiga ognir í Føroyum, sum geva inntøku, eru avmarkað skattskyldug í Føroyum av hesum inntøkum, í tann mun tær eru nevndar í § 2 í skattalógini.

Skifti av einum deyðsbúgvi kann fara fram alment ella privat. Í almennum skiftum er tað skiftirætturin, ella ein hjálpari hjá skifirættinum (advokatur), sum stendur fyri skiftinum. Í privatum skiftum velja arvingarnir ein persón, sum skal standa fyri skiftinum.

Skattskyldug inntøka hjá búgvum, sum verða tikin til almenna skiftisviðgerð

Skattskyldan hjá búgvum, sum verða tikin til almenna skiftisviðgerð, fevnir um inntøkur, sum vunnar eru í tíðini frá andlátinum til tann dagin, sum í tí endaligu uppgerðini verður nýttur sum uppgerðar- og skildagur. Inntøkur, sum tann deyði hevur vunnið rættin til, áðrenn hann doyði, verða ikki tiknar við í inntøkuna hjá búnum. Skattskyldan hjá búnum fevnir eisini um inntøku, sum er fingin til vega í samband við útlutan av ognum til arvingar ella eftirsitandi hjúnafelaga, bæði undir sjálvari skiftisviðgerðini og á skildegnum, sbr. § 15, stk. 1 í skattalógini.

Skattskyldug inntøka hjá búgvum, sum verða tikin til privata skiftisviðgerð

Skattskyldan hjá búgvum, sum verða tikin til privata skiftisviðgerð fevnir um inntøkur frá deyðadegnum til tann dagin, sum nýttur verður sum skildagur í tí endaligu búsuppgerðini, sbr. § 17, stk. 1, sbr. § 15, stk. 3. Verður endalig búsuppgerð ikki gjørd innan 15. mánaðir eftir andlátið, heldur skattskyldan hjá búnum uppat, tá 15 mánaða freistin er útrunnin, sbr. § 17, stk. 4. Frá hesum tíðarbili og frameftir verða arvingar og hjúnafelagin skattskyldugir í mun til sín part í búnum. Skattskylduga inntøkan hjá slíkum búgvum fevnir

um inntøkuna frá deyðadegnum til tann dagin, tá 15 mánaða freistin gongur út, sbr. § 17, stk. 1, sbr. § 15, stk. 3.

Búsuppgerð

Vanliga kann ein búsviðgerð verða liðug innan 15 mánaða tíðarskeiðið, sum miðað verður eftir í skattalógini. Dagurin, tá arvingarnir taka við arvinum, verður nevndur skildagurin, og skal á hesum degi gerast ein endalig uppgerð fyri búgvið. Henda uppgerð verður nevnd: "Búsuppgerð við støði í § 14-uppgerð" og er eitt serligt oyðublað, sum fæst frá TAKS, skiftirættinum ella sýslunum. Uppgerðin byggir á § 14-uppgerðina, men vísir møguligar broytingar og hendingar, sum eru farnar fram, eftir at § 14-uppgerðin varð gjørd.

Tá endaliga uppgerðin hjá búnum sambært galdandi skiftisreglum verður gjørd, skulu tær ognir, sum kunnu avskrivast, og ognir, sum skulu skattast við sølu, verða settar sum tær eru avhendar uppgerðardagin. Avhending verður her sett sum søla fyri virði í vanligum handli. Somuleiðis skulu í hesa uppgerð allar burturleggingar av einum og hvørjum slag verða tiknar til inntøku aftur, sbr. § 40, stk. 7 í skattalógini. Allar ognir, sum avskrivaðar eru, skulu sostatt metast sum seldar í seinasta lagi uppgerðardagin, og ein vinningur, sum tá kemur fram, skal teljast við í skattskyldugu inntøkuna, eins og eitt hall verður frádrigið. Somuleiðis skal settur vinningur ella hall við sølu av ognum, sum keyptar eru við tí í hyggju at verða seldar aftur við vinningi, verða tikin við í uppgerðini. Virðini skulu ásetast eftir virðinum í vanligum handli, sbr. § 40, stk. 7.

Eftir uppgerðardagin fara ognirnar til arvingarnar, og skal møgulig inntøka tá skattast hjá teimum.

Inntøkuuppgerð hjá búnum

Tá inntøkan hjá deyðsbúgvum verður gjørd upp, skulu takast við allar inntøkur og allar útreiðslur í tíðini frá deyðadegnum og til tann endaliga uppgerðin av búnum verður gjørd. Tá hetta tíðarskeið er styttri enn 15 mánaðir, verður tað at rokna sum eitt inntøkuskeið, sbr. § 40, stk. 3 í skattalógini.

Inntøkuuppgerðir hjá búgvum fylgja somu reglum, sum galda fyri skattskyldugar persónar, sbr. § 40, stk. 5.

Allar ognir í búnum verða viðvíkjandi avskrivning og vinningi/halli viðgjørðar, sum um tær vóru útvegaðar av búnum upprunaliga og fyri somu peningupphædd, sum tær í sínari tíð vóru útvegaðar fyri. Fyrr gjørðar avskrivningar verða settar sum gjørðar av búnum. Soleiðis kemur búgvið skattliga í støðuna hjá tí deyða.

Vinningur og hall, sum koma fram við sølu av ognum í búnum, verða tald við í tann mun vinningurin ella hallið hevði verið talt við í inntøkuuppgerðini hjá tí deyða, um sølan hevði verið gjørd av honum, sbr. § 40, stk. 6 í skattalógini.

Vinningur ella hall, sum kemur fram við at ognir, sum eru fevndar av kapitalvinningsskattalógini verða útlutaðar til hjúnafelaga, arvingar ella legatarar, skal ikki roknast við í kapitalvinningsinntøkuna hjá búnum, sbr. § 12 í kapitalvinningsskattalógini. Í slíkum førum, kemur móttakarin av hesum ognum í skattligu støðuna hjá tí deyða.

Tá búsuppgerðin av privatskiftum búgvi fer út um 15 mánaðir eftir andlátíð

Heldur tað privata skifti fram, eftir at 15 mánaðir eru farnir frá andlátinum, skal búgvið, áðrenn ein mánaði er liðin, lata inn uppgerð um støðuna hjá búnum, tá 15 mánaða freistin var útrunnin. Í hesi uppgerð verður tilskilað, um ella hvørjar ognir eru latnar arvingunum, hjúnafelaga ella legatarum, møguliga til fleiri í felag, og hvørjar ognir, ið enn eru til taks í búnum, sbr. § 17, stk. 2.

Eisini skal fylgja við sjálvuppgáva viðvíkjandi inntøkum hjá búnum frá andlátinum til endan á 15 mánaða tíðarskeiðinum, sbr. § 17, stk. 3. Í hesum førum skal búgvið lata inn vanliga sjálvuppgávu yvir inntøkur og útreiðslur í inntøkuárinum, soleiðis at fyrsta inntøkuskeið tess verður tíðin frá deyðadegnum og til næsta 31. desember, sbr. § 40, stk. 4.

Inntøkuuppgerðin hjá búnum skal eisini í hesum føri fylgja somu reglum, sum galda fyri skattskyldugar persónar, sbr. § 40, stk. 5.

Inntøka og tap av ognum, sum enn ikki eru latnar arvingunum við endan á 15 mánaða freistini, verða roknað við í inntøkuuppgerðina hjá búnum í sama mun, sum um selt var, tá freistin gekk út, til tær upphæddir, sum ásettar eru í uppgerðini við 15 mánaða freistina. Arvingar og hjúnafelagin skulu hereftir nýta hesar upphæddir sum skattligt útveganarvirði, sbr. § 17, stk. 4.

Við hesum endar skattskyldan hjá búnum, og uttan mun til um búsviðgerðin heldur fram, eru arvingarnir skattskyldugir av inntøkunum hjá búnum, í tann mun teir eiga lut í búnum, sbr. skattalógini § 17, stk. 4.

Deyðsbúgv, sum eru frítikin fyri inntøkuskatt

Eitt deydðsbúgv kann verða frítikið fyri at gjalda inntøkuskatt, um:

1. Inntøkan hjá deydðsbúnum ikki fer upp um kr. 25.000, og um
2. endalig búsuppgerð verður gjørd og latin TAKS innan 15 mánaðir eftir andlátíð, sbr. § 15, stk. 2 í skattalógini.

Skattur hjá deydðsbúgvum, sum ikki eru frítikin fyri inntøkuskatt

Deyðsbúgv, sum ikki lúka treytirnar fyri at vera frítikin fyri inntøkuskatt, gjalda 40% í inntøkuskatti, sbr. § 6 í ásetingarlógini.

Óskift búgv, sum verða skift meðan eftirsitandi hjúnafelagin er á lívi

Í § 19 er ásett, at tá eitt óskift búgv verður tikið til skiftisviðgerðar, meðan eftirsitandi hjúnafelagin er á lívi, verður skattskyldan flutt til búgvið frá tí degi, tá skiftirætturin hevur góðtikið umbønina um skiftið.

Innan 2 mánaðir eftir, at áheitanin um skifti er játtað, skal búgvið lata inn eina uppgerð yvir ta ogn og skuld, sum er tikin við í skiftið. Viðvíkjandi hesi uppgerð eru reglurnar í § 14, stk. 6 galdandi, tá áheitanin er játtað, víst verður til punktið um § 14-uppgerðina. Er búgvið framvegis til viðgerðar við endan á tí inntøkuári, tá ið áheitanin um skifti varð jattað, hevur búgvið fyri hetta inntøkuár rætt til avskrivningar. Er búgvið skift, hevur tann, ið hevur

fingið tillutað ognina, rætt til möguligar avskrivningar. Annars eru reglurnar í § 15, stk. 2 galdandi, roknað frá tí at áheitanin um skifti varð játtað. Soleiðis kann búgvíð verða skattafrítt, um so er, at endalig búsuppgerð verður send TAKS, innan 15 mánaðir eftir, at áheitanin um skifti varð játtað, og um so er, at skattskylduga inntøkan hjá búnum ikki fer upp um 25.000 kr.

Búgv, sum eftir at verða tikin til skiftisviðgerð, verða latin eftirsitandi hjúnafelaga at sita í óskiftum búgvi

Í § 19, stk. 3 og 4 er ásett, at um eitt búgv, sum hevur verið tikið til skiftisviðgerð, verður latið til eftirsitandi hjúnafelagan at sita í óskiftum búgvi, so verður farið fram eftir § 13. T.v.s. at inntøkan frá deyðadegnum verður skattað hjá eftirsitandi hjúnafelaganum, og møgulig skattseting av búnum og skattseting eftir § 14 av tí deyða verður strikað.

Búgv, sum fara frá almennari til privata skiftisviðgerð

Í § 19, stk. 5 er ásett, at eitt búgv, sum hevur verið undir almennari skiftisviðgerð og verður latið til privata skiftisviðgerð, aftaná at 15 mánaðir eru lidnir frá andlátinum, verður viðgjørt eftir § 17, stk. 2 og 4, soleiðis at tann dagur, tá skiftið verður latið til privata skiftisviðgerð, kemur í staðin fyri tann dagin, tá 15 mánaða freistin er úti. Soleiðis heldur skattskyldan hjá búnum uppat, tann dagin tá búgvíð verður latið til privata skiftisviðgerð, og frá hesum degi verða arvingar skattskyldugir í mun til sín part í búnum.

Verður eitt búgv, sum hevur verið undir almennari skiftisviðgerð latið til privata viðgerð áðrenn 15 mánaðir eru lidnir frá deyðadegnum, eru somu reglur galdandi, sum um búgvíð varð tikið til privata skiftisviðgerð beinleiðis í sambandi við andlátið. T.v.s. at 15 mánaða freistin gongur frá andlátinum.

Búgv, sum fara frá privatari til almenna skiftisviðgerð

Í § 19, stk. 6 er ásett, at um eitt búgv, sum hevur verið til privata skiftisvigerð, afaná at 15 mánaðir eru gingnir frá deyðadegnum, verður latið til almenna skiftisviðgerð, verður tað ikki aftur skattskyldugt, men eru arvingarnir og eftirsitandi hjúnafelagi støðugt skattskyldugir av sínum parti í búnum.

Uppafturtøka av alment skiftum búgvum

Um eitt alment skift búgv verður tikið upp aftur til skiftisviðgerðar, er tað skattskyldugt frá tí degi, skiftirætturin endaliga hevur góðtikið at taka tað upp aftur til viðgerðar. Reglurnar í § 15, stk. 2 um skattafrítøku er ikki galdandi fyri slík búgv. Annars eru somu reglur galdandi viðvíkjandi uppgerðini av skattskyldugu inntøkuni, sum galdandi eru fyri búgv, sum verða skift beinleiðis í sambandi við andlátið, sbr. § 18, stk. 1.

Uppafturtøka av privat skiftum búgvum

Tá privat skift búgv verða tikin upp aftur, hvíli skattskyldan á teimum, ið eiga lut í búnum, sbr. § 18, stk. 2 í skattalógini.

H. SJÁLVSTØÐUGT VINNUREKANDI - mótvegis löntakarum

H.1. A- OG B-SKATTUR

Tá ið hugt verður eftir sjálvstøðugum vinnurekandi mótvegis löntakarum, er munur á, hvussu hesir rinda sín fyribilsskatt. Inntøkuskatturin, sambært § 57 í skattalógini, skal - alt eftir hvørjum slag av inntøku hann verður roknaður av - antin verða eftirhildin í skattskyldugu inntøkuni eftir § 63 (A-skattur) ella verða goldin sambært skattarokning.

Fyribilsskattur

Skattur, sum verður goldin í inntøkuárinum við fyribilsgjöldum, verður antin eftirhildin í skattskyldugu inntøkuni eftir § 63 (A-skattur) ella goldin sambært skattarokning (B-skattur).

Fyribilsskattur, sum umfatar bæði lands-, kommunu- og kirkjuskatt og sum verður kravdur í inntøkuárinum, skal sum meginreglan samsvara við endaliga skattin, sum verður álíknaður aftaná, at álmanakkaárið er lokið.

Tær inntøkur, sum skulu roknast sum A-inntøkur, eiga at vera slíkar, sum fyrri tað mesta verða avroknaðar sum nettoinntøkur.

Teir frádráttir, sum verða loyvdar í inntøkuuppgerðini og skattaútrokningini, verða tí vanliga slíkir, sum lagt kann verða upp fyrri, tá skatturin skal roknast av tí einstøku útgjaldingini.

Tær inntøkur, sum verða nevndar B-inntøkur, eru vanliga ikki nettoinntøkur og hóska ikki til, at skattur verður eftirhildin í teimum, tí at útreiðslur til løn, tilfar o.a., ofta er íroknað B-inntøkuni.

H.2. SJÁLVSTØÐUGT VINNUVIRKI

Egin rokning og ábyrgd

Sjálvstøðugt vinnuvirki er vanliga eyðkent við, at tað fyrri egna rokning og ábyrgd verður framt eitt virksemi av vinnuligum slagi og við tí endamáli at fáa fíggjarligan vinning burturúr. Virksemið skal vera nøkulunda støðugt og framhaldandi og av eini slíkari stødd, at tað ikki er at javnmeta við ítriv.

Sjálvstøðug vinnurekandi skulu í seinasta lagi 1. mai í álíkingarárinum lata inn roknskap til skattamyndugleikan. Löntakarar skulu somuleiðis í seinasta lagi 1. mai í álíkingarárinum lata skattamyndugleikanum sjálvuppgávu.

Sjálvstøðug vinnurekandi skulu, tá skattskylduga inntøkan verður gjørd upp, draga frá rakstrarkostnaðir, t.e. tær útreiðslur, sum í árinum ganga til at vinna inntøkurnar, tryggja tær og halda teimum við, sbr. § 31 í skattalógini. Undir hesar rakstrarútreiðslur koma ikki útreiðslur, ið standast av at vinna A-inntøku og inntøku av persónligum arbeiði fyrri onnur.

Av og á kunnu ivamál taka seg upp, um talan er um sjálvstøðuga vinnu ella inntøku, sum er vunnin í tænaðurskiftum, t.v.s. sum löntakari. Í slíkum

ivamálum eigur avgerð at verða tikin út frá eini samlaðari meting av viðurskiftum ímillum hann, sum ger arbeiðið, og hann sum fær arbeiðið gjørt.

Sum vegleiðing, nær talan kann vera um sjálvstøðuga vinnu, verða her nøkur punkt nevnd, sum kunnu ganga inn í eina samlaða meting. Einkí av punktunum einsamalt er avgerandi og tey einstøku punktini hava ikki eins stóran týðning í øllum førum.

Sjálvstøðuga vinnu rekur hann, sum:

1. hjevur fingið sær egin høllir, t.d. handil, verkstað ella teknistovu, har arbeiðið heilt ella partvíst verður framt,
2. ger vart við seg við lýsingum ella skiltum o.l., at hann er yrkiskfólk og átekur sær at gera ávíst arbeiði,
3. hevur rætt til at taka persónar í læru ella yvirhøvur at taka sær hjálparfólk,
4. heilt ella lutvíst letur tilfar til arbeiði,
5. leggur til rættis, leiðir, forðeilir og hevur eftirlit við arbeiðinum uttan aðra leiðbeining frá kundinum enn hana, ið knýtir seg til orðran,
6. heilt ella lutvíst eigur arbeiðsamboðini í virkinum,
7. hevur fíggjarliga ábyrgd og váða mótvegis kundum fyri leverað arbeiði,
8. ger arbeiði fyri ymisk viðskiftafólk ella er ikki bundin av tí ávísa viðskiftafólkinum útyvir ta einstøku bíleggingina,
9. hevur inntøku, sum er knýtt at einum møguligum yvirskoti,
10. er ikki, orsaka av einum viðskiftafólki, samstundis forðaður í at gera arbeiði fyri onnur,
11. ger arbeiði eftir rokning,
12. hevur vinnuloyvi.

Ein sjálvstøðugt vinnurekandi kann samstundis verða løntakari og sostatt fáa bæði A- og B-inntøku, tó ikki frá sama arbeiðsgevara.

H.3. LØNTAKARI

Móttakari av A-inntøku verður nevndur løntakari og fær samsýning fyri persónligt arbeiði í tænastu fyri onnur. Løntakari ger arbeiði eftir ávísing frá arbeiðsgevaranum og fyri arbeiðsgevarans rokning.

Ávísing frá arbeiðsgevara

A-inntøka er umfatað av § 60, stk. 1 í skattalógini, sum sigur:

- 1) Alt, sum er lagt inn í peningi fyri persónligt arbeiði í tænastu fyri onnur, heruppií løn, frítíðarløn, samsýning, tantiéme, provisjón ella líknandi.
- 2) Veitingar, sum koma í staðin fyri tær í 1) nevndu samsýningar v.m., so sum dagpeningur, stuðul undir arbeiðsloysi og sjúku og verkfals- og verkbanssamsýningar og aðrar líkar samsýningar.

3) Samsýningar til sjónleikarar, tónleikarar, artistar ella úttinnandi listafólk sum heild, eins og til fyrilesarar ella ítróttafólk. Hetta er galdandi uttan mun til, um inntøkan er útgoldin til triðjamann (møguliga felag).

4) Pensjónir og bíðipeningur og tílíkar skattskyldugar veitingar, tá tær hava havt samband við arbeiði í tænaðu fyrri onnur og aðrar skattskyldugar útgjaldingar frá pensjónskipanum við leypandi útgjaldingum ella frá ratutryggingum, sum teknaðar eru við tí í huga at fáa pensjón útgoldnað.

5) Fólka- og avlamispensjón og aðrar skattskyldugar almannaveitingar.

6) Studningar og aðrir skattskyldugir styrkir, veittir av almennum myndugleikum ella stovnum og felagsskapum ella av almennum ella privatum grunnum, gávufægrunum og tílíkum.

7) Samsýningar sum limur av ella sum hjálparmaður hjá øllum sløgum av stýrum, nevndum, ráðum og tílíkum.

8) Samsýning í peningi og í hesum sambandi frítt vistarhald til persón, sum er til taks at gera arbeiði her í landinum, íroknað møgulig samsýning fyri útreiðslur til ferðing, uppihald v.m. Reglurnar eru galdandi uttan mun til, um inntøkan verður goldin triðja manni (møguliga felag).

9) Stríkað

10) Peningagávur frá arbeiðsgevara

Lønarinntøka uttanlands

Lønarinntøka uttanlands verður ikki roknað sum A-inntøka í Føroyum, sjálvt um hon kemur undir hetta heitið uttanlands.

Frá hesari meginreglu verður tó gjørt tað undantak, at almennar lønir og pensjónsútgjaldingar fyri arbeiði hjá donskum arbeiðsgevara í Føroyum eru at rokna sum A-inntøkur, og fyribilsskattur verður tí eftirhildin samsvarandi hesum í útgjaldingini av inntøkuni.

Sambært § 61 í skattalógini verður ein inntøka ikki roknað sum A-inntøka, tá hon verður goldin av útlenskum sendistarvsstovum og limum teirra, ella útlenskum sendikonslum

Eisini er henda lógargrein galdandi, tá arbeiðsgevarin ikki hevur heimating her á landi og heldur ikki er skattskyldugur eftir § 2, stk. 1, litra d ella stk. 3 í skattalógini.

Tað inntøkan er fevnd av § 61 kann tað ikki verða álagt arbeiðsgevaranum at avrokna skatt til Føroyar.

Fulltrú

Hevur tann útlenski arbeiðsgevarin fulltrú fyri seg, sum hevur heimating her á landi, verður hesin seinni skyldugur at ávísa inntøkurnar sum A-inntøku.

Skrásettir sjálvbodnir

Sambært avtalu kunnu útlendskir arbeiðsgevarar verða skrásettir sjálvbodnir sum arbeiðsgevarar í Føroyum, og hevur hetta við sær, at lønin verður ávíst um skattaskipanina og skattað sum um talan var um A-inntøka.

A-inntøka

Í flestu førum er tað neyvan trupult at avgera, um talan er um persónligt arbeiði í tænaðstúðurskiftum, tí tá verður arbeiðið gjørt fyri arbeiðsgevarans rokning og ábyrgd, móttvegis sjálvstøðugt vinnurekandi, har sermerkið er, at arbeiðið verður gjørt fyri egna rokning og ábyrgd.

Tað kann koma fyri, at tað er trupult at gera av, um ein inntøka er vunnin sum A-inntøka ella sum inntøka av sjálvstøðugum vinnuvirki, men vegleiðandi er, um;

1. inntøkumóttakarin bert hevur ein og sama arbeiðsgevara,
2. inntøkumóttakarin hevur gjørt avtalu um framhaldandi arbeiði,
3. inntøkumóttakari sum løntakari hevur rætt til frítíðarløn eftir frítíðarlógini,
4. inntøkumóttakarin er settur í starv eftir starvsmannalógini ella kemur undir lógina um arbeiðaravernd,
5. inntøkan er nettoinntøka hjá inntøkumóttakaranum ella
6. inntøkan verður avroknað sum løn fyri vanligu tænaðstú, t.d. sum tímaløn, vikuløn, mánaðarløn, ómaksløn ella akkordløn.

Tað hevur ongan týðning fyri spurningin um A-inntøku, um arbeiðið verður gjørt í almennari tænaðstú ella fyri privatan arbeiðsgevara, ella um arbeiðið verður gjørt í vinnuvirki arbeiðsgevarans ella heima við hús.

I. VINNUREKANDI

Reglur um inntøkuuppgerðina

I.1. BRUTTOINNTØKAN

Grundarlagið undir uppgerðini av skattskyldugu inntøkuni er í kapitl 3 í skattalógini í §§ 25-40.

Inntøkuhugtakið tekur støði í grundregluni um reina inntøku, soleiðis at tað er bruttoinntøkan, við teimum útreiðslum, ið ganga til at vinna inntøkuna, frádrignum, ið skal skattast.

Í §§ 23 og 24 verða skattaárið og inntøkuárið lýst, meðan § 25-28 áseta høvuðsregluna fyri, hvat er at rokna sum skattskyldug inntøka.

Eftir nevndu greinum skulu allar inntøkur yvirhøvur teljast við í inntøkuuppgerðini, eisini inntøkur, sum ikki beinleiðis eru peningur, men tó hava peningsvirði, um tær eru afturvendandi ella bert einusinni, og uttan mun til, um tær stava úr Føroyum ella ikki. Eisini er sum høvuðsregla galdandi, at tað er uttan týðning um, inntøkan stavar frá miðvísium arbeiði, ella um hon er meira tilvildarlig, eitt nú ein gáva ella ein vinningur.

Ásetanin í §§ 25-28 er tó ikki úttømandi, sbr. § 25, nr. 5, ið sigur "øðrum inntøkum sum ikki ber til at telja upp í tær inntøkur, ið nevndar eru framm-anfyri".

Í Skattalógini § 26, stk. 3 er ásett, at vørur á goymslu, ráevni eins og hálv-og fullvirkaðar vørur, verða taldar upp í inntøkuuppgerðina við tí keypsvirði, ávikavist framleiðsluvirði, sum vørurnar hava, tá inntøkuárið gongur út. Hesar reglur eru tó ikki galdandi fyri livandi alifisk, herundir smolt, sum tí ikki skal teljast við í inntøkuuppgerðina.

Eftir § 27 í skattalógini skal ágóði av sølu ella avhending av ognum hjá hinum skattskylduga verða roknað fyri skattskyldug inntøka, tá søla av slíkum ognum fellur undir vinnu hansara, ella tá hann hevur keypt ognarlutin fyri at selja hann aftur við ágóða.

§ 29 í skattalógini viðger nøkur undantøk til vanligu reglurnar, meðan §§ 31-34 áseta reglur um, hvørjar útreiðslur kunnu dragast frá í uppgerðini av skattskyldugu inntøkuni.

Good-will og aðrar immateriellar ognir verða viðgjørðar eftir § 35a í skattalógini og rættindi eftir lógini um vinnuligan fiskiskap, tó ikki veiðiloyvi, verða viðgjørð eftir § 35b í skattalógini. Veiðiloyvi verður viðgjørt eftir kapitl 3 í avskrivngarlógini.

Afturbering hjá ávísium keypsamtøkum verður viðgjørð í § 36.

Í § 37 er ásett, at virðishækking, tá partafelag gevur út partabrøv ella veksur um partapeningin, ikki skal teljast við í skattskyldugu inntøkuna hjá partafelagnum.

I. Vinnurekandi

Í § 37a eru reglur um transfer pricing og í § 37b um tunna kapitalisering. Eisini eru her reglur um, hvat skilst við tamarhald og at verða í samtaki.

Renta av útistandandi skatti og ov seint goldnum skatti verður viðgjørd í § 38.

§ 6 í kapitalvinningsskattalógini ásetir, at valutakursvinningur ella –tap av fíggjarkrøvum og skuld í sambandi við vinnuvirki og tap av skuldarum og tap av viðurlagsvinnu verða viðgjørd eftir skattalógini. Somuleiðis skal vinnuligt virksemi eftir kapittul 2 í kapitalvinningsskattalógini roknast upp í uppgerðina av skattskyldugu inntøkuni sambært skattalógini.

Uttanlandsinntøkur

Sambært § 25 hevur tað soleiðis ongan týdning fyri skattskylduna, um inntøkan stavar úr Føroyum ella ikki.

Avmarkingin í hesum grundsjónarmiði (globalinntøkugrundarreglan) finst í tvískattasáttmálum, sum landsstýrið hevur gjørt við onnur lond.

Sí eisini skattalógina § 154 um avtøku av tvískatti av inntøku frá londum har avtala ikki er gjørd.

Vinna/ikki vinna

Tað hevur bert týdning fyri skattligu viðgerðina av einum møguligum halli, hvørt talan er um vinnu ella ikki. Sambært § 25 skal øll inntøka skattast, um hon er vinnulig ella ikki, meðan hall skattliga bert kann dragast frá, um tað er vinnuligt. Inntøka av ítrivi verður skattað sum nettoinntøka, tað vil siga at frádráttur bert verður givin fyri tær útreiðslur, ið eru farnar til at vinna inntøkuna og í mesta lagi ájavnt við inntøkuna. Eitt møguligt hall av ítrivi kann ikki dragast frá í aðrari inntøku og sostatt heldur ikki førast fram til onnur ár.

Lsk. nr. 19/1990

Skattskylduga inntøkan hjá skattgjaldara, sum hevði útgivið føroyskan álmanakka, hækkað við hallinum av útgávuni, sum skattgjaldarin hevði drigið frá í aðrari inntøku, við tí grundgeving, at talan ikki var um vinnuligt virksemi.

Tað er einki fast mark millum vinnu og ítriv, og tað er tí neyðugt at viðgera tílík mál ítøkiligt í hvørjum einstøkum føri, og her kunnu nøkur eyðkenni nevast, t.d.

- um høvuðsendamálið er at fáa peningaligan vinning, og framleiðslugøgn eru keypt við tí fyri eyga.
- um útlit eru til, at virkið innan ávísa tíð fer at geva avlop í mun til íløgurnar (rentabilitet). Tað er harafturímóti ikki avgerandi um avlop er beinanvegin.
- um hallið bert er t.d. byrjunartrupulleikar, ella um virkið framhaldandi byggir á, at skattgjaldarin hevur aðra støðuga inntøku, ið ber honum uppi,
- um kanningar eru gjørdar áðrenn byrjan viðvíkjandi móguleikunum fyri at vinnan ber seg (fíggjarætlan), um virksemið fer fram regluliga, og um tað verður rikið - samanbórið við onnur virki av sama slag - á ein vanligan hátt,

I. Vinnurekandi

- um skattgjaldarin lýkur fakligar fortreytir til at reka slíka vinnu,
- um tað eru onnur enn vinnulig endamál við virkinum,
- um - ella í hvønn mun - skattgjaldarin kann brúka rakstrargøgnini til egið brúk, um virkið er av ávísari stødd ella hevur verið ríkið ávísa tíð,
- um virkið móguliga kundi verið selt øðrum til vinnuligan rakstur, ella um tað er beinleiðis tengt at tí persóni ella teirri ogn, tað higartil hevur verið á.
- um rakstrarhátturin er vanligur fyri virksemini av slíkum slag,
- um virksemini livir upp til ta vinnuliga støði (ríkið á einum tøkniligum og yrkisligum fullgjøðum støði) sum er galdandi fyri slíka vinnu (professionality-tetseyðkenni).

Einki av hesum nevndu fyrilitum er í sjálvum sær avgerandi fyri, um talan er um vinnu. Tað veldst millum annað um, hvat slag av fyrirøku talan er um, men eitt nú sjónarmiðið um rentabilitet kann geva góða ábending um, hvørt talan er um vinnu.

MVG-skrásetingin kann eisini vera vegleiðandi í slíkum málum.

Lsk. nr. 14/1991 var frádráttur fyri hall av útleigan av summarhúsi í Danmark noktaður, tá talan ikki var um hall av vinnu.

Í Lsk. nr. 35/1989 hevði skattgjaldarin kært um, at skattavaldið hevði noktað honum loyvi til at avskriva í aðrari inntøku av tí, at tað ikki var mett at vera vinna. Landsskattanevndin gav líkningarráðnum viðhald í hesum.

Landbúnaður

Landbúnaður verður nú í størri mun enn áður viðgjørdur eins og onnur øki innan roknskaparlíkningina. Serligar reglur eru tó framvegis galdandi fyri uppgjørd av skattskyldugari inntøku av mjólkineytum og viðvíkjandi skattligum viðurskiftum hjá festibøndum.

Fram til 2003 vóru serligar reglur galdandi fyri skattligu viðgerðina av seyðahaldi, men Toll- og Skattaráð Føroya gjørdi við rundskrivi nr. 3 frá 30. juni 2003 av, at tær serligu reglurnar, sum vóru galdandi fyri seyðahald skuldu setast úr gildi soleiðis, at seyðahald eftir hetta skal viðgerast eins og onnur vinna. Hetta merkir m.a., at tá støða skal takast til, hvørt talan er um vinnuligt virksemini ella sokallað ítriv/hobbyvirksemini, verður ein ítøkilig meting gjørd í hvørjum einstøkum føri. Tey atlit, sum skulu takast, tá metingin verður gjørd, eru tey sum rættarpraksis hevur fyrisett, og sum fyri ein part eru endurgivin undir Vinna/ikki vinna.

Viðvíkjandi landbúnaði annars verður víst til rundskriv nr. 3 frá 12 desember 1994 viðvíkjandi skattskyldugari inntøku av mjólkineytum.

Festibøndur

Landstýrið hevur gjørt rundskriv nr. 1 frá 5. mars 1991 um skattligu viðurskiftini hjá festibøndum (kongsbøndum). Serliga verða har viðgjørd ognarviðurskiftini millum bóndan og festið, harundir ognaruppgjørd og avskrivningar.

Útróðrabátar

Tá talan er um útróðrabátar verður skilt millum hævúðsvinnu og hjávinnu.

TAKS-ráðið hefur við gildi frá 1. januar 2003 sum vegleiðandi reglu ásett, at tá skattgjaldari avreiðir fisk, sum er veiddur við útróðrabáti, og árliga bruttosølan er kr. 150.000 ella meira, verður báturin sum hævúðsregla viðgjørdur sum fult vinnuligur. Sí kapittul 3 í avskrivningarlógini.

Er árliga bruttosølan 150.000 kr. ella lægri, verður ein ítøkilig meting gjørd, sum kann avgera, um báturin kortini er fult vinnuligur.

Roknskapurin skal lúka minstukrøvini til bókhald og roknskap, Havast skal í huga, at fyri persónar eru nakrar avmarkingar viðvíkjandki skattligum avskrivningum av skipum eftir § 16 b í kapittul 3 í avskrivningarlógini, eins og tað eru avmarkingar fyri skattligum avskrivningum í skattalógini § 31, stk. 2, sum krevur at skattliga uppgerðin av eiginnytsluni, skal samanhaldast við skattskyldugu inntøkuna, og hvat kann loyvast av skattligum avskrivningum.

Við heimild í § 31, stk. 3 hefur Landsstýrið gjørt eina kunngerð um uppgerð av skattligu eiginnytsluni í hesum samband

Søla av bátinum

Verður ein bátur seldur, verða afturvunnar avskrivningar skattaðar, saman við møguligum konjunkturvinningi, ið verður skattaður í sama mun, sum báturin hefur verið roknaður vinnuligur/ikki vinnuligur í mun til árinu.

Í lsk. nr. 35/1989 varð kært um, at skattavaldið ikki hevði loyvt at avskriva í aðrari inntøku, av tí at báturin tað árið ikki var mettur vinnuligur. Landskattanevndin kom til ta niðurstøðu, at báturin ikki kundi metast sum vinnuliga virkin.

Alifyritøkur, alifiskur /smolt

Alifyritøkur eru í einari serstøðu, við tað at livandi alifiskur, herundir smolt, og tær útreiðslur, sum beinleiðis eru tengdar at alifiskinum, sum fóður og arbeiðsløn, verður ikki gjørdur upp við árs enda við goymslurvirði eftir skattalógini § 26, stk. 3. Hetta inniber at útreiðslurnar, sum í árinum eru farnar til tann livandi fiskin, vera frádrignar, tá skattskylduga inntøkan verður gjørd upp.

Húsaleiga

Inntøka av húsaleigu er B-inntøka og skattskyldug sbrt. § 25, nr. 2 í skattalógini.

Útreiðslur til umsiting av útleigaðum parti av egnum sethúsum skulu altíð kunna skjalprógvast. Her skal undirstrikast, at tílíkar útreiðslur bert kunnu dragast frá, um tær eru farnar til at bøta um slit og brek, ið eru komin, meðan útleigað hefur verið, sbr. skattalógini § 31, stk. 1, litra c. Verða gjøld fyri hita og ljós kravd saman við leiguni, kann frádráttur loyvast í leiguinntøkuni. Her eigur at verða mettt um, um frádrátturin er rímligur og um neyðugt, eigur skjalprógv at verða kravt fyri samlaðu hita- og elnýtsluni. Eftir hesum kann

I. Vinnurekandi

so hitagjaldið býstast t.d. eftir kvadratmeturnýtslu og elnýtslu eftir lampu-
stöðum. Her kunnu tó vera onnur viðurskifti, ið hava týdning, eitt nú talið av
leigarum í mun til húsfólkið og hvør nýtsla er í leigaða partinum. Um eigarin
leigar øll húsin út og ikki sjálvur býr í teimum og ikki í aðrar mátar ger brúk
av teimum heilt ella partvíst, eru allar útreiðslurnar, eisini renturnar, at rokna
sum rakstrarútreiðslur. Reglan í § 31, stk. 1, litra c er tó eisini galdandi her.

Húsaleiguskattur

Inntøka av húsaleigu kann skattast eftir serligari áseting um “húsaleigu-
skatt”, sum er ein bruttoskattur uppá 25% eftir ein botnfrádrátt á kr. 50.000
árliga, sbr. ásetingarlógin § 8a. (Frá ár 2009 til 2017 er botnfrádrótturinn
kr. 24.000).

Ásetingin fevnir bert um útleigan av húsum v.m. til bústaðarendamál.
Útleigan av húsum v.m. til onnur endamál er tískil ikki fevnd av ásetingini. Er
talan um blandaða útleigan, har ein partur er til bústað, og ein partur er til
annað endamál, skal samlaða leiguinntøkna býstast upp, og bústaðarparturin
viðgerast fyri seg, og hin parturin fyri seg.

Tá talan er um útleigan til bústaðarendamál, er tað eitt krav, at talan er
beinleiðis útleigan til bústaðarendamál, t.v.s. uttan millumlið, sum merkir at
leiguavtalan skal verða millum útleigara og tann sum býr á bústaðinum.

Inntøka, sum verður skattað eftir § 8a í ásetingarlógini, verður brutto-
skattað, og merkir hetta, at húsaegarin v.m. ikki kann draga veruligar út-
reiðslur frá í sambandi við útleiganina. Ein botnfrádráttur á kr. 50.000,00
árliga, verður veittur í staðin fyri veruligu útreiðslurnar.

Hvør persónur hevur tó bert ein árligan frádrátt á kr. 50.000,00, eisini um
persónurin eigur fleiri bústaðir.

Nýggj áseting er komin um ein botnfrádrátt á kr. 100.000. Nýggja ásetingin
er galdandi frá 1. januar 2019 og er bindandi trý ár fram. Talvan niðanfyrir
vísir á munin á árliga frádráttinum fyri tey ymsu árin.

Árligur frádráttur fyri árin 2017-2022

2017	2018	2019	2020	2021	2022
24.000 kr	50.000 kr	100.000 kr	100.000 kr	100.000 kr	50.000 kr

Dømi:

Er talan um eina ogn við fleiri ánarum, er frádrátturinn íalt kr. 50.000 fyri
ognina.

Ognaluturin/inntøkan avgerð, hvussu frádrátturinn upp á kr. 50.000 skal
býstast. Hóast ein persónur eigur fleiri hús, er frádrátturinn bert kr. 50.000
árliga. Er talan um ogn við tveimum ánarum, har annar velur at nýta
roknskaparháttin, meðan hin nýtir bruttoháttin, so fær tann, ið nýtir

I. Vinnurekandi

bruttoháttin tá kr. 25.000 í frádrátti, sum er hansara partur eftir ognarlutinum.

Um ein útleigari hefur fleiri leigumál til bústaðarendamál, og velur at nýta bruttoháttin at gera inntøkuna upp eftir, so er hetta galdandi fyri samlaðu leiguinntøkuna, sum viðvíkir útleigan til bústaðarendamál.

Er talan hinvegin um útleigan til bústaðarendamál og útleigan til onnur endamál í somu ogn, kann bruttohátturin verða nýttur uppá útleiganina til bústaðarendamál, og vanligu ásetingarnar um húsaleigu eftir roknskaparháttinum verða nýttur fyri hina útleiganina.

Men er tað so, at húsini eisini verða brúkt til egnan bústað, er tað eitt krav eftir rentustuðlslógini, at renturnar verða gjørdar upp eftir rentustuðlslógini.

Ein útleigari hefur framvegis rætt til rentustuðul, sjálvt um hús hansara verða nýtt til bústað og útleigan.

Summarhús

Hesi standa aloftast tóm stóran part av árinum, men verða tó ikki roknað sum fult vinnulig hóast tey verða útleigað partar av árinum, tá eigarin eisini partvíst nýtur tey sjálvur. Her eigur eisini at verða hugt eftir, um t.d. ætlan eigarans, tá hann ognaði sær húsini, var at reka tey vinnuliga, hvussu inntøkan er í mun til iløguna og rentuútreiðslurnar o.a.

Í lsk. nr. 14/1991 hevði skattgjaldari kært um, at líkningarvaldið ikki loyvdi frádrátt fyri halli av útleigaðum summarhúsum, av tí at tey eisini vórðu nýtt privat. Líkningarvaldið fekk viðhald í landsskattanevndini.

Hall av íbúð í Danmark

Skatta- og avgjaldskærunevndin staðfesti 20. desember 2012 eina avgerð hjá kommunalu skattakærunevndini um at nokta frádrátt fyri hall viðvíkjandi útleigan av íbúð í Keypmannahavn. Íbúðin var útleigað frá 1.juli 2009. Sambært húsaleiguroknskapinum gav hetta hall á -24.935 kr. í 2009, -51.330 kr. í 2010 og -58.206 kr. í 2011, sum TAKS noktaði frádrátt fyri. Leiguinntøkan var 39.450 kr. í 2009, 80.000 kr. í 2010 og 72.000 kr. í 2011, og útreiðslur av leigumálinum vóru ávikavist 63.385 kr., 131.330 kr. og 130.206 kr., harav rentuútreiðslurnar vóru 45.815 kr., 122.230 kr. og 122.230 kr. Kærunevndin legði serliga dent á, at hallið vaks fyri hvørt ár, og víst var ikki á, um ella nær hendan gongd vendi. Grundað á hetta kundi virkseimið ikki metast at vera rentabult, og tí var tað ikki at rokna sum vinnuligt.

Avgerðin, hvørt talan er um vinnuligt virkseimi, er ítøkilig og inniber eina samlaða meting av virkseminum hjá kæraranum, har ein avgerandi treyt er, at virkseimið er ríkið við fíggarligum vinningi fyri eyga. Talan var um, at kærarin hevði keypt eina íbúð í Keypmannahavn, sum hann búði í, meðan hann var undir útbúgving niðri. Umstøðurnar viðvíkjandi keypinum bera tí í sær sjálvum ikki brá av, at hava eitt vinnuligt endamál, og aðrar umstøður eru ikki, sum broyta hetta. Kærarin hevði tí ikki rætt til at frádraga hallið viðvíkjandi hesum virkseimi vísandi til § 31 í skattalógini.

Hall av sethúsaognum í Føroyum

Kommunala skattakærunevndin tók í einum kærumáli í 2011 undir við uppfatanini hjá TAKS um ikki at rokna útleiguvirksemi í 2009 sum fult rikið vinnuligt virksemi.

Kærarnir høvdu á sjálvuppgávuni fyri 2009 drigið frá hall -154.322 kr. av húsaútleigu frá 3 sethúsaognum við helvt hvør. Útleiguvirksemið í 2009 var hjávinna. Kærarnir høvdu onnur størv sum høvuðsvinnu.

Verður rentuberandi skuldin í húsunum samanhildin við inntøkurnar í 2009 og útlitini fyri inntøkum í framtíðini, kann tað tykjast sera ivasamt, um til bar at fáa útleiguna at geva avlop í bræði. Á hesum grundarlagi staðfesti ákærunevndin á fundi 3. oktober 2011 avgerðina hjá TAKS.

Hýruvognskoyring

Inntøka frá býruvognskoyring verður vanligu býtt sundur í koyriinntøkur, inntøku av lýsingum (posters í bakrútinum) og eginnytslu. Upphæddin fyri eginnytslu av bili verður ásett árliga av Toll-og Skattaráð Føroya.

Við lógtingslóg um avgjöld við skráseting av motorakførum er ásett, at býru- og skúlaakfør eru undantikin virðisavgjald.

Fyri at skráseta motorakfar sum býru- ella skúlavogn krevst loyvi frá Akstovuni. Verður býru- ella skúlavognur skrásettur til privata nýtslu, áðrenn 30 mánaðir eru gingnir frá skrásetingini sum býru- ella skúlavognur, verður virðisavgjaldið góldið lutfalsliga samsvarandi tíðina, sum restar í teimum 30 mánaðunum.

Loyvi til at skráseta býru- ella skúlavogn utan skrásetingargjald verður bert veitt, um akfarið verður nýtt til vinnuliga skúlakoyring ella vinnuliga býruvognskoyring, og verður bert givið tí, ið er skrásettur fyri viðkomandi akfar.

Við atliti at teimum reglum, ið galda fyri skráseting av býru- og skúlavognum utan skrásetingargjald, sí kunngerð nr. 37 frá 16. mai 2011.

Tann, ið hevur loyvi at skráseta býruvogn utan skrásetingargjald, skal nágreiniliga føra koyribók, sum skal framvísast eftir áheitan frá TAKS, eins og býruvognurin skal latast til kilometravlesing, tá TAKS biður um tað. Sí meira um hesar treytir í omanfyrinevndu kunngerð. Vegleiðandi fyri um talan er um vinnuliga býruvogn eru hesi minstumørk fyri miðalinntøku pr. koyrdan kilometur: Í Tórshavnar kommunu 4,50 kr. fyri hvønn koyrdan km og á øðrum plássum 4 kr.

Skúlavognskoyring

Sí omanfyrirstandandi viðvíkjandi skúlavognum.

Í nevndu kunngerð frá 16. mai 2011 er í § 5 ásett, at gevur tann, ið hevur loyvi til skúlavogn utan skrásetingargjald frálæru til í minsta lagi 25 næmingar um árið má ætlast, at talan er um skúlavognskoyring sum vinnu.

Eginnýttla av vørum og framleiðslum

Eitt serligt slag av inntøku hjá vinnurekandi er eginnýttlan, sum er heimilað í skattalógini § 26, stk. 1 og 2.

Í § 26 verður ásett, at privati vinnurekandi skal skatta av virðinum av vørum og framleiðslum, sum hann tekur úr virkinum til egið brúk, til húsarhaldið ella til gávur, og at virðið verður roknað eftir keypsvirðinum ella framleiðsluvirðinum. Eisini skattar hann av tí partinum av felagsútreiðslunum, sum svara til privatnýtluna av t.d. bili, telefon, ljósi og hita. Meginreglan er, at skattgjaldarin sjálvur skal gera eina neyva metan av nýtsluni. Har talan er um eginnýttlu av vørum, skal hendan vísast í roknskapinum og kunna prógvast við t.d. at tað dagliga verður ført tað, ið tikið verður. Bæði í hesum føri og tá tað ræður um aðra eginnýttlu, kann líkningarvaldið seta spurnartekin við býttislutfallið. Har skattgjaldarin sigur seg rinda kontant, skal hetta kunna prógvast t.d. við kuponum. Um eingin eginnýttla er víst, og skattgjaldarin ikki kann sanna, at hann hevur goldið kontant, verður mett um eginnýtluna. Toll- og Skattaráðið ásetir tí á hvørjum ári nakrar vegleiðandi minstuupphæddir, ið verða kunngjördar við rundskrivi. Tá tað snýr seg um minstuupphæddir fyri nýtsluna av vørum, skal minnast á, at hendan bert umfatar vanligar matvørur og vørur til húsarhald, og ikki t.d. tubbaksvørur, drykkivørur og klæðir.

Egið arbeiði

Sum eitt serligt slag av inntøku skal at enda nevast virðið av egnum arbeiði, har Ráðið hevur samtykt fylgjandi:

Handverkarar

Handverkarar ella handverksmeistarar skulu setast í skatt av mistari inntøku svarandi til vanliga arbeiðstíð, tá hann leggur starv sítt niður fyri at skapa varandi virði fyri seg sjálvan ella annan, innan fyri egið fak.

Sama er galdandi, tá tveir handverkarar ella handverksmeistarar gera eitt sokallað gerðabýti.

Tann minsta inntøkan skal inntøkuførast sambært § 28, stk. 1 í skattalógini.

Onnur

Fyri aðrar skattgjaldarar er mannagongdin tann, at virðið av egnum arbeiði verður mett sum skattskyldug inntøka svarandi til vanliga arbeiðstíð í teimum førum, har persónur nýtir sína útbúgving ella vinnu til at útvinna arbeiði fyri seg sjálvan, og tá hetta arbeiði ikki burturav er gjørt í vanligari frítíð.

I.2. TÍÐARGREINAN

Í eini skipan við stígandi skattaálegging og tíðarvísari inntøkuuppgerð kann tað hava stóran týdning, nær ein inntøka, ein útreiðsla ella eitt tap skal takast við í skattauppgerðina.

I. Vinnurekandi

Av tí at inntøkuuppgerðin, einstakar útreiðslur og avskrivningar eru viðgjørðar fyri seg, skal her bert verða víst á nakrar høvuðsreglur. Eisini verður víst til brotið um tíðargreinan.

Inntøkur

Sambært § 24 í skattalógini er inntøkuárið hjá persónligum skattgjaldara, eisini vinnurekandi, álmanakkaárið fyri tað endaligu álíkningina, t.v.s. at roknskaparárið er álmanakkaárið.

Hjá feløgum v.m. sbt. § 1, stk. 1, nr. 8-15 í S., sum reka sjálvstøðuga vinnu, verður skattur lagdur út á inntøkuna í tí inntøkuári, sum fellur saman við ella endar í álmanakkaárinum frammanundan. Tó verður roknskaparskeiðið altíð 12 mánaðir, tó undantikið við stovning og broyting av roknskaparári, sbr. reglurnar í skattalógini § 21, stk. 1 og 3.

Meginreglan er at inntøka verður skattað, tá rætturin til hana er vunnin, og skal takast til inntøku í tí árinum hon er vunnin, antin hon er útgoldin ella ikki.

Vanliga er eingin ivi um, nær ein inntøka skal takast við, tí tíðin fyri rættarkravi, gjaldkomudagur og gjalddagur er í sama inntøkuári.

Tað er tó í ávísum førum neyðugt við serligum reglum viðvíkjandi inntøkuføring, og skulu hesar tí stutt nevast.

Arbeiði í gerð

Meginreglan er her, at arbeiðstakari ikki gevur upp inntøku til skattingar, fyrr enn arbeiðið er liðugt, tí ikki fyrr enn tá sæst, um talan er um vinning ella hall. Tað vil siga at, útreiðslur og inntøkur ikki verða bókaðar yvir rakstur hesa tíðina, men verða sett upp sum ávikavist ogn og skuld í fíggjarstøðuni.

Virkir í fríari vinnu, t.d. grannskoðarar og advokatar, koma ikki undir somu reglur viðvíkjandi arbeiði í gerð, undantikið tó arkitektar og ráðgevandi verkfrøðingar.

Um skattskyldugur sjálvur tekur virðið av arbeiði í gerð við, er tað ein treyt, at sami háttur verður brúktur til øll arbeiði, og at tann valdi hátturin verður brúktur framyvir. Tað er ein treyt, at ogn og skuld eru við í uppgerðini.

Ómaksløn hjá advokatum og grannskoðarum skal verða tikið við sum inntøka, tá endaligt rættarkrav er. Tað er, tá eitt mál er búgvið at avrokna, t.v.s. er komið so langt, at ómaksløn er roknað ella átti at verið roknað. Hetta er galdandi bæði fyri endaliga avrokning og fyri gjald av parti av avrokning, sum verður avroknað eftir avtalu ella eftir vanligari mannagongd.

Arkitektar/ráðgevandi verkfrøðingar

Hesir skulu umframt vanligar útreiðslur eisini taka við tíðina, teir hava brúkt til arbeiðið sum beinleiðis kostnað. Arbeiði í gerð kann eisini takast við treyt-að av, at eisini partar av øðrum kostnaði, umframt beinleiðis kostnaður, verða tiknir við í inntøku- og ognaruppgerðina. Eisini her er treytin, at sami háttur verður nýttur ár um ár. Eru fleiri eigarar, skulu allir nýta sama hátt.

Eisini eru serligar reglur fyri uppgerðini, um ráðgivið verður, meðan bygt verður, og um avtala er gjørd frammanundan um samsýning fyri eina

I. Vinnurekandi

byggjætlan. Útreiðslur av arbeiði í sambandi við kappingar skulu í kappingarárinum bókast sum útreiðsla í roknskapinum. Serlig viðurskifti gera seg galdandi í sambandi við kostnað av arbeiði uttan avtalu, og kostnað av arbeiði, sum eftir avtalu er uttan samsýning.

Upphæddir, ið verða lagdar út fyri byggiharran, kunnu ikki verða bókaðar sum útreiðslur í rakstrarroknskapinum.

§ 118, stk. 2 í skattalógini

At enda skal verða víst á at § 118, stk. 2 greiniliga fyrisetur, at sammeting millum tær uppgjavu A-inntøkurnar og ársroknskapin skal verða víst beinleiðis í roknskapinum ella í viðmerking. Sostatt skal gerast uppstilling, sum vísir sammetingina millum tær í roknskapinum frádrignu lønir og tær sambært kontoavriti ávístu A-inntøkurnar.

I.3. FRÁDRÁTTIR Í BRUTTOINNTØKUNI

Rakstrarútreiðslur

Tá skattskyldug B-inntøka verður gjørd upp, skal sambært § 31 í skattalógini rakstrarkostnaður dragast frá. Hesin verður í lýstur sum "tær útreiðslur sum í árinum ganga til at vinna inntøkurnar, tryggja tær og halda teimum við".

Hendan reglan umfatar tó ikki inntøkur av persónligum arbeiði í tænastu fyri onnur. Avmarkingin av rakstrarútreiðslum førir tí til tvær høvuðsavmarkingar, lutvíst mótvegis privatum útreiðslum og lutvíst mótvegis støðis- ella stovningarútreiðslum.

Rakstrarútreiðslur kunnu vanliga dragast frá, tá endalig rættarskylda er um at gjalda kravið, meðan støðisútreiðslur vanliga verða avskrivaðar eftir reglunum í avskrivngarlógini, um hesar eru tengdar at avskrivngarbarum ognum.

Hall á sjálvuppgávuni (t.v.s. negativ skattskyldug inntøka) kann dragast frá, tá tað er endaliga staðfest, og kann eftir reglum í skattalógini § 33, stk. 1, nr. 5, litra a flytast fram til frádrátt eitt seinni inntøkuár í tann mun, tað ikki er rúm fyri tí í skattskyldugu inntøkuni eitt fyrri ár.

Tó eru nakrar avmarkingar ásettar í nr. 5, litra b, um hin skattskyldugi fær neyðskuldarsemju, skuld eftirgjavna ella avtala verður gjørd um sjálvbodna skuldarsemju. Somuleiðis um skuld verður umløgð til partapening ella umbytilig lánsbrøv.

Hall í samband við trotabúgv, gjaldssteðg v.m., kann tó ikki dragast frá fyrr enn goldið verður, sbr. skattalógin § 33, stk. 1 nr. 5, litra c.

Privatar útreiðslur

Privatar útreiðslur eru óbeinleiðis í § 25 í skattalógini avmarkaðar sum útreiðslur til vørur, framleiðslur og tænastur til egið brúk, til húsarhaldið ella til gávur.

Tað kann í tíðum vera torført at gera av, um ein útreiðsla er privat ella vinnulig. Sum høvuðsregla kann sigast, at útreiðslur ið ganga aftur hjá flestu

I. Vinnurekandi

skattgjaldarum, líkamikið um roynt verður at vinna inntøku ella ikki, í høvuðsheitum mugu roknast sum privatar. Her kunnu t.d. nevast útreiðslur til klæðir, mat, bústað og húsarhald.

Hóast tílíkar útreiðslur óbeinleiðis kunnu sigast at hava týðning fyri møguleikarnar at vinna inntøkur, kunnu tær ikki dragast frá, tí tær ikki standast av eini serligari ætlan um at vinna inntøku, men heldur eru ein fylgja av egnum áhuga fyri at nøkta privatan tørv. Frádráttarrættur kemur fyri, har vinnuraksturinn greitt viðførur ítøkiligar meirútreiðslur av slíkum slagi, og har útreiðslurnar eru grundaðar á vinnuligar orsøkir, t.v.s. ynski um at vinna skattskylduga inntøku.

Í lsk. nr. 44/1985 hevði líkningarvaldið sýtt skattgjaldara, sum var í Føroyum frá 1. apríl 1984 til endan av 1985 og hevði sjálvstøðuga vinnu, frádrátt fyri útreiðslur til húsaleigu, olju, el, kost og innbúgv við teirri grundgeving, at skattgjaldarin í omanfyri nevnda tíðarskeiði hevði fast rakstrarstað her, og útreiðslurnar sostatt vóru privatar. Líkningarvaldið fekk viðhald í landsskattanevndini.

Í lsk. nr. 43/1991 sýtti Líkningarvaldið frádrátt fyri hall av møblasølu í aðrari inntøku, m.a. tí kærarin hevði annað fulltíðarstarv umframt at umsetningur/bruttovinningur var ov lágur. Líkningarvaldið fekk viðhald í landsskattanevndini.

Rakstur, stovnan og støði

Sum ávíst omanfyri er tað avgerandi fyri frádráttarrættin, at útreiðslan er grundað á vinnuligar orsøkir soleiðis at skilja, at endamálið við útreiðsluni beinleiðis er at vinna skattskylduga inntøku, tryggja hana og halda henni við, og at útreiðslurnar í høvuðsheitum halda seg innanfyri teir karmar vinnan higartil hevur havt.

Útreiðslur, ið hava til endamáls at útvega nýtt inntøkugrundarlag, antin sum stovnan av heilt nýggjum virki, ella øking/útbygging av einum virki út um verandi støði, eru aloftast sermerktar sum stovningar- ella støðisútreiðslur.

Tað liggur í orðingini av § 31 í skattalógini, at fyritleytingin fyri frádrátti er at útreiðslan hevur ført við sær ognarminking fyri skattgjaldaran. Um útreiðslan fer til útvegan av ognum við umsetingarvirði, er harafturímóti talan um ognarumskifti, t.d. frá peningi til bygning.

Ikki fyrr enn útveganarpeningurin verður brúktur, orsakað av at ognin (t.d. bygningurin) verður tikin í vinnuliga nýtslu, fer fram brúk av ogn til rakstur, sum møguliga kann dragast frá eftir reglunum í avskrivningarlógini um rakstrarøgð.

Software

Eitt undantak til hesa meginreglu er software. Ráðið hevur viðgjørt spurningin um útreiðslur til software, og hevur samtykt at hin skattskyldugi sjálvur kann velja, um hann vil draga hetta frá sum rakstrarútreiðslu ella aktivera útreiðsluna til avskrivningar.

Sí rundskriv nr. 19 frá 13.apríl 1989.

I.4. RAKSTRARÚTREIÐSLUR

Frammanfyri er givin ein almenn frágreiðing um grundreglurnar fyri, hvat ið kann dragast frá sum rakstrarútreiðsla.

Tá skattskyldug inntøka verður uppgjørd, skal frá inntøkuni verða drigin rakstrarkostnaður sambært § 31 í skattalógini, t.e. tær útreiðslur, sum í árinum ganga til at vinna inntøkurnar, tryggja tær og halda teimum við.

Sambært § 31 í skattalógini eru tað bert tær útreiðslur, sum eru farnar til at vinna inntøkuna í árinum, ið kunnu dragast frá. Hetta merkir, at framm-anundan goldnar útreiðslur ikki kunnu dragast frá í árinum, men skulu ognar-førast og síðan dragast frá, tá útreiðslan verður nýtt, og inntøkan kemur í hús. Minni útreiðslur kunnu tó loyvast frádrignar eftir umstøðunum.

Í Skattalógini § 32 eru serligar reglur fyri frádrátti av útreiðslum til royndar- og granskingarvirksemi, ið tann skattskyldugi hevur havt, áðrenn sjálv vinnan er byrjað, og eru hesar eitt frávik til frammanfyri standandi reglur um, at útreiðslurnar eru tengdar at inntøkuni í árinum.

Sambært § 32 skulu, tá inntøkan verður uppgjørd, dragast frá útreiðslur til royndar- og granskingarvirksemi, sum hin skattskyldugi hevur havt, áðrenn sjálv vinnan er byrjað. Hesar útreiðslur kunnu dragast frá skattskyldugu inntøkuni tað árið, vinnan er byrjað og tey næstu 3 inntøkuári. Hin skattskyldugi ger sjálvur av, hvussu stórir partur av útreiðslunum verður drigin frá inntøkuni hvørt árið sær. Útreiðslur til royndar- og granskingarvirksemi í samband við ráevni í undirgrundini koma ikki undir hesar reglur.

Sambært § 33, stk. 1, nr. 1 í skattalógina kunnu rentuútreiðslur av íløgu- og rakstrarskuld í samband við vinnuvirki og útreiðslur til provisión, stovningar-provisión ella premiu í samband við lántøku ella ábyrgd til vinnuvirki dragast frá inntøkuni. Rentan kann dragast frá, tá hon er komin til gjaldingar. Rentuútreiðslur, sum eru komnar til gjaldingar í einum inntøkuári, og sum skattgjaldari hevur drigið frá, men ikki hevur goldið við endan av næstkomandi inntøkuári, verða inntøkuførðar fyri tað álmanakkaárið, renturnar eru komnar til gjaldingar.

Sambært § 33, stk. 1 nr. 2 er skattgjaldara loyvt at draga frá staðfest tap í skattskyldugari inntøku av útláni til eitt virki við vinnuligum endamáli, ella tap av ábyrgd til banka ella annan áoggnarar fyri vinnuvirki, um tapið stavar frá láni og ábyrgd, avtalað áðrenn 3. desember 1994.

Sambært § 33, stk. 1 nr. 3 í skattalógini kunnu útreiðslur til ferðing, umboðan, lýsingar o.t. í sambandi við vinnuvirki, og sum standast av at selja vørur og tænaður í inntøkuárinum og seinna inntøkuár dragast frá. Eisini her er eitt frávik frá grundregluni um at bert útreiðslur, sum eru farnar til at vinna inntøkuna í árinum kunnu dragast frá.

Landsstýrið hevur ásett nærri reglur fyri skjalprógv og útgreinan av útreiðslunum og kann áseta loyvdar upphæddir til vistarhald.

Sambært § 33, stk. 1, nr. 4 í skattalógini kann dragast frá gjald til sjálvbodna dagpeningaskipan fyri skattskyldugar einstaklingar, sum reka sjálvstøðugt vinnuvirki.

Frádráttir fyrri hall og framflyting av hallum skattalógini § 33 stk.

1 nr. 5, litra a, b og c

Um so er, at skattauppgerðin eitt ár vísir hall, kann hetta verða drigið frá í skattskyldugu inntøkuni tey næstu árin og soleiðis, at fyrsta árið verður alt hallið drigið frá, um inntøka er til tess og annars so nógv, sum inntøkan er til.

Fær tann skattskyldugi eina neyðskuldarsemju, skuldareftirgeving ella sjálvbodna skuldarsemju, verður óbrúkt frádráttarbart hall frá avvarðandi og eldri inntøkuárum lækkað við somu upphædd, sum skuldin verður lækkað við. Lækkingarupphæddin verður minkað við tí inntøkuparti, sum stendst av frígivnu skuldini, og sum er skattskyldugur eftir kapitalvinningsskattalógini. Lækkingin er bert galdandi fyrri inntøkuárið, har skuldareftirgevingin verður staðfest, úrskurður um neyðskuldarsemju verður gjørd, ella avtala um skuldarsemju verður gjørd og seinni inntøkuár.

Skulu hall frá fleiri inntøkuárum lækkast, verður óbrúkt hall frá eldri árum lækkað áðrenn óbrúkt hall frá yngri árum.

Heil ella lutvís umlegging av skuld til partabrøv ella umbýtilig lánsbrøv verður síðustillað við skuldarsemju eftir 1. pkt. í samband við umlegging av skuld verður hallið lækkað við tí upphædd, sum svarar til munin millum áljóðandi og kursvirðið á umløgdu skuldini umbýtisdagin.

Hall í samband við trotabúgv, gjaldssteðg o.t. verður tó bert loyvt frádrigið í tann mun, skuldin ella partur av henni er goldin. Tann goldni parturin kann tá dragast frá í gjaldingarárinum.

§ 34 nevni, hvussu farast skal fram viðvíkjandi skattligum avskrivningum av ognarlutum, sum verða nýttir í vinnuvirki hjá øðrum hjúnafelegnum uttan mun til, um hann sjálvur ella hin hjúnafelegin er ánari. Í stk. 2 er ásett, at vinningur ella hall av ognum, ið ein hjúnafelegi eigur, men sum verða fluttar til nýtslu í vinnuvirkinum hjá hinum hjúnafeleganum ikki skulu ávirka skattskyldugu inntøkuna hjá fyrrnevnda. Stykki 3 ásetir, at aftan á yvirflytingina verða ognirnar avskrivningarliga og við atliti at vinningi/halli viðgjørdar, sum um tær vóru útvegaðar av móttakaranum tá og fyrri somu peningaupphædd, sum tær í sínari tíð vóru útvegaðar fyrri og verða fyrr gjørdar avskrivningar settar, sum gjørdar av honum.

Stykki 4 sigur, at uttan mun til fyriskipanirnar í stykki 2 verða reglurnar í avskrivningarlógini § 31 galdandi, um ognirnar við yvirflyting til hin hjúnafelegan verða fluttar til aðra nýtslu.

Eftir kapitalvinningsskattalógini § 6, stk. 6 verður tikið við í skattskyldugu inntøkuna eftir skattalógini staðfestur kursvinningur og drigin frá staðfest kurstap av figgjarkrøvum og skuld í fremmandum gjaldoyra, tá hetta hevur samband við vinnuvirki skattgjaldarans. Kursvinningur ella -tap í fremmandum gjaldoyra, skal verða tikin við tað árið vinningurin er staðfestur og tapið goldið.

Sambært skattalógini § 35a verður sölupeningur fyrri good-will og aðrar immateriellar ognir, sum verða nýtt vinnuliga, tikin við sum skattskyldug inntøka søluárið.

Keypspeningurin fyrri good-will og aðrar immateriellar ognir kann dragast frá í skattskyldugu inntøkuni við eins stórum upphæddum keypsárið og 9

I. Vinnurekandi

næstkomandi árin. Fevnir ein rættur o.t. um eitt ávíst tíðarskeið, skal keypspeningurinn tó verða drigin frá við eins stórum upphæddum yvir alt tíðarskeiðið. Møgulig restsaldo kann frádragast í sölupeninginum av somu ognum ella dragast frá tað árið, virkið heldur uppat, ella dragast frá yvir 10 ár eftir reglunum í stykki 2, um tær framhaldandi eru ogn hjá virkinum.

Sambært skattalógini § 35b verður sölupeningur fyri øll rættindi eftir lógini um vinnuligan fiskiskap, tó ikki veiðiloyvi, inntøkuførdur söluarið og keypspeningurinn útreiðsluførdur keypsárið. Fevnir avtalan um tíðarskeið, sum er longur enn eitt ár, kann býttast út á avvarðandi tíðarskeið.

Viðvíkjandi veiðiloyvi, sí kapittul 3 í avskrivngarlógini: Skip til vinnuliga nýtslu.

§ 36 í skattalógini loyvir frádrátti av afturbering hjá keypsamtøkum.

Rakstrarútreiðslurnar eiga at vera útgreinaðar eftir slagi, sambært minstu-krøv til roknskap. Eru bókaðar útreiðslur farnar til bæði vinnulig og privat endamál, skal flytingin frá rakstrarkonti til privatkonto vísast í roknskapinum. Tað eru bert tær útreiðslur, sum tann vinnurekandi er endaliga skyldugur at gjalda, ið kunnu dragast frá. Um tann vinnurekandi koyrir eitt sakarmál um eitt lønarkrav ella eitt endurgjald, kann útreiðslan ikki dragast frá skattliga, fyrr enn kravið er endaliga staðfest.

Viðvíkjandi rakstrarútreiðslum áðrenn eitt virkið er farið í gongd verður víst til frammanfyrirstandandi um stovningarátreiðslur.

Niðanfyri verða tær rakstrarútreiðslur umrøddar, ið oftast koma fyri í einum vinnuvirki

Løn, frítíðarløn, samsýning, tantieme og provisión

Útreiðslur til løn, frítíðarløn, samsýningar, tantieme, provisión og aðrar vinnuligar starvsfólkaútreiðslur kunnu dragast frá.

Um ein partur av lønini er "naturalia", eitt nú frítt uppihald, kann útreiðslan eisini dragast frá, tað sama er galdandi við ymiskum veitingum til starvsfólkið, ið ein arbeiðsgevari ikki er beinleiðis skyldugur at gjalda um so er, at útreiðslan kann sigast at koma undir § 31.

Løn til børn

Um børn, sum fyrst í inntøkuárinum ikki hava fylt 16 ár, hava vinnu í vinnuvirki foreldranna, sjúk- ella fosturforeldranna, kunnu síðstnevndu ikki draga lønina til børnini frá, tá ið tey gera skattskyldugu inntøkuna upp. Er talan um partafelag, kann lønin til børn hjá høvuðspartaeigarum dragast frá, men lønin skal sjálvsagt samsvara við arbeiðið hjá børnunum og skal prógvast við arbeiðsseðlum el.líkn.

Í lsk. nr. 49/1993 sýtti skattavaldið skattgjaldara, sum hevði átikið sær rein-gerðararbeiði, frádrátt fyri lønarútreiðslur til síni egnu børn undir 16 ár. Skattavaldið fekk viðhald.

Løn til hjúnafelaga

Í lsk. nr. 6/1986, 8/1988 og 9/1988 sýtti skattavaldið tveimum læknum, sum arbeiddu innan somu løn, frádrátt fyri lønarútreiðslur til konurnar soleiðis, at annar læknin ávísti løn um afturhaldsskipanina til konuna hjá hinum og øvugt. Við tað at treytin fyri at konan kundi verða serskattað var tann, at hon hevði inntøku, sum stavaði frá sjálvstøðugum virki ella vinnu uttan fyri vinnu og virki mansins, vóru treytirnar fyri serskatting ikki loknar. Skattavaldið fekk viðhald.

Omanfyri standandi avgerð er ikki serliga aktuel longur, tí frá inntøkuárinum 1999 verða hjúnafelagar hvør sær settir sjálvstøðugt í skatt av inntøkum sínum. Hetta merkir eitt nú, at um annar hjúnafelagin er í starvi í vinnuvirkinum hjá hinum hjúnafelagnum verður frádráttur loyvdur fyri lønarútreiðslur í tann mun samsýningin svarar til veruliga arbeidsavrikið. Landsstýrismaðurin í skattamálum er heimiðlaður til við kunngerð at fyriskriva neyvari reglur fyri, hvussu uppgærdin av skattskyldugu inntøkuni hjá sambúgvandi hjúnafeløgum skal verða framd. Hetta hevur landsstýrismaðurin gjørt við kunngerð nr. 57 frá 7. juni 1999, har ásett er, at løn til hjúnafelaga skal ásetast í skrivligum sáttmála millum partarnar, har eisini setanartreytir og arbeidstíð verður nærri tilskilað. Sáttmálin skal góðkennast av TAKS, áðrenn farið verður at arbeiða fyri lønina.

Tantieme og nevndarsamsýningar

Tantieme kann dragast frá í tí inntøkuárinum, sum er grundarlag undir tantiemeútrokningini, um talan er um avtalubundið tantieme, sum er liður í vanligu arbeidsgongdini hjá arbeidsgëvaranum.

Í lsk. nr. 6/1992 gav landsskattanevndin Líkningarráðnum viðhald í, at umleið helvtin av avsettum tantieme, tað árið ið eigarnir avhendaðu partabrøvini (virkið), ístaðin var vinningsbýti til høvuðspartaeigararnar, við tað at tantieme var útgoldið í mun til stóddina av partapeninginum hjá hvørjum einkultum høvuðspartaeigara og ikki eftir arbeidinum fyri felagið, eins og felagið ongantíð hevði útgoldið vinningsbýti til partaeigararnar.

Skeiðútreiðslur

Útreiðslur til luttøku í fakligum skeiðum kunnu dragast frá, tá talan er um skeið, sum hava til endamáls at viðlíkahalda og dagføra tað fakliga stóðið og útbúgvingina hjá luttakarunum, meðan útreiðslur til skeið til víðariútbúgving ella stovnan ikki kunnu frádragast.

Útreiðslur til skeið av almennum instruktivum slag uttan neyvt tilknýti til vinnuna hjá tí skattskylduga kunnu heldur ikki dragast frá, eitt nú managementskeið sum scientology organisationin stílar fyri.

Um starvsfólkið er nærstandandi, kann frádráttur ikki góðkennast, um so er at arbeidsgëvarin hevur størri útbúgvingarkostnað av tí nærstandandi enn av starvsfólkunum sum heild.

Í lsk. nr. 78/1983 sýtti skattavaldið skattgjaldara, sum er tannlækni, frádrátt fyri útreiðslur til skeiðluttøku. Landsskattanevndin samtykti, at geva kæraranum viðhald fyri skattaárin 1980/81 og 1981/82, tá hesi skeið ikki vóru mett sum útbúgving, men neyðugt viðlíkahald av vitan í metalkeramik, meðan

I. Vinnurekandi

nevndin ekki gav kæraranum viðhald fyri skattaárið 1982/83, við það at skeið í EDV í tannlæknaþrækt var sett sum eitt útbúgvingarskeið.

Í lsk. nr. 60/1991 og 26/1991 sýtti skattavaldið lækna frádrátt fyri umleið 3.000 kr. til føroysku dagbløðini, Ekstrablaðið, Politiken, Land og folk og Mondul, sum skattgjaldarin hevði liggjandi í viðtaluhølunum, tá útreiðslan ikki í árinum gekk til at vinna inntøkurnar, tryggja tær og halda teimum við, sambært § 31 í skattalógini, og sýtti frádrátt fyri umleið 19.000 kr. til eftir-útbúgving í akupunktur við tí grundgeving, at hendan eftirútbúgving gongur út um vanliga viðlíkahaldi av tí útbúgving, sum ein lækni hevur. Skattavaldið fekk viðhald.

Yrkisbókmentir

Útreiðslur til tíðarrit og handbøkur og yrkisbókmentir, ið eru neyðugar fyri at vinna inntøkuna, kunnu dragast frá, meðan útreiðslur til stovnan av bókasavni ikki kunnu dragast frá.

Ferðaútreiðslur

Viðvíkjandi ferðaútreiðslum til útlandið má það í hvørjum einstøkum føri verða gjørd ein neyv metan av, um útreiðslan hevur beinleiðis og neyðuga tilknýti til inntøkuskapandi virksemd hjá skattgjaldaranum, út frá tí nágreiniliga innihaldinum í tí ávísu ferðini og tess tilknýti til inntøkuna hjá skattgjaldaranum, út frá ferðaskránni ella líknandi. Tað er skattgjaldarin, ið skal prógva, at so er.

Innan ávísar vinnugreinir, eitt nú bilasølur, er tað vanligt at tað í forhandl- arasáttmálunum stendur, at eigarin og starvsfólkið hevur skyldu til at taka lut í uttanlandsferðum. Hóast hetta má ein nágreinilig metan gerast av ferðaskránni í hvørjum einkultum føri. Ofta er talan um ferðir til ferðamannapláss ella lutvíst fríar ferðir sum løn til teir bilseljarar, sum hava selt best. Slíkar ferðir hava vanliga ikki tað beinleiðis tilknýtið til tað inntøkuskapandi virksemd í árinum. Í slíkum førum má skattgjaldarin skattast av virðinum av tí fríu ella lutvíst fríu ferðini.

Í lsk. nr. 16/1985 fekk partafelag ikki góðkent frádrátt fyri útreiðslur til ferðing og umboðan, av tí at skattavaldið metti hesar útreiðslur sum privatar.

Tað sama viðvíkjandi lsk. nr. 26/1984 og 49/1985.

Limagjald

Limagjald til vinnufelag og annan yrkisfelagskap, sum hevur til endamáls at verða fíggjarstandin hjá teirri vinnugrein, sum hin skattskyldugi er í, kann dragast frá.

Líkningarráðið hækkaði í 1992 skattskyldugu inntøkuna hjá einum tannlækna við limagjaldi til tað danska tannlæknafelagið, tá hetta var goldið av partafelagi, ið tannlæknin var høvuðspartaeigari í.

Tryggingar

Útreiðslur til tryggingar viðvíkjandi vinnuvirkinum kunnu dragast frá, t.d. við atlit til rakstrartapi, eldsbruna, stuldri og ábyrgd. Eisini nevndarábyrgdartryggingar kunnu dragast frá, og verða tær ikki settar at verða ein lønarágóði hjá viðkomandi, ið tí heldur ikki skulu skattast av upphæddini.

Sakføraraútreiðslur

Útreiðslur til sakførarahjálpi kunnu vanliga dragast frá sum rakstrarkostnaður, tá ið hjálparveitingin fer til at vinna inntøkurnar, sum skulu roknast uppí, ella rindan av útreiðslum, sum kunnu dragast frá í inntøkuuppgærdini.

Hinvegin kunnu útreiðslur til sakførarahjálpi ikki dragast frá, tá ið tær hava samband við sjálva inntøkukelduna ella hava samband við umsitingar av ognum, eitt nú útvegan ella afhending av ognarlutum.

Kann útreiðslan ikki roknast sum rakstrarkostnaður, hóast hon annars hevur beinleiðis samband við tað vinnuliga virksemd, kann hon ístaðin ognarførast sum stovningarútreiðsla ella dragast frá í sölupeningi, alt eftir um talan er um byrjan/stovnan ella upphald av vinnuvirkseminum.

Í lsk. nr. 16/1985 hevði skattavaldið soleiðis noktað frádrátt fyri sakførarakostnað 127.756 kr. fyri at skriva sáttmála og skipsskeyti v.m. í samband við afhending av skipi. Útreiðslan kundi ístaðin dragast frá í sölupeninginum fyri skipið.

Í einum øðrum máli hevði skattavaldið sýtt skattgjaldara at draga frá sakføraraútreiðslur 150.000 kr. sum rakstrarútreiðslur í samband við innkrevjing av tryggingarupphædd fyri skip, sum fór á land og varð vrak, lsk. nr. 1/1983.

Skattavaldið hevur somuleiðis noktað frádrátt fyri útreiðslur 60.000 kr. av sakarmálaskostnaði í samband við skattamál um skattskyldu uttan tilknýti til rakstrarinntøkur ella -útreiðslur, lsk. 26/1987. Skattavaldið fekk viðhald.

Bilútreiðslur

Bilútreiðslur kunnu frádragast 100%, um bilurin bert verður nýttur vinnuliga. Tó kann avskrivning uppá persónbil, ið er skrásettur til privatan persónflutning, bert verða gjørd av útveganarpeningi upp til 150.000 kr. Um bilurin verður nýttur bæði privat og vinnuliga skal eiginnytslan sambært minstukrøv til ársroknskapin vísast í roknskapinum, og frádrátturin minkast við eiginnytsluni, eins og avskrivningar skulu forðeilast millum privat og vinnuligt.

RÁÐIÐ HEVUR ÁSETT HESI MINSTUMARK FYRI ÁVÍSAR VINNU- BÓLKAR FYRI EGINNÝTSLU AV BILI:

Keypmenn

Av vøruvogni/stationcar verður roknað 50% til eiginnytslu. Av persónbili verður roknað 75% til eiginnytslu.

Handverksmeistarar

75% til eiginýtslu av persónbili. 50% til eiginýtslu um bilurin er egnaður til at koyra nakað av tilfari o.a. við (stationcar/vøruvognur). Lastbilur verður roknaður sum vinnuligur bilur burturav.

Pylsuvognar og kioskir

Her verður roknað við minst 70% til eiginýtslu, tó treytað av, at talan er um stationcar/vøruvogn.

Sakførarar, revisorar v.m.

Her verður roknað við minst 75 % til eiginýtslu.

Kommunulæknar

Her verður roknað við minst 1/3 til eiginýtslu.

Bátæigarar (vinna)

Vøruvognur/stationcar, sum er nýtiligur til at koyra reiðskap við. Her verður roknað við minst 50% til eiginýtslu. Persónbilur verður ikki mettur vinnuligur, og tí verður heldur ongin vinnulig útreiðsla mett her.

Hýruvognskoyring

Sum leiðbeinandi minstamark verður eiginýtsla av bili hjá býruvognsførarum ásett til eina ávísa upphædd.

Onnur vinna

Sum heild verður ikki loyvdur frádráttur fyri koyring við egnum bili hjá øðrum vinnurekandi, har greitt eingin tørvur er fyri at nýta bili í vinnuni., t.d. kunnu tannlæknar, tannteknikkarar og ursmiðir ikki draga frá útreiðslur til egnan bil í roknskapinum.

Hetta er eisini galdandi fyri partafeløg, har greitt ongin tørvur er á at nýta privatbil í vinnuni, sum niðanfyrirstandandi tvær avgerðir vísa:

Í einum føri hevur Ráðið tikið undir við líkningarnevndini í einum máli, har eitt partafelag ognaði sær bilar bert til privata nýtslu hjá høvuðspartaeigaranum, og hvar bilútreiðslurnar onki samband høvdu við raksturin av felagnum, t.v.s. ikki høvdu til endamáls at vinna inntøkuna, tryggja hana og halda hana við, herundir at partafelagið ikki var mett at hava brúk fyri bilum til tess at vinna inntøku av leigu. Metta virðið av bilunum var sett ájavnt við tann pening, ið bilarnir høvdu kostað felagnum. Landsskattanevndin samtykti at taka undir við líkningarvaldinum í tess álíkning.

Í einum øðrum máli, har partafelag, ið hevði lastvognskoyring sum vinnu, ognaði sær persónbil bert til privata nýtslu hjá høvuðspartaeigara, metti Ráðið ikki, at bilkeypið hevði samband við raksturin av felagnum, og soleiðis ikki hevði til endamál at vinna inntøkuna, tryggja hana og halda hana við. Høvuðspartaeigarin nýtti bilin til at vinna lønarinntøku í øðrum starvi, og útreiðslan hjá partafelagnum varð ístaðin mett at vera vinningsbýti, soleiðis at felagið ikki fekk frádrátt fyri útreiðslurnar.

I. Vinnurekandi

Annars hefur Landsskattanevndin í einum máli tikið undir við Ráðnum í, at ein hævðspartaeigari, ið hevði fult ræði á persónbili hjá partafelagnum og hevði hævð og atgongd til at nýta bilin privat, skuldi skattast við tí av Ráðnum ásetta virðinum, hóast hesin sjálvur átti annan privatbil og eisini hevði goldið viðlíkahald, benzin og olju fyri bilin hjá partafelagnum. Síðstnevndu útreiðslur kundu frádragast í tí av Ráðnum ásetta virðinum, í tann mun tær til fulnar kundu skjalprógvast, lsk. nr. 63/1982.

Omanfyri nevndu procentvísu ásetingar av privata partinum av bilútreiðslunum eru vegleiðandi minstuupphæddir.

Skattavaldið skal sostatt í hvørjum einstøkum føri meta um, um býtið av útreiðslunum millum privatar/vinnuligar er sannlíkt.

Førir skattgjaldari eina koyribók, sum til fullnar vísir uppbýtið millum privata og vinnuliga koyring, eigur tað sum koyribókin vísir, at verða lagt til grund fyri privatkoyringina.

Sí annars veðleiðing um frían bil hjá starvsfólki, um krøv til koyribók og um býtið millum privata og vinnuliga koyring, sum liggur á heimasíðuna hjá TAKS.

Leasing

Leasing er at meta sum ein vanlig rakstrarútreiðsla, men um tað í samband við avtalu um leasing samstundis verður gjørd avtala um keyp av tí leasaða til eina ásetta upphædd, tá leasingsáttmálin gongur út, er ikki talan um leasing, men keyp uppá borg, soleiðis at tað er keyparin, ið kann avskriva uppá rakstrargagnið og ikki seljarin.

Í hvørjum einstøkum føri, har ivmál er, má leasingsáttmálin gjøgnumgangast fyri at meta um, um talan er um frádráttarbara leigu ella keyp av íløgu upp á borg, og í hvønn mun útveganarpeningurin skattliga kann avskrivast.

Leasingsáttmálar eru vanliga óuppsigiligir. Ráðið hevur í 1992 í einum máli, har eitt virkið helt uppat og segði sáttmálan upp í ótíð, avgjørt, at tann upphædd, ið virkið varð kravt eftir og hevði rindað, mátti metast sum ein vanlig rakstrarútreiðsla, tá sáttmálin var gjørdur sum liður í tí vanliga rakstrinum, sum var lastbilakoyring við leasaðum lastbili.

Endurgjaldsábyrgd

Ábyrgd sum ein skattskyldugur hevur sum liður í vinnuligum virksemi kann dragast frá, tað veri seg brot av sáttmálum, avtalum, brot á konkurransklausulum v.m., um ábyrgdin er liður í tí vanliga rakstrinum. Tað má tó ein nágreinilig meting gerast í hvørjum einstøkum føri, tá ábyrgdin kann verða ein útreiðsla í samband við sølu av ognum og tí ein frádráttur í sölupeningi.

Frádrátturin umfatar eisini endurgjaldsábyrgd, ið stendst av ábyrgd av starvsfólkaávum. Eisini missur orsaka av sviki frá starvfólkasíðu kann dragast frá í tann mun, missurin eftir umstøðunum ikki fer útum vanliga rakstrarábyrgd. Tann skattskyldugi skal prógva rættin til frádrátt, og frádrátturin kann vanliga ikki verða góðkendur fyrr enn tapið og upphæddin eru endaliga staðfest.

Tap uppá vørugoymslu og tap uppá kassapening verða sambært frammanfyri standandi vanliga góðkend.

I. Vinnurekandi

Viðvíkjandi tapi vegna stuldur av kassapeningi, eru tey krøv, ið verða sett til frádrátt, at prógvað verður, at peningurin er mistur við einum regluliga førdum roknskapi og við kassarapportum, sum nágreiniliga vísa støddina av kassapeninginum. Eisini er tað ein treyt, at stuldurin er meldaður til politiið, og at kassapeningurin hevur verið goymdur undir tryggum umstøðum.

Tap sum stendst av skaðum uppá rakstrargøgn kann frádragast, tó ikki um skaðin er gjørdur við vilja ella við einari revsiverdari gerð, eitt nú rúsdrekka-koyring. Tó vil frádráttur vanligar verða góðkendur, um tað er starvsfólkið, ið hevur ábyrgdina.

Skattavaldið sýtti skattgjaldara, sum hevði keypt ein bil, sum fór fyri borð av skipi, uttan at verða tryggjaður, frádrátt uppá 37.404 kr., við tí grundgeving, at nevnda upphædd einki hevði við raksturinum at gera, og at skattgjaldarin ikki var rættarlíga bundin at gjalda peningin. Skattgjaldarin var sambært rættarúrskurði frikendur fyri at gjalda bilin sum eitt bilverkstað hefti fyri. Bilverkstaðið kravdi skattgjaldaran eftir 37.404 kr., svarandi til helvtina av bilvirðinum, og skattgjaldarin rindaði peningin, av tí at hann hevði onnur millumverandi við bilverkstaðið. Skattavaldið fekk viðhald í landsskattanevndini.

Tap uppá skuldarar

Landsstýrið hevur við kunngerð nr. 13 frá 12. februar 1992 fyrisettt niðanfyri standandi reglur viðvíkjandi frádrátti fyri tap uppá skuldarar:

Tap uppá skuldarar kann dragast frá í uppgerðini av skattskyldugu inntøku í tí árinum vissa er fingin fyri, at peningurin er mistur. Neyðug vissa fyri, at so er, kann fáast til vega við at gera eina veruliga og ítøkiliga roynd at fáa peningin inn. Hetta kann eitt nú gerast við at lata málið til rættsliga innheiting, har úttøka var til fánýtis.

Í øðrum føri verður sum meginregla góðtikið, at neyðug vissa fyri, at peningurin er mistur, fyriliggur, eitt nú tá ið skuldarin er farin á húsagang, í gjaldssteðg, í insolventa avtøku, er rýmdur av landinum ella annað tilíkt.

Eisini kann frádráttur verða gjørdur, tá ið kravið eftir eini ítøkiligari meting verður hildið at vera mist fult ella partvíst. Tá ið serlig viðurskifti tala fyri tí, eitt nú tá ið talið av skuldarum er stórt, verður loyvt at gera eina procentvísa avseting móti tapi uppá skuldarar.

Støddin á procentvísu avsetingini skal í fyrsta lagi ásetast út frá teimum roknskaparligu royndunum hjá virkinum, hvat viðvíkir tap uppá skuldarar undanfarin ár. Tó skulu munandi broytt búskaparviðurskifti hava ávirkan á áseting av procentinum, eins og broytt samanseting av fjøldini av viðskiftafólkum. Harumframt kunnu royndir, sum meinlík virkir við somu umstøðum hava, fáa ávirkan.

Skuld eldri enn 3 ár og upphæddin er 3.000 kr. ella minni

Ráðið hevur við rundskrivi nr. 4 frá 20. mars 1992 samtykt, at tá skuldin er eldri enn 3 ár og upphæddin er 3.000 kr. ella minni, verður frádráttur loyvdur uttan at vissa er fingin fyri, at peningurin er mistur eftir frammanfyrirstandandi kunngerð.

I. Vinnurekandi

Skattskyldugi skal við sjálvuppgávuni lata inn eitt skrifligt yvirlit, sum vísir hesar skuldarar saman við frágreiðing um, hví avskrivning verður gjørd ella vátan frá advokati. Tilskilað er, at ein einsamøll grundgeving um, at tað ikki lønar seg at innheinta peningin gevur ikki rætt til frádrátt.

Tap hjá peningastovnum

Peningastovnum er loyvt at avseta móta tapi av útlánnum og ábyrgdum, um avsetingin er grundað á eina meting av teimum einstøku útlánunum og ábyrgdunum. Slík avseting kann verða upp til 11% av samlaðu útlánunum og ábyrgdunum, uttan at neyðugt er hjá skattavaldinum at kanna avsetingina.

Peningastovnar hava skyldu til eftir umbøn at siga líkningarmyndugleikunum frá, hvussu stór avseting teirra er, hvussu nógv teir hava avsett fyri tað einstaka árið, og hvussu stórt tap teir hava staðfest.

Í lsk. nr. 32/1988 kærði skattgjaldari yvir, at skattavaldið sýtti honum frádrátt fyri tap uppá skuldarar í 1986. Í 1985 fór partafelag, sum hevði leasað EDV-útgerð til í likvidatió, proklama varð kunngjørt í 1986. Í 1987 noktar fútarætturin, at kærarin fær EDV útgerðina aftur vegna væntandi ognarfyrivarni. Landsskattanevndin gjørdi av eftir tilmæli frá Ráðnum, at tapið uppá skuldarar kundi dragast frá hjá kæraranum í 1985, tá partafelagið fór í insolventa likvidatió, og vísir at peningurin var endaliga mistur.

Umvæling, trygging og umsiting av bygningum, rakstrargøgnum og skipum

Bert útreiðslur til at bota um slit og brek, sum er komið eftir, at tann vinnurekandi hevur fingið sær nevnda rakstraramboð, kunnu dragast frá sum rakstrarútreiðslur.

Viðvíkjandi býtinum ímillum viðlíkahald og betran av rakstraramboðum, so er viðlíkahald tær útreiðslur, ið eru farnar til at seta "aktivið" í sama stand, sum tað var í, tá tað var útvegað til vinnuliga nýtslu.

Útreiðslur til húsarastur

Í lsk. nr. 20/1983 hevði skattgjaldari kært um álíkningina í samband við útreiðslur av húsarastri. Málið viðgjørði bæði spurningin um útleigan til nærstandandi og viðlíkahald mett sum betran vegna vánaligt tilfar, av tí at útskifting fór fram stutt eftir, at keypið av húsunum var farið fram, og útleiganin var byrjað. Ráðið vildi ikki góðtaka, at skattgjaldari dró allar útreiðslur frá í samband við húsarastur, meðan hann læt vera við at inntøkuføra leigu frá dóttur, soni og dótturmanni. Ráðið metti, at henda útleigan einki hevði við vinnuligan rakstur at gera, og hevði tí flutt rentufrádrátt til privatan frádrátt hjá skattgjaldaranum, so at veruliga halli, sum varð strikað, varð upphæddib, sum vildi verið góðskrivað rakstrinum, um børnum og dótturmanni hevði verið álagt vanligt leigugjald. Málið varð kært til landsskattanevndina, sum gav skattavaldinum viðhald.

Skattgjaldari kært um, at skattavaldið ikki hevði góðtikið ein frádrátt uppá 60.000 kr. í 1987 fyri viðlíkahald av útleigaðum húsum, tí at húsini ígjøgnum fleiri ár høvdu verið útleigaði sera bíliga, orsakað av at leigarin hevði umsjón

I. Vinnurekandi

við húsunum og gjørði viðlíkahaldsarbeiði. Landsskattanevndin kom til somu niðurstøðu sum Ráðið, nevniliga at talan ikki var um samandrigið viðlíkahald frá teimum 14 árunum húsinu høvdu verið útleigaði, meðan skattgjaldarin hevði verið í Danmark, men um nýttímsgerð og virðisøking av húsunum tað árið skattgjaldarin flutti aftur til Føroyar og flutti aftur í húsinu, lsk. nr. 12/1989.

Viðmerkjast skal annars, at frá 1. januar 1992 skal húsaleiga, sum verður útgoldin starvsfólki í samband við arbeiði í setanarviðurskiftum eisini roknað sum B-inntøka, sí rundskriv nr. 1/1992.

Útreiðslur viðvíkjandi arbeiðum í gerð

Meginreglan er, at hall ikki kann dragast frá skattliga, fyrr enn arbeiðið er liðugt og avleverað til byggiharran, og inntøkan skal somuleiðis ikki takast við fyrr enn arbeiðið er liðugt.

Í lsk. nr. 84/1983 sýtti skattavaldið frádrátt fyri arbeiði í gerð hjá byggifelag, sum triggir skattgjaldarar áttu, og sum var drigið frá í aðrari inntøku við hvør sínum 1/3. Grundgevingin fyri at sýta frádrátt var, at tapið ikki var endaliga staðfest. Skattavaldið hevði somuleiðis sýtt avskrivning av amboðum við tí grundgeving, at avskrivningin skuldi útsetast inntil endaligu inntøkuuppgjörðina. Skattavaldið fekk viðhald, tó so at tað varð loyvt kærarunum at avskriva uppá amboð.

Rakstrarhall

Í lsk. nr. 6/1989 hevði skattgjaldari kært um, at skattavaldið hevur hækkað skattskyldugu inntøkuna fyri 1985 og 1986 við 26.720 kr., sum var avskrivning av állaprojekti, sum ongantíð kom í gongd.

Treytin fyri frádrátti sambært § 32 í skattalógini er, at verulig vinna er komin í gongd. Tað ber sostatt ikki til at draga hesar útreiðslur frá í aðrari inntøku enn inntøkuni frá állaprojektinum. Skattavaldið fekk viðhald.

Vinna / ítriv – minstukrøv til roknskap

Í lsk. nr. 19/1990 hækkaði skattavaldið skattligu inntøkuna hjá skattgjaldara, sum hevði útgivið føroyskan álmanakka, við halli av útgávuni, sum skattgjaldarin hevði drigið frá í aðrari inntøku, við tað at minstukrøvini til roknskap ikki vóru uppfyllt, og virksemið ikki var soleiðis háttað, at talan kundi vera um eitt vinnuliga ríkið virki. Skattavaldið fekk viðhald.

Avskrivningar

Í lsk. nr. 10/1988 hevði skattgjaldari kært um, at skattavaldið ikki vildi góðtaka ein lastbil (pick up)) sum vinnuliga nýttan burturav grundað á, at skattgjaldarin ikki hevði annan bil. Úrslitið var, at tað ikki bar til at nýta forskotsavskrivning til íløgugrunn. Landsskattanevndin gav skattavaldinum viðhald í tess avgerð.

Kurstap

Í lsk. nr. 51/1980 og 81/1983 sýtti skattavaldið skattgjaldara, sum átti part í trolara, frádrátt fyri kurstap, sum var ásannað í samband við sølu av parti hansara í trolaranum.

Viðvíkjandi frádrátti fyri hall av rakstri av útróðrarbátum

Skattavaldið hevur í fleiri førum sýtt frádrátt fyri hall av rakstri av útróðrarbáti við tí grundgeving, at báturin ikki var vinnuliga rikin, og sýtt frádrátt fyri hall í samband við sølu av báti, sum søluárið og árin beint undan søluárinum ikki vóru vinnuliga ríknir, lsk. nr., 39/1981, 43/1981, 67/1981, 78/1981, 82/1981 og 70/1983.

Skattavaldið sýtti eigara av báti at góðkenna bátin sum vinnuliga ríkan við tí grundgeving, at bruttosølan var væl lægri, enn tað lágmark, sum Ráðið nýtti sum vegleiðandi reglu fyri at góðkenna bátin sum vinnuliga ríkan (tá-galdandi árlig bruttosøla oman fyri 90.000 kr.).

Tá ein bátur ikki verður mettur at verða vinnuliga rikin, verður hall ikki loyvt drigið frá, men bert mótroknað í møguligari hýru til eigara, og avskrivning verður bert loyvd í rakstrarvinningi, t.e. úrslit eftir at allar útreiðslur, eisini hýra, eru frádrignar.

Viðvíkjandi kosti umborð á einum vinnuliga ríknum báti kann nevast, at um eigarin/eigarnir eru við, kann bert tann lutvísi kosturin til hinar av manningini frádragast, sbr. innanhýsis rundskriv nr. 17/93.

I.5. VIÐVÍKJANDI SERSTØKUM EINDARFRÁDRÁTTI HJÁ YMISK-UM RAKSTRARINNTØKUBÓLKUM

Vistarhaldsvirksemi

Fyri vistarhaldsvirksemi hevur Ráðið út frá § 31 í skattalógini viðtikið, at loyvdur verður fastur frádráttur í inntøku, sum stavar frá virksemi hjá privatfólki, sum saman við dagligu matgerðini til húsfólkið gera mat til fólk uttanhýsis, sí rundskriv nr. 2/1992.

Loyvt verður at draga frá upp til 40% av bruttoinntøkuni, tó við teirri treyt, at

1) tá talan um privatfólk, sum gera mat til arbeiðsfólkið hjá t.d. eini kommunu, einum byggifelag ella øðrum vinnuvirki, ella tá talan er um privatfólk, sum gera mat fyri eitt ferðamannafelag til gestir tess, og arbeiðsgevarin/ferðamannafelagið rindar ella leggur út fyri matin, skal hann, ið rindar ella leggur út, ávísar upphæddina um afturhaldsskipanina, soleiðis at sum A-inntøka verður ávíst 60% av bruttoupphæddini og sum forvunnin upphædd er 100%.

2) Privatpersónar, sum geva fólk innivist og mat eftir somu skipan, sum nýtt verður í øðrum londum undir heitinum "Bed and breakfast" kunnu rokna við sama frádrátti sum omanfyri tilskilað.

I. Vinnurekandi

Inntøka frá "bed and breakfast" er B-inntøka og við B-inntøku fylgir vanliga skylda til at føra roknskap. Sum minstamark til bókhald fyri roknskapi av hesum slagi hevur Ráðið viðtikið, at førast skal kassabók, og at fullfíggjað rokning verður skrivað hvørja ferð goldið verður, sum síðani verður førd inn í kassabókina og tvítak varðveitt, sí rundskriv nr. 2/1992.

Viðvíkjandi samýning til kommunala og privata dagrøkt

Ráðið hevur samtykt, at 2/3 av samsýningini til dagrøktarar er skattskyldug inntøka, meðan 1/3 av veitingini er at rokna sum útreiðslur, ið standast av røktini. Inntøkan hjá kommunalum dagrøktarmammum er A-inntøka.

Viðvíkjandi privatari dagrøkt hevur Ráðið samtykt, at veitingin er skattskyldug B-inntøka, men fyri at javnstilla hesar við kommunalar dagrøktararnar, kunnu hesir draga frá 1/3 av samsýningini sum endurgjald fyri útreiðslur, ið standast av røktini. Skjalprógv krevst ikki fyri hesum frádrátt, sí rundskriv nr. 6/1992.

J. INNTØKUUPPGERÐ HJÁ SJÁLVSTØÐUGUM VINNUREKANDI

J.1. KRAV UM BÓKHALD OG ROKNSKAP

Sambært § 103 í skattalógini skulu øll, ið hava roknskaparskyldu senda inn fullfíggaðan roknskap saman við sjálvuppgávuni, innan freistin fyri at senda inn sjálvuppgávuna er úti.

Upplýsingar, sum eru nevndar í § 103 í skattalógini, skulu til og við 31. desember 2015 fráboðast talgilt í PDF-sniði umvegis eina sjálvavgreiðsluskipan hjá TAKS. Likamligir persónar kunnu harumframt lata tær í § 103 nevndu upplýsingar í EXCEL-sniði, sbr. kunngerð nr. 6 frá 27. februar 2014 um talgildan roknskap.

Frá 4. mars 2014 at rokna verða tær í kunngerðini nevndu upplýsingar, sum verða latnar inn á annan hátt enn fyriskrivað í kunngerðini, mettar sum ikki latnar inn.

Skyldu at gera roknskap

Skyldu at gera roknskap hava sjálvstöðugt vinnurekandi persónar, skattskyldug feløg, deyðsbúgv, felagsskapir, stovnar v.m., sum eftir aðrari lóggávu (serliga løgtingslóg nr. 75, frá 24. oktober 1978 um bókhaldsskyldu) hava skyldu til at gera roknskap.

Um persónar, feløg o.t., sum løgtingslógin áleggur bókhaldsskyldu, eisini reka aðra vinnu, har bókhaldsskylda ikki er fyriskipað, fellur eisini slík vinna undir bókhaldsskyldu (bókhaldsskyldulógin § 1, stk. 2.) Kravt verður ikki, at roknskapurin, ið fylgir við sjálvuppgávuni, er undirskrivaður, tí tann, ið undirskrivar sjálvuppgávuna, hevur ábyrgdina av tí hjálagda roknskapinum.

Bókhaldsskyldulógin

Í løgtingslóg um bókhaldsskyldu er ásett, hvør hevur bókhaldsskyldu.

Av § 2 framgongur, at allar bøkur skulu vera bókaðar væl og virðiliga og skulu kunna vísa, hvat virksemi fevnir um og lýsa ognarviðurskiftini soleiðis, at áhugamálini hjá ognarum og almennum myndugleikum verða tryggjað.

Bókingar

Allar bøkur saman við øllum skjølum, sum kunnu prógva, at bókingin hevur verið gjørd væl og virðiliga, skulu goymast í minst 5 ár aftaná, at umrødda roknskaparár er endað.

Í kunngerð nr. 22 frá 27. januar 1993 um minstukrøv til bókhald og roknskap er ásett, hvussu sundurgreinað eitt bókhald skal vera skipað, soleiðis at hetta gevur eitt haldgott yvirlit yvir tað dagliga virkisøkið og ognarviðurskifti virkisins.

Uppgerð av vørugoymslu

Við heimild í § 26, stk. 3. í skattalógini er tað í kunngerð nr. 5 frá 8. januar 1988 nærri fyriskrivað, hvussu vørugoymslan verður uppgjörd. Ásetingin er ikki galdandi fyri livandi alifisk, herundir smolt.

Vørugoymslan kann antin gerast upp til dagsvirði ella kostvirði, uttan vinningi lógdum afturat. Dagsvirði á keyptum vørum er keypsvirðið, íroknað farmagjald, toll, koyring v.m., tann dagin, sum figgjarstöðan verður gjørd upp. Kostvirðið á keyptum vørum er keypsvirðið við farmagjalði, tolli, koyring v.m. lógdum afturat.

Tá vørugoymslur verða gjørdar upp, kann goymslan býstast upp í vørubólkar, og skal sami uppgerðarháttur nýtast fyri hvønn vørubólk sær. Illa seljandi vørur kunnu virðisminkast yvir 3 tey næst komandi árin.

Kassi

Uttan mun til stóddina av virkinum skal virki altíð hava ein kassaroknskap, sum skal vísa allar inn- og útgjaldingar og skal saman við bókhaldinum sum heild kunna geva eina frágreiðing um figgjarstöðuna bæði við byrjan og endan av hvørjum roknskaparskeiði.

Allar dagligu inn- og útgjaldingarnar fyri hvørja upphædd sær skulu bókast í kassaroknskapinum. Um serligar sundurliðingar verða gjørdar fyri seg, kunnu hesar bókast sum ein samlað upphædd. Kontant sýla kann verða bókað samlað fyri seg hvønn dag. Kassaroknskapurin skal verða bókaður soleiðis, at tað er lætt at gera eina dagliga kassauppgerð.

Bókingar á EDV

Um bókingin verður gjørd elektroniskt, skulu allar sundurliðingar vera til taks í vanliga nýttari skrift, møguliga á miðli. Hesar skulu vísa, hvussu saldan á hvørjari konto sær er sett saman av smærri upphæddum, soleiðis at sambandið millum ársroknskapin og tær smærri upphæddirnar lættliga kunnu síggjast.

Allar skrásetingar í roknskapinum skulu kunna skjalprógvast við einum grundskjali. Frá hesum kravi verður gjørt, tá talan er um automatiska skráseting (t.d. automatisk útroknan av meirvirðisgjaldi), har ein frágreiðing verður gjørd av teimum nýttu skipanunum, hjálpigøgnum o.t. Frágreiðingin skal lýsa, hvussu skrásetingarnar verða gjørdar, eftirkannaðar og goymdar.

Bókhaldið skal leggjast soleiðis til rættis, at allar skrásetingar skulu kunna fylgjast fram til ársroknskapin. Tølini í ársroknskapinum skulu kunna loysast upp í tær skrásetingar, sum tey eru samansett av. Sambandið millum tær einstøku skrásetingarnar og ársroknskapin verður kallað "transaktiónsspor".

Frágreiðing um bókhaldsførðsluna

Sum ein partur av skjalprógvinum verður kravt, at virkið ger eina frágreiðing um bygnaðin av bókhaldinum, herundir reglur fyri kontering. Um bókhaldið verður ført elektroniskt, skal harafturat ein frágreiðing um ta nýttu skipanina vera til taks.

Um skrásetingarnar og skjalatiltæki v.m. ikki verða goymd á klárskrift, skal frágreiðingin eisini upplýsa, hvussu transaktiónssporið er háttað og goymt. Í

klárskrift skal verða greitt frá, hvørjir elektroniskir miðlar verða nýttir, og hvussu teir verða goymdir.

Skráseting av transaktiónum kann gerast, hóast tær einans eru grundaðar á data, ið eru flutt elektroniskt. Tað verður tískil ikki kravt, at tað skulu útflyggjast skjøl í klárskrift, sí tó niðanfyri.

Varðveiting av roknskapartilfari

Roknskapartilfarið skal eins og higartil goymast í minst 5 ár. Tilfarið skal goymast soleiðis, at tað í øllum tíðarskeiðinum, har skylda er at goyma roknskapartilfarið, er gjørligt sjálvstøðugt at finna fram og útskriva tað ávísa tilfarið í klárskrift, harundir eisini transaktións- og eftirlitssporið.

Uttanhýsis grundskjøl, ið verða flutt á elektroniskar miðlar ella líknandi, skulu goymast í eitt ár eftir, at roknskapurin, sum skjølini viðvíkja, er undirskrivaður. Annað roknskapartilfar kann beinanvegin avloysast av elektroniskum miðlum ella líknandi.

Elektroniskir miðlar og líknandi skulu goymast líka leingi, sum kravt verður fyri tað upprunaliga skjalið. Roknskapartilfarið skal varðveitast í Føroyum. Hevur fyrítøkan virksemi uttanlands og tað kann sannast, at reglurnar í viðkomandi landi krevja, at tilfarið skal varðveitast har, er tað tó nøktandi, at avrit ella endurgevingar av roknskapartilfarinum verða goymdar her í landinum ella – um annað ikki er ásett í aðrari lóggávu - kunnu útvegast eftir áheitan. (sí § 21 í kunngerð nr. 22. frá 27. januar 1993 um minstukrøv til bókhald og roknskap).

Skattlig krøv um roknskapargrundarlagið og ársroknskapin

Skattlig krøv um roknskapargrundarlagið og ársroknskapin, sum verður innsendur saman við sjálvuppgávuni, skulu verða gjørd út frá teimum skattligu grundreglunum ella skulu viðleggjast sum neyðugar skattligar broytingar og sundurliðingar. Bókhaldið skal leggjast soleiðis til rættis, at allar skrásetingar skulu kunna fylgjast til tær skattligu uppgerðirnar. Tølini í skattauppgerðini skulu kunna loysast upp í tey tøl, sum tey eru sett saman av.

Skattligar broytingar til ársroknskapin skulu gerast soleiðis, at tað er gjørligt at staðfesta sambandið við skattauppgerðina fyri undanfarna ár.

J.2. SKYLDA AT LATA INN UPPLÝSINGAR

Í rundskrivi nr. 10 frá 19. januar 1988 eru ásettar reglur um uppgerð av skattligu eiginnytsluni í sambandi við reglurnar í skattalógini § 31, stk. 2 til 6 um avmarkingar av avskrivningum v.m.

Reglurnar í § 31, stk. 2 til 6 í skattalógini um avmarkingar av avskrivningum v.m. eru bert galdandi fyri fult skattskyldugar persónar. Persónar, sum hava sett búgv ella tikið bústað í Føroyum, soleiðis at skattskyldan umfatar eitt tíðarskeið, sum er styttri enn eitt ár, koma eisini undir reglurnar í § 31, stk. 2 til 6 í skattalógini og somuleiðis persónar, hvørs skattskylda heldur uppat, tí teir flyta úr Føroyum í árinum. Reglurnar galda ikki fyri partafeløg, felagskapir v.m., sum verða settir í skatt sambært reglunum, sum eru galdandi fyri partafeløg. Heldur ikki eru reglurnar galdandi fyri deyðsbúgv.

Bókhaldsskyldugur persónur skal í sambandi við fíggjarstøðuna, sum skal fylgja við sjálvuppgávuni v.m., geva eina frágreiðing um, hvussu eginognin er broytt sambært uppgerð yvir inntøkur og útreiðslur, útgoldið yvirskot, útgoldin peningur og annað til eiginnytslu, ella broytingum í ogn og skuld, sum ikki framganga av uppgerðini yvir inntøkur og útreiðslur, sbr. kunngerð nr. 22 frá 27. januar 1993 um minstukrøv til bókhald og roknskap,

Um slík frágreiðing bert umfatar inntøkur, útreiðslur, ogn og skuld í virkinum hjá einum persóni, sum hevur nýtt reglurnar í avskrivngarlógini, skal hann saman við sjálvuppgávuni lata líkningarvaldinum eina samlaða frágreiðing yvir alla ogn og skuld, sum vísir ta skattligu eiginnytsluna.

Lønir

Øll, sum hava útgoldið lønir í árinum, hava sambært § 125 í skattalógini og kunngerð nr. 1 frá 5. januar 1984 um lønarroknskap v.m. skyldu til at senda TAKS eina uppgerð yvir tær útgoldnu lønirnar, sundurgreinaðar og samantaldar fyri hvønn løntakara sær.

TAKS sendir í januar mánaði á hvørjum ári øllum arbeiðsgevarum eitt yvirlit yvir tær lønir, sum eru goldnar um samtiðarskattaskipanina, og hava hesir skyldu til at senda hetta innaftur undirskrivað.

Um virkið hevur annað roknskaparár enn álmanakkaárið, hevur hetta skyldu til at gera eina uppgerð yvir, hvussu nógv er útgoldið fyri álmanakkaárið.

Fríir ágóðar

Eisini hevur arbeiðsgevari skyldu til at senda TAKS upplýsingar um møguligar fríar ágóðar, sum hesin letur starvsfólki sínum, sbr. § 25, stk. 1, nr. 4 í skattalógini.

Virði av fríum ágóðum verður ásett av Toll- og Skattaráð Føroya á hvørjum ári.

Skattafríar veitingar eftir § 29, nr. 7 í skattalógini

Um ávísingarskyldugur letur skattafríar veitingar eftir § 29, nr. 7 í skattalógini, skal hann bóka hesar veitingar fyri hvønn móttakara sær við eini sundurgreining við upplýsingum um p-tal, navn og bústað hjá hesum.

§ 29, nr. 7 í skattalógini er soljóðandi:

"Gjöld, sum hitt almenna hevur fyriskipað einans at gjalda kostnað av almennum ella embætisligum starvi, tá tey ikki innihalda nakra samsýning fyri vinnu, og somuleiðis tilsvarandi gjöld, ið loyvishavandi og privat virki rinda."

Henda regla er galdandi, tá ið arbeiðsgevari rindar endurgjald til løntakara fyri:

- 1) at nýta egnan bil í arbeiðsrindum,
- 2) at nýta egna telefon í tænaðstuni,
- 3) innivist og kost í sambandi við ferðing í arbeiðsrindum í Føroyum,

4) innivist og kost í sambandi við ferðing í arbeidsörindum uttanlands.

Mótrokning av krøvum frá arbeidsgevara

Um arbeidsgevari mótroknar krøv síni hjá løntakarum, skal hetta bókast á serstakar konti í bókhaldinum fyri hvønn løntakara sær. Arbeidsgevari kann í mesta lagi afturhalda 25% av tí einstøku útgoldnu A-inntøkuni.

Eginnýtsla hjá privatum vinnurekandi

Sambært § 26, stk. 1 og 2 í skattalógini skal privatur vinnurekandi skatta av virðinum av vørum og framleiðslum, sum hann tekur úr virki sínum at nýta ella hava í húshaldi sínum ella til gávur. Virðið verður roknað eftir keypsvirðinum ella framleiðsluvirðinum á hesum vørum. Somuleiðis skal privatur vinnurekandi skattast av tí partinum av útreiðslunum, sum svarar til privattytsluna, tá tað snýr seg um t.d. bil, telefon, ljós og hita, har útreiðslan umfatar bæði privatu og vinnuligu nýtsluna.

Meginreglan er tann, at skattgjaldarin sjálvur skal gera eina neyva metan av, hvussu nógv er privat og hvussu nógv er vinnulig nýtsla, og skal henda metan verða við atlit til stødd av t.d. húsi og húski.

Har tað snýr seg um nýtslu av vørum, skal nýtslan sambært minstukrøv til roknskap vísast í roknskapinum, og skal prógvast t.d. við, at dagliga verður ført, hvat tikið verður av vørum. Skattavaldið kann seta spurnartekin við bytislutfallið, har tað eftir eini ítøkiligari metan tykist ivasamt.

Avgerð: LSK-mál nr. 31/1983: Skattgjaldari, sum rekur handil við keypmansvørum, hevur kært um, at skattavaldið hevur hækkað skattskyldugu inntøkuna við virðinum av vørum, sum eru tiknar úr handlinum at nýta í húsarhaldinum og til gávu.

Landsskattanevndin lækkaði virðið av vørum niður í helvt hjá manninum, við tí grundgeving, at maðurin er burtur stóran part av árinum. Sí annars eisini LSK-mál nr. 32/1983 og nr. 39/1983

J.3. TILSÍÐISSETAN AV ROKNSKAPARGRUNDLAGNUM

Tá eitt roknskapartilfar er gjøgnumgingið, skal støða takast til, um hetta kann roknast sum haldgott grundarlag fyri inntøkuuppgerðina ella ikki. Um roknskapartilfarið ikki verður hildið at vera nóg haldgott, skal støða takast til, um ein møgulig hækking skal gerast av inntøkuni við meting.

Avgerðir: Vísast kann til LSK-mál nr. 55/1982, 57/1982, 44/1983, nr. 48/1983 nr. 56/1983, nr. 57/1983, nr. 59/1983, nr. 60/1983, nr. 65/1983, nr. 87/1983, nr. 12/1990 sum umrøða støður har roknskapur skattgjaldarans var mettur ikki lúka ásettu minstukrøv til roknskap.

Avgerð: Í LSK-mál nr. 7/1984 góðkendi skattavaldið ikki "notesbók" sum skjalprógv fyri bruttoinntøkuna stavandi frá hýruvognskoyring. Skattgjaldarin, sum hevði aksturvinnu, hevði bókhaldsskyldu, men av tí at broytingin í sjálvuppgávuni var gjørd seinni enn tvey ár eftir at skattaárið gekk út, mælti líkningarráðið LSK til at staðfesta álíkningina. Kærarin fekk viðhald.

Avgerð: Avgjaldskærunenvdin mál nr. 98S01-0047 frá 16/11-1998, har skattavaldið fekk viðhald í, at dokumentatiónin ikki var nøktandi fyri útreiðslurnar.

Formlig brek

Avgerandi fyri um ein ársroknaskapur, sum er hjálagdur sjálvuppgávuni, kann roknast sum nóg gott skjalprógv fyri uppgerðini av skattskyldugu inntøkuni er, at hesin er gjørdur út frá einum avstemmaðum kassaroknskapi hjá virkinum sum grundarlagi.

Um roknaskapurin bert er gjørdur út frá inn- og útgjaldsskjølum, sum eru til taks við ársenda, verður hesin ikki roknaður sum fullgott grundarlag fyri uppgerðini av skattskyldugu inntøkuni.

Krøvini um at føra kassaroknskap finnast í bókhaldslógini og í kunngerð nr. 22 frá 27. januar 1993 um minstukrøv til roknaskap, sum skal fylgja við sjálvuppgávuni.

Ávísan av formligum mistøkum og minni týðningarmiklum manglum í sambandi við kassaroknskap og avstemman av hesum, er ikki nóg góð orsök til at seta til síðis roknaskap sum grundarlag fyri skattsetingini.

Tað, at skattgjaldarin sjálvur hevur staðfest kassamunir í kassakladduni, er ikki nóg góð grund til at tilsíðiseta kassabókingina, men er harafturímóti ofta ein ábending um, at tað er gjørd ein verulig avstemman millum kassakladdu og kassapening.

Smáar teljivillur í kassaroknskapinum, sum gera, at avstemmanin millum kassapening og kladdu ikki er uppá oyra, er heldur ikki grundarlag fyri at seta roknskapartilfarið tilsíðis, meðan ávísan av jøvnum størri telji- og skrivifeilum í kassaroknskapinum, sum ikki kann mótsvarast av bóking í kassaroknskapinum av einum kassamuni, er týðulig ábending um, at kassauppperð ikki hevur verið gjørd.

Ónýtiligur kassaroknskapur

At møguleiki er fyri at tilsíðiseta roknskapargrundarlagið, vil ikki automatiskt føra til, at tann sjálvuppgivna inntøkan verður hækkað.

Roknskaparúrslitið kann vera rætt, sjálvt um staðfest verður, at tað ikki hevur verið gjørd munadygg kassaavstemman. Líkningarmyndugleikarnir skulu í øllum førum kunna grundgeva fyri, at ein mett áseting, sum víkir frá tí, sum skattgjaldarin sjálvur hevur uppgivið, er sannlík.

Eginnýtsla

Burtursæð frá teimum førum, har ognar- og inntøkuuppgerðin er so ófullfíggað, at skattsetingin má gerast eftir beinleiðis meting, er vanliga treytin fyri at gera eina hækking av inntøkuni, at vísast kann á, at tann eginnýtsla, sum pláss er fyri út frá sjálvuppgávuni, er ov lág.

Tann eginnýtsla, sum ein mett skattskyldug inntøka, gevur rúm fyri, skal vera sannlík, og skal eisini hava samanhag við ta mettu eginnýtsluna fyri árin frammanundan.

Skattsetingarnar skulu gerast á sama hátt sum í øllum øðrum málum, har roknskapartilfarið ikki verður góðtikið, t.v.s. við støði í einari roknaðari eginnytslu.

Avgerð: LSK-mál nr. 61/1983: Minstukrøv til roknskap; óbeinleiðis uppgerð; meting § 43, stk. 4 og § 61, stk. 3 í skattalógini frá 1963:

Skattskylduga inntøkan hjá skattgjaldara, sum er sjálvstøðugt vinnurekandi, hækkað eftir meti grundað á egnan, ófullfíggaðan roknskap og eftir eini óbeinleiðis uppgerð av eginnytsluni, sum líkningarnevndin hevði gjørt. Skattavaldið fekk viðhald.

Avgerð: LSK-mál nr. 69/1983: beinleiðis uppgerð av skattskyldugu inntøkuni § 43, stk. 4 í skattalógini frá 1963. Skattskylduga inntøka skattgjaldarans varð hækkað í sambandi við óbeinleiðis uppgerð, t.v.s. ognarvøkstri og eini mettari privatnytslu. Skattavaldið fekk viðhald.

Avgerð: LSK-mál nr. 58/1984: Óbeinleiðis uppgerð av skattskyldugu inntøkuni § 43, stk. 4 í skattalógini frá 1963. Skattskylduga inntøkan hjá skattgjaldara, sum var bilførari og hevði vanligan bilroknskap uttan status, var hækkað út frá óbeinleiðis uppgerð av eginnytsluni. Skattavaldið fekk viðhald.

Avgerð: LSK-mál nr. 19/1985: Minstukrøv til roknskap; meting; § 38, stk. 2 og 3 og § 43, stk. 4 í skattalógini frá 1963: Skattskylduga inntøkan hjá skattgjaldara, sum hevði eina kiosk, hækkað eftir meti vegna ófullfíggaðan roknskap og einari óbeinleiðis uppgerð av eginnytsluni fyri skattaárin 1981/82, 1982/83 og 1983/84. Bruttovinningurin settur til 25%. Skattavaldið fekk viðhald, tó varð broytingin fyri skattaárið 1981/82 ikki góðtikin vegna fyrning eftir § 56, stk. 2 í skattalógini frá 1963. Skattavaldið fekk viðhald.

Skjalprógv av keypi og umbýti av privatum lutum

Somu krøv um skjalprógv við t.d. keyps- ella söluskjølum við upplýsingum um viðurskifti, sum kunnu hava týðning saman við uppgerð av eginnytsluni, verða sett til sølu ella umbýti av privatum ognarlutum sum til aðrar upplýsingar á sjálvuppgávuni. Kravið um skjalprógv er tengt at týðninginum, sum upplýsingin hevur fyri skattsetingina og at móguleikanum hjá skattavaldinum til at kanna upplýsingina aðrastaðni, og er sostatt ein ítøkilig avgerð hjá skattavaldinum.

Inntøkur, sum ikki hoyra til uppgerðina av skattskyldugu inntøkuni, skulu kunna skjalprógvast í sama mun sum skattskyldugu inntøkurnar.

Bruttovinningur

Um bruttovinningurin er óvanliga lágur, antin í mun til líknandi virkir ella í mun til roknaðan vinning, verður hetta ofta nýtt sum grundgeving fyri mettari hækking. Tað kann tó ofta vísast á, at ein lágur bruttovinningur kann skyldast skeivum vøruinnkeypi ella serligum kappingartreytum v.m.

Sjálvt um ávísast kann, at ein søla átti at verið størri enn roknskapurin vísir, við tað at sølan út frá einari skjalprógvaðari vørunýtslu átti at verið hægri, er ivasamt, um inntøkan kann hækast við muninum millum tann roknaða umsetningin og tann bókaða umsetningin, um so er, at roknskapargrundarlagið ikki kann tilsíðissetast, ella at ikki kann ávísast ein ov lág eginnytsla.

Sjálvt um tað er staðfest, at ein roknskapur sum formliga er í lagi, kann tilsíðis-issetast, einans við teirri grundgeving, at hesin virkar óhugsandi, eigur ein tó at vera varin við at brúka henda framferðarhátt. Í hesum sambandi verður mint á, at tað, at tað verða staðfestir smáir og minni týðningarmiklir feilir í kassaroknskapunum, ikkiuttan víðari viðførir eina meting av skattskyldugu inntøkuni.

Um skattskylduga inntøkan skal hækkast eftir ætli, má grundgevingin vera, at orsök er til at halda, at tann sjálvuppgivna inntøkan er ov lág, serliga tá tann roknskaparliga eginnýtslan ikki kann haldast at samsvara við ta veruligu eginnýtsluna. Undirstrikast skal, at heilt smáar hækkingar eiga ikki at verða gjørdar, av tí at hetta má roknast sum prógv fyri, at tað ikki er gjørd ein verulig meting av eginnýtsluni.

Veruligir manglar

Hevur líkningarvaldið við gjøgnumgongd av roknskaptilfari funnið veruligar munir, sum t.d. at inntøkur eru útihildnar ella at útreiðslur eru frádrignar við ov stórum upphæddum, skal støða takast til, um tað einans skal gerast ein hækking av inntøkuni við tí ítøkiliga muninum, ella um roknskapartilfarið sum heild má roknast sum ófullfíggað, soleiðis at ein hækking skal gerast av inntøkuni eftir ætli.

Inntøkumunir

Um talan er um inntøkumunir, vil hetta oftast í sjálvum sær vera orsök til at rokna við, at kassabókingin ikki er røtt, soleiðis at fortreytirnar fyri at gera eina hækking eftir ætli, eru til staðar.

Útreiðsluupphæddir

Tað sama er galdandi, um tað verður staðfest, at ein útreiðsla er bókað við eini størri upphædd, enn rokningin veruliga ljóðar uppá. Um talan haraftur-ímóti er um eina privata útreiðslu, sum er bókað sum ein rakstrarútreiðsla, gevur hetta einans grundarlag fyri at hækka sjálvuppgivnu inntøkuna við tí privata partinum av útreiðsluni.

K. VINNUVIRKISUMSKIPAN

Vinnuvirkisumskipan

Umskipan av persónliga riknum virki til partafelag, har eitt verandi virki verður selt til eitt partafelag, har tann fyrrverandi eigarin verður høvuðs-partaeigari og fær sum samsýning partabrøv í partafelagnum og møguliga eisini skuldarbrøv, er ásett í løgtingslóg nr. 47 frá 2. mai 1986 um umskipan av persónliga riknum virki til partafelag (Umskipanarlógin). Hóast ásetingarnar í lógini kann eitt virki altíð seljast til handilsvirði, og hevur hetta skattligar fylgjur fyri seljaran.

K.1. Søla til handilsvirðið

Hóast umskipanarlógina er sum áður framvegis møguligt at umskipa eitt persónliga ríkið vinnuvirki eftir teimum vanligu reglunum í skattalógini, sbr. § 21, stk. 4, 1. pkt. í skattalógini. Í hesum førum skal vinningur ella tap, uppgjørt við handilsvirðinum sum grundarlag, teljast við í skattskyldugu inntøkuna hjá fyrrverandi eigarunum, meðan felagið útvegar ognirnar til samsvarandi virði.

K.2. Virðið á goodwill

Virðið á goodwill er handilsvirðið.

Goodwill verður skattað sum vanlig skattskyldug inntøka. Tað vísir seg, at tá virkir verða gjørd um til partafeløg, verður ein munandi partur av aktivunum goodwill. Tað kemur fyri, at har hall hevur verið frammanundan, verður kortini ein stórir partur av handlinum av slíkum virki mettur sum goodwill. Har seljarin er høvuðspartaeigari í tí nýggja felagnum, er hann bæði keypari og seljari, og hevur tí lyndi til at seta goodwill rættiliga høgt, fyri at fáa skapt sær ein skattafrían vinning. Hann kann lata vera við at taka sær lön úr felagnum, men so kann felagið heldur ikki draga nakrar lønarútreiðslur frá. Tað, sum hann hevur fingið tilgóðar í felagnum við slíkari framferð, hevur kann kunnað tikið út til eiginnytslu, uttan at hann hevur goldið nakran vinningsbýtisskatt.

Goodwill verður tí skattað sum vanlig inntøka, men kann so eisini avskrivast í inntøkuni hjá keypara yvir 10 ár.

K.3. Serlig viðurskifti

Av tí, at tað kunnu verða felagsáhugamál millum seljara og keypara, kann tað koma fyri, at yvirtøkutreytirnar eru slíkar, sum ikki kunnu metast sum vanligar, av tí, at keyparin ynskir stórt avskrivngargrundarlag og seljarin stóran skattafrían vinning.

Víkja yvirtøkutreytirnar munandi frá vanligum treytum, er skattliga manna-gongdin henda:

Tá avskrivngargrundarlagið verður uppgjørt, skal keypsprísurin ásetast til eina upphædd, sum svarar til keypsprísins av einum líknandi virki millum óheftar partar.

K.4. Umskipanarlógin

Sambært løgtingslóg nr. 47 frá 2. mai 1986 um umskipan av persónliga riknum vinnuvirki til partafelag (umskipanarlógin) kann eitt persónliga rikið vinnuvirki umskipast til eitt nýstovnað partafelag, uttan at umskipanin fær skattligar fylgjur fyri fyrrverandi eigaran. Skipanin er grundað á eina sokallaða “successións-reglu”, ið merkir, at felagið í øllum lutum tekur við skattligu viðurskiftum fyrrverandi eigarans, hvat virkinum viðvíkur. Hetta merkir, at umskipanin ikki førir skattlegging við sær. Virkið heldur sostatt fram, uttan at umskipanin fær skattligt árin. Tað einasta, ið hendir er, at virkið broytir rættarsnið, og at fyrrverandi eigarin nú rekur virkið sum eitt partafelag mótvægis áður sum eitt persónliga rikið virki.

Eigarin kann velja at umskipa vinnuvirkið til eitt partafelag sambært teimum vanligu reglunum í skattalógini, tá avhendað verður til triðja persón, tað merkir avhending til handilsvirðið.

Eigarin kann vera áhugaður í, at tap, ið kann dragast frá, verður staðfest, tá avhendingin fer fram, ella at felagið útvegar teir einstøku ognarlutirnar fyri eitt høgt virði. Í hesum førum kann útveganarpeningurin fyri partabrøvini eisini vera hægri. Tað ber ikki til at nýta reglurnar í lógini til ávísar ognarlutir, meðan tær vanligu skattareglurnar verða nýttar til aðrar ognarlutir í virkinum.

K.5. Treytir

Tað eru fleiri treytir, ið skulu lukast, áðrenn umskipað verður eftir umskipanarlógini.

Ein treytin er, at fyrrverandi eigarin hevur fulla skattskyldu sambært § 1 í skattalógini. Sostatt kemur persónur, ið hevur avmarkaða skattskyldu ella ikki hevur skattskyldu í Føroyum ikki undir reglurnar í umskipanarlógini.

Ein onnur treyt fyri at umskipa eftir lógini er, at talan er um verandi vinnuvirki. Tá støða skal takast til spurningin, hvørt talan er um at yvirtaka eitt verandi virki, ella einans ein ella ávísar ognarlutir, skulu umstøðurnar í tí einstaka førinum vera avgerandi.

Í minsta lagi 75% av samsýningini fyri vinnuvirkið skulu latast sum partabrøv í felagnum.

Tey írestandi 25% av samsýningini kunnu sambært § 5, stk. 1 í umskipanarlógini góðskrivast sum útistandandi skuld í felagnum.

Tey partabrøvini, ið verða veitt sum samsýning fyri vinnuvirkið, skulu svara til tann samlaða partapeningin í felagnum. Sostatt kunnu ikki onnur enn fyrrverandi eigarin gerast partaeigarar í nýstovnaða partafelagnum. Hetta kemst av, at áðurnevnda successiónsregla ber í sær, at tann lutfalsligi ognarluturin í partafelagnum verður tann sami sum í persónliga rikna virkinum.

Umframt tær áðurnevndu treytirnar fyri umskipan av einstaklingafyrirøku skulu ávísar aðrar treytir eisini verða fylgdar, tá fleiri eigarar eru, sí § 2, stk. 2.

Tá fleiri persónar eiga eitt persónliga rikið vinnuvirki, eru tær treytir lagdar afturat, at allir eigararnir nýta reglurnar í umskipanarlógini, at teir hava sama roknskaparskeið og roknskapargrundarlag, og harvið gera lutfalsliga eins stórar avskrivningar.

K. Vinnuvirkisumskipan

Harumframt skulu teir samsýnast í mun til teirra ognarlut í persónliga rikna vinnuvirkinum.

Reglan í § 3, stk. 2 var einans ásett fyri at lúka krøvini í tí tágaldandi partafelagslógini og hevur ikki annað endamál í samband við umskipanarlógina.

K.6. Umskipanardagurin

Dagurin fyri byrjunarfíggjarstøðuna hjá felagnum er dagurin eftir dagfestingina av fíggjarstøðuni fyri síðsta ársroknskapin hjá persónliga rikna virkinum og nevnist umskipanardagurin. Fyrsta roknskaparskeiðið hjá felagnum gongur frá umskipanardegnum og skal vera 12 mánaðir.

Fellur inntøkuárið saman við álmannanakkaárinum er umskipanardagurin sostatt 1. januar og umskipanin, t.e. stovnanin av felagnum skal fara fram fyri 1. juli í hesum árinum.

Møguleiki er fyri at umskipa virkið við afturvirkandi gildi, sí omanfyri nevnda.

K.7. Rættsligar fylgjur fyri upprunaeigaran

Tá fyrrverandi eigarin umskipar virkið sítt eftir reglunum í umskipanarlógini, verður vinningur ella tap í samband við umskipanina ikki tikin við í inntøkuuppgjerðini hjá hinum skattskylduga.

Fyrrverandi eigarin skal í staðin, um hann avhendar partabrøvini, gjalda skatt av vinninginum, afturvunnar avskrivningar íroknaðar, ið annars høvdu verið skattaðar við vanligari avhending, tá umskipanin fór fram.

Tílik skattlegging skal fremjast við, at tað skattliga útveganarvirðið á partabrøvunum verður uppgjört sum tað skattliga virðið á ognum og skuld virkisins. Tað skattliga virðið svarar til tað kontanta virðið á ognum og skuld virkisins við frádrátti av skattskyldugum vinningi, sum verður staðfestur, um virkið varð selt kontant. Nevndi háttur at gera virðini upp svarar í flestu førum til tað skattliga bókaða virðið.

K.8. Íløgugrunnar

Verða avsetingar í íløgugrunnar yvirtiknir, skal øll avsetingarupphæddin ganga inn sum skuld. Hendan upphæddin verður roknað at svara til handilsvirðið.

K.9. Skattliga virðisásetingin

Skattliga virðið av ogn og skuld virkisins verður uppgjört sambært § 4, stk. 3 í umskipanarlógini til tað upphædd í reiðum pengini, ein vanlig søla av virkinum hevði givið (handilsvirðið) við frádrátti av skattskylduga vinninginum, sum hevði verið staðfestur, um selt varð til triðja persón.

Skattliga virðið á partabrøvunum verður ásett sum nevnt omanfyri. Uppgerðin av útveganarvirðinum av partabrøvunum hevur bert týðning í samband við eina seinni sølu av partabrøvunum.

Fyri at líkastilla tann, sum fær sín part av samsýningini sum partabrøv við tann, sum fær sín part samsýndan sum útistandandi skuld í felagnum, er

álagt í § 4, stk. 2, síðsta pkt., at áljóðandi av útistandandi skuld, skal mót-roknast í skattliga virðinum av skuld virkisins og harvið í skattliga útvegannar virðinum av partabrøvunum.

K.10. Tey ymsu aktivini

Niðanfyri er ásett, hvussu skattliga virðið á ymsu aktivunum verður uppgjørt. Her er talan um virðið, áðrenn passiv eru drigin frá.

1) Goodwill: Tá persónliga rikið vinnuvirki verður gjørt um til partafelag eftir umskipanarlógini, hevur spurningurin tikið seg upp, um tað ber til í samband við umskipanina at flyta upparbeitt goodwill frá persónliga rikna vinnuvirkinum til partafelagið og hvørjar avleiðingar hetta kann hava.

Ráðið hevur viðgjørt spurningin og er komið til ta niðurstøðu, at tað í samband við umskipan av persónliga riknum vinnuvirki til partafelag kann roknaast við vunnum goodwill í tí persónliga rikna vinnuvirkinum, og at hetta kann flytast til partafelagið.

Útrokningin av goodwill verður gjørd soleiðis, at roknað verður við einum miðaltali av avlopinum seinastu 3 árinum, um so er, at serstøk virðurskifti ikki gera seg galdandi. Sí Rundskriv nr. 1 frá 9. februar 2007 um goodwill-virðisáseting.

Skattligar avleiðingar

A) Persónurin, ið letur goodwill skal ikki skattast av hesum

B) Partafelagið kann ikki avskriva skattliga av goodwill-upphæddini.

Heldur partafelagið uppat (likvidatióin), skal partafelagið skattast av muninum ímillum útveganarupphæddina = 0 kr. og virðinum av goodwill, tá partafelagið fer í likvidatióin. Tað sama verður gjørt, um so er, at partafelagið selur goodwill. Sí LSK-mál nr. 15/1992.

2) Rakstrargøgn: Handilsvirðið minus skattskyldugan vinning. Í veruleikanum er talan um skattliga bókaða virðið. Møgulig negativ saldo á rakstrargøgnum í privat rikna vinnuvirkinum kann yvirtakast av partafelagnum.

Blandaði rakstrargøgn: Handilsvirðið av vinnuliga brúktum partinum minus skattskyldugan vinning.

3) Vørugoymsla: Handilsvirðið minus skattskyldugan vinning. Í veruleikanum skattliga bókaða virðið.

4) Fast ogn: Handilsvirðið minus skattskyldugan vinning. Skattskyldugur vinningur er møguligar afturvunnar avskrivningar.

5) Skuldarar: Handilsvirðið minus skattskyldugan vinning. Vanliga skattliga, bókaða virðið, tvs. áljóðandi minus staðfest tap.

6) Virðisbrøv:

Partabrøv: Handilsvirðið (kursvirðið) minus skattskyldugan vinning.

Obligatióinir og pantibrøv: Vanligt handilsvirðið

Aktiv:

Uppgerðin av skattliga virðinum av aktivum verður uppgjörd aktiv fyri aktiv. Eitt væntað tap í samband við yvirtøku at einum aktivi kann ikki mótróknast í væntaðum vinningi við yvirtøku av einum øðrum aktivi.

Skuldin:

Skattliga virðið av skuldini í vinnuvirkinum verður uppgjörd á sama hátt sambært einum kontantvirði.

Skuldin, sum er yvirtikin av partafelagnum við umskipan, er vanliga kontantvirðið, áljóðandi (bókaða) virðið. Sama er galdandi tá talan er um kassakreditt ella skuld, ið stavar frá keypi av rakstrargøgnum og vørugoymslu. Somuleiðis tá talan er um skylduga løn ella aðra skuld, ið stavar frá rakstri av vinnuvirkinum.

K.11. Skattlig viðgerð av umskipan

Í samband við innlating av sjálvuppgávu fyri ta inntøkuár, har umskipanin er fram, skal eigarin av persónliga rikna vinnuvirkinum, sambært § 4, stk. 4 í umskipanarlógini, skrivliga boða líkningarvaldinum frá umskipanini og leggja við avrit av byrjunnnarfíggarstøðuni og einari uppgerð, sambært § 4, stk. 2 og 3 fyri útveganarvirðið á partabrøvunum.

Líkningarvaldið ansar eftir, at treytirnar fyri at nýta reglurnar í umskipannarlógini eru loknar og ásetir útvegannarvirðið.

Um tær í § 4, stk. 4 nevndu upplýsingar ikki koma frá fyrrverandi eigara, eigur líkningarvaldið av sínum eintingum at fáa hesar upplýsingar til vega, sum eru neyðugar fyri at viðgera málið.

Treytirnar fyri vinnuvirkisumskipan kunnu broytast, um so er, at tær ætlaðu broytingarnar kunnu gjøgnumførast við rættarligum fylgjum.

Tær vanligu reglurnar í skattalógini viðvíkjandi sjálvuppgávu, álíkning, kæru og grannskoðan o.a.m. eru eisini galdandi fyri avgerðir og álíking eftir umskipanarlógini.

K.12. Rættsligar fylgjur fyri felagið

§ 6 í umskipanarlógini ásetir rættarfylgjurnar fyri partafelagið við umskipan. Í § 6 er sostatt ásett, hvussu partafelagið skattliga kemur í staðin fyri upprunaeigaran.

Sambært § 6, stk. 1 skulu ognarlutir, ið partafelagið hevur yvirtikið frá persónliga rikna vinnuvirkinum, roknast sum útvegaðir av felagnum til somu tíð og fyri sama útvegnarvirðið, teir veruliga vórðu útvegaðir fyri av fyrrverandi eigara. Skattligar avskrivningar, ið fyrrverandi eigarin hevur framt, skulu roknast sum frambær av felagnum í viðkomandi inntøkuári.

Grundað á successiósregluna, kann partafelagið framyvir avskriva goodwill í sama mun, sum fyrrverandi eigarin kundi avskriva møguligt goodwill.

Um handilsvirðið á einum ognarluti er lægri enn skattliga bókaða virðið, kann partafelagið skattliga avskriva á ta hægri bókaða virðið. Sambært § 6, stk. 2 skal partafelagið, um fyrrverandi eigarin hevur keypt ognarlut fyri at

K. Vinnuvirkisumskipan

selja aftur við ágóða ella sölum av slíkum ognarlutum fellur undir vinnu hansara, skatta eftir reglunum fyri tilíð keyp, sí § 27 í skattalógini.

Sambært § 8 í umskipanarlógini kann skattligt hall, ið ikki er frádrigið, ikki yvirtakast av partafelagnum. Hetta kemst av, at tað í mongum førum er ómøguligt at gera upp, um hallið stavar frá tí umskipaða virkinum ella frá øðrum virksemini hjá skattgjaldaranum, t.d. virksemini, ið ikki kemur undir vinnu hansara, m.a. rentuútreiðslur av privatari skuld.

K.13. Millumrokning

Fyrrverandi eigarin hevur møguleika fyri at fáa ein part av frívirðinum í virkinum samsýndan sum útistandandi skuld í felagnum. Skuldin kann í mesta lagi vera 25% av teirri samlaðu samsýningini (skattliga virðinum).

Tann útistandandi skuldin skal hava navnvirði (pari), sum ber í sær, at áljóðandi virðið skal svara til tann lutfalsliga partin av skattliga virðinum. Hetta er galdandi uttan mun til, hvørjar treytir annars verða avtalaðar viðvíkjandi tí útistandandi skuldini. Sostatt ber ikki til at niðurskriva gangvirðið (kursin) á einum slíkum skuldarbrævi. Er avtala gjørd um prísjavning av útistandandi skuldini, verða upphæddirnar, ið stava frá hesum hækkingum av skuldini, skattaðar sum vanlig inntøka, tá tær verða útgoldnar fyrrverandi eiganum ella hjúnafelaga hansara.

K.14. Deyðsbúgv

Búgvíð kann umskipast til partafelag, men arvingurin ella arvingarnir skulu hava ríkið vinnuvirkið í minsta lagi ein dag, áðrenn umskipast kann til partafelag. Annars verður víst til áður nevndu treytir og uppgerðarhættir.

L. SUBJEKTIV SKATTSKYLDA, FELØG

L.1. SKATTSKYLDAN TEKUR VIÐ OG HELDUR UPPAT, STOVNAN OG AVTØKA AV PARTAFELØGUM

Skattaárið

Skattaárið er tað tíðarskeið sum skattaálíkningin er gjørd fyri, og sum skattskyldan er miðað eftir.

Inntøkuár

Inntøkuárið er tað roknskaparskeið, sum tann skattskylduga inntøkan er vunnin í. Í § 24, stk. 2 er ásett, at skattur av feløgum v.m. fyri eitt ávíst skattaár verður lagdur út á inntøkuna í tí roknskaparskeiði, sum fellur saman við ella endar í álmanakkaárinum frammanundan.

Roknskaparskeið

Vanliga vil roknskaparskeiðið umfata eitt 12 mánaða skeið, men við umlegging av roknskaparskeiðinum, fyrstu skattaáseting ella endaligu skattaáseting, vil tað ofta koma fyri, at roknskaparskeiðið er styttri ella longri enn 12 mánaðir. Í einstøkum førum kann tað koma fyri, at inntøkuárið umfatar meir enn eitt roknskaparskeið. Tað kann koma fyri um eitt felag við roknskaparskeiði 1. februar til 31. januar ynskir at fáa broytt roknskaparskeiðið til álmanakkaárið. Her verður inntøkuárið býtt upp í 2 roknskaparskeið 1. februar til 31. januar og 1. februar til 31. desember.

Somuleiðis við avskrivning sambært avskrivningarlógini, ið bert verður loyvt við teimum í avskrivningarlógini nevndu procentsatsum sum skattaársavskrivning uttan mun til longdina av roknskaparskeiðinum. Sjálvt um inntøkuárið soleiðis er býtt upp í 2 roknskaparskeið, verða roknskaparskeiðini at rokna sum eitt inntøkuár.

Roknskaparskeiðið í skattahøpi kann ikki broytast uttan loyvi frá TAKS.

Partafeløg, har helvtin ella meiri av partapeninginum er á somu hondum, skulu hava sama roknskaparár.

Skattskyldan tekur við

Fulla skattskyldu hava partafeløg og onnur feløg, skrásett í Føroyum, har ikki allir felagsmenn ábyrgjast persónliga fyri skuldbindingum felagsins, sbr. § 1, stk. 1, nr. 8-17 í skattalógini. Eitt felag v.m., skrásett í Føroyum, er skattskyldugt frá tí, at tað er skrásett. Skattskyldan gongur frá stovnan, t.v.s. tí degi stovnandi aðalfundur er hildin. Eitt partafelag skal verða skrásett í seinasta lagi 2 vikur eftir, at tað er stovnað, sbr. løgtingslóg nr. 73 frá 31. mai 2011 um parta- og smápartafeløg.

Felagið verður sett í skatt av allari inntøkuni í roknskaparskeiðinum, sama hvussu langt tað er. Tó má fyrsta roknskaparskeiðið ikki verða longri enn 18 mánaðir, ikki røkka afturum 1. januar í tí álmanakkaári felagið er stovnað, og ikki umfata meir enn 2 álmanakkaár.

Sjálvuppgávan verður at lata inn í seinasta lagi 1. juli (nýstovnað feløg tó 1. juni) árið eftir at roknskaparskeiðið er at enda, og fellur skatturin til gjaldingar í 3 gjøldum, 1. oktober, 1. november og 1. desember sama ár.

Heimstaður

Rættin til at skattleggja feløg v. m. eigur tann kommuna, sum felagið hevur høvuðsskrivstovu í, ella haðan felagið verður stjórnað (heimstaðarkommunan). Hava feløg v. m. atvinnu sbr. § 48, stk. 2 í skattalógini í aðrari kommunu enn heimstaðarkommununi, eigur atvinnukommunan so stóran part av álíknaða kommunuskattinum, sum fellur á ta inntøku, sum vunnin er í atvinnukommununi, og verður hann goldin saman við skattinum til heimstaðarkommununa. Heimstaðarkommunan boðar atvinnukommununi frá álíkningini.

Peningastovnar, tryggingarfyrirøkur, telesamskiftisfyrirøkur, oljusølufyrirøkur, vinnurekandi grunnar, sbr. kongelig anordning nr. 1113 af 20. september 2007 om ikrafttræden for Færøerne af lov om erhvervsmæssige fonde, Framtaksgrunnur Føroya og Fíggingargrunnurin frá 1992, sum eftir reglunum í skattalógini bert eru skattskyldug til eina kommunu sum tilhalds-/heimakommunu, eru atvinnuskattskyldug til allar hinar kommunurnar í Føroyum.

Skattskyldan heldur uppat

Skattskyldan heldur uppat við endan av tí skattaári, har felagið er upployt ella tekur upp skattafrælst virksemi. Felagið verður sett í serstakligan inntøkuskatt frá útgongd roknskaparársins, har síðsta vanliga skattaáseting varð gjørd og til felagið var avtikið ella tók upp skattafrælst virksemi.

Avtøkustjórin, ávikavist nevndin, skal í seinasta lagi 4 vikur aftaná avtøku ella upptøku av skattafrælsu virksemi boða líkningarráðnum frá og leggja við yvirlit yvir inntøkurnar í nevnda tíðarskeiði. Yvirlitið skal verða gjørt eftir reglunum um sjálvuppgávu, um tær annars kunnu nýtast. Hettar kann koma fyri um felagið verður tikið til trotarbúarviðgerð. Tá kann bústjórin søkja um, at trotabúgvíð verður frítikið fyri at gera sjálvuppgávu við roknskapi, treytað av, at búgvíð til nýtslu fyri tí endaligu búsuppgerðini vil senda inn uppskot til endaligan búroknskap, so skjótt sum hesin fyriliggur. Líkningarvaldið kann áleggja avtøkustjóra, ávikavist nevnd sekt ella dagbøtur, um reglurnar um fráboðan ikki verða fylgdar.

M. KAPITALVINNINGSSKATTALÓGIN

Kapitalvinningskattalógin kom í gildi tann 16. november 2001. Lógin hevur við sær eina munandi einfaldgering av kapitalvinningsskattningini, so avkast av øllum íløgum verður skattað eins (symmetriskt). Lóggávan á økinum er sostatt munandi greiðari og viðger bæði avkast, vinning og tap av øllum kapitalíløgum.

Reglurnar í kapitalvinningsskattalógini fevna m.a. um:

- 1) Sølu og aðra avhendan av partabrøvum, íløguprógvum og líknandi virðisbrøvum eins og umbýtiligum lánsbrøvum. Sama er galdandi fyri vinning ella tap, ið stendst av at siga frá sær ella avhenda serstøk rættindi, ið hava tilknýti til hesi virðisbrøv.
- 2) Innfrían, sølu og onnur avhendan enn sølu av fíggjarkrøvum herundir lánsbrøvum, pantibrøvum og skuldarbrøvum
- 3) Leysgeran av skuld.
- 4) Keys- og sölurættindi til virðisbrøv og fíggjarkrøv fevnd av nr. 1 og nr. 2.
- 5) Vinningsbýti.
- 6) Rentuinntøkur.
- 7) Rentuútreiðslur, sbr. § 10, stk. 3

M. 1. PERSÓNAR, FELØG O.O. FEVND AV KAPITALVINNINGSSKATTALÓGINI

Ásett er í § 2 í kapitalvinningskattalógini, hvør er fevndur av lógini. Eftir hesum fevnir lógin um øll tey, sum í tí løtu, tey hava ásannað vinning ella tap, hava fingið útlutað vinningsbýti ella hava fingið rentuinntøku, eru undir fullari skattskyldu til Føroyum, ella tey, sum í hesi løtu eru undir avmarkaðari skattskyldu til Føroyum. Hetta eru bæði líkamligir persónar og lögfrøðiligar persónar.

Tað er § 1 í skattalógini, sum er avgerandi fyri, hvør er fult skattskyldugur til Føroyar, og § 2 skattalógini avger, hvør er avmarkað skattskyldugur til Føroyar.

Grundin, til at avmarkað skattskyldug eisini eru fevnd av kapitalvinningskattalógini, er, at vinningsbýti sambært § 2, stk. 1, litra g í skattalógini heimilar avmarkaða skattskyldu í Føroyum.

Um bert fult skattskyldug vóru fevnd av lógini, skuldu tey, sum fáa vinningsbýti úr Føroyum, ikki verið viðgjørd eftir kapitalvinningskattalógini, men í staðin eftir skattalógini.

§ 2 í skattalógini, sum ásetir avmarkaða skattskyldu, ásetir bæði subjektiva skattskyldu og objektiva skattskyldu. Tað er tí bert av tí inntøku, sum beinleiðis er nevnd í § 2 í skattalógini, at viðkomandi er avmarkað skattskyldugur.

§ 2 í skattalógini heimilar ikki avmarkaða skattskyldu fyri vinning ella tap við avhendan av partabrøvum, heldur ikki vinningur við innfrían ella avhendan av figgjarkrøvum og skuld gevur avmarkaða skattskyldu til Føroyar. Rentuinntøkur úr Føroyum geva heldur ikki avmarkaða skattskyldu til Føroyar.

Um talan er um fastan rakstrarstað í Føroyum, kann talan tó verða um avmarkaða skattskyldu til Føroyar fyri ávísar inntøkur, sbr. § 2, stk. 1, litra d í skattalógini.

Avmarkað skattskylda hevur tí fyri kapitalvinningsskattalógina bert týðning fyri persónar, sum fáa vinningsbýti úr Føroyum, sambært § 2, stk.1, litra g í skattalógini, og teir persónar, sum hava fastan rakstrarstað í Føroyum, sambært § 2, stk. 1, litra d í skattalógini.

M.2. § 14 UPPGERÐIN Í KAPITALVINNINGSSKATTLÓGINI

Ein uppgerð verður gjørd, har vinningur og tap og avkast verða lögð saman. Tað snýr seg um vinning og tap í sambandi við sølu ella aðra avhendan av partabrøvum v.m., vinning og tap av figgarkrøvum og skuld og av keyps- og sölurættindum. Eisini vinningsbýti og rentuinntøka skulu roknast við í uppgerðina, sbr. § 14 í kapitalvinningsskattalógini.

Uppgerðin hjá persónum v.m.

Fyri líkamligar persónar og deyðsbúgv skulu vinningur og tap av kapitaliløgum leggjast saman. Vinningur er skattskyldugur og skal latast ein kapitalvinningsskattur upp á 35 % (2013: 36 %) ístaðin fyri at verða skattað sum vanlig skattskyldug inntøka.

Uppgerðin fyri feløg v.m.

Fyri feløg og grunnar v.m. verður eisini gjørd ein uppgerð, har vinningur og tap av kapitaliløgum verða lögð saman og skattað fyri seg eftir kapitalvinningsskattalógini.

Undantiknar eru rentur, sum verða roknaðar við í vanligu skattskyldugu inntøkuna hjá feløgum og grunnum v.m.

Feløg og grunnar v.m. lata ein skatt uppá 18 %. “Feløg og grunnar v.m.” merkir í hesum samanhangi tey feløg, sum eftir føroyskum reglum verða mett sum sjálvstøðug skattasubjekt. Henda meting verður gjørd út frá ásetingunum í § 1 í skattalógini. Tey feløg, sum eftir § 1 í skattalógini, eru at meta sum sjálvstøðug skattasubjekt, verða skattað við 18 % eftir kapitalvinningsskattalógini. Hetta er eisini galdandi fyri útlendsk feløg, sum eftir føroyskum reglum eru at meta sum sjálvstøðug skattasubjekt.

Feløg og grunnar v.m. kunnu taka nettovinning eftir kapitalvinningsskattalógini við í uppgerðina av skattskyldugu inntøkuni eftir skattalógini tey ár, tá inntøkuuppgerðin eftir skattalógini vísir hall. Soleiðis kunnu feløg og grunnar v.m. móttrokna nettovinning eftir kapitalvinningsskattalógini í halli eftir skattalógini og harvið umganga at skula rinda skatt eftir kapitalvinningsskattalógini, tá tey hava hall av rakstrinum í felagnum.

Tað er bert so stórir partur av kapitalvinninginum, sum dekkar hall eftir skattalógini, sum kann takast við í uppgerðina av skattskyldugu inntøkuni eftir skattalógini, tað kann vera hall, sum er staðfest í sama ári, ella undanfarnum árum, um so er, at tey kunnu fyrast fram til frádrátt í seinni inntøkuárum.

Hall eftir kapitalvinningsskattalógini kann ikki mótroknast í eini positivari skattskyldugari inntøku eftir skattalógini.

Um uppgerðin vísir hall – framflyta hall

Vísir uppgerðin hall, kann hetta verða drigið frá í uppgerðini fylgjandi árinu uttan tíðaravmarking. Hall kann bert flytast fram til frádrátt eitt seinni inntøkuár, í tann mun tað ikki er rúm fyri tí í møguligum nettovinningi eitt fyrri ár. Hallið skal sostatt dragast frá skjótast til ber. Ikki ber til at leypa eitt ár um og so aftur draga frá í inntøku eitt seinni ár.

M.3. KAPITALVINNINGSSJÁLVPUPPGÁVAN

Tað áliggur skattskylduga at geva upp skattskyldugu kapitalvinningsupphæddina á oyðublað, sum TAKS letur gera. Sjávpuppgávan við fylgiskjølum og Kapitalvinningssjávpuppgávan kunnu allar latast inn umvegis eSkatt.fo. Víst verður til leinkjuna.

Forprentað kapitalvinningssjávpuppgáva

Persónar, feløg v.m., sum hava fingið eina forprentaða kapitalvinningssjávpuppgávu, nýtast ikki at lata inn sjávpuppgávuna, um forprentaðu upplýsingarnar eru rættar og fullfíggjaðar. Mangla onkrar upplýsingar, ella eru upplýsingarnar skeivar á forprentaðu sjávpuppgávuni, skal sjávpuppgávan altíð latast inn. Bert um allar upplýsingarnar á forprentaðu sjávpuppgávuni eru rættar og fullfíggjaðar, kann ein lata vera við at lata inn sjávpuppgávu.

Freistina at lata inn kapitalvinningssjávpuppgávu

Freistin fyri at geva upp inntøkuna eftir kapitalvinningsskattalógini er tann sama, sum freistin fyri at lata inn sjávpuppgávu eftir skattalógini. Víst verður til Kapittul A.

Viðv. írestandi skatti ella avlopsskatti

Er skatturin (eftir § 14) hægri enn fyrilisskatturin, sum er goldin sambært § 15 og/ella § 16, verður hann nevndur írestandi skattur. Írestandi skattur eftir kapitalvinningsskattlógini verður ikki kravdur inn, um hann er 500 kr. ella minni. Avlopsskattur verður ikki útgoldin, um hann er 50 kr. ella minni. Tær upphæddir, sum ikki vera innkravdar ella útgoldnar eftir nevndu ásetingum, verða bókaðar ávikavist sum ein útreiðsla og ein inntøka hjá landskassanum fyri viðkomandi ár.

M. 4. UNDANTØK - VIRÐISBRØV, IÐ IKKI ERU FEVND AV KAPITAL-VINNINGSSKATTALÓGINI

Vinningur og tap av íløgum í virðisbrøv, tá hesi eru liður í eftirlønarskipanum, sum eru fevndar av rentutryggingarlógini, skulu ikki viðgerast eftir kapitalvinningskattalógini.

M.5. PARTABRÆVASØLA V.M. (Søla og onnur avhendan av partabrøvum v.m.)

Kapitalvinningskattalógin fevnir um sølu og aðra avhendan av partabrøvum, íløguprógvum og øðrum líknandi virðisbrøvum. Tey virðisbrøv, sum eru uppreksað í § 1, nr. 1, eru bert dømi um, hvørji virðisbrøv eru fevnd av lógini. Henda uppreksan er ikki úttømandi. Øll virðisbrøv, ið kunnu sammetast við tey nevndu, tað vil siga øll virðisbrøv, ið umboða ein ognarpart í einum felag, sum er eitt sjálvstøðugt skattasubjekt, eru fevnd av kapitalvinningskattalógini.

Umbýtilig lánsbrøv (konvertiblar obligasjonir) eru fevnd av § 1, nr. 1 í kapitalvinningskattalógini. Hervið skal skattingin fara fram eftir ásetingunum í § 4, í staðin fyri eftir reglunum um krøv í § 6. Við umbýtilig lánsbrøv er at skilja lánsbrøv, ið eru givin út av parta- ella smápartafeløgum, og har lánsbrævið heimilar lángevara rætt til í staðin fyri innfrían at fáa partabrøv ella smápartabrøv í felagnum.

Fevnd av lógini eru eisini serstøk rættindi, ið hava tilknýti til partabrøv v.m. Hesi rættindi eru eitt nú rættindi, so sum frípartabrøv, rættindi til frípartabrøv, og tekningsrættindi. Rættindi so sum atkvøðurættir og aðrir rættir, sum standast av at eiga partabrøv v.m., eru ikki fevnd av lógini.

Tekningsrættindi eru eftir hesum fevnd av § 1, nr. 1, og sjálvt um ein kann siga, at tekningsrættindi er ein keypsrættur, so skal søla av tekningsrættindum viðgerast eftir teimum reglum, sum viðgera virðisbrøv. Tekningsrættindi skulu ikki viðgerast eftir § 8, sum viðger keypsrættindi.

Tað er øll avhending, sum er fevnd av lógini, bæði sjálvboðin og tvungin avhending.

Viðtøkubroytingar kunnu eisini verða síðustillaðar við sølu/avhending. Verða viðtøkurnar í einum felag broyttar, og hesar broytingar verða mettar at hava ávirkan á partabrøvini, kann viðtøkubroytingin verða síðustillað við sølu/avhending. Hetta er tó bert galdandi um so er, at viðtøkubroytingarnar viðføra eina ognarbroyting millum partaeigarar felagsins. Broyting í tali av partabrøvum, broyting av navni felagsins ella ein broyting viðvíkjandi atkvøðurætti verða ikki mett sum avhending. Viðførir viðtøkubroytingin eina broyting í fíggarligu rættindum parteigarans, t.d. broytt rættindi til vinningsbýti, lutfallið til vinningsbýti ella fastfrysting av kursvirði fyri ein part av partabrøvunum, kunnu hesar broytingar metast sum avhending.

Avgerðin um, at viðtøkubroyting skal síðustillast við avhending av partabrævi, er treytað av eini ítøkiligari meting. Í hesi meting verður dentur lagdur á, hvussu munandi broytingin av rættindum, ið fylgja partabrævinum er. Jú

størri broytingin er, størri eru grundgevingarnar til tess at meta viðtøku-broytingina sum eina avhending.

Sum dømi um avhending kann nevast, at flyting av partabrøvum frá for-eldur til barn er at meta sum avhending. Sí í hesum sambandi avgerð hjá Skatta og avgjaldskærunevndini frá 17. februar 2010, j. nr. 09-02-22-57. Sí eisini avgerð hjá Skatta og avgjaldskærunevndini frá 22. apríl 2010, j. nr. 09-02-22-81.

Tað snýr seg eisini um avhending, tá hjúnafelegið letur partabrøv í gávu til húnafelegan. Sí í hesum sambandi avgerð hjá Skatta og avgjaldskærunevndini frá 17. februar 2010, j. nr. 09-02-22-52. Sí eisini undir lating og móttøka av gávum niðanfyri.

Flyting av partabrøvum í samband við separatió/hjúnafelegið er ikki at meta sum avhending av partabrøvum. Tað snýr seg um flyting, sum ikki er skattskyldug vísandi til prinsippið í § 29, nr. 4 í skattalógini. Sí í hesum sambandi avgerð hjá Skatta og avgjaldskærunevndini frá 17. februar 2010, j. nr. 09-02-22-80.

Partabrøv v.m. - Ikki vinnuligt virksema

Tá talan er um vinning og tap av sølu av teimum í § 1, nr. 1 nevndu virðis-brøvum, sum ikki eru liður í skattgjaldarans vinnuliga virksema, verður álagd-ur ein skattur - uttan mun til ognartíð. Fyri likamligar persónar merkir hetta ein skatt upp á 35 % (2013 36 %). Fyri feløg og grunnar v.m. merkir hetta ein skatt upp á 18 %.

Tey virðisbrøv, sum her er talan um, eru øll tey, sum eru fevnd av § 1, nr. 1 í kapitalvinningskattalógini. Hetta eru øll tey virðisbrøv, sum umboða ein ognarpart í einum felag, sum er eitt sjálvstøðugt skattasubjekt.

Eisini skulu serlig rættindi, sum hava tilknýti til tílik virðisbrøv, viðgerast eftir hesi áseting. Hetta kann vera eitt nú frípartabrøv, rættindi til fríparta-brøv og tekningsrættindi. Víst verður til tað, sum stendur niðanfyri.

Realisatiónsprinsippið

Tá vinningur og tap við sølu av partabrøvum v.m. verða gjørd upp, verður realisasjónsprinsippið nýtt. Hetta merkir, at vinningur ikki er skattskyldugur, fyrr enn partabrævið v.m. verður selt ella avhendað.

Skattur verður soleiðis bert lagdur á realiseraðan vinning, og tap kann bert dragast frá skattskyldugu inntøkuni eftir kapitalvinningskattalógini, tá tapið er realiserað.

Er partafelag farið konkurs kann tap av slíkum partabrøvum dragast frá. Tapið verður javnsett við avhendan. Avhendingarupphæddin á partabrøvun-um verður sett til 0,- á kapitalvinningsjálvuppgávuni, tá felagið er endaliga upployt. Felagið er at meta sum endaliga upployt tá felagið er strikað úr skránni hjá Skráseting Føroya, og ognarrætturin til partabrøvini er endaliga burturdottin. Sí avgerð hjá Skatta og avgjaldskærunevndini frá 17. mai 2010, j. Nr. 09-02-22-75.

Útveganarupphædd og avhendingarupphædd

Partabræv fyrri partabræv hátturin verður nýttur. Hetta merkir, at vinningur og tap verða gjørd upp sum munurin millum útveganarupphædd og sölupphædd fyrri avvarðandi partabræv. Hyggjast skal eftir, hvat júst tað virðisbrævið, ið nú verður selt, er útvegað fyrri.

Um partabrævaeigari hevur fleiri partabrøv við somu rættindum í sama felag, men sum ikki eru útvegað samstundis, verða tey partabrøv, sum fyrst eru útvegað, roknað fyrri tey, sum fyrst eru avhendað (FIFO-prinsippið).

Útveganarupphæddin er tann upphædd, partabrævaeigarin hevur latið fyrri partabrøvini. Og sölupphæddin er tann upphædd, eigarin fær við avhending av partabrøvunum.

Við tekning av partabrøvum er útveganarvirðið tekningsupphæddin.

Tá partabrævaeigarin fær tillutaðan ein tekningsrætt, so verður tekningsupphæddin útveganarvirðið fyrri partabrævið. Hevur partabrævaeigarin goldið fyrri at fáa tekningsrættin, so er útveganarvirðið fyrri partabrævið tann upphædd, sum er goldin fyrri rættin, samanlagt við tekningsupphæddini.

Eisini upphædd, goldin fyrri ein rætt til frípartabræv, skal roknað við í útveganarvirðið fyrri frípartabrævið.

Stendur einum partaeigara í boði at tekna umbýtilig lánsbrøv, hevur tekningsrætturin virði av kr. 0,-. Selur hann tekningsrættin, er vinningurin söluvirðið (minus kr. 0,-).

Verður tað umbýtiliga lánsbrævið innfríð til pari, er ongin vinningur ella tap. Verða umbýtilig lánsbrøv umbýtt til partabrøv ella smápartabrøv v.m., hevur hetta ongan skattligan týdning. Útveganarvirðið fyrri partabrævið er tað sama sum fyrri tað umbýtiliga lánsbrævið.

Er talan um umskipan av persónligt riknum vinnuvirki til partafelag eftir løgtingslóg nr. 47 frá 1986 um umskipan, er útveganarvirðið á partabrævinum tað skattliga virðið av ogn og skuld hjá virkinum á umskipanardegnum, sambært § 4, stk. 2 í umskipanarlógini. Verður talan um eitt negativt útveganarvirði, verður hetta negativa virðið lagt afturat sölupphæddini, tá partabrævið verður selt.

Í sambandi við keyp og sølu í fremmandum gjaldoyra, verður sölupphæddin umroknað pr. keypsdag ella söludag.

Útreiðslur sum kunnu dragast frá

Útreiðslur í sambandi við keypið av partabrævinum skulu leggjast afturat útveganarvirðinum.

Útreiðslur, sum partabrævaeigarin hevur í samband við sølu, kunnu við uppgerðini av vinningi dragast frá söluvirðinum.

Tað kann t.d. snúgv seg um söluprovisjón, útreiðslur til sakførara ella grannskoðara. Tá útveganarupphædd ella sölupphædd er virði í vanligum handli, eru ikki útreiðslur, sum kunnu leggjast afturat útveganarvirðinum ella dragast frá söluvirðinum. TAKS hevur tó loyvt fólki at rokna "kurtage" við sum útreiðslu.

Avmarking í rættinum til frádrátt

Tá feløg og grunnar v.m., sum eru fult skattskyldug í Føroyum, selja partabrøv við tapi, kann hetta tap, sbrt. § 4, stk. 3 í kapitalvinningskattalógini bert dragast frá, í tann mun tapið er størri enn skattafrítt vinningsbýti, sum felagið hevur fingið av avvarðandi partabrævi.

Sambært § 9, stk. 1 kapitalvinningskattalógini kunna feløg og grunnar v.m., sum eru fult skattskyldug í Føroyum, fáa skattafrítt vinningsbýti úr útlutandi felagnum.

Henda regla um avmarking í tapsfrádráttinum er gjørd fyri at forða at felag, við at fáa skattafrítt vinningsbýti, kunnu tøma annað felagið uttan at rinda avgjald, og síðan selja partabrøvini í felagnum við tapi. Partabrøvini hava lítið og einki virði, av tí at felagið er tomt.

Eitt slíkt tap kundi uttan hesa reglu verið drigið frá í uppgerðini av skattskyldugu inntøkuni eftir kapitalvinningskattalógini.

Tapsfrádráttur verður tí avmarkaður soleiðis, at tap bert kann dragast frá, um tapið er størri enn tað skattafría vinningsbýtið, ið tað partabrævið, sum verður selt, hevur givið felagnum.

Frípartabrøv v.m.

Frípartabrøv, rættir til frípartabrøv og tekningsrættir, ið eru tillutaðir, verða roknað fyri útvegað fyri 0 kr., og verða roknað fyri útvegað samstundis sum móðurpartabrøvini.

Neyðugt er at staðfesta, nær útveganartíðspunktið er, sjálvt um 3 ára reglan er avtíkin, hetta orsakað av at FIFO princiippið í nøkrum førum skal nýtast, tá vinningur ella tap skulu gerast upp.

At hesir rættir eru tillutaðir merkir, at tað ikki verður goldið fyri rættin.

Tá eitt frípartabræv verður selt, og útveganarvirðið er kr. 0, er tað á allan sølupeningin, ið skattur verður álagdur. Um ein tillutaður rættur til frípartabræv ella ein tillutaður tekningsrættur verður seldur, áðrenn viðkomandi fær frípartabrævið ella teknað partabrævið, verður allur sølupeningurin fyri rættin skattskyldug inntøka.

Søla til felagið, sum hevur givið út partabrævið v.m.

Um tey virðisbrøv, sum eru fevnd av § 1, nr. 1 í kapitalvinningskattalógini, verða seld til tað felagið, sum hevur givið út hesi virðisbrøv, verður avhendingarupphæddin roknað sum vinningsbýti. Soleiðis verður tað mettt sum útlutan av vinningsbýti, tá parteigari ella luthavari, sjálvboðin ella tvingaður, selur partabrøv, lutaprógv og líknandi virðisbrøv, her íroknað umbýtilig lánsbrøv og tekningsrættindi til slík virðisbrøv, til tað felagið, sum hevur útskrivað hesi virðisbrøv. Í slíkum førum verður øll avhendingarupphæddin tí mettt sum skattskyldug inntøka sambært reglunum í kapitalvinningskattalógini. Sí meira undir vinningsbýti.

Toll- og Skattaráðið kann loyva, at avhendingarupphæddin ikki verður viðgjørd eftir sum vinningsbýti. Verður loyvi givið, skal viðgerðin fara fram eftir somu reglum sum vinningur og tap við avhendan av partabrøvum v.m..

Undantaksloyvi kann gevast, tá avhendingin av partabrøvunum er framd av øðrum orsökum enn teimum, sum roynt verður at sleppa undan við høvuðsregluni í § 5, stk. 1 í kapitalvinningskattalógini.

§ 5, stk. 1 skal forða, at parteigarar verða eggjaðir til at leggja allan vinningin í felagnum í grunn, í staðin fyri at geva upp ein hóskandi part sum vinningsbýti, sum kann skattast, og við avhending av partabrøvum til felagið kunnu vinna sær útlutan, sum skattast á ein annan hátt.

Tá avgerast skal, um undantaksloyvi skal gevast, vil dentur tí verða lagdur á, um aftursølan til felagið verður nýtt sum alternativ til útlutan. Hetta kann til dømis vera í føri, har felagið keypir egin partabrøv til ein kurs, ið er hægri enn marknaðarkursurin. Vanliga verður undantaksloyvi bert givið, um parteigarar avhenda øll síni partabrøv. Tey nýtast tó ikki øll at verða avhendað til felagið, tí partvís avhending til onnur, herundir aðrar partabrævaeigarar í felagnum, kann góðtakast sum fullkomin avhending av partabrøvunum. Í heilt serligum førum kann gevast undantaksloyvi, hóast øll partabrøvini ikki verða avhendað, tá ið skatting av allari sölupphæddini hevði givið eitt heilt órímligt úrslit. Tað skal m.a. metast, um parteigarin veruliga hevur givið frá sær sína ávirkan á ta vinningsbýtisgevandi ognina.

Í feløgum, har parteigarin ella luthavarin ikki kann avhenda síni partabrøv v.m. til onnur enn felagið, t.d. lutaíbúðarfeløg ella feløg, har ognarhald av partabrøvum er treytað av arbeiði í eini serstakari vinnu, verður undantaksloyvi næstan altíð givið.

Parteigarar, sum ynskja at avhenda partabrøv, lata ofta ein banka standa fyri avhendingini, og bankarnir taka tá vanliga partabrøvini í kommissjón. Í førum, har ein banki á henda hátt tekur í móti "egnum partabrøvum" frá einum parteigara til víðarisølu, verður henda avhending til bankan ikki fevnd av § 5, stk. 1, men parteigarin má skattast sum við avhending til triðjamann.

Undantaksloyvi verður ikki givið, so tað fevnir um øll, men bert eftir umsókn frá tí einstaka parteigaranum.

Eitt undantak frá regluni í § 5, stk. 1 er, um hesi virðisbrøv verða avhend til útskrivandi felagið í avtøkuárinum í sambandi við endaliga avtøku av felagnum.

Tá talan er um, at undantaksloyvi verður givið eftir § 5, stk. 2, ella at søla fer fram til felagið í avtøkuárinum, verður bert roknað sum vinningsbýti munurin millum avhendingarupphæddina og útveganarpeningin fyri avvarðandi virðisbræv. Her er so tað galdandi, at um tað t.d. snýr seg um frípartabrøv, so er útveganarupphæddin kr. 0.

Útlutan í sambandi við niðurskriving av partapeningi

Útlutanir í sambandi við, at partapeningurin verður lækkaður, skulu sum útgangsstøði viðgerast sum vinningsbýti. Tó kann Toll- og Skattaráðið loyva, at viðgerðin fer fram eftir ásetingunum um sølu og aðra avhending.

Lækking av partapeningi kann verða gjørd við, at øll partabrøv verða áteknad tað nýggja lægra virðið, ella at felagið keypir egin partabrøv og fær hesi ógildað. Í seinna førinum skal útlutanin viðgerast eftir § 5 um sølu til felagið, sum hevur útgivið partabrøvini.

Um niðurskriving av partapeninginum fer fram, uttan at felagið keypir egin partabrøv, men við at hvørt partabræv verður áteknað eitt lægri virði, móti at partabrævaeigarin fær útlutað eina upphædd úr felagnum, so er øll tann útlutaða upphæddin sum meginregla at meta sum vinningsbýti.

Toll- og Skattaráðið kann loyva, at útlutanin verður viðgjørð eftir reglunum um sølu og aðra avhending. Um slíkt loyvi fæst, verður útlutanin mett sum partvís avhending av partabrævinum. Tann lutvísi parturin, sum verður niðurskrivaður, er at meta sum realiseraður. Vinningurin ella tapið verður tá gjørt upp sum munurin millum útlutanina og tann lutvísa partin av útveganarvirðinum fyri partabrøvini. Tá partabrævið seinni verður selt, verður vinningur ella hall gjørt upp út frá einum útveganarvirði, sum er tann eftirverandi parturin av upprunaliga útveganarvirðinum.

Tá avgerast skal, um undantaksloyvi skal gevast, skal dentur verða lagdur á, at útlutanin ikki bert er eitt alternativ til vanliga útlutan av vinningsbýti. Undantak skal tí bert gevast, um niðurskrivingin bert er grundað í felagsins vinnuligu viðurskiftum, t.d. um felagið hevur minkað um virksemið soleiðis, at partapeningurin ikki longur svarar til felagsins veruliga fíggarliga virksemi. Vanliga skal vera talan um eina ávís niðurgongd í virkseminum og ikki bert ein broyttan rakstur. Tað verður gjørð ein samlað metan av øllum umstøðum í málinum, har tað millum annað skal takast atlit til, um lækkingin fer fram stutt eftir, at virksemið er minkað, vanliga ikki longur enn 1 ár, um útlutanin á leið samsvarar við upphæddirnar, sum eru innkomnar við einari sølu, og um tað framvegis er eitt týðandi virksemi í felagnum. Tað er eisini ein treyt fyri at fáa undantaksloyvi, at lækkingin ávirkar partaeigararnar lutfalsliga líka soleiðis, at sínámillum býtið millum partaeigararnar ikki verður broytt.

Serligar reglur fyri vinnuligt virksemi

Sambært § 3 í kapitalvinningskattalógini skulu vinningur ella tap, sum eru liðir í skattgjaldarans vinnuliga virksemi, verða roknað upp í uppgerðina av skattskyldugu inntøkuni eftir reglunum í skattalógini.

Møguleiki er at velja millum at nýta realisasjónsprinsippið og lagurprinsippið, tá vinningur ella tap eru liðir í vinnuliga virksemi skattgjaldarans. Tá ein fyrst hevur valt at nýta lagurprinsippið, ber tó ikki til at fara aftur til at nýta realisasjónsprinsippið.

Vinningur ella tap, sum eru liðir í skattgjaldarans vinnuliga virksemi, skulu eftir § 3 roknast við í skattskyldugu inntøkuna eftir skattalógini, og henda inntøka skal tí ikki roknast við í uppgerðini av skattskyldugu inntøkuni, sum hon verður gjørð upp eftir hesi lóg. Avleiðingin av hesum er, at procentsatsurin verður hægri, um talan er um persónar. Skattingin er tí tann sama, sum er galdandi fyri einhvørja aðra vanliga inntøku. Um talan er um t.d. eitt partafelag, so er satsurin 18 %, eins og fyri aðra vanliga skattskylduga inntøku hjá partafeløgum.

Stórur munur er á rættinum til frádrátt fyri tap, tá uppgerðin er eftir kapitalvinningskattalógini, í mun til tá uppgerðin er eftir skattalógini. Eftir kapitalvinningskattalógini kann tap bert verða drigið frá í vinningi, sum er skattskyldugur eftir kapitalvinningskattalógini. Tá uppgerðin er eftir skattalógini,

er eingin avmarking í tapsfrádráttinum. Tap við sölu av virðisbrøvum og fíggi-
arkrøvum kann tí, tá talan er um vinnuligt virksemini, verða drigið frá í aðrari
skattskyldugari inntøku.

Tað verður tí rættiliga avgerandi, um vinningur ella tap eru liðir í skattgjalt-
arans vinnuliga virksemini.

Liður í vinnuliga virksemini skattgjaldarans

Viðkomandi skal vera vinnurekandi við keypi og sölu av virðisbrøvum, ella við
at læna út pening. Hetta er tað, sum á danskum verður kallað ”næringsvej”.

Vanligu dømini um, nær vinna verður staðfest, er innan peningastovnar og
annað fíggarligt virksemini. Í øðrum førum kann ofta vera ivasamt, hvørt talan
er um vinnu ella ikki.

Høvuðseyðkennini fyri tílíkum vinnuligum virksemini, sum her er talan um,
eru, at viðkomandi handlar við virðisbrøvum, og at virðisbrøvini eru útvegað
við sölu fyri eyga og fyri at fáa vinning við söluni.

Líkningarmyndugleikin metir um vavið og systematikkina av virkseminum,
tá avgerð verður tikin viðvíkjandi skatting. Hædd verður somuleiðis tikin fyri,
um virðisbrøvini eru ein partur av støðisognini og tiskil ikki partur av vinnu-
liga virkseminum, ella um talan bert er um eina umplasing av yvirskots-
likviditetinum og ognu annars.

Tað vinnuliga virkseminið, sum er fevnt av § 3, kann vanliga býttast upp í
handilsvinnu og fíggingarvirksemini.

Handilsvinna

Talan er um handelsvinnu, tá tann skattskyldugi hevur sum vinnu at reka
handil við virðisbrøvum. Hetta er bæði galdandi, tá talan er um høvuðsvinnu,
og tá talan er um hjávinnu.

Handilsvinna fevnir tí í fyrsta umfari um persónar ella feløg, sum reka
bankavirksemini ella veksleraravirksemini.

Hvørt ein skattskyldugur, sum ikki er vekslari, verður settur at reka vinnu
við keypi og sölu av virðisbrøvum, veldst um, hvørt hin skattskyldugi heilt ella
lutvíst livir av at handla við virðisbrøvum. Tað eru persónar, sum handla við
virðisbrøvum fyri egna rokning ella eru millumgongumenn tvs. meklarar.
Eyðkennið fyri slíkt vinnuvirki er, at viðkomandi ger vart við seg við lýsingum
ella kundarøkt, at viðkomandi er yrkisfólk. Somuleiðis kann talan vera um, at
ein kundaskari leitar upp viðkomandi, sum, grundað á serliga vitan og
kunnleika til marknaðin ella onnur viðurskipti fyri útboði, eftirspurningi ella
prísáseting, handlar teirra vegna.

Hesin háttur fyri handelsvinnu má ikki blandast við tað, sum vanliga verður
rópt ”kapitalrøkt”, hetta er tað, sum á danskum verður rópt ”portefølje-
pleje”.

Eyðkennið fyri kapitalrøkt er, at virðisbrøv verða keypt og seld av goymslu
av skiftandi stødd, og har keyp og søla vanliga verður gjørd gjøgnum t.d.
peningastovnar, og har ætlanin fyrst og fremst er at flyta kapitalin soleiðis,
at avkastið økist. Her er ikki talan um vinnu, og vinningur av slíkum virksemini
skal tí viðgerast eftir vanligu reglunum í hesi lóg.

Talan kann vera um handilsvinnu, sjálvt um viðkomandi ikki, sum vanligt upplýsta vinnuveg, handlar við virðisbrøvum. Tað er sjálvur aktiviteturin, sum er avgerandi. Dentur verður lagdur á vavið á handlunum við virðisbrøvum og á, um virkseimið er regluligt ella ikki. Millum tær umstøður, sum kunnu verða avgerandi, kunnu nevast støddin á ognini av virðisbrøvum, herundir um tann skattskyldugi hevur peningalig líkindi at halda eftir partabrøvini sum støðisogn, skjótleikan á umsetninginum á virðisbrøvunum, støddin á umsetninginum, herundir sölugóðin ella vektin á hesum handlum í búskapinum hjá skattgjaldaranum, og reglusemi av keypi og sølu.

Tá avgerast skal, um ein persónur ella eitt felag rekur vinnu, kann dentur verða lagdur á sambandi millum henda handil og virksemi annars hjá persóninum ella felagnum. T. d. kann ein, ið rekur handil við virðisbrøvum fyri arbeiðsgevarans rokning og risiko sum liður í einum tænaðurskifti, lættari sjálvur metast at reka vinnu við sølu av egnum partabrøvum enn ein persónur, sum hevur annað arbeiði.

Rekur skattskyldugi annað virksemi enn handil við virðisbrøvum og bert nýtir tókan pening til at handla við virðisbrøvum, verður viðkomandi ikki settur at reka vinnu við hesum handlum.

Í avmarkingini av hesum førum og teimum førum, tá talan er um handilsvinnu, má dentur verða lagdur á tær áðurnevndu umstøður og á lutfallið millum títleikan av handlunum av virðisbrøvum og øðrum virksemi hjá viðkomandi. Eitt bert stuttfreistað likviditetsvirkot, sum verður nýtt til handil við virðisbrøvum, førir ikki við sær, at talan er um handilsvinnu.

Er talan um ein, sum er settur at reka vinnu við handli av virðisbrøvum, má ætlast, at øll virðisbrøvini eru partur av skattgjaldarans vinnu. Eisini virðisbrøv, sum eru útvegað, áðrenn viðkomandi kundi sigast at vera vinnurekandi við hesum virksemi, eru fevnd av umferðarognini, tá skattgjaldarin verður vinnurekandi við tílíkum handli. Frípartabrøv og onnur rættindi, sum eru knýtt at einum virðisbrævi, sum er partur av umferðarognini hjá tí vinnurekandi, skulu eisini viðgerast eftir § 3.

Í ávísum førum kunnu virðisbrøv hjá einum, sum er settur at reka vinnu, tó fella uttan fyri ta vinnuligu umferðarognina. Tað er skattgjaldarin, sum skal prógva, at so er. Tað er soleiðis gjørligt at avsanna áðurnevnda varhuga um vinnu.

Fyri tað fyrsta er tað eitt krav fyri at verða settur sum vinnurekandi, at virðisbrøv eru útvegað við atliti at sølu fyri eyga.

Virðisbrøv, sum eru at meta sum støðisogn hjá viðkomandi skattgjaldara, falla tí uttan fyri umferðarognina. T. d. partabrøv, sum ein peningastovnur hevur í einum dótturfelag, sum er útvegað við atliti at varandi rakstri av einum virksemi, sum er ískoyti til tað vanliga bankavirksemi, falla uttan fyri ognina av umferðarpartabrøvum hjá bankanum.

Tá avgerast skal, um eitt virðisbræv má ætlast at vera útvegað við støðisognarendamáli, verður dentur lagdur á objektivar umstøður, sum kunnu undirbyggja, at partabrøvini eru útvegað við atliti at serligum vinnuligum endamáli.

Fyri tað næsta er tað eitt krav fyri at meta eitt virðisbræv at vera partur av vinnuliga virkseminum, at virðisbrævið er útvegað við atliti til at fáa vinning

við sölu. Um tað við útveganini er greitt, at virðisbrævið ikki kann seljast víðari við vinningi, og motivið fyri at útvega virðisbrævið er annað enn at fáa vinning við sölu, er virðisbrævið ikki fevnt av umferðarognini. Tá virðisbrøv verða útvegað, verður ein ávísur vandi fyri tapi altíð accepteraður. Hesin vandi fyri tapi er ikki í sær sjálvum nokk til at fáa virðisbrøvini uttan um umferðarognina, sjálvt um vandin fyri tapi er stórur. Tað avgerandi er endamálið við útveganini, men tá endamálið skal leggjast fast, verður dentur í stóran mun lagdur á objektivar umstøður, ið kunnu undirbyggja hetta endamál.

Virðisbræv ella fíggingarkrav, sum er mettt sum partur av vinnuliga virkseminum, kunnu seinni skifta status, soleiðis at vinningur og tap við sölu av virðisbrøvunum skal roknast við í uppgerðini av skattskyldugu inntøkuni eftir vanligu ásetingunum í kapitalvinningskattalógini, og ikki í uppgerðina av skattskyldugu inntøkuni eftir skattalógini.

Virðisbrøvini eru soleiðis farin yvir til støðisognina, tá upprunaliga søluendamálið má sigast at vera givið upp. Dentur verður her lagdur á, hvat endamálið er við ikki at selja virðisbrævið. Avgerandi er, sum áður nevnt, objektivu umstøðurnar. Í hesum førum verða sett strong krøv til próvbyrðuna. Tær umstøður, sum kunnu takast við í hesi avgerðini, eru ognartíðin og umstøður, sum kunnu undirbyggja, at talan er um serlig vinnulig áhugamál við at halda eftir tey ávísu virðisbrøvini. Tað í sær sjálvum, at virðisbrøvini hava verið skattgjaldarans ogn í longri tíð, ger ikki, at virðisbrøvini eru blivin støðisogn.

Um virðisbrøvini eru partur av vinnuvirkseminum hjá tí skattskylduga, skifta virðisbrøvini ikki av sær sjálvum status, við at tað vinnuliga virksemið heldur uppat. Tað má eisini vera eitt krav, at virðisbrøvini eru blivin støðisogn, sambært omanfyri. Virðisbrøv, sum eru útvegað eftir, at tað vinnuliga virksemi er steðgað, eru tó ikki at meta sum vinnulig virðisbrøv.

Fíggingarvirksemi

Við fíggingarvirksemi skilst, at hin skattskyldugi burturav ella partvíst livir av at veita beinleiðis lán ella at keypa fíggingarkrøv, sum vanliga ikki verða seld. Talan kann t.d. vera um ikki-pant tryggjað krøv so sum avgjaldssáttmálar. Hetta er galdandi, óansæð um fæið til útveganina stavar frá eginkapitali ella fremmandafígging. Hetta slag av fíggingarvirksemi skal eisini skilmarkast móti tí meira passivu íløguni, sum ikki verður mettt at vera fíggingarvirksemi.

Vegleiðandi fyri hesa skilmarkan kann m.a. vera:

1 Vavið av virkseminum, sum hin skattskyldugi útinnir í sambandi við útvegan ella stovnan av kravinum, heruppií treytirnar fyri kravinum.

2 Slag av kravi, soleiðis at skilja, at vanlig fíggingarkrøv so sum lánsbrøv og vanlig pantibrøv í fastari ogn geva eina ábending um, at talan er um passiva íløgu. Fíggingarkrøv so sum individuel skuldarbrøv, avgjaldssáttmálar, atypisk pantibrøv og líknandi kunnu geva ábending um, at talan er um fíggingarvirksemi, sum verður mettt vinnuligt.

Her skulu nevast tvey dømi, sum kunnu lýsa skilmarkanina. Tað fyrsta dømi er um ein skattgjaldara, sum, hóast vavið av virkseminum, verður

mettur at gera ílögur, sum ikki eru at meta sum vinnuligt virksemin. Tað seinna dømi er um ein, sum rekur fíggingarvirksemin, og harvið er vinnurekandi.

Ein mekanikari, sum ikki var í vinnu, hevði investerað meginpartin av síni ogn í pantibrøv, sum høvdu stutta afturgjaldstíð, og har afturgjaldstíðin fyri nøkur pantibrøv bleiv styttri, grundað á innfrían. Tilsamans hevði viðkomandi 89 pantibrøv. Keyptini vóru partvíst fíggað við kassakreditt. Í nøkrum førum vóru pantibrøvini útgivin beinleiðis til viðkomandi. Ongi pantibrøv vóru tó seld. Í hesum dømi var ikki talan um vinnuligt virksemin.

Ein keypmaður hevði investerað tókan kapital í pantibrøv. Tað var bert í hendinga førum, at talan var um keyp av fyrr útgivnum pantibrøvum o.l., men í flest øllum førum var talan um útlán, og fyri hesi útlán vóru pantibrøv og onnur skuldarbrøv útgivin beinleiðis til viðkomandi sum fyrsta kreditor. Størsti parturin av lánunum høvdu eina afturgjaldstíð, sum ikki fór upp um 3 ár, og faktiska afturgjaldstíðin var í flestu førum styttri og kursvinningurin var nøkur ár nakað størri enn rentuinntókan. Kursvinningurin varð í hesum føri mettur sum vinningur av vinnuligum útlánsvirksemin.

Realisatiónsprinsippið ella lagurprinsippið – vinnuligt virksemin

Sambært § 3, stk. 2 í kapitalvinningskattalógini er høvuðsreglan, at vinningur og tap verða gjørd upp eftir realisatiónsprinsippinum. Her verða vinningur og tap gjørd upp sum munurin millum avhendingarupphædd og útveganarupphædd.

Uppgerðarhátturin er partabræv fyri partabræv hátturin. Hetta merkir, at um viðkomandi t.d. hevur fleiri partabrøv, so skal hyggjast eftir, nær júst tað partabrævið, sum nú verður selt, er útvegað.

Hevur partabrævaeigari fleiri partabrøv við somu rættindum í sama felag, verður tað, sum fyrst er útvegað, roknað sum fyrst avhendað (FIFO prinsippið).

Í staðin fyri at nýta realisatiónsprinsippið kann tann vinnurekandi einaferð med tíð velja at nýta lagurprinsippið. Eftir lagurprinsippinum kunnu ikki staðfestur vinningur ella tap roknað við í skattskyldugu inntøkuni. Ikki ber til at skifta prinsipp, tá ein fyrst hevur valt at nýta lagurprinsippið.

Velur skattgjaldarin at nýta lagurprinsippið, verða inntøka ella tap fyri inntøkuárið gjørd upp sum munurin millum virðið, tá árið endar, og virðið, tá árið byrjar. Um virðið, tá árið byrjar, er 100, og virðið, tá árið endar, er 120, so er skattskylduga inntøkan fyri árið 20. Fyri útveganir í árinum verður útveganarpeningurin nýttur í staðin fyri virðið við ársbyrjan á tí, sum er keypt. Er virðið við árs byrjan 100, og útvegar skattgjaldarin í árinum fyri 20, og virðið, tá árið endar, er 140, er skattskylduga inntøkan 20. Um søla fer fram í árinum, verður søluupphæddin nýtt sum virði í staðin fyri virðið á tí selda við ársenda. Um virðið, tá árið byrjar, er 100, og viðkomandi keypir fyri 20 í árinum og selur fyri 30 í árinum, og virðið við ársenda er 120, so er skattskylduga inntøkan hetta árið 30.

M.6. INNFRÍAN, SÖLU OG ONNUR AVHENDAN ENN SÖLU AV FÍGGJARKRØVUM OG LEYSGERAN AV SKULD

Krøv upp á pengar, ið kunnu kallast virðisbrøv, herundir lánsbrøv, skuldarbrøv og pantibrøv, eru fevnd av kapitalvinningskattalógini. Høvuðsreglan er, at vinningur og tap av øllum krøvum og allari skuld, skulu takast við í skattskyldugu inntøkuna eftir kapitalvinningskattalógini. Hetta er óansæð, um talan er um persónar ella feløg, um talan er um krøv í krónum ella útlenskum valuta, ella hvussu gamalt kravið er. Nøkur undantøk verða tó fyri feløg og persónar.

Eftir § 1, nr. 2 í kapitalvinningskattalógini er innfrían, søla og onnur avhendan enn søla av fíggjarkrøvum umfatað. Reglan fevnir um øll peningakrøv, óansæð hvat slag talan er um, t.d. lánsbrøv, pantibrøv og skuldarbrøv. Og hetta er galdandi, óansæð um talan er um krøv av privatum ella vinnuligum slagi. Tað, sum er avgerandi, er, at tað fyriliggur eitt rættarkrav um gjalding av peningi. Reglurnar galda tí eisini fyri individuell krøv, so sum lønar- og samsýningarágóðar og stuttfreistað lán uttan trygd. Fevnd av kapitalvinningskattalógini eru øll peningakrøv, óansæð um talan er um virðisbrøv ella ikki. Lógin fevnir sum sagt bæði um krøv í føroyskum og útlenskum valuta.

Reglurnar fevna um allan kursvinning og tap av krøvum. Vinningur og tap fevna ikki bara um hækkingar og lækkingar í børskursinum, orsakað av broyttum rentuviðurskiftum, men eisini virðisbroytingar, orsakað av øðrum viðurskiftum, so sum indeksreguleringar og valutakursbroytingar eru fevnd av reglunum.

Tap, orsakað av at skuldarin ikki hevur hildið sínar skyldur, og orsakað av at pantið ella kautið ikki hevur verið nøktandi, er eisini umfatað. Tó eru serreglur um tap av skuldarum, ið hava samband við vinnuligt virksema. Reglurnar fevna eisini um t.d. tryggingar og endurgjaldsupphæddir, sum áognarin fær fyri missin av einum kravi.

Tann skattskylduga viðgerðin er tískil ikki heft at orsökini til vinningin ella tapið.

Kapitalvinningskattalógin umfatar eisini premiulánsbrøv. Premian er tó ikki fevnd av hesi lóg, men er í staðin fevnd av lögtingslóg nr. 99 frá 29. desember 1998 um gjøld av vinningi við burturluting v.m.

Reglan í § 1, nr. 2 fevnir ikki um umbýtilig lánsbrøv (konvertiblar obligasjonir). Umbýtilig lánsbrøv verða í staðin fevnd av § 1, nr. 1, og harvið verða tey viðgjørð sum partabrøv v.m. eftir reglunum í § 4 í kapitalvinningskattalógini.

Í § 6 í kapitalvinningskattalógini er ásett, at høvuðsreglan er, at vinningur og tap av krøvum og skuld skulu roknast við í uppgerðina av skattskyldugu inntøkuni í tí inntøkuári, tá vinningurin ella tapið eru ásannað (realisasjónsprindsið). Tað verða ikki sett nøkur ávís krøv um realisasjónsháttin, t.v.s. hvussu vinningurin ella tapið eru realiserað. Ein realisering av vinningi og tapi av krøvum og skuld er tó treytað av broytingum í viðurskiftunum millum ognaran og skuldaran, t.d. við innfrían ella avhending. Vanliga kann debtorskifti ikki fara fram, uttan at kreditor samtykkir hesum. Í teimum førum, tá

debitorskifti fer fram, eftir at kreditor hefur givið samtykki til hetta, fyriliggur realisering fyrir kreditor. Um debitorskifti kann fara fram, uttan at kreditor skal samtykkja, er bert talan um realisering fyrir debitor. Fyrir kreditor er tá ongin realisering farin fram. Tá kreditor avhendar sítt krav til triðjamann, fyriliggur avhending fyrir kreditor, men ikki fyrir debitor. Tá er ongin realisering farin fram av skuldini hjá debitor.

Umstøður, ið føra til realisering av vinningi og tapi kunnu vera:

- at skuldarin innfríar skuldina (heilt ella partvíst). Bæði ognari og skuldari ásanna harvið ein vinning ella tap. Undir hetta punkt hoyrir konvertering av einum kravi til partabrøv í debitorfelagnum.

- at ognarin avhendar kravið. Við avhending meinast, at ognarrætturin til kravið verður fluttur. Tað hefur ongan týdning, um avhendingin av ognarrættinum hendir av fríum vilja ella er tvungin. Reglurnar galda tí eisini, tá ognarrætturin verður fluttur við sølu, umbýti, gávu/arvaforskoti, "kreditorforfylging" ella útlutan úr einum deyðsbúgvi, sí tó §§ 12 og 13.

- Broytingar í avtalutreytunum fyrir eitt krav ella einari skuld kunnu vera av einum sovorðnum slagi, at broytingin merkir stovnan av einum nýggjum kravi ella skuld, t.d. við broyting av gjaldoyra.

- Fer samanlegging av feløgum fram, er talan um realisering, tó ikki um samanleggingin fer fram eftir reglunum um skattafría samanlegging.

Uppgerð av fíggjarkrøvum

Vinningur og tap av krøvum verða gjørd upp sum munurin millum útveganarupphædd og avhendingarupphædd, t.e., at uppgerðin av vinningi og tapi verður gjørd fyrir hvørt krav sær.

Sum útveganarupphædd er at rokna tað, sum er goldið fyrir kravið, ella um hetta ikki kann staðfestast, kursvirðið, tá kravið varð útvegað.

Avhendingarupphæddin er tað virðið, ið kravið kastar av sær við realisering, t.d. søluupphæddin, akkorddividenda o.s.fr. Við gávu og arvaforskoti v.m. er virðið virðið í vanligum handli.

Verður skuldin goldin við avdráttum, skal ein møguligur lutfalsligur vinningur ella tap takast við í avgjaldskyldugu inntøkuna so hvørt, sí niðanfyri.

Vinningur og tap av skuld verða gjørd upp sum munurin millum virðið á skuldini, tá skuldin verður stovnað, og virðið, tá skuldin verður goldin ella frígivin. Virðið, tá skuldin verður stovnað, er vanliga tann upphæddin, sum skuldarin fekk útgoldið, tá kravið varð stovnað, ella virðið, sum varð avtalað við møguligum skuldarskifti.

Virðið á skuldini, tá hon verður goldin ella frígivin, er tað virðið, sum skuldarin rindar, ella virðið í vanligum handli.

Verður skuldin goldin við avdráttum, verður roknað til avgjaldskyldugu inntøkuna so stórir partur, sum svarar til lutfallið millum (innloysingarvirðið – útveganarvirðið) og innloysingarvirðið.

M. Kapitalvinningskattalógin

Dømi: Eitt lán, nom. kr. 100.000 er stovnað til undirkurs, soleiðis at bert kr. 80.000 vóru útgoldnar, tá lánið varð stovnað. Árligur avdráttur er kr. 10.000. Kurstap at draga frá fyri hvønn avdrátt er:

$$\frac{100.000 - 80.000}{100.000} \times 10.000 = 2.000$$

Láns- og handilsútreiðslur í sambandi við stovnan av skuld, t.d. "gebyrer", "kurtage", stovningarprovisión v.m. kunnu verða lagdar afturat útvegan-arvirðinum. Sama er galdandi fyri lánsútreiðslur og tílíkt, t.d. stovningarprovisión, grannskoðanar- og sakføraraútreiðslur í sambandi við upptøku av lánum og sum ikki kunnu dragast frá í rakstrinum. Eisini kunnu útreiðslur í sambandi við avhending og innloysing dragast frá í sölupphæddini ávíkavist gjaldsupphæddini.

Bert vinningurin yvir 1.000,- kr.

Í § 6, stk. 4 er ásett, at fyri líkamligar persónar og deyðsbúgv skal vinningurin av slíkum, ið er nevnt í § 1, nr. 2 og 3 í kapitalvinningskattalógini bert roknast við í avgjaldskyldugu upphæddina, um samanlagdi vinningurin í einum álmanakkaári er størri enn kr. 1.000. Við hesum verða allir teir smærru vinningarnir undantíknir skattskyldu.

Bert tap av lánsbrøvum, pantibrøvum og skuldarbrøvum, ið eru skrásett á virðisbrævamarknaðum, kunnu dragast frá í kapitalvinningsinntøkuni. Hetta var sett í lógina fyri at forða fyri misbrúki við t.d. lánum í familjuviðurskiptum.

Tap av krøvunum, ið eru nevnd omanfyri, kunnu óskerd dragast frá í kapitalvinningsinntøkuni.

Tap av debitorum og tap av viðurlagsvinnu.

Kapitalvinningskattalógin fevnir ikki um tap av debitorum og tap av viðurlagsvinnu. Hesi verða viðgjørd eftir vanligu reglunum í skattalógini. Neyðugt er við serreglum um hesi viðurskipti, tí at hevur kravánarin onga aðra kapitalvinningsinntøku at móttroka í, er frádrátturin mistur. Eisini er tað galdandi, at skattaprosentið fyri eitt persónliga ríkið felag oftast er annað enn 35%, og harvið verður tapið "skattað" øðrvísi, enn vinningurin varð skattaður.

Tap upp á skuldarar skal viðgerast eftir § 33, nr. 9 í skattalógini. Eftir hesi reglu kann "tap upp á skuldarar, heruppií útláns- og ábyrgdarskuldarar hjá peningastovnum", dragast frá í skattskyldugu inntøkuni. Við skuldarar meinast í hesum sambandi "umsetningsskuldarar", t.v.s. skuldarar, ið hava keypt upp á borg. Tap av øðrum skuldarum, t.d. frá útláni, skulu viðgerast eftir kapitalvinningslógini. Verður tap av "umsetningsskuldararum" staðfest, tí hesir verða seldir øðrum felagi, skal hetta tap eisini viðgerast eftir skattalógini. Tó skal tapið viðgerast eftir kapitalvinningskattalógini, tá felag keypir skuldarar og síðani staðfestir eitt tap, antin við sølu ella við úrslitaleysa innheinting.

Henda reglan fevnir fyri tað næsta um viðurlagsvinnu, t.v.s. krøv, sum eru innvunnin sum gjald í vinnu, t.e. krøv sum eru latin afturfyri latan av vørum og tænaðum. Hesi krøv verða í fyrsta umfari inntøkuførd sum skattskyldug

inntøka til kursvirði. Hevur eigarin tap, t.d. tí skuldarin ikki kann rinda, skal tapið dragast frá eftir vanligu reglunum í skattalógini. Hevur eigarin ein vinning, verður vinningurin roknaður við í skattskyldugu inntøkuna eftir kapitalvinningskattalógini. Tap og vinningur í hesum sambandi merkja, at eigarin fær meir ella minni enn í mun til kursvirðið, ið kravið av fyrstan tíð varð inntøkuført fyri. Verður kravið goldið eftir reglunum, er talan um vinning, um kursvirðið er minni enn kr. 100, tá móttakarin fekk tað av fyrstan tíð. Um so er, má vinningurin gerast upp fyri hvønn avdrátt. Tap kann ikki staðfestast, fyrr enn talan er um úrslitaleysa innheiting ella við avhendan. Verður kravið avhendað, skal tapið viðgerast eftir skattalógini sbr. tí, ið er nevnt omanfyri.

Við í tapi av vøru- og tænauskuldarum og viðurlagsvinnu verður eisini roknað valutakurstap. Tapið verður tikið við í skattskyldugu inntøkuna tað árið, tapið er goldið.

Valutakursvinningur ella -tap

Valutakursvinningur ella valutakurstap av fíggjarkrøvum og skuld, ið hava samband við skattgjaldarans vinnuvirki, verða tikin við í skattskyldugu inntøkuna. Vinningurin ella tapið verður tikið við í skattskyldugu inntøkuna tað árið, vinningurin er staðfestur ella tapið er goldið.

Tá sagt verður, at valutakursvinningur ella -tap skal hava samband við skattgjaldarans vinnuvirki, so verður hervið meint t.d. valutakursvinningur ella -tap, ið stendst av sølu til útlandið, ella stendst av lántøku uttanlands og, har lánið hevur samband við raksturin hjá felagnum ella til rakstartól og líknandi. Hjá partafeløgum og smápartafeløgum og líknandi feløgum hava flestu valutakursvinningar ella -tap samband við skattgjaldarans vinnuvirki.

M.7. VINNINGUR ELLA TAP VIÐ EFTIRGEVING, FYRNING V.M.

AV SKULD

§ 7 í kapitalvinningskattalógini ásetir, at vinningur við eftirgeving, fyrning, konfusjón (samanrenning), prækusjón av skuld og orsakað av neyðskuldarsemju og sjálvbodnari skuldarsemju verður roknaður við í skattskyldugu upphæddina, í tann mun skuldin verður niðurskrivað niður um kursvirðið á kravinum fyri kreditor, tá skuldin varð eftirgivin v.m.

Vinningur og tap av skuld vórðu viðgjørð eftir vanligu reglunum í skattalógini t.v.s. § 29, nr. 1. Eftir hesum reglum kundi tap ikki dragast frá, burtursæð frá um talan var um vinnu ella spekulásjón. Vinningur var heldur ikki skattskyldugur, undantikið tá talan var um vinnu, spekulásjón, ella talan var um gávu, og hendan hevði nakað virði.

Eftir nýggju reglunum skulu vinningur og tap við gjalding ella frígeving av skuld altíð roknast við í skattskyldugu inntøkuna eftir hesi lóg. Hetta óansæð hvussu gjaldingin ella frígevingin av skuldini er farin fram, ella hvussu ella við hvørjum endamáli skuldin er stovnað. Tó er ein ávísur munur, tá talan er um lækking av framflytingbærum halli eftir § 33, nr. 5 í skattalógini, sbr. Niðanfyri.

Reglurnar eru galdandi fyri allar persónar og feløg v.m., ið eru nevnd í §2 í kapitalvinningskattalógini.

Reglurnar eru galdandi bæði fyri skuld í donskum krónum og útlenskum valuta.

Skuldareftirgeving fyriliggur, tá ognari og skuldari gera eina avtalu um eftirgeving av allari ella parti av skuldini hjá skuldara. Tá gerast skal av, um eftirgevingin av skuldini er skattskyldug ella ikki, hevur tað ongan týðning, um talan er um einstaka eftirgeving (singulær ordning), ella talan er um eina samlaða avtalu um alla skuldina hjá skuldaranum (frivillig akkord). Tað, sum er avgerandi, er, um krøvini hjá ognaranum verða niðurskrivað niður um virðið fyri hann, tá eftirgevingin fer fram. Hetta hevur heldur ikki týðning, tá talan er um lækking av framfluttum halli, sbr. § 33, nr. 5 í skattalógini. Verður kravið niðurskrivað til virðið fyri ognaran, er eftirgevingin ikki skattskyldug. Tó skal eitt møguligt ikki nýtt hall lækkast, sbr. § 33, nr. 5 í skattalógini.

Fyriliggur ein skuldareftirgeving, har kravið verður niðurskrivað til niður um virðið fyri ognaran, tá eftirgevingin fer fram, skal skuldarin skattast av muninum millum virðið á kravinum fyri ognaran og tað, sum kravið er niðurskrivað til. T.d. um eitt krav, nom. kr. 100 fyri kreditor, hevur eitt virði upp á kr. 50, men verður niðurskrivað til kr. 20, er skattskylduga inntøkan kr. 30.

Tað virðið fyri kreditor, ið her er talan um, er tað, sum hann hevði fingið, um debitor hevði realiserað øll aktiv, og útlutan til kreditorarnar var farin fram sbt. konkursordaninum.

Tað kann vera trupult at áseta virðið á kravinum fyri ognaran, serliga tá talan er um skuldareftirgeving v.m. til nærstandandi hjá kreditor. Verður ein avtala um eftirgeving gjørd við triðjamann, má tað sum útgangspunkt ætlast, at ognarin ikki niðurskrivar kravið niður um virðið á kravinum fyri kreditor. Slíkar avtalur millum óheftar partar mugu tí í høvuðsheitum góðtakast.

Verður slík avtala gjørd millum nærstandandi ella partar í áhugafelagskapi, so vil tað oftari henda, at talan er um skattskylduga, ella partvíst skattskylduga, eftirgeving.

Tað hevur tí týðning, hvussu virðið á aktivunum, ið skuldarin eigur, verða virðismet. Aktivini skulu virðismetast til handilsvirðið, undir tí fyritley, at aktivini verða seld undir einum. Verður virðisásetingin gjørd við grundarlagi í ársroknskapinum, skulu roknskaparligu virðini regulast upp- og niðureftir í mun til handilsvirðini. Eisini skulu ognir, ið ikki áður hava verið tiknar við í javnan, takast við. Útskotin skattur skal ikki takast við sum skuld. Síggest skal eisini burtur frá kautiónum frá triðjamonnum.

Sum sagt er kapitalvinningskattalógin galdandi fyri allar eftirgevingar av skuld, herundir eftirgevingar millum nærstandandi.

Hall, ið ikki er nýtt, skal minkast við ikki-skattskylduga partinum av eftirgivnu upphæddini, sbr. § 33, nr. 5b í skattalógini.

Við fyrning meinast fyrning eftir lógarreglunum um hesi viðurskifti, t.v.s. annaðhvørt Norska Lóg (20 ára fyrningarfreist) ella 1908 lógin (5 ára fyrningarfreist).

Í mun til skuldareftirgeving kann skuldin við fyrning detta burtur, uttan at ognarin hevur verið við til hetta. Kundi skuldarin rindað skuldina, tá hon bleiv fyrnað, skal hann skattast av allari skuldini. Hinvegin, kundi hann ikki havt

galdið skuldina, ella bert partvíst, skal hann ávikavist ikki skattast ella partvíst skattast av vinninginum.

Hevði kravið onki virði fyri kreditor, tá tað bleiv fyrnað, verður ongin skatt-ing av debitor.

Fyrningin hevur tískil somu avleiðingar, sum um talan var um skuldareftir-geving. Tó verður eitt møgult óbrúkt hall ikki minkað, sbr. § 33, nr. 5b í skattalógini.

Tá ein skuld verður fyrnað, hevur tað ongan týðning fyri skattsetingina, um skuldin svarar til tað, skattgjaldarin hevur kunnað drigið frá á sjálvuppgávuni.

Við konfusjón (samanrenning) meinast, at skuldin dettur burtur, tí ognarin og skuldarin gerast tann sami. Hetta er t.d. galdandi, tá ognarin avhendar eitt krav móti skuldaranum til skuldaran sjálvan. Óbrúkt hall skal ikki minkast, sbr. § 33, nr. 5b í skattalógini.

Við fyrilokan (præklusjón) av skuld verður skilt, at eitt krav, eftir at proklama, sbr. lóg, ella óskrivaðum reglum, verður lýst "deytt og maktarleyst". Hetta er t.d. galdandi við præklusivt proklama. Præklusjón líkist fyrning í tí, at skuldin dettur burtur, uttan at talan er um innfrían ella avtalu við ognaran. Óbrúkt hall skal ikki minkast, sbr. §33, nr. 5b í skattalógini.

Neyðskuldarsemja fyriliggur, tá sovorðin kann fremjast eftir reglunum í konkurslógin. Óbrúkt hall skal minkast við ikki-skattskylduga partinum av eftirgivnu upphæddini, sbr. § 33, nr. 5b í skattalógini.

Talan er um sjálvboðna skuldarsemja (frivillig akkord), tá tað fyriliggur ein samlað avtalað millum skuldaran og ognararnar. Tað hevur ongan týðning fyri skattskylduna, um talan er um skuldareftirgeving (singulær ordning) ella sjálvbodna skuldarsemju (sjálvbodna akkord). Hetta hevur tó týðning fyri, um ikki óbrúkt hall skal minkast við ikki-skattskylduga partinum av eftirgivnu upphæddini, sbr. § 33, nr. 5b í skattalógini.

Gáva, arvaforskot og arvur í serligum føri undantikin

Ásetingin omanfyri í § 7, stk. 1 í kapitalvinningskattalógini er ikki galdandi, um tað snýr seg um gávu, arvaforskot ella arv frá einum av teimum í skatta-lógini § 29, nr. 3 nevndu persónum.

Sambært § 29, nr. 3 í skattalógini skulu gávur, sum hin skattskyldugi hevur fingið frá hjúnafelaga, avkomi, foreldrum (heruppií eisini ættleiðingarfor-elddrum), abba ella ommu, ikki teljast til skattskyldugu inntøkuna hjá móttak-aranum.

Tá talan er um eitt nú eftirgeving av skuld frá einum, sum sambært § 29, nr. 3 er nærstandandi hjá skuldaranum, kann eisini sigast, at talan er um gávu. Sambært § 7, stk. 1 skal skuldarin rinda skatt eftir hesi lóg, í tann mun skuldin verður niðuskrivað niður um kursvirðið á kravinum.

Fyri ikki at bróta prinsippið í § 29, nr. 3 er undantøka gjørd, soleiðis at skuldarin ikki skal rinda skatt eftir § 7, stk. 1, um tann sum eftirgevur, er ein av teimum í § 29, nr. 3 í skattalógini nevndu persónum.

Sambært § 11 verður tó eisini latan av gávu roknað sum avhendan, og av-hendingarupphæddin hjá "gevaranum" er virðið í vanligum handli, tá gávan verður latin. Tí skulu eitt nú foreldur, sum eftirgeva skuld til børn, skattast av møguligum vinningi av kravinum í sambandi við eftirgevanina.

M.8. KEYP- OG SØLURÆTTINDI § 1, NR. 4

Kapitalvinningskattalógin viðger einans keyps- og sölurættindi av teimum virðisbrøvum, krøvum v.m., ið koma undir § 1, nr. 1 og 2 í Kapitalvinningskattalógini.

Við ein keypsrætt meinast ein avtala, ið gevur ognaranum ein rætt – men ikki skyldu – til at keypa ávísa ogn fyri ein ávísan prís ein ávísan dag ella áðrenn. Fyri útgevarin merkir avtalan, at hann hevur skyldu til at selja, um keyparin av rættinum ynskir at nýta rættin.

Sölurættir eru avtalur, har ognarin hevur ein rætt til – men ikki skyldu – at selja ávísa ogn fyri ein ávísan prís ein ávísan dag ella áðrenn. Fyri útgevarin er galdandi, at hann hevur skyldu at keypa til avtalaða prís, um ognarin ynskir at nýta sölurættin.

Felags fyri nevndu sløg av avtalum er, at tað er ein tíðarmunur millum, tá avtalan er gjørd, og tá handilin verður avgreiddur.

Ásetingin í §1, nr. 4 fevnir ikki um terminskontraktir. Terminskontraktir eru slíkar, har báðir partar hava skyldu til at keypa ávikavist at selja, sbr. omanfyri nevnda um keyps- og sölurættir. Soleiðis er tað ikki ein valmøguleiki hjá viðkomandi, um hann vil gera nýtslu av terminskontraktum, sum tað er ein valmøguleiki við keyps- og sölurættindum. Vinningur og tap av terminskontraktum verða tískil roknaðar at vera vanligar avtalur við seinni avgreiðslu. Ofta verður ávísa ognin tó ikki avgreidd. Í tílíkum førum skulu vinningur og tap viðgerast eftir vanligu reglunum í skattalógini. Hetta er eisini galdandi, um so er, at ávísa ognin ikki kann avgreiðast, t.d. tá hetta er eitt indeks.

Hóast tekningsrættir eru at meta sum keypsrættir, skulu teir viðgerast eftir § 1, nr. 1. Hetta er fyrst og fremst, tí teir natúrliga hoyra saman við partabrævinum v.m, og at hetta ger uppgerðina við sølu lættari.

Reglan er úttømandi og fevnir bæði um keypara og seljara, sbr. tó § 3.

Fyri at talan kann verða um keyps- ella sölurættindi, skal ein avtala fyriliggja. Rein tilboð, har tað ikki fyriliggja góðkenningar, eru ikki fevnd av lógini. Tað hevur ongan týðning, hvørt tað fyriliggur ein skrivlig ella munnlig avtala.

Vanligir forkeypsrættir, sum bara geva eiganum rættin til at fáa boðið eina ogn fyrst til marknaðarprís, eru ikki fevndir av § 1, nr. 4.

Uppgerð av keyps- og sölurættindum

Bæði vinningur og tap av keyps- og sölurættindum, sum eru fevnd av § 1, nr. 4, skulu roknast við í skattskyldugu inntøkuna hjá øllum persónum v.m., ið eru fevnd av lógini, óansæð hvat endamálið er við gjørdu avtaluni. Talan er tískil um symmetrisk skatting av slíkum aktivum.

Vinningurin ella tapið verða gjørd upp tað árið, tað er ásannað (realisationsprinsippið).

Skattskyldugi vinningurin og frádráttarbæra tapið verða gjørd upp óheft av uppgerðini av undirliggjandi partabrøvum, fíggjarligum krøvum v.m.

Avtalur um keyps- og sölurættindi, sum verða nýtt sum fíggjaramboð (finansielle instrumenter), kunnu haldast við, at tað undirliggjandi aktivið verður

latið ella við munaravrokning (differenceafregning), t.v.s. munurin millum marknaðarprísir á undirliggjandi aktivinum "udløbsdagen" og prísir, sum varð avtalaður avtaludagin á undirliggjandi aktivinum, verður goldin.

Útreiðslur í sambandi við handil við keyps- og sölurættindum, t.d. avgjöld og kurtaga skulu roknast við í útveganarpeningin ávikavist sölupeningin.

Tekningsrættindi til virðisbrøv, fevnd av § 1, nr. 1, kunnu sigast at vera ein keypsrættur, men hesi rættindi skulu ikki viðgerast eftir ásetingunum í hesi grein. Tekningsrættindi verða í staðin viðgjørð eftir ásetingunum um virðisbrøv, fevnd av § 1, nr. 1.

M.9. VINNINGSBÝTI

Sum vinningsbýti verður roknað alt, ið felag útlutar partabrævaeigara, luthavara v.m..

Vinningsbýti er við hesi orðing øll útlutan til luttakarar í feløgum, líka mikið á hvønn hátt útlutanin fer fram. "Feløgum" merkir øll feløg, sum eru at meta sum sjálvstøðug skattasubjekt eftir reglunum í § 1 í skattalógini.

Øll útlutan til partabrævaeigarar v.m. er soleiðis skattliga at meta sum vinningsbýti, hetta antin talan er um vanligt vinningsbýti, sum verður útlutað eftir reglunum í partafelagslógini, ella talan er um útlutan, sum fer fram á annan hátt. Allir fíggarligir fyrimunir eru tí at meta sum vinningsbýti, bert talan er um útlutanir, sum falla til partabrævaeigarar v.m. í teirra eginleika sum partabrævaeigarar.

Likamligir persónar og deyðsbúgv

Vinningsbýti hjá likamligum persónum og deyðsbúgvum verða gjørð upp eftir § 14, t.v.s. saman við øðrum kapitalvinningi. Tað snýr seg bæði um vinningsbýti frá føroyskum og útlendskum feløgum.

Feløg og grunnar v.m.

Feløg og grunnar v.m., sum eru fult skattskyldug í Føroyum, og sum eiga partapening/innskotspening í tí útlutandi felagnum, skulu ikki gjalda skatt av vinningsbýtinum. Her verður gjørð tann avmarking, at vinningsbýtið bert verður latið skattafrítt, um móttakandi felagið er fult skattskyldugt í Føroyum.

Tó skal viðmerkjast, at í tí norðurlandska tvískattasáttmálanum hava Føroyar bundið seg til, at um móttakandi felagið er heimahoyrandi í einum øðrum Norðurlandi og eigur minst 10% av ognunum í tí útlutandi felagnum, skal felagið verða frítikið fyri skatting av vinningsbýti. Hóast vit soleiðis hava interna heimild til at skatta, kunnu vit við sáttmálum við onnur lond hava bundið okkum til at lata vera við at nýta henda rættin.

Felagsins egnu partabrøv

Vinningsbýtisskattur verður ikki latin av felagsins egnu partabrøvum/innskotsprógvum. Tað vinningsbýtið, sum fellur á tey partabrøvini, sum felagið sjálvt eigur, verður ongantíð goldið út úr felagnum, og tað vildi tí verið

óheppið, um skattur skuldi verði latin av hesum partinum av vinningsbýti-
num. Tí er hetta undantakið sett inn, at skattur skal ikki roknast av felagsins
egnu partabrøvum/innskotsprógvum.

Søla til felagið v.m., ið hevur givið út virðisbrævið

Verða partabrøv seld til felagið, sum hevur givið út virðisbrævið, verður av-
hendingarupphæddin roknað sum vinningsbýti.

Soleiðis verður tað mett sum útlutan av vinningsbýti, tá parteigari ella lut-
havari, sjálvboðin ella tvingaður, selur partabrøv, lutaprógv og líknandi
virðisbrøv, her íroknað umbýtilig lánsbrøv og tekningsrættindi til slík virðis-
brøv til tað felagið, sum hevur útskrivað hesi virðisbrøv.

Í slíkum førum verður øll avhendingarupphæddin mett sum skattskyldug
inntøka.

Um virðisbrøvini verða avhendað til útskrivandi felagið í avtøkuárinum í
sambandi við endaliga avtøku av felagnum eru tað tó reglurnar um vinning
og tap við avhendan av partabrøvum v.m. sum verða brúktar.

Undantaksloyvi til ikki at viðgera avhendingarupphæddina sum vinningsbýti

Toll- og Skattaráðið kann loyva, at avhendingarupphæddin, tá partabrøv
v.m. verða seld til tað felagið, sum hevur givið út hetta virðisbrævið, ikki skal
roknast sum vinningsbýti. Verður loyvi givið, skal viðgerðin fara fram eftir
somu reglum sum vinningur og tap við avhendan av partabrøvum v.m.

Tá avgerast skal, um undantaksloyvi skal gevast, verður dentur lagdur á,
um aftursølan til felagið verður nýtt sum alternativ til útlutan. Hetta kann til
dømis vera í føri, har felagið keypir egin partabrøv til ein kurs, ið er hægri
enn marknaðarkursurin.

Vanliga verður undantaksloyvi bert givið, um parteigarar avhenda øll síni
partabrøv. Tey nýtast tó ikki øll at verða avhendað til felagið, tí partvís av-
hending til onnur, herundir aðrar partabrævaeigarar í felagnum, kann góð-
takast sum fullkomin avhending av partabrøvunum.

Í heilt serligum førum kann gevast undantaksloyvi, hóast øll partabrøv ikki
verða avhendað, tá ið skatting av allari søluupphæddini hevði givið eitt heilt
órímiligt úrslit. Tað skal m.a. metast, um parteigarin veruliga hevur givið frá
sær sína ávirkan á ta vinningsbýtisgevandi ognina.

Í feløgum, har parteigarin ella luthavarin ikki kann avhenda síni partabrøv
v.m. til onnur enn felagið, t.d. lutaíbúðarfeløg ella feløg, har ognarhald av
partabrøvum er treytað av arbeiði í eini serstakari vinnu, verður undantaks-
loyvi næstan altíð givið.

Partaeigarar, sum ynskja at avhenda partabrøv, lata ofta ein banka umsita
avhendingina, og bankarnir taka tá vanliga partabrøvini í kommissjón. Í slík-
um førum, har ein banki á henda hátt tekur ímóti "egnum partabrøvum" frá
einum parteigara til víðari sølu, verður avhendingin til bankan ikki roknað
sum vinningsbýti, men parteigarin skal skattast sum við avhending til triðja-
mann.

Undantaksloyvi verður ikki givið, so tað fevnir um øll, men bert eftir um-
sókn frá tí einstaka partaeigaranum.

Undantak viðvíkjandi frípartabrøvum v.m.

Ásett er í kapitalvinningskattalógini, at útlutan av frípartabrøvum og fríluta-prógvum ikki eru at meta sum vinningsbýti. Frípartabrøv eru partabrøv, sum frítt verða tillutað partabrævaegjarum í mun til teirra partabrævaogn í felagnum. Tá frípartabrøv ikki skulu metast sum vinningsbýti, er hetta grundað á, at talan ikki er um ein fíggarligan fyrimun, sum verður tillutaður partabrævaegjaranum, hetta grundað á, at verandi partabrøv í felagnum minka í virði í sama mun, sum virðið á frípartabrøvunum. Við seinni sølu av einum frípartabrævi verður vinningurin gjørdur upp út frá einum útvegan-arvirði, sum er 0 kr., sbrt. § 4, stk. 4 í kapitalvinningskattalógini.

Undantak viðvíkjandi útlutan í tí inntøkuári, tá felagið verður endaliga avtikið

Útlutanir í tí inntøkuári, tá felagið er endaliga avtikið, eru eisini undantiknar frá at verða roknaðar sum vinningsbýti. Útlutanir, tá felag verður avtikið, kunnu ikki metast sum leypandi avkast av partabrævinum, og mett verður tí, at hendan útlutan ikki skal verða skattað sum vinningsbýti, har øll útlutanin verður tikin við í skattskyldugu inntøkuni eftir kapitalvinningskattalógini.

Fyri at tað ikki skal verða møguligt at komauttan um reglurnar um vinningsbýti við eini likvidasjón, sum kann sigast at vara í fleiri ár, eru tað bert tær útlutanir, sum fara fram í tí inntøkuári, tá felagið er endaliga avtikið, sum ikki eru at meta sum vinningsbýti.

Undantak viðvíkjandi útlutan, tá felag er avtikið sambært lóg um skattafríar samanleggingar

Útlutan, tá felagið er avtikið sambært lóg um skattafríar samanleggingar, verður tó ikki mett sum vinningsbýti. Orsøkin til hetta er, at tá feløg leggja saman sambært lóg um skattafríar samanleggingar, skal eitt felag halda fram, meðan hini halda uppat. Eigarnir í tí upphaldandi felagnum/feløg-unum skulu hava partabrøv í tí framhaldandi felagnum afturfyri tey gomlu partabrøvini. Hetta skal ikki metast sum vinningsbýti, tí eigarnir fáa onki útlutað í sín part, sum teir ikki áttu frammanundan, tað er bert talan um eitt umbýti.

Felag, ið útlutar vinningsbýtið

Tað áliggur feløgum, sum útluta vinningsbýti, at halda aftur skattin og rinda TAKS peningin. Hetta skal verða gjørt í seinasta lagi 14 dagar aftaná avgerð um at útluta vinningsbýti. Eisini skulu feløgini lata eina vinningsbýtisuppgerð, sum vísir, hvussu skatturin er roknaður, hvørjir persónar og feløg fáa útlutað vinningsbýti, um tey eru kend, og hvørji feløg og grunnar v.m. ikki skulu rinda skatt, sbr. 9. stk. 1.

Vinningsbýtisskattur skal eisini haldast aftur í teimum førum, har feløg keypa egin partabrøv o.a., sum eru fevnd av § 5 í kapitalvinningskattalógini.

Hóast tað er felagið, sum skal halda aftur skattin, so er tað tann, sum fær útlutað vinningsbýti, sum ber skattin. Skatturin áliggur móttakaranum.

Í millumtjóða sáttmálum um avtøku av tvískatting t.d. í tí norðurlenska sáttmálanum av hesum slagi, hava vit bundið okkum til, at vit ikki skulu halda aftur meira enn 15 % í skatti av vinningsbýti, um móttakarin er heimahoyrandi í einum av hinum norðurlondunum og 0%, um tað snýr seg um felag, sum eigur meira enn 10% av partapeninginum í tí útlutandi føroyska felagnum.

Fyri feløg heimahoyrandi í Norðurlondum ella Schweiz, ið eiga 10% ella meira, er mannagongdin tann, at tað útlutandi felagið kann fáa eina góðkenning frá TAKS, um at sleppa undan at eftirhalda vinningsbýtisskatt. Treytirnar eru tá, at útlutað verður til eitt útlenskt felag, sum er heimahoyrandi í Norðurlondum ella Schweiz, og at felagið samstundis eigur 10% ella meira í útlutandi felagnum.

TAKS skal móttaka og góðkenna umsóknina áðrenn vinningsbýtið verður útgildið, síðani kann føroyska felagið gjalda vinningsbýti út, uttan at skattur skal eftirhaldast. Váttanin skal viðleggjast vinningsbýtisuppgerðini.

Um umsóknin til TAKS, um at sleppa undan at gjalda vinningsbýtisskatt ikki er góðkend, tá útlutað verður, skal skattur eftirhaldast, og gjaldast til TAKS. So kann útlenska felagið søkja um at fáa skattin endurrindaðan. Um feløgini ikki eru undantikin at gjalda vinningsbýtisskatt eftir kapitalvinningskattalógini, skulu útlutandi feløgini halda aftur og avrokna skattin sum vanligt. Útlenska felagið, sum sambært sáttmálanum ikki skal gjalda skatt, ella skal gjalda minni, enn goldið er, skal venda sær til TAKS fyri at fáa munin endurrindaðan.

Fyrimunurin við hesari mannagongd er, at tað stendur ikki til útlutandi felagið at finna út av, halda skil á og taka avgerð um, hvat sáttmálarnir siga um, hvør eigur skattin. Men tað er TAKS, sum tekur støðu til, um treytirnar fyri endurrindan eru loknar. Víst verður annars til leinkið www.taks.fo/redir/?id=1310&lang=fo, har mannagongdirnar eru nærri lýstar.

Um felagið ikki rindar skattin, renturokning

Verður skatturin ikki goldin, sum ásett, er heimild til at rokna rentu. Tað áliggur tí útlutandi felagnum at rinda skattin. Hevur felagið ikki goldið afturhildnan skatt, tá freistin er úti, skulu 0,7 % roknast í rentu fyri hvønn byrjaðan mánað frá gjaldsdegnum at rokna. Sama er galdandi fyri skuldskrivaða rentu. Rentan kann ikki dragast frá, tá felagsins skattskylduga inntøka verður gjørd upp eftir skattalógini.

Tekur felag til dømis avgerð um útlutan av vinningsbýti tann 5. juni, skal skatturin vera avroknaður í seinasta lagi tann 19. juni. Verður hetta ikki gjørt, verður renta roknað frá 1. juli, og til goldið er.

Vinningsbýti til onnur enn fult skattskyldug feløg

Tá ið útlutað verður til feløg og grunnar v.m., sum ikki eru fevnd av § 9, stk. 1, 2. pkt., skal haldast aftur vinningsbýtiskattur.

Egin partabrøv

Skattur skal ikki haldast aftur av vinningsbýti til partabrøv v.m., sum útlutandi felagið sjálvt eigur.

M.10. RENTUINNTØKUR

Rentuinntøka er fevnd av kapitalvinningskattalógini. Renta verður vanligá nágreinað sum "gjald fyri møguleikan til at ráða yvir fremmandum kapitali, og verður regluliga roknað við einum procentparti av tí til eina og hvørja tíð verandi skuld".

Áðrenn kapitalvinningskattalógina varð rentuinntøka viðgjørd eftir táverandi rentuskattalógini, tá tað snúði seg um rentu av innistandandi peningi í føroyskum peningastovnum ella postgiro, av ábyrgdarpeningi í føroyskum sparikassum og av rentu av føroyskum lánsbrøvum, og vóru hesar rentur bert skattskyldugar eftir rentuskattalógini í tann mun, rætti móttakarinn var ein líkamligur persónur ella deyðsbúgv, sum var fult skattskyldugur/-skyldugt til Føroyar. Onnur rentuinntøka enn tann, sum var fevnd av rentuskattalógini, til dømis rentuinntøka frá útlenskum peningastovnum, varð skattað eftir skattalógini.

Eftir at kapitalvinningskattalógin er komin í gildi eru allar rentuinntøkur fevndar av somu lóg. Nevnast kann til dømis renta av privatum útlánum frá persónum ella feløgum, renta av innistandandi í útlenskum peningastovnum, renta av pantibrøvum og lánsbrøvum, útlenskum sum føroyskum.

Feløg og grunнар v.m. rokna rentuinntøkuna við í skattskyldugu inntøkuna eftir skattalógini.

Fyri líkamligar persónar og deyðsbúgv verða rentuinntøkur roknaðar upp í uppgerðina av kapitalvinningi.

Av einstøkum rentuinntøkum skal skattur tó ikki latast. Talan er um try undantøk. Fyri tað fyrsta skal skattur ikki rindast av rentu av innilæstum dýrtíðarviðbótum í danska Dyrtingsfonden. Har eru føroyingar, sum hava rentuinntøku av hesum peninginum, men sum ikki fáa rentuna útgoldna, fyrr enn sjálvur høvuðsstólin verður útgoldin. Harnæst eru rentur, sum verða góðskrivaðar konto fyri eftirlønarskipan í peningastovni v.m. undantiknar skattning eftir hesi lóg, so leingi tær ikki verða útgoldnar. At enda skal skattur ikki latast av rentu av ov nógv goldnum skatti og avgjöldum.

Tað er eigarinn av kontuni í peningastovninum ella postgiro, sum skal bera skattin, men tað er peningastovnurinn ella postgiro, sum kontohavarans vegna skal rinda skattin.

Skatturinn verður roknaður sum goldin rættstundis, tá hann í seinasta lagi verður goldin tann 15. í mánaðinum aftaná rentutílskrivingina. Tað sama er galdandi fyri ábyrgdarpeningin.

Peningastovnurinn ella postgiro skal afturhalda 35 % (2013 36 %) av rentuinntøkuni, tá talan er um líkamligar persónar og deyðsbúgv. Er talan um rentuinntøku hjá feløgum og grunnum v.m., skal skattur ikki haldast aftur.

Skatturinn skal í seinasta lagi tann 15. í mánaðinum aftaná rentutílskriving rindast til TAKS. Um hetta ikki verður gjørt, verður krav sett fram móti peningastovninum ella postgiro við renturokning frá 1. degi í tí mánaði, sum

kemur eftir, at skatturinn skuldi verið goldin, og til goldið er. Henda renta kann ikki dragast frá, tá skattskylduga inntøkan verður gjørd upp.

Aðrar rentur enn tær, sum fýroyskir peningastovnar ella postgiro, geva líkamligum persónum og deyðsbúgvum, t.d. rentuinntøkur frá útlenskum peningastovnum, skulu gevast upp á kapitalvinningsjálvuppgávuni.

Dekort og samsýning fyri viðhangandi rentu

Dekort, sum er samsýning, ið verður goldin peningastovni í sambandi við, at peningur verður tikin út í stríð við uppsagnartíð, verður tikið við í uppgerðina av rentuinntøku tað árið, samsýningin verður skuldskrivað.

Samsýning, sum verður goldin fyri viðhangandi ella góðskrivaða rentu, ið er knýtt at einum rentuberandi kravi, t.d. einum lánsbrævi, verður tikin við í uppgerðina av rentuinntøku tað árið, tá avhendingin ella útveganin av lánsbrævinum fer fram.

Dekort og samsýning fyri viðhangandi ella góðskrivaða rentu verður ikki mett sum ein sjálvstøðug útreiðsla ella inntøka, ið er fevnd av kapitalvinningskattalógini, men harafturímóti sum ein regluring av tí rentuinntøku sum skattgjaldarin hevur fingið ella fer at fáa.

Hesar reglur um tíðargreining kunnu føra til, at persónur ella felag fær eina negativa rentuinntøku og um negativa rentuinntøkan ikki kann rúmast í øðrum kapitalvinningi, so kann negativ rentuinntøka framflytast til frádrátt í komandi kapitalvinningi.

M.11. SERLIGAR RENTUÚTREIÐSLUR

Rentur, sum stava frá lántøku hjá líkamligum persónum í peningastovnum v.m., ið er tikið í sambandi við keyp av virðisbrøvum, kunna mótroknast í kapitalvinningi.

Er ongin kapitalvinningur at mótrokna rentuútreiðslur við, kunnu rentuútreiðslur verða fluttar fram til mótrokning í kapitalvinningi næstu 5 árin. Í hesum tíðarskeiði kann tapið einans flytast til frádrátt fyri eitt seinni inntøkuár, um tað ikki rúmast innan fyri ein møguligan nettovinning í einum inntøkuári frammanundan.

M.12. LATING OG MÓTTØKA AV GÁVU ELLA ARVAFORSKOTI

Lating og móttøka av gávu ella arvaforskoti verða roknað sum avhending og útvegan. Tað eru øll tey aktiv, sum eru fevnd av hesi lóg, sum við lating ella móttøku av gávu ella arvaforskoti verða síðustillað við avhending og útvegan.

Avhendingarupphæddin og útveganarupphæddin verða roknaðar sum virðið í vanligum handli, tá gávan verður latin.

Tað kemur fyri, at eitt nú foreldur við gávubrævi geva børnum sínum partabrøv, tað veri seg minnilutapartabrøv ella høvudsparteigarabrøv.

Gávan í sær sjálvum er ikki skattskyldug inntøka fyri móttakaran sambært § 29, nr. 3 í skattalógini, tá talan er um gávu frá hjúnafelaga, avkomi, foreldrum (heruppi í eisini ættleiðingarforeldrum), abba ella ommu.

Men um talan er um eitt partabræv, so er virðið í vanligum handli avhendingarupphæddin hjá gevaranum, og hesin skal rinda skatt sambært § 4 í kapitalvinningskattalógini við útgangsstøði í virðinum í vanligum handli, tá gávan verður latin.

Móttakarin verður ikki skattaður við móttøkuni, sambært § 29, nr. 3 í skattalógini, men virðið í vanligum handli, tá gávan verður latin, er útveganarvirðið fyri partabrævið og er útgangsstøði fyri avgjaldinum, tá partabrævið seinni verður selt.

M.13. ENDURGJALD OG TRYGGINGARPENINGUR

Verða endurgjald ella tryggingarpeningur fingin fyri eitthvørt av teimum aktivum, sum eru fevnd av kapitalvinningskattalógini, skal henda upphædd roknast fyri avhendingarupphædd, og skatting skal tá fara fram eftir vanligu reglunum fyri avhending av viðkomandi aktivi.

Eitt dømi er, at endurgjald er fingið fyri, at ein avtala um sølu av partabrævi bleiv ógildað. Hetta endurgjald skal tá viðgerast sum søla av partabrævi.

M.14. ÚTLUTAN ÚR DEYÐSBÚGVI

Í § 12 í kapitalvinningskattalógini er ein regla um successión frá einum deyðsbúgvi til arvingar.

Vinningur ella tap í samband við útlutan frá einum deyðsbúgvi verða sambært § 12, stk. 1 ikki tikin við í uppgerðina hjá deyðsbúgvum.

Hjúnafelagin, arvingurin ella legatarurin kemur til fulnar í stað hins deyða og tekur við øllum teimum rættindum og skyldum, sum hava tilknýti til avvarðandi virðisbræv. T.v.s. virðisbrævið verður framhaldandi roknað fyri at vera útvegað fyri ta upphædd, sum hin deyði útvegaði virðisbrævið fyri.

Selur hjúnafelagi, arvingur ella legatarur, verður tað útveganarvirðið hjá tí deyða, ið verður avgerandi fyri skattskylduna sambært reglunum í kapitalvinningskattalógini.

Við teimum avmarkingum, sum eru gjørdar í § 12, stk. 1 og 2, verða reglurnar í skattalógini um skattseting í samband við deyða at nýta í sambandi við sølu av aktivum, fevnd av kapitalvinningskattalógini.

Eftir at kapitalvinningskattalógin var komin í gildi, varð eftirfylgjandi spurningur, um reglurnar um successión við deyða, sambært § 12, eisini vóru galdandi fyri virðisbrøv, sum vóru útvegað fyri 16. november 2001. Av tí at ætlanin ongantíð hevði verið, at hesi feløg, skuldu vera verri fyri eftir kapitalvinningskattalógini, vóru reglurnar í § 12 settar í gildi afturvirkandi fyri hesi partabrøv, soleiðis at TAKS eftir umsókn kann loyva fólki at koma í skattligu støðuna hjá foreldrum o.ø. eftir reglunum í § 12 um successión.

M.15. GENERASJÓNSSKIFTI

§ 13 í kapitalvinningskattalóginu gevur heimild fyri successión í livandi lívi - eisini kallað generasjónsskifti. Við hesi áseting er møguligt hjá foreldrum og øðrum, undir ávísingum treytum, at avhenda virðisbrøv til millum annað børnini, uttan at skattur fellur við avhendanina.

Ásetingin um skattafrítt generasjónsskifti er ikki galdandi, um útvegarin ikki er fult skattskyldugur í Føroyum, ella um útvegarin, sambært tvískattasáttmála, ikki er heimahoyrandi í Føroyum.

Treytirnar fyri, at avhendan í livandi lívi av virðisbrøvum, ið eru fevnd av § 1, nr. 1 í kapitalvinningskattalóginu, kann verða skattafrí, eru, fyri tað fyrsta, at avhendanin er til børn, barnabørn, systkin, børn hjá systkjum, barnabørn hjá systkjum, ættleidd børn, stjúkbørn og fosturbørn. Stjúkbørn og fosturbørn eru sambært hesi lógaráseting javnsett við nárlig ættarbond, sjálv um tey formelt ikki eru í familju við avhendaran. Í Føroyum hevur tað altíð verið siðvenja fyri, at familjur hava fostrað børn, sjálv um ongi nárlig ættarbond hava verið. Hesi børn hava bæði av familjuni og av sær sjálvum verið ein nárligur partur av familjuni, sjálv um tey formellu viðurskiftini ikki hava verið í lagi. Skotið verður tí upp at javnseta stjúkbørn og fosturbørn við børn av nárligum ættarbondum. Treytin fyri at javnseta stjúkbørn og fosturbørn við børn av nárligum ættarbondum er, at hesi børn hava verið ein nárligur partur av familjuni. Avhendarin skal í hesum førum reelt hava fostrað barnið sum sítt egna, og barnið skal hava mett avhendarin sum foreldur.

Tann næsta treytin er, at avhendarin skal vera høvuðsparteigari. Avhendarin er høvuðsparteigari, um hann eigur 25 % ella meira av partapeninginum, ella ræður yvir meira enn 50 % av atkvøðuvirðinum. Í sambandi við hesa avgerð viðvíkjandi teimum 25 % og 50 %, verður sæð burtur frá felagsins egnu partabrøvum.

Hóast avhendarin ikki sjálvur lýkur omanfyri nevndu treytir (viðvíkjandi 25% / 50%), kann hann kortini verða mettur sum høvuðsparteigari. Hetta tí, at partabrøv hjá avhendarans nærstandandi eisini verða roknað uppí, sbrt. § 13, stk. 4 í kapitalvinningskattalóginu. Herumframt verða partabrøv tald við, sum eru ogn hjá feløgum, grunnum v.m. har framanfyri nevndi, millum annað orsakað av ognhaldi, viðtøkum, avtalu ella felags leiðslu, hevur avgerandi ávirkan. Tó vera umbýtilig lánsbrøv, sbr. § 13, stk. 5, ikki roknað við.

Tann triðja treytin fyri successión í livandi lívi er, at hvør avhendan av partabrøvum er í minsta lagi 15 % av atkvøðuvirðinum. Er talan t.d. um eini hjún, sum hvør í sínum lagi avhenda partabrøv til børnini, skal hvør avhendan av partabrøvum vera í minsta lagi 15 % av atkvøðuvirðinum. Ikki er møguligt at samanleggja virðini.

Skattligu fylgjurnar av successión í livandi lívi eru, at vinningur og tap ikki verða skattað hjá avhendaranum. Útvegarin kemur skattliga í avhendarans stað við avhendanini av virðisbrøvunum. Tá vinningur ella tap hjá útvegaranum við avhendan skulu gerast upp, roknast virðisbrøvini sum útvegað fyri ta útveganarupphædd, tey vóru fingin til vega fyri av avhendaranum.

Hevur útvegarin eitt hall, sum stavar frá tíðini innan successiónina, kann útvegarin sambært

ásetingini í § 13, stk. 8 ikki draga hetta hallið frá í vinningi, útvegarin fær við sølu av virðisbrøvum, útvegarin hevur succederað í. Henda áseting er gjørd fyri at fyrbygja spekulasið. Sum eitt dømi kann nevast, at ein høvuðs-partiegari ætlar at selja virðisbrøv og tað er vinningur at skatta. Í staðin fyri at selja virðisbrøvini sjálvur, kunnu virðisbrøvini succederast til ein móttakara, ið hevur ónýtt hall. Hesin selur síðani virðisbrøvini og mótroknar hallið í staðfestum vinningi. Sølupeningurin kann síðani gevast aftur til lataran skattafrítt, sbr. § 29, nr. 3 í skattalógin. Hervið verður skatting eftir kapitalvinningskattalógin umgingin.

Avgerðin um, at útvegarin kemur í avhendarans skattliga stað, skal fráboðast til TAKS í seinasta lagi í sambandi við, at avhendarin letur inn sjálvuppgávu til TAKS.

M.16. KAPITALVINNINGSSKATTUR GOLDIN Í ØÐRUM LANDI

Skattur, sum er goldin øðrum landi av inntøku, sum stavar haðani, har sáttmáli ikki er gjørdur, kann verða drigin frá í tí skatti, sum latast skal í Føroyum av hesari inntøku.

Tá tað snýr seg um inntøku, sum stavar frá einum landi, sum Føroyar hava tvískattasáttmála við, verður skatturin lagaður eftir teimum reglum, sum eru ásettar í sáttmálunum.

Tá talan er um persón, sum eftir kapitalvinningskattalógin er skattskyldugur av inntøku, sum stavar frá einum landi, sum Føroyar ikki hava tvískattasáttmála við, er ikki uttan ásetingina í § 19 í kapitalvinningskattalógin møguligt at slaka í tí føroyska skattinum fyri tí skatti, sum er goldin uttanlands.

Tað er kreditthátturin, sum verður nýttur í hesi avtøkureglu.

Hetta merkir, at tað ongantið er meir enn tann skattur, sum er goldin í hinum landinum, sum verður drigin frá í føroyska skattinum.

Heldur ikki kann verða drigið frá meira enn tann skattur, sum eftir føroyskum reglum fellur á ta inntøku, sum eisini er skattað í hinum landinum. T.d. um skatturin í Føroyum av tí ávísu inntøkuni er 20, og hitt landið skattar hesa inntøku við 25, kann viðkomandi bert fáa frádrátt í føroyska skattinum við 20. Hetta merkir, at frádrátturin í føroyska skattinum ongantið kemur at ávirka skattin av aðrari inntøku.

Føroyar hava í ymsum tvískattasáttmálum gjørt avtalur um, hvussu skatturin skal býtast við hini londini. Sum dømi kann nevast, at um partabræva-eigarin er fult skattskyldugur í Føroyum og felagið er heimahoyrandi í:

Stóra Bretland 5% um eigarin er eitt felag, sum beinleiðis eigur minst 10% av ogn felagsins annars 15%

Grønland Høvuðsreglan er at vinningsbýti kann verða skatta í báðum londunum

India 15% um eigarin er eitt felag, sum eigur í mista lagi 25% av ogn felagsins annars 2

Norðanland 0 % um eigarin er eitt felag sum beinleiðis eiga í minsta lagi 10% av ogn felagsins annars 15 %

Schweiz 0% um eigarin er a) eitt felag (tó ikki eitt áhugafelag), sum beinleiðis eigur minst 10 pct. av kapitalinum í tí felagnum, sum letur vinningsbýtið; ella b) ein eftirlønargrunnur ella ein annar líknandi stovnur, sum bjóðar eftirlønarskipanir, har líkamligir persónar kunnu taka lut við tí endamáli at vissa sær ellis-, avlamis- ella eftirsituveitingar, tá ið hesin eftirlønargrunnur ella ein annar líknandi stovnur er stovnaður, skattliga góðkendur og eftirkannaður sambært lóggávuni í tí statinum.

M.17. KÆRA

Avgerðir tiknar sambært kap. 1-4 og 7 í kapitalvinningskattalógini, kunnu kærast til Skatta- og avgjaldskærunevndina. Kærast skal innan 4 vikur frá tí degi, kærarin hevur fingið fráboðan um avgerðina. Kæran skal vera skrivlig og grundgivin.

M.18. EFTIRLIT

TAKS hevur skyldu og rætt til at gera eftirlit í sambandi við álíkningar eftir kapitalvinningskattalógini. Fyri at TAKS kann fremja eftirlit eftir kapitalvinningskattalógini, hava øll, ið koma undir lógina, skyldu til at leggja fyri TAKS, tá hetta verður kravt, øll skjøl, ið kunnu vera til sannan av álíkningini.

Skjøl, ið hava týðning fyri álíkningina, eru víttfevnandi, tað kunnu millum annað vera roknskaparskjøl, fakturar, rokningar við meira. Skjøl í hesi lóg eru ikki bert skjøl í pappírsformi, men eisini upplýsingar av týðningi fyri álíkningina, sum t.d. eru elektroniskar og digitalar.

Rætturin til eftirlit fevnir um alt roknskapartilfar, so sum ársroknskap, roknskaparbøkur, journalir, leysblaðabøkur við tilhoyrandi fylgiskjølum, kontokort og annað tilíkt. Herumframt fevnir hetta um kladdubøkur og aðrar hjálpiðbøkur, t.d. ordrabøkur, avtalubøkur, bíleggingarbøkur, goymslubøkur, arbeiðsseðlar, vikuseðlar og líknandi. Eisini fevnir rætturin um sáttmálar og aðrar skrivligar avtalur.

Um virkir nýta grannskoðanarprotokol ella líknandi, er hendan eisini fevnd av rættinum til eftirlit.

Í virkjum, ið nýta teldu at føra roknskap, fevnir rætturin til eftirlit eisini um skriv, ið lýsa skipanirnar, fløgur og aðrar dátuberar.

M.19. PANTIHEIMILD

Øll krøv, herundir skattir, sektir, rentur, innkrevjingarkostnaður, ið verða reist, ella standast av inntøku, ið er skattskyldug eftir kapitalvinningskattalógini, kunnu innheintast við panting. TAKS fremur pantingina eftir reglunum í skattalógini fyri innkrevjing av skattum.

M.20. REVSING

Í § 23 í kapitalvinningskattalógin er fyriskipað, at tann, sum við tí í hyggju at sleppa undan at gjalda skatt av inntøku, ið er skattskyldug eftir kapitalvinningskattalógin, greiðir rangt frá ella á annan hátt gevur villleiðandi upplýsingar ella letur vera við at lata inn oyðublað, sambært § 18, stk. 1 í kapitalvinningskattalógin, hóast forprentaðu upplýsingarnar ikki eru rættar og fullfíggaðar verður revsaður við sekt ella fongsli upp til 2 ár.

Tá skattgjaldarar í førum nú sleppa undan at lata inn sjálvuppgávu, um upplýsingar á forprentaðu sjálvuppgávuni eru rættar og fullfíggaðar, fevna revsi-reglurnar eisini at um passiv brot á kapitalvinningskattalógina.

Soleiðis kann tann, sum letur vera við at lata inn sjálvuppgávu, hóast upplýsingarnar á forprentaðu sjálvuppgávuni ikki eru rættar og fullfíggaðar, verða revsaður, um so er, at hetta er gjørt við tí í hyggju at sleppa undan at gjalda skattin, ella at misbrotið er framt við stórum gáloysni.

Bæði líkamligir og lögfrøðiligir persónar eru fevndir av ásetingunum í §§ 23 og 24 í kapitalvinningskattalógin.

Í § 24 í kapitalvinningskattalógin er fyriskipað, at tey virki, ið sambært § 15 og § 16 hava skyldu til at halda aftur og avrokna skatt av ávikavist vinningsbýti, rentuinntøku og ábyrgdarpeningi og lata vera við at gera eftir ásetingunum í kapitalvinningskattalógin, verða revsað, um virkini við vilja ella av stórum gáloysni ikki yvirhalda skyldurnar, ið eru álagdar teimum.

Tá ið TAKS tekur støðu til spurningin um skuld, verða vanligu reglurnar um tilætlan og ósketni nýttar.

Eftir § 24, stk. 2 í kapitalvinningskattalógin kann eisini tann revsast, sum móttækur vinningsbýti ella rentuinntøku, og sum er vitandi um, at felagið ikki hevur hildið aftur skattin, sum tað er álagt felagnum at gera.

Sektaruppskot frá TAKS

Sambært § 25 í kapitalvinningskattalógin kann TAKS, tá ið eitt lógarbrot ikki verður mettt at føra við sær strangari revsing enn sekt, kunna viðkomandi um, at málið kann verða avgjørt uttan rættarsókn, um so er, at viðkomandi játtar seg sekan í lógarbrotinum og játtar at gjalda eina í fráboðanini ásetta sekt innan eina nærri ásetta tíðarfreist.

Fráboðanin verður nevnd sektaruppskot og verður givin viðkomandi skrivliga. Verður sektin sambært sektaruppskotinum goldin innan ásettu freistina, ella játtar viðkomandi skrivliga innan somu freist yvir fyri TAKS at vilja gjalda sektina, fellur víðari rættarsókn burtur.

Verður sektin ikki goldin ella ásannað, verður málið sent fútanum, við umbøn um at reisa ákæru móti viðkomandi. Sama hendir, tá ið TAKS metir, at viðkomandi, hvat støddini á sektini og umstøðunum í málinum viðvíkur, eigur at verða fongsulsrevsaður, ella at málið annars eigur at verða avgjørt í rættinum.

Fyrirreytin, fyri at eitt mál kann avgerast fyrisitingarlíga, eigur at vera, at tað ikki verður mettt, at lógarbrotið, um tað verður skotið fyri dómstólin, kemur at føra við sær fongsulsrevsing.

Áseting av sektarstøddini er fyri ein part latin upp í hendurnar á TAKS (Toll- og Skattaráðið) sum tann myndugleiki, ið umsitur lógina, og fyri ein part upp

til rættin. Tá ið avgerð skal takast í sektarmálum, er sum meginregla neyðugt, at áseta sektirnar í samsvari við reglurnar í kap. 10 í revsilógini um revsiáseting.

Sambært § 80 í revsilógini skal revsiáseting gerast við atliti at, hvussu grovt lógarbrotið er, og við atliti til upplýsingar um brotsgerðapersónin, herímillum um hansara vanligu persónligu og samfelagsligu viðurskifti, hansara viðurskifti áðrenn og aftaná brotsgerðina og orsök hansara til at gera brotsgerðina.

Áseting av, hvussu stór sektin skal vera, skal harumframt, innan tey mørk, sum atlitið til lógarbrotið og tær í § 80 nevndu umstøður annars áseta, gerast við serligum atliti til gjaldsføri hjá viðkomandi, sbr. § 51, stk. 3 í revsilógini.

SERLIGAR REGLUR FYRI “GOMUL” PARTABRØV – SKIFTISREGLUR

Tá kapitalvinningskattalógin kom í gildi vóru reglur um skattafrítøku fyri partabrøv v.m., ið vóru útvegað, áðrenn kapitalvinningskattalógin kom í gildi 16. november 2001. Hesar reglur vóru seinni avtiknar, og í staðin vóru ásettar nýggjar reglur fyri partabrøv, sum eru útvegað, áðrenn kapitalvinningskattalógin kom í gildi.

Í § 27 í kapitalvinningskattalógin er ásett, at hóast reglurnar í § 4, skal vinningur og tap av at avhenda partabrøv o.a., sum er útvegað fyri 16. november 2001, ikki teljast við í skattskyldugu inntøkuna eftir kapitalvinningskattalógini, um so er, at avhendingin fór fram fyri 1. januar 2007. Soleiðis var vinningur skattafríur, og tap kundi ikki dragast frá, um vinningurin ella tapið vóru realiserað í tíðarskeiðnum frá at lógin kemur í gildi og fram til 1. januar 2007.

Skattafrítøkan er varðveitt fram til 1. januar 2007 og er galdandi bæði fyri minnilutapartaeigarar og høvuðspartaeigarar, sjálvt um høvuðspartaeigarar ikki hava átt partabrøvini í 10 ár, tá tey verða avhend. Tað er sostatt ikki neyðugt at skilja ímillum, um talan er um minnilutapartaeigara ella høvuðspartaeigara.

§ 27 er eitt undantak til § 4 í kapitalvinningskattalógini. Hetta merkir, at § 27 bert skal nýtast, um so er, at skatting eigur at fara fram eftir § 4 í lógini. Føra t.d. reglurnar í § 5 til, at sölupphæddin skal viðgerast sum vinningsbýti, so verða ásetingarnar í § 27 ikki nýttar. Skal skatting ikki fara fram, tí at avhendingin kemur undir successionsreglurnar í §§ 12 ella 13, so skulu ásetingarnar í § 27 heldur ikki nýtast.

Í § 28 í kapitalvinningskattalógini er ásett, at tey partabrøv o.a., sum eru útvegað fyri 16. november 2001, sum ikki eru avhend fyri 1. januar 2007, og harvið ikki koma undir skattafrítøkuna eftir § 27, skulu roknast fyri at vera útvegað fyri eitt virði, sum er ásett við støði í einum mettum handilsvirði í felagnum við endan á roknskaparskeiðnum 2006.

Tað er, sum útgangsstøðið, virðini, sum standa í roknskapinum, og sum eru eftirkannað av grannskoðara felagsins, sum eru støðið undir virðisásetingini av partabrøvunum. Innara virðið felagsins var út frá hesum javnað fyri meir- og minni virði á ogn og skuld felagsins, íroknað goodwill. Ogn og skuld eru síðani virðismett til mettt handilsvirði. Hvørt felag sær gjørdi síðani eina uppgerð og sendi hana til TAKS. Grannskoðari váttaði hesa uppgerð.

Varð eingin uppgerð send TAKS, er eitt mettt virði ásett. TAKS hevur møguleika at eftirkanna, um virðisásetingarnar eru rættar, og verður komið fram á, at virðisásetingarnar ikki eru í samsvari við veruligu handilsvirðini, kunnu rættingar gerast. Eisini er heimild hjá TAKS, um eingin uppgerð verður latin inn, at áseta eitt virði. Tá verður virðið á partabrøvunum ásett út frá tí regulering av ognum og skuld, sum TAKS ger.

Landsstýrismaðurin við fígghjarmálum hevur við kunngerð heimild at áseta nærri reglur um, hvussu tey ymisku ognarsløgini skulu virðisásetast, t.d. føst ogn, skip, immateriellar ognir o.a.

Víst verður í hesum sambandi til kunngerð nr. 131 frá 27. desember 2006 um virðisáseting av ognum, og kunngerð nr. 101 frá 5. november 2007 um freist fyri at lata inn serliga skattauppgerð.

Avgerðir, sum TAKS tekur um virðisáseting av ognum og skuld, kunnu kærast til Skatta- og avgjaldskærunevndina, og avgerðir frá Skatta- og avgjaldskærunevndini kunnu skjótast inn fyri Føroya Rætt.

Virðisáseting av partabrøvum út frá einum mettum handilsvirði í felagnum er bert galdandi fyri partabrøv o.a. í feløgum, sum ikki eru skrásett á einum virðisbrævamarknaði. Tey partabrøv, sum eru skrásett á einum virðisbrævamarknaði, verða sambært § 28, stk. 2 roknað sum útvegað fyri skrásetta kursvirðið við dagsenda tann 31. desember 2006.

Í staðin fyri at nýta virðini, sum eru nevnd í § 28, stk. 1 og 2, kunnu partaeigarar nýta veruliga útveganarvirðið. Tað vil siga, at partaeigarar í staðin kunnu nýta tað virðið, sum teir veruliga hava keypt partabrøvini fyri, sum skattligt útveganarvirði eftir kapitalvinningsskattalógini.

Tað var ein treyt fyri at kunna nýta veruliga útveganarvirðið, at hetta varð fráboðað TAKS innan 1. oktober 2007.

Verður virðisbrævið virðismett til eitt mettt handilsvirði, eru avmarkingar fyri, hvussu frádráttur av hesum kann fara fram, um ein framtíðar søla gevur tap. Gevur ein søla tap í mun til metta handilsvirðið og sølupphæddina, kann eitt tap verða drigið frá í kapitalvinningi komandi árini, tó ongantíð fyri meira enn, hvat sama søla hevði givið í tapi við uppruna útveganarvirðinum. Soleiðis slepst undan, at frádráttur fæst fyri eitt virði, sum reelt ikki er til ella hevur verið til. Á henda hátt slepst møguliga undan, at virðisbrøv verða mettt til eitt virði, sum er alt ov langt frá veruliga handilsvirðinum.

Dømi 1: § 28, stk. 1, mettt handilsvirðið

Virðisbræv útvegað 1995 fyri	8.000.000 kr.
Mett handilsvirðið 31/12-06	15.000.000 kr.
Selt 2008 fyri	7.000.000 kr.
Tekniskt sæð eitt tap uppá	8.000.000 kr.
Men reelt eitt tap uppá	1.000.000 kr.

Dømi 2: § 28, stk. 1, mettt handilsvirðið

Virðisbræv útvegað 1995 fyri	8.000.000 kr.
Mett handilsvirðið 31/12-06	15.000.000 kr.
Selt 2008 fyri	10.000.000 kr.
Tekniskt sæð eitt tap uppá	5.000.000 kr.

M. Kapitalvinningskattalógin

Men reelt eitt tap uppá	0 kr.
-------------------------	-------

Dømi 3: § 28, stk. 3, upprunavirðið	
Virðisbræv útvegað 1995 fyri	8.000.000 kr.
Selt 2008	2.000.000 kr.
Tap at draga frá í kapitalvinningi	6.000.000 kr.

Dømi 4: § 28, stk. 1 og 3	
Virðisbræv útvegað 1995 fyri	8.000.000 kr.
Selt 2008	2.000.000 kr.
Tekniskt sæð eitt tap uppá	6.000.000 kr.

Men um felagið hevur útlutað kr. 6.000.000 sum skattafrítt vinningsbýti árinum frammanundan söluni, kann tap av virðisbrøvunum bert verða drigið frá í uppgerðini eftir § 14 í tann mun, at tapið er størri enn skattafrítt vinningsbýti av sama virðisbrævi, sí § 4, stk. 3 í kapitalvinningskattalógini. Hetta hevur við sær, at veruliga tapið at draga frá í døminum er kr. 0,-.

N. SKATTLIGAR AVSKRIVNINGAR

Skattligar avskrivningar

At avskriva uppá ognir er tað sama sum at niðurskriva virðið á ognini í skattskyldugu inntøkuni. Hetta kann verða gjørt beinanvegin (20.000 kr. reglan), sum ognin verður útvegað, ella yvir nøkur ár, so frádrátturin eitt nú svarar til árliku virðisminkingina av ognini.

Ognarvirðið minkar sum oftast ikki beinanvegin, ognin verður útvegað, men so hvørt hon eldist, minkar virðið av sliti og tekniskum broytingum. Tað koma nýggj tól, sum eru betri enn tann útvegaði ognarluturin. Hetta ger, at rímligt er at rokna við pørtum av virðinum av ognini, sum frádrátti í inntøkuni yvir eitt ávíst áramál, sum kann gera áðurnar førar fyri at útvega sær annað rakstrargagn, tá tað útvegaða er niðurslitið, ella tekniskar broytingar hava gjørt tað neyðugt at útvega annað.

Hetta endamál verður roynt at loysa við lógini um skattligar avskrivningar. Lógin gevur ikki møguleika fyri frítt at velja avskrivningarupphæddirnar, men í staðin fastleggur hon nøkur hægstamørk fyri, hvussu nógv kann avskrivast hvørt ár, og hvussu fram skal farast, tá ognarlutir verða keyptir og seldir, ella forfarast á ein ella annan hátt.

Skattligar avskrivningar verða viðgjørðar í løgtingslóg nr. 52. frá 29. december 1971 um skattligar avskrivningar v.m.

Heitið "avskrivningar" verður nýtt eisini í øðrum sambandi. Tosað verður um avskrivning av skuldarum (tap uppá skuldarar), av vørugoymslu (uppgerð av vørugoymslu), av goodwill (sí virði av goodwill) o.ø. Hesi verða ikki umrødd í avskrivningarlógini, men í øðrum skattalógum, og hesi viðurskifti verða umrødd aðrastaðni í Vegleiðingarskrivnum.

Vinnulig nýtslu

Talan kann bert verða um at avskriva uppá rakstrargagn, sum verða nýtt vinnuliga. Hetta kemur eisini fram í yvirskriftini til teir ymsu kapitlarnar í lógini. Hetta er tulkað soleiðis, at vinna skal vera ríkin í sama roknskaparári, sum frádráttur fyri avskrivningar verður loyvdur í.

Týðningurin av at rakstrargagn er liðugt og avhendað

Keypilógin er avgerandi fyri, nær eitt rakstrargagn er útvegað.

Avskrivning kann byrja í útveganarárinum, um talan er um virki, sum er í gongd, sjálvst um rakstrargagn er ikki verður tikið í nýtslu fyrr enn í einum seinni inntøkuári, men treytin er tó, at rakstrargagn er útvegað fyri at verða nýtt í rakstrinum av virkinum. Um tað eitt nú framgongur, at tað ávísa rakstrargagn er stutt eftir skal seljast, ella skal nýtast í einum bítishandli, so kann tað ikki roknað við í avskrivningarbæra saldvirðið.

Tað er eisini ein treyt fyri at avskriva uppá eitt rakstrargagn, at tað er fullfíggað soleiðis, at tað kann takast í nýtslu av virkinum.

Lsk. nr. 58/1979. Her snýr tað seg um ein lastbil, sum keypssáttmáli er gjørdur uppá 28. desember 1978, men sum ikki er komin til landið fyrr enn í mai mánaða árið eftir. Skattgjaldari kundi ikki prógva, at bilurin við árslok kundi nýtast til ætlaða endamálið á virkinum. Ráðið sýtti tí avskrivning, og landsskattanevndin gav tí viðhald.

Lsk. nr. 65/1979. Her snýr tað seg eisini um ein lastbil, har dagfestingin av faktura frá sølumanni er frá 27. desember 1978. Tær upplýsingar, ráðið fær fram í málinum vísa, at bilurin ikki kann metast at vera liðugur pr. 31. desember 1978, soleiðis at hann kann nýtast á virkinum hjá viðkomandi til tað endamál, sum hann er ætlaður til. Ráðið tulkar § 6 í avskrivningarlógini soleiðis, at avskrivning bert kann verða loyvd, um rakstrargagnið í roknskaparárinum er útvegað og komið undir keyparans rokning og ábyrgd, og at rakstrargagnið er so fullfíggað pr. 31. desember 1978, soleiðis at tað kann nýtast vinnuliga til tað endamálið, sum virkið hevur útvegað tað til. Orðingin í § 6 í føroysku avskrivningarlógini samsvarar orðingini í § 7 í dansku avskrivningarlógini. Ráðið heldur seg tí kunna styðja seg til dansku tulkningina á hesum øki, sum er góðkend av Østre Landsret UfR. 1964.443, sum viðgerð eitt mál av júst sama slag, sum talan er um her. Omanfyrenevnda sjónarmiðið tekur landsskattanevndin fult undir við. Lsk.mál nr. 83/1981 viðgerð sama spurning.

Harafturímóti verður ikki kravt, at ein bilur skal vera skrásettur fyri at kunna avskrivast.

Verður rakstrargagnið framleitt á sjálvum virkinum, skal tað vera liðugt til nýtslu hjá virkinum, áðrenn tað kann roknast við í saldovirðið og avskrivast.

Kravið um at tað skal vera eitt virki, sum er í gongd

Í Lsk.mál nr. 6/1988 tekur nevndin undir við, at treytin fyri at loyva frádrátti, herundir avskrivningum, er, at inntøkan/vinnan er byrjað.

Í Lsk. mál nr. 41/1978 tekur nevndin undir við tí sjónarmiði, at vinnan skal vera byrjað. Sama verður gjørt í Lsk. nr. 5/1980.

Avgerandi fyri, nær avskrivning kann verða byrjað, er, um ognarluturin er útvegaður til vinnuliga nýtslu í einum virki, sum er í gongd. Í teimum førum, tá skattgjaldari útvegar rakstragøgn til nýtslu í einum virki, sum ikki byrjar sama ár, men fyrst árið eftir, kann avskrivning ikki verða gjørd fyrr enn árið eftir.

Avgerð frá 4.desember 2002 – 01S01-0120 er um at fáa eitt rakstrargagn inn í eitt virki við afturvirkandi kraft, við tað at viðkomandi ikki átti rakstrargangið í umrødda roknskaparárið.

Bústaður uttanlands

Eiga tveir ella fleiri persónar ognir her á landi í felag, eitt nú í íognarfelagi, samløgufelagi, partsreiðaríi og øðrum líknandi feløgum og veruliga leiðslan í felagnum hevur sætið í øðrum landi, so kann avskrivning bert verða gjørd av ognunum í hesum feløgum í tann mun, avskrivningin rúmast í rakstrarvinninginum frá hesum somu ognum. Lógin gevur tó Toll- og Skattaráðnum møguleika til undir serligum umstøðum at gera undantøk frá hesu reglu, men enn er onki undantak givið. (avskrivningarlógin § 1, stk. 2-5).

Avskrivningarlógin er býtt upp í 6 partar:

I: Maskinur, innbúgv og tílík rakstrargøgn, sum verða nýtt vinnuliga burturav.

II: Maskinur, innbúgv og tílík rakstrargøgn, sum verða nýtt bæði í vinnu og til eiginnytslu.

III: Skip til vinnuliga nýtslu.

IV: Bygningar v.m.

V: Almennar ásetanir.

VI: Nær lógin fær gildi v.m.

Uppgerð av eiginnytslu

Í løgtingslóg nr. 86 frá 1. september 1983 um landsskatt og kommunuskatt (skattalógin) verður kravt, at um ein persónur hevur gjørt skattligar avskrivningar og skattskylduga inntøkan er lægri enn skattliga uppgerðin av eiginnytsluni, verður skattskylduga inntøkan sett ájavnt skattligu uppgerðini av eiginnytsluni. (§ 31, stk. 2-6.stk.). Víst verður eisini til kunngerð nr. 98 frá 14. desember 1987 og rundskriv nr. 10 frá 19. januar 1988.

Vanliga krevur skattamyndugleikin upplýsingar, sum gera hann førar fyri at uppgera skattligu eiginnytsluna sambært § 31 fyri at góðtaka avskrivningar.

N. 1. AVSKRIVINGARLÓGIN KAP. 1

Maskinur, innbúgv og tílík rakstrargøgn, sum verða nýtt vinnuliga burturav

Vinnulig rakstrargøgn

Í hesum kapitli er bert talan um rakstrargøgn, sum verða nýtt vinnuliga burturav. Um tey verða nýtt í vinnuvirki hjá eigara, ella um tey verða útleigað av honum, hevur ongan týðning fyri rættin til avskrivningar hjá tí, sum útleigar. Um leigarin ikki nýtir tey leigaðu rakstrargøgnini í einum vinnuvirki, men bert privat, so hindrar hetta ikki tí, sum leigar tey út, at avskriva uppá tey, sum burturav nýtt vinnuliga.

Avskrivning, leasing

Tað er eigarin, sum kann gera avskrivningar, og tað er hansara nýtsla, sum er avgerandi fyri, um rakstrargagnið er nýtt vinnuliga burturav. Tað, at eigarin letur ein, ið starvast hjá honum, nýta rakstrargagnið burturav privat, ger ikki í sjálvum sær, at rakstrargagnið ikki meira er "vinnuligt burturav". Í hesum føri kann verða talan um at skatta nýttar av nýtsluni av rakstrargangninum. At ein skal eiga rakstrargagnið ber í sær, at er tað fíggað við leasing-sáttmála, so kann tað ikki verða avskrivað, í skattligu inntøku hjá leigara, tí her snýr tað seg um leigu av aktivinum og ikki eigararættindi. Vanliga er tó leasing-

N. Skattligar avskrivningar

avgjaldið ein rakstrarútreiðsla hjá vinnuvirkinum, sum kann dragast frá í inntøkuni.

Lsk. nr. 17/1984. Spurningurin er her, hvør er rætti eigarin av bilinum, tí tað er bert rætti eigarin, sum kann avskriva.

Lsk. nr. 81/1981. Nevndin gevur Líkningarráðnum viðhald í, at tað ikki kann avskrivast uttan so at eigaraviðurskiftini eru greið (partsreiðarísáttmáli).

Uppisitarar

Tá talan er um eitt nú kongsbøndur, má hyggjast eftir, hvat bóndin sjálvur eigur.

Saldovirðið

Sambært § 2 verða avskrivningarnar gjørdar sum saldoavskrivningar av øllum rakstragøgnum undir einum, sum hoyra til vinnuvirkið hjá tí skattskylduga. Eftir saldoháttinum verða tær árliku avskrivningarnar við ávísum prosentparti roknaðar av tí restvirði, sum ognarluturin við byrjan av inntøkuárinum er settur til (útveganarvirði minus fyrr gjørdar avskrivningar). Keypsvirði verður lagt afturat, og söluvirði verður drigið frá. Avskrivningargrundarlagið verður minkað hvørt ár við teimum avskrivningum, sum eru gjørdar árið frammanundan. Avskrivað kann í mesta lagi verða við 30% av avskrivingarbæra saldo-virðinum (§ 2, stk. 5). Saldovirðið við endan av einum inntøkuári er tað sama sum avskrivingarbæra saldo-virði við frádrátti av árligum avskrivningum. Hetta saldo-virðið svarar til saldo-virðið við byrjan av komandi inntøkuári. Útreiðslur til ábøtur á rakstrargagnið verða viðgjørdar sum upprunaliga rakstrargagnið, sí niðanfyri "Dømir uppá avskrivningarhættir".

Skaði

Um rakstrargagnið má takast úr virkinum, tí tað er skatt, so skal eitt møguligt endurgjald dragast frá saldo-virðinum, og tað kann bert verða avskrivað, um saldo-virðið er positivt.

Útveganarvirðið

Eitt rakstrargagn verður roknað fyri at vera útvegað, tá ið avhendingin til keyparan er farin fram (§ 6).

Tað, sum rakstrargagnið veruliga er útvegað fyri, inngongur í saldo-virðið. Tað kann vera keypsprísur við tolli, farmagjaldi, tryggingarútreiðslur v.m., umframt møguligar útreiðslur til ábøtur og útreiðslur av at rigga rakstrargagnið til í virkinum.

Meirvirðisgjald

Meirvirðisgjald, sum kann verða drigið frá sum inngangandi avgjald, skal ikki roknað við í saldo-virðið.

Fígging

Hvussu keypið er fíggað, t.v.s. um tað er goldið kontant ella uppá borg, hevur vanliga ikki nakran týðning fyri avskrivingarbæra saldo-virðið.

Avsláttur í prísinum

Verður avsláttur givin, t.d. tí goldið verður kontant, skal hetta dragast frá í saldovirðinum. Um það í sölavtaluni er avtalaður ein avsláttur í prísinum, treytað av einum ella øðrum, sum keyparin skal lúka, eitt nú um goldið verður skjótari enn sáttmálin sigur, skal hetta verða drigið frá saldovirðinum, tá avslátturin er staðfestur. - Men um kreditor seinni, uttan at debitor hevur biðið um tað, kemur við einum tilboði um, at um restskuldin verður goldin skjótari, so verður givin ein ávísur prosentpartur í avslátti av skuldini, so minskar hetta ikki um saldovirðið.

Kemur ein skipasmiðja seinni at gjalda endurgjald, tí skipið, sum varð bygt, ikki leyk treytirnar í gjørda sáttmálanum, skal hetta endurgjald minka um saldovirðið á skipinum.

Arvur/gáva

Er rakstrargagnið fingið til vega við gávu ella arvaforðingi, verður hetta í avskrivngarlógini javnmett við keyp. Tann upphædd, sum tá verður lögð til grund fyri útrokningina av gávuavgjaldi ella inntøkuskatti, er virðið, sum skal roknað við í avskrivngarbæra saldovirðinum. Er ikki talan um skattskylduga inntøku ella gávuavgjald, er tað virði í vanligum handli á gávudegnum, sum er saldovirði (§ 30, stk. 1).

Onnur nýtsla

Um tann skattskyldugi flytir eitt rakstrargagn, sum bert hevur verið nýtt privat til vinnuliga nýtslu burturav, ella til vinnuliga og privata nýtslu, so verður hetta roknað sum søla og keyp, og verður tikið við í saldovirðið við tí virði, tað hevur í vanligum handli tann dagin, tað verður flutt.

Flytir hann eitt rakstrargagn, sum hevur verið nýtt vinnuliga burturav annaðhvørt til privata nýtslu burturav ella til bæði vinnuliga og privata nýtslu, ella flytir hann eitt rakstrargagn, sum bæði hevur verið nýtt til vinnuliga og privata nýtslu, til vinnuliga nýtslu burturav ella til privata nýtslu burturav, so verður hetta somuleiðis roknað sum søla og keyp av rakstrargagninum (§ 31, stk. 1-3).

Lsk. nr. 66/1983, her verður skattskylduga inntøkan hjá skattgjaldara hækkað við virðinum av bili, sum hann í samband við afturlating av handli, hevur tikið úr felagnum.

§ 31a ásetir, at virksemini her á landi verður roknað sum hildið uppat, tá tann vinnurekandi hevur avhent sínar maskinur, innbúgv o.a.. Henda reglan hevur eisini týðning fyri persónar undir fullari skattskyldu til Føroyar, sum flyta uttanlands og í hesum sambandi gevast við virkseminum her á landi.

Flytur tann skattskyldugi maskinur, rakstrargøgn, innbúgv o.a., sum hevur verið nýtt í skattskyldugum virksemini her á landi, til nýtslu uttanlands, verður slík flyting javnsett við sølu. Sølupeningur er virðið í vanligum handli um flutningsmundið.

Broyting av gjørdum avskrivningum

Sambært § 29, stk. 3 kann ein skattskyldugur, sum hevur avskrivað sambært avskrivningarlógini, bert broyta hesar við loyvi frá Toll og Skattaráð Føroya, sum hevur heimilað TAKS at umsita hetta, aftaná at freistin fyri innlating av sjálvuppgávu er útrunnin. Henda regla gevur ikki heimild til at nokta at broyta avskrivningarnar við tí grundgeving, at sjálvuppgávan er latin inn, aftaná innlatingarfrestin er úti. Sí eisini rundskriv nr. 2 frá 22. mai 1997 um broyting av gjørdum avskrivningum.

Her eru fleiri avgerðir tiknar, men tær viðvíkja flest allar, at líkningarmyndugleikin undir líkningini ella seinni hevur broytt sjálvuppgivnu inntøkuna. Í slíkum føri er loyvi givið til broyting í avskrivningunum. Eftir líkningarráðsavgørðum frá 28. februar 1986 fær ávikavist skattgjaldari loyvi til at broyta avskrivningarnar við somu upphædd, ið hann hevur sett ov nógv av í íløgugrunn, somuleiðis fáa tvey partafeløg loyvi til at broyta avskrivningarnar aftaná, at líkningarmyndugleikin hevur funnið feilir í roknskapinum, sum ikki eru gjørdir við vilja.

Í avgerð frá 30. apríl 1987 gevur ráðið skattgjaldara loyvi til at flyta afturvunnar avskrivningar frá 1985 til 1984, sjálvt um hann ikki hevði tikið hesar við á sjálvuppgávuni í 1985. Grundgevingin var, at hann hevði tikið tær við á fyrilisskránni 1984 og helt tað tí vera óneyðugt at taka tær við aftur á sjálvuppgávuni í 1985. Líkningarráðsavgørðir frá 5. juli 1989: Her gevur ráðið ikki loyvi til broyting. Grundgevingarnar hjá skattgjaldarunum fyri at senda umsókn eru, at teir hava "gloymt" at avskriva.

Ráðsavgørðin frá 24. november 1989: Her sendir grannskoðari umsókn og sigur, at hann av misgávum ikki hevur avskrivað. Ráðið gevur loyvi til broyting av avskrivningum.

Hækkingin sum skattamyndugleikarnir geva sum kunnu viðføra sektarábyrgd, kunnu ikki broytast til avskrivningar.

Aðrar avgerðir benda eisini á sama borið, at tá líkningarmyndugleikin hevur rættað í roknskapinum, so verður eisini givið loyvi til at broyta avskrivningarnar. Somuleiðis, tá tað sær út til at skattgjaldarin hevur mistikið seg, soleiðis at tað virkar heilt órímligt, at hann ikki hevur avskrivað. Tá verður loyvi givið til broytingar av avskrivningunum. Tó verður loyvi ikki givið, um skattgjaldarin kemur undir sektarábyrgd. Í avgerð frá 10. januar 1990 avvísir Líkningarráðið umsókn frá partafelag, sum biður um at fáa avsettar lønir, sum tað ikki kann gjalda, fluttar aftur, og broyta avskrivningarnar fyri sama ár. Ráðið metir ikki, at tað ber til at konvertera løn til avskrivning.

Lsk. máli nr. 47/1983. Skattgjaldari heitir á landsskattanevndina um at loyva at flyta ikki góðkendar avskrivningar av egningsarkúri yvir á útróðrarbát. Landsskattanevndin vísir málinum frá sær, tí líkningarráðið hevur heimildina sambært § 29, stk. 3.

Dømir uppá avskrivningarhættir

§ 2: Skattlig avskrivning verður gjørd undir einum.

§ 2. stk. 3	Saldo við byrjan av ári 1	1.000.000 kr.
	- selt í árinum	<u>300.000 kr.</u>
		700.000 kr.

N. Skattligar avskrivningar

	+ keypt í árinum	<u>200.000 kr.</u>
§ 2. stk. 4	Avskrivningarbæra saldovirðið	900.000 kr.
§ 2. stk. 5	Avskrivning hægst 30%	<u>270.000 kr.</u>
	Saldo við endan av ári 1	<u>630.000 kr.</u>
§ 2. stk. 3	Saldo við byrjan av ári 2	630.000 kr.
	- selt í árinum	<u>70.000 kr.</u>
		560.000 kr.
	+ keypt í árinum	<u>40.000 kr.</u>
§ 2. stk. 4	Avskrivningarbæra saldovirðið	600.000 kr.
§ 2. stk. 5	Avskrivning hægst 30%	<u>180.000 kr.</u>
	Saldo við endan av ári 2	<u>420.000 kr.</u>

Keypsprísur yvir 150.000 kr.

Sambært § 2 verður avskrivningin gjørd undir einum fyri øll rakstrargøgn, sum hoyra til virkið hjá tí skattskylduga.

Í ár 3 verður millum annað ein bilur keyptur, sum verður skrásettur til privatan persónsflutning.

Bilurin kostar 200.000 kr.

Saldo við byrjan av ári 3	420.000 kr.		
-Selt í árinum			20.000 kr.
	400.000 kr.	§ 5a, stk. 3	§ 5a, stk. 2
+ keyp í árinum	100.000 kr.	150.000 kr.	50.000 kr.
Avskrivningarbæra			
Saldovirði	500.000 kr.	150.000 kr.	
Avskrivning hægst			
30%	150.000 kr.	45.000 kr.	
Saldo við endan			
av ári 3	350.000 kr.	105.000 kr.	50.000 kr.

Sambært § 5a, stk. 2 verður tann parturin av keypsprísinum, sum er omanfyri 150.000 kr., ikki taldur við í saldovirðið, um ein bilur, sum bert verður nýttur vinnuliga, verður skrásettur til privatan persónsflutning. Tann parturin av útveganarvirðinum, sum er omanfyri 150.000 kr., verður fyri hvønn bil sær skrásettur sum ein serstakur aktivpostur í roknskapinum, sum skal latast inn saman við sjálvuppgávuni, men kann ikki avskrivast.

Útreiðslur til ábøtur verða eisini skrásettar fyri hvønn persónbil sær á henda serstaka aktivpostin, og kunnu heldur ikki avskrivast.

Dømi:

Ár 4 verða gjørdar ábøtur á bilin fyri 50.000 kr.

N. Skattligar avskrivningar

Saldo við byrjan av ári 4	350.000 kr.	105.000 kr	50.000 kr
- selt í árinum	<u>50.000 kr.</u>		
	300.000 kr.	§ 5a, stk. 2	
+ keypt í árinum	<u>100.000 kr.</u>		<u>50.000 kr.</u>
Avskrivningarbær saldo	400.000 kr.	105.000 kr.	
Avskrivning hægst 30 %	<u>120.000 kr.</u>	<u>31.500 kr.</u>	
Saldo við endan av ári 4	<u>280.000 kr.</u>	<u>73.500 kr.</u>	<u>100.000 kr.</u>

Ár 5 finnast trýggir møguleikar fyri at selja bilin:

1. 300.000 kr.
2. 150.000 kr.
3. 50.000 kr.

ad 1) Vinningur: $300.000 - (73.500 + 100.000) = \underline{126.500}$

126.500 kr. er skattskyldug inntøka sambært § 5a, stk. 4, 2. pkt., sama ár sum avhendingin fer fram.

ad 2) Tap: $150.000 - (73.500 + 100.000) = \underline{-23.500}$

23.500 kr. kunnu ikki dragast frá inntøkuni, tí tapið er minni enn tann saldoin uppá 100.000 kr., sum ikki kann avskrivast (§ 5a, stk. 4, 3.pkt.)

ad 3) Tap: $50.000 - (73.500 + 100.000) = \underline{-123.500}$

Her kann tann parturin av hallinum, sum fer upp um ta saldoina uppá 100.000 kr., sum ikki kann avskrivast, verða drigin frá í skattskyldugu inntøkuni: $100.000 - 123.500 = \underline{-23.500 \text{ kr.}}$

Aðra nýtslu

Um ein persónbilur, sum kemur undir reglurnar í 5a, stk. 1, verður fluttur til aðra nýtslu enn umrøtt í hesi grein, ella ein bilur verður fluttur, sum kemur undir reglurnar í kap. 1 í avskrivngarlógini til ta nýtslu, sum er umrødd í § 5a, stk. 1, so galda reglurnar í § 31 í avskrivngarlógini, og verður hetta tá mett sum sòla/keyp. Sòlu-/keypsprísurin er virðið í vanligum handli sòlu-/keypsdagin. Um bilurin verður fluttur til nýtslu sambært § 5a, skal virðið á bilinum í vanligum handli, dagin broytingin fer fram, verða hægri enn 150.000 kr. fyri at § 5a skal verða nýtt.

Innrættingar og innleggingar í leigaðum hølum

Í § 2, stk. 2 verður kravt at bygningurin, ið útleigaður verður, kann avskrivast sambært § 17 í avskrivngarlógini ella at leigaðu høluni burturav verða nýtt til ídnaðarframleiðslu fyri at loyva avskrivngum av innrættingum og innleggingum. Skattliga avskrivngin verður gjørd yvir tíðarskeiðið, leigumálið fevnir um, tó ongantíð yvir eitt styttri tíðarskeið enn 10 ár. Um virkið heldur uppat, áðrenn 10 ár eru farin, kann tann ikki avskrivaði parturin dragast frá tað árið, virkið heldur uppat. Um leigumálið verður selt, áðrenn 10 ár eru farin, kann tann ikki avskrivaði parturin dragast frá í sölupeninginum fyri innleggingar og

N. Skattligar avskrivningar

innrættingar. Er tá vinningur, skal hesin roknast við í skattskyldugu inntøkuna, tað árið virkið verður selt, ella mótroknast í saldovirðinum av øðrum rakstrargøgnum í virkinum.

Dømi:

Útreiðslur til innrættingar og innleggingar 200.000

Leigumálið 8 ár.

Avskrivningar	ár 1	20.000 kr.	(200.000:10 ár) § 2, stk. 2,1.pkt.
do	ár 2	20.000 kr.	do
do	ár 3	20.000 kr.	do
do	ár 4	20.000 kr.	do
do	ár 5	20.000 kr.	do
do	ár 6	20.000 kr.	do
do	ár 7	20.000 kr.	do
do	ár 8	60.000 kr.	do

Virkið heldur uppat 8. árið. Restin (60.000) verður tá drigin frá skattskyldugu inntøkuni sambært § 2, stk. 2, 3. pkt.

Um innrættingar og innleggingar í staðin vóru seldar 8. árið fyri 300.000 kr., kunnu 60.000 kr. verða drignar frá í söluprísinum sambært § 2, stk. 2, 3 pkt., áðrenn hesin kemur til skattingar. Um leigumálið eitt nú var sett til 12 ár ella longur, so var avskrivningin av innrættingum og innleggingum av upprunaliga virðinum uppá 200.000 liðug avskrivað 10. árið.

Rakstrargøgn undir 20.000 kr.

Útreiðslur til slík rakstrargøgn kunnu frádragast fult út sum rakstrarútreiðslur (§ 3, stk. 1).

Um útreiðslan ikki verður drigin frá í rakstrarroknskapinum, verður hon lögð afturat avskrivningarbæra saldovirðinum. Alt útveganarvirðið skal antin dragast frá í rakstrarroknskapinum ella leggjast afturat avskrivningarbæra saldovirðinum. Útveganarvirðið kann ikki býttast millum bæði rakstur og avskrivningarbæra saldovirðið (§ 3, stk. 2 og 3).

Um eitt rakstrargagn, hvørs útveganarvirði er drigið frá í rakstrarroknskapinum, verður selt, skal inntøkan takast við í sölulárinum (§ 3, stk. 4). Er tað við í avskrivningarbæra saldovirðinum, skal tað dragast frá har, um tað verður selt.

Um talan er um rakstrargøgn við virði undir 20.000 kr. kunnu tey bert dragast frá um tey eru ein sjálvstøðug eind. Ofta verður frádráttur ikki givin við tí grundgeving, at sjálvstøðugt lutunum hevur eitt virði undir 20.000 kr., kunnu teir bert nýtast samlað.

Dømi: Betongforskallingar, sum hóast tær kunnu keypast í smáum, verða nýttar samlað.

Nýtt virki

Tað árið og árið eftir at nýtt virkið byrjar, hevur tað sambært § 3, stk. 5 í avskrivningarlógini kunna frádrigið hægst kr. 50.000 um árið til hetta endamálið. Henda grein er strikað frá 1. januar 2000 og nýggj virkir hava nú onga avmarking viðvíkjandi avskrivning av smáognum.

Ábøtur

Útreiðslur til ábøtur á rakstrargøgn undir 20.000 kr. verða viðgjørðar eins og útveganin av sjálvum rakstrargagninum í síni tíð. Er útveganarvirðið í síni tíð drigið frá í rakstrarroknskapinum, so skal útreiðslan til ábøtur eisini verða tað. Er tað lagt afturat saldovirðinum, so skal útreiðslan til ábøtur eisini verða tað.

Útreiðslur til ábøtur av øðrum enn teimum her umrøddu rakstrargøgnum skulu altíð verða lagdar afturat saldovirðinum, uttan mun til um útreiðslan er minni ella størri enn 20.000 kr.

Í avgerð frá 15. februar 1989 samtykkir Líkningarráðið, at møguleiki er at velja millum aktivering ella fullan frádrátt í rakstrinum av útreiðslum til útvegan av software.

Negativ saldo § 5

Soleiðis sum avskrivningarskipanin við saldoavskrivningum er uppbygd, kann tað henda, at saldoin verður negativ, tí rakstrargøgn verða seld, og søluvirðið skal dragast frá samlaðu avskrivningarbæru saldoini. Verða harafturímóti rakstrargøgn keypt, so minskar hettar aftur um negativu saldoina, ella kunnu gera hana positiva aftur. Er saldoin negativ, tá roknskaparárið endar, so kann henda saldoin gerast positiv komandi roknskaparár, tí keypt verða rakstrargøgn, sum verða lögð afturat saldoini. Avskrivast kann nú aftur av saldovirðinum sum vanligt, uttan aðrar broytingar í skattskyldugu inntøkuni enn gjørðar avskrivningar.

Ymsir valmøguleikar eru, tá søla av rakstrargøgnum førir til negativa saldo. Saldoin kann rættast upp aftur:

1. við at keypt av rakstrargøgnum, sum verða nýtt vinnuliga burturav í seinasta lagi næsta inntøkuár (§ 5, stk. 1),
2. við keyp av bygningum sambært § 17, stk. 1, litra a) í avskrivningarlógini í seinasta lagi næsta inntøkuár (§ 5, stk. 1)
3. við at inntøkuføra negativu saldoina til fulnar ella lutvís sama ár, hon er vorðin negativ (§ 5, stk. 2).
4. við at inntøkuføra negativu saldoina árið eftir (§ 5, stk. 1).

Dømi:

Saldo við ársbyrjan	350.000 kr.
- søla	<u>550.000 kr.</u>
Negativ saldo	200.000 kr.

N. Skattligar avskrivningar

ad 1. Negativ saldo	-200.000 kr.	ad 2. Negativ saldo	- 200.000 kr.
+ keyp	<u>500.000 kr.</u>	Keyp av bygningi	<u>600.000 kr.</u>
Avskr.b. saldo	300.000 kr.	Rest at avskr.	400.000 kr.
avskrivning 30%	<u>90.000 kr.</u>	1. árs avskr. 7%	28.000 kr.
Saldo ultimo	210.000 kr.		372.000 kr.

TAKS

Sambært § 5, stk. 3 kann TAKS, tá ið heilt serligar umstøður tala fyri tí, leingja freistina fyri javning av negativari saldo. Loyvið er treytað av, at trygd verður veitt fyri skattgjaldningini.

Serligar umstøður: Um persónur hevur heilt ítøkiligar ætlanir um at útvega sær vinnuligar ognir í nærmastu framtíð, hevur TAKS longt freistina, treytað av at trygd verður veitt fyri skattakravinum.

Í lsk. nr. 59/1981 góðkennir nevndin, at líkningarráðið broytir skattingina viðvíkjandi skatting av negativari saldo, tí skattaborgarin ikki hevur lokið treytir landsstýrrisins (nú TAKS) um at veita trygd fyri skattakravinum. Niðurstøðan er, at kærarin í hesum máli er viðgjørdur eftir galdandi lógarreglum.

Í lsk. nr. 64/1981 verður líknandi mál viðgjørt, har nevndin kemur til sama úrslit.

§ 4 reglan (kompletterandi regla)

Hevur tann skattskyldugi í inntøkuárinum selt eitt av teimum rakstrargøgnum, sum eru umrødd í hesum kapitli fyri peningaupphædd, sum er minni enn útveganarpeningurin við frádrátti av skattligum avskrivningum, sum eru gjørdar í inntøkuárinum frammanundan, skal hann draga alt tilíkt próvført tap frá í skattskyldugu inntøkuni tað inntøkuár, tá selt verður. Saldovirðið skal verða lækkað við tí óavskrivaða partinum av útveganarprísinum fyri rakstrargagnið.

Dømi:

Í ár 1 verða rakstrargøgn keypt fyri 500.000 kr. herav kostar maskina x) 200.000 kr.

Saldo við byrjan av ári 1	2.000.000 kr.
- søla av rakstrargøgnum í árinum	<u>500.000 kr.</u>
	1.500.000 kr.
+ keyp av rakstrargøgnum í árinum	<u>500.000 kr.</u>
Avskrivingarbær saldo	2.000.000 kr.
Avskrivning hægst 30%	<u>600.000 kr.</u>
Saldo við endan av ári 1	<u>1.400.000 kr.</u>
Saldo við byrjan av ári 2	
- søla av rakstrargøgnum í árinum	1.400.000 kr.
	<u>100.000 kr.</u>
+ keyp av rakstrargøgnum í árinum	1.300.000 kr.
Avskrivingarbær saldo	<u>200.000 kr.</u>

N. Skattligar avskrivningar

Avskrivning hægst 30 %	1.500.000 kr.
Saldo við endan av ári 2	<u>450.000 kr.</u>
	<u>1.050.000 kr.</u>

Ár 3 verður maskina x) seld fyri 50.000 kr.
Útrokning av møguligum tapi sambært § 4:

Keyp av maskinu x) ár 1	200.000 kr.
avskrivning ár 1 30%	<u>60.000 kr.</u>
	140.000 kr.
avskrivning ár 2 30%	<u>42.000 kr.</u>
Saldo við byrjan av ári 3	98.000 kr.
- söluprísur	<u>50.000 kr.</u>
Tap	<u>48.000 kr.</u>

Tapið uppá 48.000 kr. skal verða drigið frá í skattskyldugu inntøkuni tað árið, sum selt verður sambært § 4, stk. 1, 1. pkt.

Sambært § 4, stk. 1, 2. pkt. skal saldivirðið ár 3 lækkast við tí ikki avskrivaða partinum á maskinuni, sum í hesum føri er 98.000 kr.

Saldo við byrjan av ári 3	1.050.000 kr.
- sòla § 4, stk. 1, 2. pkt.	<u>98.000 kr.</u>
	952.000 kr.
+ keyp av rakstrargøgnum í ár	<u>150.000 kr.</u>
Avskrivningarbær saldo	1.102.000 kr.
avskrivningar 30%	<u>330.600 kr.</u>
Saldo við endan av ári 3	<u>771.400 kr.</u>

Skaði

Reglan kann eisini verða nýtt, um eitt rakstrargagn verður tikið úr rakstri vegna skaða. Tryggingar- ella endurgjald, sum møguliga verður goldið, verður tá roknað sum sölupeningur (§ 4, stk. 2).

Umvælingarútreiðslur

Um umvælingarútreiðslurnar eru hægri enn útgoldni tryggingar- ella endurgjaldspeningurin, kann munurin verða drigin frá skattskyldugu inntøkuni tað inntøkuár, ið umvælingin er gjørd.

Er tryggingar- ella endurgjaldspeningurin harafturímóti størri enn umvælingarútreiðslurnar, skal munurin dragast frá saldivirðinum (§ 4, stk. 3).

Sum umvælingarútreiðslur verður í hesum sambandi roknað við teimum útreiðslum, sum verða nýttar til at seta ognina í sama stand, hon var í, tá skaðin hendi.

N. 2. AVSKRIVINGARLÓGIN, KAP. 2

Maskinur, innbúgv og tilík rakstrargögn, sum verða nýtt bæði í vinnu og til eiginýtslu

Reglurnar í avskrivningarlógini um avskrivningar av rakstrargögnum, sum verða nýtt bæði vinnuliga og til eiginýtslu, verða kanska mest nýttar í samband við avskrivning av bilum, men reglurnar umfata øll rakstrargögn, sum verða nýtt bæði vinnuliga og til eiginýtslu.

Um eitt rakstrargagn verður mettt at verða nýtt vinnuliga burturav ella bæði vinnuliga og til eiginýtslu veldst bert um, hvørja nýtslu eigarin sjálvur ger av rakstrargagninum. Um eigarinuttan viðurgjald letur familju ella vinfolk nýta rakstrargagnið, so verður hetta mettt sum eiginýtsla hjá honum sjálvum.

Avskrivningin av umrøddu rakstrargögnum verður gjørd fyri hvørt rakstrargagnið sær við í mesta lagi 30% av útveganarvirðinum.

Er útveganarpeningurin hægri enn 150.000 kr. verður bert loyvt at avskriva av 150.000 kr. Munurin millum 150.000 og útveganarpeningin verður skrásettur sum ein serstakur aktivpostur í roknskapinum, sum skal latast inn saman við sjálvuppgávuni, men kann ikki avskrivast sambært avskrivningarlógina.

Avskrivningin verður síðani bytt millum vinnuliga avskrivning, sum kann dragast frá í roknskapinum, og eiginýtslu, sum ikki kann dragast frá.

§ 7 Dømi: Bæði nýtt vinnuliga og til eiginýtslu. Útveganarvirði minni enn 150.000 kr. Helvt um helvt vinna og eiginýtsla ár 1. 75% eiginýtsla ár 2.

	Vinna	Eiginýtsla		
Keyp av maskinu ár 1	140.000 kr.			
Avskrivning 30%	<u>42.000 kr.</u>	21.000	21.000	50/50
	98.000 kr.			
avskrivning ár 2, 30%	<u>29.400 kr.</u>	<u>22.050</u>	<u>7.350</u>	75/25
Saldo við endan av ár, 2	<u>68.600 kr.</u>	<u>43.050</u>	<u>28.350</u>	
Samlaðar avskrivningar	<u>71.400 kr.</u>			

Ár 3 verður maskinan seld fyri 100.000 kr.

Uppgerð sambært § 8, stk. 1	
Søluupphædd	100.000 kr.
- saldo virði	<u>68.600 kr.</u>
Vinningur	<u>31.400 kr.</u>

Til skattingar: $28.350/71.400 \times 31.400 = \underline{12.468 \text{ kr.}}$

Um maskinan í staðin fyri varð seld fyri 40.000 kr. ár 3.

N. Skattligar avskrivningar

Uppgerð sambært § 8, stk. 2	
Søluupphædd	40.000 kr
- saldovirði	<u>68.600 kr</u>
Tap	<u>22.600 kr</u>

At draga frá á sjálvuppgávuni: $28.350/71.400 \times 22.600 = \underline{8.974 \text{ kr.}}$

§ 7. Bæði nýtt vinnuliga og til eiginnytsla. Útveganarvirðið 200.000 kr. Helvt um helvt vinna og eiginnytsla ár 1. 25% vinna ár 2.

	Vinna	Eiginnytsla	Ikki avskrivast	
Keypt ár 1	150.000		50.000	
Avskrivning 30%	<u>45.000</u>	22.500	22.500	50/50
	105.000			
avskrivning 30% 2	<u>31.500</u>	<u>7.875</u>	<u>23.625</u>	25/75
Saldo ultimo	73.500	30.375	46.125	50.000
Avskrifað íalt	76.500			

§ 8, stk. 2

Ár 3 verður maskinan seld fyrir 1) 30.000 ella 2) 20.000

1)		2)	
Søla	30.000	Søla	20.000
-saldovirði	<u>73.500</u>	-saldovirði	<u>73.500</u>
Tap	<u>43.500</u>	Tap	<u>53.500</u>
Tapið er minni enn saldoin, sum ikki kann avskrivast (50.000) og kann tí ikki dragast frá.		Tapið er hægri enn saldoin, sum ikki kann avskrivast (53.500-50.000)= 3.500	
		At draga frá:	
		$30.375/76.500 \times 3.500 =$	1.390

Skaði

§ 9, stk. 1 Tá rakstrargagn hevur verið fyrri skaða, og tí verður tikið úr rakstri, kann tað ikki verða avskrifað tað árið. Verður endurgjald fingið fyrri tað umframt møguligur sölupeningur, og er hetta minni enn saldovirðið, kann partur av tapinum verða drigin frá í skattskyldugu inntøkuni tað árið, skaðin hendi. Sama mannagongd, sum í § 8, stk. 2 verður her nýtt. Er umvent endurgjald og møguligur sölupeningur størri, skal partur av hesum muni verða lagdur afturat skattskyldugu inntøkuni, roknað út eftir reglunum í § 8, stk. 1.

Dømi:

Rakstrargagnið verður tikið úr rakstri, tí tað er skatt.

	Vinna	Eiginnytsla
Keypt í ár 1	100.000	

N. Skattligar avskrivningar

avskrivning 30%	<u>30.000</u>	15.000	15.000
	70.000		
avskrivning 30% ár 2	<u>21.000</u>	<u>10.500</u>	<u>10.500</u>
Saldo ultimo	49.000	25.500	25.500
		Tilsamans	51.000

Ár 3 verður maskinan tikin úr rakstri orsaka av skaða. Endurgjaldið verður 1) 40.000 ella 2) 60.000

ad 1)		ad 2)	
Saldo primo	49.000	Saldo primo	49.000
- endurgjald	40.000	- endurgjald	60.000
Tap	9.000	Vinningur	11.000
Til frádrátt:		Til skattingar:	
$25.500/51.000 \times 9.000 = 4.500$		$25.500/51.000 \times 11.000 = 5.500$	
§ 9, stk. 1, 2. og 3. pkt.		§ 9, stk. 1, 4.pkt.	

Umvælingarútreiðslur

Í § 9, stk. 2 er tann serliga regla galdandi, at um umvælingaútreiðslurnar fyri eitt skatt rakstrargagn eru størri enn endurgjaldið, kann hesin munur verða drigin frá skattskyldugu inntøkuni, um skaðin hendi meðan rakstragagnið var í vinnuligari nýtslu. Var rakstrargagnið í aðrari nýtslu, verður frádráttur als ikki loyvdur.

Er endurgjaldið størri enn umvælingarútreiðslurnar, skal munurin – svarandi til lutfallið millum skattligar avskrivningar og samanlagdar avskrivningar gjørdar í árunum frammanundan - roknast upp í skattskyldugu inntøkuna.

N. 3. AVSKRIVINGARLÓGIN KAP. 3

Skip til vinnuliga nýtslu

Avskrivning av skipum verður gjørd eftir somu reglum, sum eru galdandi fyri rakstragøgn, sum verða nýtt vinnuliga burturav (1. kap.) við teimum undantøkum, sum umrødd verða í 3. kap., og verður útveganarpeningurin fyri øll skip, rikin vinnuliga, og sum hoyra til virki skattgjaldarans, løgd saman til eina felags avskrivningarbæra saldo og avskrivaði undir einum (§ 11).

Ráðsavgerð 4/4 - 1990: Partsreiðari eigur partar í fleiri skipum. Tað árið, hann selur part í einum skipi við halli, dregur hann hetta hall frá. Ráðið sýtir hesum og broytir sjálvuppgávuna, so hallið verður móttroknað í samlaða saldovirðinum av hinum skipunum.

Dómur nr. 3004/1984 tekur eisini undir við tí sjónarmiði, at skattgjaldari, sum er partsreiðari í fleiri skipum, skal leggja partarnar saman til eina felags avskrivningarbæra saldo.

Útróðrarbátar

Toll- og skattaráð Føroya samtykti 15. februar 2002 við gildi frá 1. januar 2003, at í teimum førum, tá ið skattgjaldari avreiðir fisk, sum er veiddur við opnum útróðrarbáti, og henda vinnan ikki er høvuðsvinna skattgjaldarans, verður sum vegleiðandi regla ásett, at tá ið árliga bruttosølan er omanfyri 150.000 kr., skal báturin verða viðgjørður sum fult vinnuligur sambært avskrivningarlógini. Er árliga bruttosølan 150.000 kr. ella lægri, verður báturin ikki viðgjørður sum fult vinnuligur.

Hetta er tó bert ein vegleiðandi regla, og tí skal tað í teimum førum, har árliga bruttosølan er lægri enn kr. 150.000, gerast ein nærri kanning av, um báturin, hóast hetta, er fult vinnuligur.

Um talan er um bát, sum ikki er fult vinnuliga rikin, men gevur vinning, tá allar útreiðslur herundir rentuútreiðslur eru frádrignar, so verður loyvt at avskriva niður á 0.

Lsk. nr. 35/89. Skattgjaldari kært um, at skattavaldið ikki hevur givið honum loyvi til at avskriva í aðrari inntøku, av tí at bátur hansara tað árið ikki varð mettur sum vinnuliga nýttur. Skattavaldið fekk viðhald.

Fleiri aðrar avgerðir styðja hesa: 40/1981, 43/1981, 78/1981, 11/1994, 5/10 1999 og aðrar; men í *avgerð nr. 65/1981* fær ráðið ikki viðhald, tí báturin bæði fyri og eftir, tað árið, ið kært verður um, er rikin vinnuliga. Í *avgerð frá 21. juni 1999* gevur Landsskattanevndin kæraranum viðhald í, at báturin er rikin fult vinnuliga, sjálvt um veiðan er undir 90.000 kr. Dentur verður her lagdur á, at raksturin er lagdur soleiðis til rættis, at endamálið er at fáa ein rentablan rakstur.

Dómur (566/1986). Her sigur rætturin, at.. "under hensyn til indtægten af båden i 1978 -1980 for bådens karakter og sagsøgerens erhvervsmæssige forhold, findes der at måtte gives sagsøgte medhold i, at båden ikki er drevet erhvervsmæssigt i disse år, hvorved bemærkes, at der intet er til hinder for, at en båd kan være drevet erhvervsmæssigt i et år og ikki-erhvervsmæssigt et andet år". Í 1978 -1980 var bruttosølan frá veiðuni ávikavist 21.748, 33.509 og 20.236, og kærarin hevði annað arbeiði allan dagin.

Maskinur v.m

Somu avskrivningarreglur sum fyri skip galda eisini fyri maskinur, innbúgv og tílík rakstragøgn, sum verða nýtt vinnuliga umborð á skipinum. Skipið verður avskrivað sum ein eind, tað merkir, at saldovirðið fevnir bæði um skrokkin og allar maskinur og innrættingar. Ein treyt fyri at hesi rakstragøgn eru við í saldovirðinum fyri skipið, og at tey kunnu avskrivast saman við tí, er, at tey virka sum ein neyðugur partur av skipinum, sum tænir teimum krøvum, ið sett verða til vinnulig skip til eina og hvørja tíð (§ 11, stk. 2.)

Slík krøv kunnu broytast við tíðini. Sum dømi kann nevast, at í dag er vanligt, at skip eru innrættað við fleiri hentleikum til manningina enn fyri bert fáum árum síðani. Nógvir av hesum hentleikum eru óneyðugir fyri at skipið sum so kann virka sum skip, men neyðugir um skipið skal kunna kappast við onnur, um at fáa fisk, frakt ella um "bestu" manningina v.m. Eitt nú má upp-

vaskimaskina, vaskimaskinur til manningina, sjónvarp/video, nýmótans radíotól á hvörjum manningarrúmi v.m. metast sum "neyðugur partur av skipinum og roknast við í saldovirðið fyrri skipið og avskrivast saman við tí.

Loksins galda reglurnar í 3. kap. eisini fyrri veiðiloyvi, fevnd av lógini um vinnuligan fiskiskap, sum verður nýtt vinnuliga, sbr. § 11, stk. 3.

Tilgongd til skipavirðið ella rakstur

Allar útreiðslur til umvæling og umsiting av skipinum/bátinum verða útreiðsluførðar beinleiðis, meðan íløgur verða lagdar afturat skipsvirðinum og útreiðsluførðar sum avskrivning av virðinum. Um skipið við umvælingini verður sett í betri stand, enn tað var við útveganina, ella tá tað bleiv partur av virkseminum, verður útreiðslan partur av saldovirðinum.

Tá eitt av teimum rakstrargøgnum, sum er partur av skipsvirðinum, verður útskipt, er loyvt at útreiðsluføra hetta beinleiðis sum rakstrarútreiðslur um so er, at slík útskipting ikki kann sigast at ávirka skipsvirðið (saldovirðið).

Um útskiptingin hevur verið so umfatandi, at hon hevur ávirkað skipsvirðið (saldovirðið), skal kostnaðurin av útskiptingini t.v.s. bæði kostnaðurin av tí nýggja lutinum og kostnaðurin fyrri ísetingina/ innleggingina av honum leggjast afturat saldovirðinum á skipinum. Hetta er sum oftast galdandi, tá høvuðsmotorar, ljósmotorar, spøl o.s.fr. verða skift út.

Býtið av útreiðslum millum tilgongd til skipavirðið (saldovirðið) og rakstrarkostnað kann útgreinast soleiðis:

- a. Vanlig útskipting vegna slit og brek kann útreiðsluførast beinleiðis sum rakstrarútreiðslur, um tað nýggja tólið er av sama ella líknandi slag sum tað útskiptað.
- b. Útskipting av størri kostnaðarmiklum tólum, so sum høvuðsmotori, ljósmotori, navigatións-/elektroniskari útgerð, frystiútgerð, bjargingarbátum o.t. skal í síni heild leggjast afturat skipavirðinum, tí hesir lutir sum oftast ávirka skipavirðið.
- c. Útskipting av einum tóli við eitt annað størri og betri skal í síni heild leggjast afturat skipsvirðinum.
- d. Miðvís útskipting av einstøkum minni tólum, sum hevur til endamál at endurnýggja skipið/bátin yvir eitt ávíst áramál, skal í síni heild leggjast afturat skipsvirðinum.
- e. Keypt av tólum, sum ikki higartil hava verið nýtt umborð, konstruktiónsbroytingar, umbyggingar og útskiptingar í samband við hesar, skulu altíð leggjast afturat skipsvirðinum í síni heild.
- f. Hevur skipið/báturin verið fyrri óhappi, skal tann upphæddin, ið er neyðug fyrri at fáa skipið aftur í sama stand, útreiðsluførast sum rakstarkostnaður. Tryggingarendurgjald skal inntøkuførast. Eru útreiðslurnar størri enn tryggingarendurgjaldið, kann munurin bert útreiðsluførast sum rakstarkostnaður, um talan í síni heild er um vanliga umsiting, sum hevur sum endamál at halda skipið í sama standi. Annars skal munurin leggjast afturat skipavirðinum. Er tryggingarendurgjaldið størri enn útreiðslurnar til umvælingina, skal munurin dragast frá virðinum (saldovirðinum). (§ 4, stk. 3).

g. Ein útskipting nýtist ikki at verða útreiðsluførd sum rakstrarkostnaður. Hon kann altíð leggjast afturat skipsvirðinum.

h. Um skipið/báturin nýliga hevur fingið nýggjan eigara, skal øll útskipting í síni heild leggjast afturat skipsvirðinum.

i. Um ein útskipting verður lögð afturat skipsvirðinum, kann § 4 nýtast, um tær har ásettu treytir annars verða loknar.

Fiskireiðsskapur

Fiskireiðsskapur, sum vanliga er samansettur av fleiri eindum, sum kosta minni enn 20.000 kr. stykki, verður roknaður sum vanlig rakstrarútreiðsla. Sjálvt partur av fiskireiðskapinum, sum fer upp um 20.000 kr. verður í flestu førum mettur sum vanlig rakstrarútreiðsla, tí livitíðin kann vera rættuliga stutt.

Nótir til kraftblokkabátar

Nótir til kraftblokkabátar, hevur líkningarráðið avgjørt, skulu avskrivast yvir 3 ár, og hvør nót fyri seg. Gongur nótin til grundar, áðrenn hon er avskrivað, kann restsaldoin dragast frá í rakstrinum, tað árið, hon forferst.

Virkið í gongd og skipið liðugt

Treytin fyri at avskriva er, at tað snýr seg um eitt liðugt skip, og at skipið verður latið til eitt virki, sum er í gongd. Er virkið í gongd frammanundan, og eitt nú eitt fiskiskip verður latið virkinum liðugt tann 10. december 20x1, men ikki fer til fiskiskap fyrr enn í januar 20x2, kann tað roknast við í avskrivningarbæra saldovirðið í 20x1 og avskrivast sambært avskrivningarlógini.

Er fiskiskipið harafturímóti útvegað í 20x1, og einki virksema er frammanundan, og skipið ikki fer í vinnu fyrr enn í 20x2, so verður vinnan ikki met at vera byrjað fyrr enn í 20x2. Avskrivast kann tí ikki fyrr enn í 20x2.

Lsk. nr. 7/1983. Sýtir avskrivningar í 1981 við tí grundgeving, at báturin ikki er komin í vinnu fyrr enn í 1982.

Føroya Rættur (927/1981). Skattgjaldari kærir um, at líkningarmyndugleikin ikki loyvir frádrátt fyri rakstrarútreiðslur og avskrivningar av útróðrabáti, sum er keyptur við tí fyri eyga at reka útróður, men av umstøðum, sum skattgjaldarin ikki forútsá, tá hann keypti bátin, kom hann ongantíð í gongd, men seldi bátin seinni fyri væl minni enn útveganarvirðið til annan persón. Rætturin gevur rætt til avskrivningar, og grundgevingin er, at... "ifølge § 11, stk. 1, i afskrivningsloven foretages skattemæssige afskrivning under et for samtlige fartøjer der hører til en skattepligtigs virksomhed og udelukkende benyttes erhvervsmæssigt. Formålet med de dispositioner, der danner grundlag for..... afskrivning efter § 11, stk. 1 i afskrivningsloven skal således være at erhverve, sikre og vedligeholde den pågældende skatteborgers indkomst. Derimod stiller loven ikki som betingelse, at disse formål rent faktisk opnås. må lægges til grund, at sagsøgte har købt det omhandlede fartøj udelukkende i den hensigt at bruge det som fiskefartøj, at han på grund af omstændigheder, som han ikke forudså ved købet, blev ude af stand til at realisere dette formål,....".

Landsrætturinn (313/1982) staðfestir dómin, og sigur, at tulkningin í landskattanevndinni og undirrættinum av § 11, stk. 1,..."ikke er sprogligt udelukket og giver efter det foreliggende ikke anledning til betænkeligheder" og "Således som sagen foreligger for landsretten, findes der herefter ikke at være tilstrækkeligt sikre holdepunkter for den afligningsrådet hævdede modsatte fortolkning af de pågældende bestemmelser".

Báturinn varð keyptur at nýta sum útróðrabátur (udelukkende erhvervs-mæssigt), men endamálið varð ekki nátt, tí skipasýnið góðkendi ekki bátin. Hann kannaði möguleikarnar at fáa uppfyllt krøvini frá skipasýninum, men kundi ekki útvega figging. Seldi so bátin. Hetta vóru nokk "omstændigheder, som han ikke forudså ved købet", og tí ekki megnaði at fáa bátin í vinnu.

Søla av skipinum

Selur skattgjaldari einasta skipið, hann hevur havt, kann spurningurin verða, um virkið er hildið uppat, og møguligur vinningur ella tap skal skattast, ella talan er um negativa saldo í virki, sum er í gongd.

Um ein skipaiegari selur sítt einasta skip, og beint eftir keypir eitt nýtt, má hann metast at halda fram við sínum virksemini, og söluprísurin fyri gamla skipið frágongur í saldovirðinum, og keypsprísurin fyri nýggja skipið verður lagdur afturat.

Endurgjald frá trygging

Avgerð 19.10.1998 – 98S01-0039 er um skatt av vinningi og endurgjald frá Sjóvatryggingini, sbr. § 16 í avskrivningarlógini.

Avgerð 21.06.1999 – 98S01-0003 er um tryggingarendurgjald sum bleiv útgoldið í samband við, at ein bátur sakk.

Forskotsavskrivning

Um sáttmáli er gjørdur um bygging ella umbygging av deksfari, kann forskotsavskrivning verða gjørd av avrádda byggikostnaðinum, tó fyrstu fer fyri tað inntøkuárið, sáttmálin var gjørdur, og so komandi árini til avhending fer fram. Forskotsavskrivningin kann tilsamans ongantíð verða meir enn 45% av avtalaða byggikostnaðinum, men í tíðarskeiðinum, til skipið verður avhendað, kann henda leggjast eftir vild, tó ongantíð meira enn 15% um árið. Í hesum tíðarskeiði ávirkar forskotsavskrivningin ekki saldovirðið á møguligum øðrum skipum hjá virkinum (§ 13, stk. 1-4).

Avgerð 17.05.1999 – 98S01-0059 vísir á, at vanligar rakstraravskrivningar eiga at gerast fyrst og síðani koma forskotsavskrivningar.

Hvør kann forskotsavskriva

Tað kunnu allir skattaborgarar persónligir eins og juridiskir, sum hava gjørt eina bindandi avtalu við "skipasmiðju" um bygging ella umbygging av deksfari til vinnuliga nýtslu burturav. Snýr tað seg um partsreiðarí, so skal hvør partsreiðari við partsreiðaríavtaluni hava bundið seg beinleiðis yvir fyri skipasmiðjunum. Í nógvum byggisáttmálum verður tikið tað fyrivarni, at bygt verður bert, um figging fæst. Hetta hevur tó ongan týðning fyri, um avtalan er bindandi ella ekki.

N. Skattligar avskrivningar

Forskotsavskrivningin kann í mesta lagi vera ájðvn við innskotnan eginpening útyvir vinning av rakstri av egnum skipum (§ 16b, stk. 1, nr. 2).

Lsk. nr. 4/1985 gevur skattgjaldara viðhald í, at "innskot" ikki skal lesast sum "inngjald", so forskotsavskrivast kann, sjálvt um eginpeningurin ikki er inngoldin, men ein skal hava bundið seg til at gera innskot.

Lsk. nr. 48/1978. Her er nevndin samd við líkningarráðnum í tess tulkning av § 16b, stk. 1, nr. 2, at tann møguligi parturin av rakstrarvinningi, ið er eftir, aftaná at vanlig saldoavskrivning er gjørd, og møguligt hall frá øðrum skipum skattgjaldarans er drigið frá, kann verða nýttur til forskotsavskrivning útum innskotnan eginpening. (Kærarin vil nýta aðra mannagongd).

Dømi:

Í ár 1 verður sáttmáli gjørdur um bygging av einum skipi fyri 5.000.000 kr.

Forskotsavskrivning	ár 1, hægst 15% =	750.000 kr.
do	ár 2, hægst 15% = (§13)	<u>750.000 kr.</u>
do	ár 3, hægst 15% =	750.000 kr.

Í ár 4 verður skipið avhendað frá skipasmiðjuni og kostar tá 5.250.000 kr.

Saldo onnur skip ár 4	6.500.000 kr.
Nýtt skip	5.250.000 kr.
- forskotavskrivningar	2.250.000 kr.
	9.500.000 kr.
avskrivning 30 %	2.850.000 kr.
Saldo ultimo ár 4 (§ 14)	6.650.000 kr.

Um skipið nú ikki var avhendað frá skipasmiðjuni fyrr enn ár 5, so kundi í hesum dømi ikki verið forskotavskrivað í ár 4, tí ultimo ár 4 vóru 45% avskrivnað, sum er hægst loyvda avskrivning uppá byggisáttmálan. Um ískoytissáttmáli var gjørdur ár 4 uppá eyka 250.000 kr., so kundu upp til 15% av honum verið avskrivaður í hesum ári.

Um innskotni eginpeningurin var 10% av 5.000.000, so hevði avmarkingin í § 16b, stk. 1, nr. 2 gjørt, at hægst 500.000 kr. kundu verið forskotsavskrivaðar umframt møguligur vinningur av rakstri av egnum skipum.

Um sáttmálin hevði verið sagdur úr gildi ár 4, so skuldu gjørdar forskotsavskrivningar verið roknaðar upp í skattskyldugu inntøkuna hetta árið (§ 15).

§ 16, søla av sáttmálarættindum

Ár 1 verður sáttmáli gjørdur um bygging av skipi til 5.000.000

Forskotsavskrivning ár 1, 15% =	750.000 kr.
do ár 2, 15% =	<u>750.000 kr.</u>
	1.500.000 kr.

Ár 3 verða sáttmálarættindini seld fyri 1.000.000 kr.

N. Skattligar avskrivningar

Søluþrúsur	1.000.000 kr.
+ forskotsavskrivningar	<u>1.500.000 kr.</u>
Til skattingar ár 3 (§ 16)	2.500.000 kr.

§ 16a, stk. 1

Henda grein kann best lýsast við einum dømi:

A-inntøka 1/1 til 30/6	100.000 kr.
Vinningur við sølu	<u>100.000 kr.</u>
	200.000 kr.
Umroknað til heilársinntøku:	
A-inntøka x 2	200.000 kr.
Vinnigur, sum ikki skal umroknast	<u>100.000 kr.</u>
Skattskyldug inntøka	300.000 kr.
Skatturin av 300.000 kr. (mettur) =	<u>160.000 kr.</u>
Skattur í tíðarskeiðinum 1/1-30/6 =	<u>80.000 kr.</u>
Avgjald 40% av (100.000 - 25.000) =	30.000 kr.
- lutfalsligi parturin av skatti:	
100.000/300.000 x 80.000 =	<u>26.667 kr.</u>
Avgjald at gjalda	3.333 kr.

Um seljarin innan 31. desember árið eftir nýtir vinningin til at gera íløgur í ognir, nevndar í 1., 2. og 3. kapitli í avskrivningarlógini, kann hann fáa avgjaldið aftur við at senda umsókn til líkningarráðið (nú Toll- og Skattaráð Føroya), sbr. § 16a, stk. 3.

§ 16b, stk. 1 avskrivning av skipum

Undantak 1) Upp til 30%, av saldovirðinum, tá tað er í vinningi av skiparakstri.

Undantak 2) Upp til 15% av saldovirðinum, tó mesta lagi 15% av aðrari nettoinntøku.

Undantak 3) Avdráttir av upprunaligum lánum í skipum, sum ikki rúmast innan fyri rakstrarvinning frá egnum skipum, kunnu altíð avskrivast treytað av, at tann skattliga saldoin er minst líka stór sum restskuldin av upprunaligum lánum í skipunum.

Dømi:

Ár 1 verður skip útvegað fyri	40.000.000 kr.
Lán í skipinum	<u>40.000.000 kr.</u>
Vinningur ár 1	0 kr

N. Skattligar avskrivningar

Avdrög ár 1	1.000.000 kr.
Onnur nettoinntøka	500.000 kr.

Frádráttur

Sambært høvuðsregluni er tað mesta, sum kann avskrivast, $40.000.000 \times 30\% = 12.000.000$:

Undantak ¹⁾ Hægst vinningurin	0 kr.
+ undantak ²⁾	
Tað mesta, sum kann avskrivast, er 15% av 40.000.000 = 6.000.000.	
Í hesum førinum tó hægst 15% av 500.000	75.000 kr.
+ undantak ³⁾	
Avdrög av upprunaligum lánum	<u>1.000.000 kr.</u>
Samlaður loyvdur frádráttur	1.075.000 kr.

Lsk. nr. 48/1978. Her er nevndin samd við ráðnum í tess tulkning av § 16b, stk. 1, nr. 1, at 15% av aðrari inntøku skal skiljast, sum at møguligt hall av skiparakstri skal verða drigið frá inntøkuni, og kann so verða avskrivað ájavnt við triðing av eftirverandi inntøku (nú 15%).

Veiðiloyvi

Við gildi frá 7. november 2001 var broyting gjørd í § 11 í avskrivningarlógini, sum heimilar at veiðiloyvi fevnd av lógini um vinnuligan fiskiskap og sum verða nýtt vinnuliga. kunnu viðgerast eftir kapitl 3 í avskrivningarlógini.

Tað eru bert tey veiðiloyvi, sum verða nýtt vinnuliga, sum eftir uppskotinum eru fevnd av kap. 3 í avskrivningarlógini. Hetta merkir, at um veiðiloyvi verða keypt, sum ikki eru ætlað at nýta í fiskiskapinum, og hesi verða seld við vinningi, skal hesin vinningur viðgerast eftir reglunum í skattalógini.

Øll hesi aktiv, sum eru fevnd av kap. 3 í avskrivningarlógini hava eina felags avskrivningarsaldo. Útveganarpeningurin fyri veiðiloyvi skal sostatt roknast við í avskrivningargrundarlagið fyri øll tey aktiv, sum eru fevnd av kap. 3 í avskrivningarlógini. Veiðiloyvir kunnu tí avskrivast saman við skipinum og teimum rakstrartólum, sum verða nýtt vinnuliga umborð á skipinum.

Tá veiðiloyvir verða seld, skal sölupeningurin verða drigin frá saldovirðinum, eins og tað verður gjørt, tá skip og rakstrartól verða seld. Er saldoin vorðin negativ, av tí at sölupeningurin skal dragast frá í avskrivningargrundarlagnum, skal saldoin rættast upp aftur. Viðkomandi kann tá velja at rætta upp á saldoina við at gera íløgu í onnur skip, veiðiloyvir ella við at gera íløgur í rakstrargøgn, sum verða nýtt vinnuliga burturav, ella við at gera íløgur í bygningar, sum verða nýttir til handverk og ídnað, heríroknað neyðug skrivstovu- og goymsluhøllir. Um hetta ikki verður gjørt, skal negativa saldoin rættast upp aftur við at inntøkuføra upphæddina í seinasta lagi næsta inntøkuár eftir söluna. Víst verður til § 12 í avskrivningarlógini. Soleiðis verða bæði afturvunnar avskrivningar og vinningur skattað við sølu.

N. Skattligar avskrivningar

Í kunngerð frá ráðnum frá 4. desember 1978 eru ásettar reglur í 4 punktum fyri skattligum avskrivningum hjá eigarum av skips- og bátspørtum.

Ráðnum skal verða latið avrit av eigarasáttmála, ella har ongin er, av skjali, undirskrivað av øllum eigarum. Av hesum skal framganga a) navn og bústaður eigaranna, b) hvussu stóran part, hvør eigur og stendur til svars fyri, og d) hvør ella hvørji hava rætt til at gera bindandi avtalur fyri allar eigararnar.

Hesi skjøl skulu verða gjørd og undirskrivað í seinasta lagi 31. desember og send ráðnum í seinasta lagi 20. januar árið eftir.

Hvør broyting, sum verður gjørd í sáttmálanum og/ella eigaraviðurskiftinum, eisini flyting millum hjúnafelagar, skal skrivliga verða boðað ráðnum frá í seinasta lagi 14 dagar aftaná, at hon er gjørd.

Hvør eigari skal leggja við síni sjálvuppgávu eintak av roknskapinum.

Afturat hesum verður kravt, at roknskapir, har avskrivningar av skipi ella parti í skipi verða gjørdar, lúka niðanfyrir standandi krøv:

at rakstrarroknskapur fyri skip ella part í skipi skal gerast serstakt. Inntøkur og/ella útreiðslur frá øðrum virksemini skulu ikki takast við í henda roknskap, **at** restskuldin av upprunaligum lánum í skipi ella skipspørtum við rakstrarársins enda skal vísast í fíggjarstøðuni, og lángevri skal tilskilast, og **at** avdráttir av upprunaligum lánum í skipi ella skipspørtum, ið eru fálnir til gjaldingar í inntøkuárinum skulu tilskilast serstakt í roknskapinum.

Rakstrarvinningur

Rakstrarvinningur av skipi er nettovinningur, aftaná at rakstrarútreiðslur, herundir allar lønir, eisini reiðaraløn og hýrur eftir galdandi sáttmálum, eru farnar av, men áðrenn avskrivningar eru gjørdar. (§ 16b, stk. 2)

Lsk. nr. 34/1981. Tveir eigarar av útróðrabáti kæra um broyting í avskrivningunum, tí teir siga, at høvdu teir ikki tikið sær sjálvum hýru, so kundu teir avskrivað meira. Ráðið tulkar § 16b, stk. 2 soleiðis, at hýra eftir galdandi sáttmála (mynstrað ella ikki) eigur at verða roknað av øllum, ið eru við, uttan mun til eigaraviðurskiftini. Hesari tulkning er landsskattanevndin samd við ráðnum í.

Ognir uttanlands

Persónar, sum hava avskrivað uppá ognir, sum teir eiga uttanlands, og hvørs fulla skattskylda í Føroyum heldur uppat, skulu gjalda 40% í avgjaldi av hesum avskrivningum tað árið, fulla skattskyldan í Føroyum heldur uppat (§ 16c).

Sambært *ráðsavgerð frá 1990* umfatar henda lógargrein eisini forskotsavskrivningar.

N. 4. AVSKRIVINGARLÓGIN, KAP. 4.

Bygningar v.m.

Grundreglurnar fyri bygningsavskrivningum finnast í §§ 17, 17a, 19, 20 og 22. Sambært § 17 kunnu skattligar avskrivningar verða gjørdar:

N. Skattligar avskrivningar

Litra a) av bygningum, sum bert verða nýttir til handverk og ídnað, herí roknað neyðug skrivstovu- og goymsluhøli.

Litra b) av gistingarhúsum burturav, ella útleigubygningum við minst 10 íbúðum, her íroknað neyðug skrivstovu- og goymsluhøli.

Avgerð 26.06.2000 – 99S01-0085 noktað verður avskrivning av einum húsið, har bert ein íbúð er í.

Litra c) av øðrum bygningum, herundir skrivstovu-og goymslubygningum, har minst 75% av gólvviddini verður nýtt vinnuliga, her íroknað neyðug goymsluhøli.

Eftir § 17a kann skattlig avskrivning verða gjørd eftir reglunum í § 20, stk. 1 fyri alibrúk (grótkast v.m.) til vinnuliga nýtslu burturav, sum ikki koma undir reglurnar í 1.kap. í avskrivningarlóginum Hesar eru tó treytaðar av loyvi frá ráðnum.

§ 19 ásetir, at fyri útreiðslur til umbyggingar ella umbøtur kann skattlig avskrivning verða gjørd eftir avskrivningarstigunum fyri tann bygning, sum tær viðvíkja, smbr. §§ 20 og 21.

Sambært § 20, stk. 1, kunnu teir bygningar, sum eru nevndir í § 17, stk. 1, litra A og B avskrivast upp til 7% av útveganarvirðinum tey fyrstu 10 árinum, og síðani upp til 2% av útveganarvirðinum um árið. Talan er um bygningar, sum bert verða nýttir til handverk og ídnað, her íroknað neyðug skrivstovu- og goymsluhøli, umframt bygningar, sum verða nýttir sum gistingarhús burturav, og bygningar til útleiging við minst 10 íbúðum, her íroknað neyðug skrivstovu- og goymsluhøli.

Sambært § 20, stk. 2 kunnu teir bygningar, sum eru nevndir í § 17, stk. 1, litra C, avskrivast upp til 4% av útveganarvirðinum tey 10 fyrstu árinum, og síðani upp til 1% av útveganarvirðinum um árið. Talan er her um aðrir bygningar, herundir skrivstovu- og goymslubygningar, har minst 75 % av gólvviddini verða nýtt vinnuliga, her íroknað neyðug goymsluhøli.

Um bygningurin bæði kemur undir litra C og litra A ella litra B kann skattlig avskrivning verða gjørd í mun til nýtslustigið av gólvviddinin í bygninginum, sbr. § 20, stk. 4.

Avskrivningarnar skulu gerast serskilt fyri hvønn bygning sær, sbr. § 22.

Lsk. nr. 17/1989 og 18/1989 sýta fyri at geva loyvi til avskrivning eftir § 17, stk. 1, litra A av húsaogn, har kjallarahæddin er bakarí og stovuhæddin privat íbúð.

Avgerð 19.01.2005 – 04-02-23-15 snýr seg um avskrivning av bygningi til blandaða nýtslu. Noktað verður, at avskrivast kann fyri ein part av niðastu hæddini, sum ikki er partur av leigumálinum.

Lsk. nr. 11/1985 metir ein EDV bygning sum ídnaðarbygning, sum kann avskrivast sambært § 17, stk. 1, litra A.

Lsk. nr. 17/1991 gevur busseigara loyvi til at avskriva uppá garagu til bussarnar sambært § 17, stk. 1, litra B.

Dømi:

Ár 1 verður handilsbygningur keyptur fyri 5.500.000 kr., herav grundstykki 500.000 kr.

N. Skattligar avskrivningar

Avskrivning	ár 1, 4% av	5.000.000 =	200.000
"	ár 2, 4% av	5.000.000 =	200.000
"	ár 3, 4% av	5.000.000 =	200.000
"	ár 4, 0% av	5.000.000 =	0
"	ár 5, 4% av	5.000.000 =	200.000
"	ár 6, 4% av	5.000.000 =	200.000
"	ár 7, 4% av	5.000.000 =	200.000
"	ár 8, 0% av	5.000.000 =	0
"	ár 9, 4% av	5.000.000 =	200.000
"	ár 10, 4% av	5.000.000 =	200.000
"	ár 11, 1% av	5.000.000 =	50.000
o.s.fr.....			

Nú kann verið hildið á at avskriva við 1%, til bygningurin er fult avskrivaður.

§ 21 í avskrivningarlógini

Sambært § 21 kunnu avskrivningarnar, sum verða gjørdar innan fyri markini í § 20, leggjast eftir vild í teimum einstøku inntøkuárunum, men kunnu ikki verða gjørdar í tí inntøkuári, bygningurin verður avhendur ella niðurtikin. Heldur ikki kann avskrivning verða gjørd tey inntøkuár, har bygningurin ikki verður nýttur til tey endamál, sum heimila avskrivning (§ 21, stk. 1-3).

Umbygging/ábøtur

Verða umbyggingar ella ábøtur gjørdar á ein bygning sum heimild er at avskriva uppá, skulu hesar avskrivast fyri seg. Byrjað verður tað árið, umbyggingin/ábótin er liðug, og kann so verða avskriva við ávikavist 7% ella 4% í 10 ár, og síðani við 2% ávikavist 1% til umbyggingin/ ábótin er avskrivað (§§ 19 og 22).

Ár 1 verður ein bygningur keyptur fyri 5.500.000 kr. við bæði bakarí og handil til útsølu av bakaravørum, herav grundstykki 500.000 kr. Býti: bakarí/ handil 50/50.

Bakarí litra A			Handil litra C		
Avskr.	ár 1, 7% av	2.500.000	Avskr.	ár 1, 4% av	2.500.000
"	ár 2, 7% av	2.500.000	"	ár 2, 4% av	2.500.000
"	ár 3, 3% av	2.500.000	"	ár 3, 0% av	2.500.000

Soleiðis kann verða hildið fram við at avskriva upp til ávikavist 7% og 4% í 10 ár, síðani við ávikavist 2% og 1% til bygningurin er avskrivaður.

§ 18 í avskrivningarlógini

Dømi: Bygningur verður keyptur fyri 5.500.000 kr., herav grundstykki 500.000 kr. 80% av bygninginum verður nýttur til skrivstovu og 20% til íbúð.

N. Skattligar avskrivningar

Litra C bygningur			
	Avskrivningar	Býttar uppá	
80% vinnu og 20 % íbúð			
Avskr. ár 1, 4% av 5.000.000 =	200.000	160.000	40.000
Avskr. ár 2, 4 % av 5.000.000 =	200.000	160.000	40.000
....			
Avskr. ár 10, 4% av 5.000.000=	200.000	160.000	40.000
Avskr. ár 11, 1% av 5.000.000=	50.000	40.000	10.000

Verður bert ein partur av bygninginum nýttur til endamál, sum heimilar avskrivning eftir § 17, so kann bert verða avskrivað av tí parti av útveganarpeninginum, sum lutfalsliga samsvarar við gólvviddini í nevnda bygningi. Tað er bert tann vinnuligi parturin av avskrivningunum, sum kann dragast frá í rakstrarroknaskapinum. Avskrivningin av íbúðini verður "drigin frá" í eginognini. Henda regla verður bert nýtt uppá litra C) bygningar.

Roknskapur

Í tí roknskapi, sum skal latast inn saman við sjálvuppgávuni verður ofta valt at býta bygningin upp í aktivunum soleiðis:

Bygningur	5.000.000 kr.
-Íbúð 20%	<u>1.000.000 kr.</u>
Vinnuligi parturin	4.000.000 kr.

Avskrivað verður so bert av tí vinnuliga partinum, og verða hesar avskrivningar drignar frá í rakstrarroknaskapinum (160.000).

Skaði uppá bygningin § 23

Ár 1 verður ein litra A bygningur keyptur fyri 5.500.000. Herav grundstykki 500.000.

Avskrivning ár 1,	7% av 5.000.000 =	350.000 kr.
" ár 2,	7% av 5.000.000 =	350.000 kr.
" ár 3,	7% av 5.000.000 =	350.000 kr.
= samlaðar avskrivningar.		1.050.000 kr.

Ár 4 verður bygningurin fyri skaða, og virðið á bygninginum aftaná skaðan verður nú mettt til 3.000.000 kr. Virðið áðrenn skaðan verður mettt til 6.000.000 kr.

$3.000.000 / 6.000.000 \times 5.000.000 = 2.500.000$ = nýtt avskrivningargrundarlag.

Avskrivning ár 4,	7% av 2.500.000 =	175.000 kr.
" ár 5,	7% av 2.500.000 =	175.000 kr.
" ár 10,	7% av 2.500.000 =	175.000 kr.
" ár 11,	2% av 2.500.000 =	50.000 kr.
o.s.fr.		

N. Skattligar avskrivningar

100% kunnu avskrivast íroknað tær avskrivningar, sum eru gjørdar frammanundan skaðan. Avskrivað er frammanundan $7\% \times 3 = 21\%$ og er tí 79% eftir at avskrivað av tí nýggja avskrivningargrundalagnum. Tað sum kann avskrivast tilsaman er tí $2.500.000 \times 79\% = \text{kr. } 1.975.000 \text{ kr.} + \text{kr. } 1.050.000 = 3.025.000$, og við hesum vil man kunna avskriva niðurum kr. 0. Í hesum døminum vil tað kunna avskrivast $\text{kr. } 2.500.000 - \text{kr. } 3.025.000 = \text{negativt kr. } 525.000$. Í hesum døminum verður ikki tikið hædd fyri spurninginum um endurgjald.

Umsókn

Útreiðslurnar til umbøtan av slíkum skaða verða viðgjørdar eftir reglunum í §§ 19 og 22, og verða tí avskrivaðar fyri seg eftir somu grein sum bygningurin.

§ 24: Bygningurin verður niðurtikin

Dømi:

Ár 1 verður handilsbygningur keyptur fyri 1.500.000, herav grundtykki 500.000 kr.

Avskrivning ár 1,	4% av 1.000.000 =	40.000 kr.
" ár 2	4% av 1.000.000 =	40.000 kr.
" ár 3,	4% av 1.000.000 =	40.000 kr.
" ár 4,	4% av 1.000.000 =	40.000 kr.
" ár 5,	4% av 1.000.000 =	<u>40.000 kr.</u>
Avskrivað tilsamans =		200.000 kr.

Ár 6 verður bygningurin niðurtikin, og tilfarið selt fyri 100.000 kr.

At draga frá skattskyldugu inntøkuni ár 6:

$1.000.000 - (200.000 + 100.000) = 700.000 \text{ kr.}$

Frádrátturin uppá 700.000 kr. ár 6 er tó treytaður av, at skattskyldugi hevur átt bygningin í minst 5 ár, og hevur nýtt hann til endamál, sum heimila skattligar avskrivningar.

§ 25: Afturvunnar avskrivningar og vinningur

Í § 25, stk. 1 verða § 17, stk. 1, litra A bygningar umrøddir. Um bygningur av slíkum slag verður seldur ella avhendaður fyri meir enn tað skattliga bókaða virðið, skal vinningur og gjørdar avskrivningar verða roknaðar uppí skattskyldugu inntøkuna, um hesi ikki verða nýtt til endurútteking av teimum í 1 kap. tilskilaðu rakstrargøgnum ella í útveganarkostnaðinum hjá teimum í § 17, stk. 1, litra A tilskilaðu bygningum í seinasta lagi næsta inntøkuárið eftir sölubárið. Møguligt tap við sölum ella avhending kann ikki verða drigið frá skattskyldugu inntøkuni. Snýr tað seg um bygningar og byggigrund, sum eru útvegað fyri 1. januar 1950, er reglan tann, at møguligur vinningur ella tap ikki verður roknað við í skattskyldugu inntøkuna, men verða bert afturvunnar avskrivningar viðgjørdar eftir reglunum í § 25, stk. 1.

Í § 25, stk. 2 verða § 17, stk. 1, litra B og C bygningar umrøddir. Vinningur og gjørdar avskrivningar av slíkum bygningum, skulu vera roknaðar uppí skattskyldugu inntøkuna í sölumárinum. Eisini her er galdandi, at møguligt tap ikki kann dragast frá skattskyldugu inntøkuni, og at vinningur av bygningum og byggigrund, sum eru útvegað fyrri 1. januar 1950, ikki verður roknaður við í skattskyldugu inntøkuna, meðan afturvunnar avskrivningar verða roknaðar uppí skattskyldugu inntøkuna sölumárið.

Munurin á stk. 1 og stk. 2 er at vinningur og gjørdar avskrivningar av § 17, stk. 1, litra A bygningum skulu inntøkuførast í seinasta lagi næsta inntøkuár eftir sölumárið. Vinningur og gjørdar avskrivningar kunnu verða nýttar til endurútvegan av teim í kap. 1 tilskilaðu rakstrargøgnum ella teim § 17, stk. 1, litra A tilskilaðu bygningunum.

Vinningur og gjørdar avskrivningar av teimum í § 17, stk. 1, litra B og C nevndu bygningum skal verða roknað uppí skattskyldugu inntøkuna í sölumárinum. Vinningur og gjørdar avskrivningar kunnu ikki verða nýttar til endurútvegan av teim kap 1. tilskilaðu rakstrargøgnum ella í úttveganarkostnað av § 17, stk. 1, litra A, litra B ella litra C bygningum.

§ 25 í avskrivningarlógini

Tá tað snýr seg um § 25 í avskrivningarlógini, so eru tað serliga umrøddu viðurskiftir, sum hugsað skal verður um:

- a)** at söluvinningur verður roknaður av bæði bygningi og grundstykki, og at bygningur skal standa á grundini ella hava staðið á henni, og bygningurin skal kunna avskrivast sambært § 17, stk. 1, litra A, B og C. Sjálvt um ongantíð er avskrivað uppá bygningin, verður vinningur av afhending av bygningi og grundstykki roknaður við í skattskyldugu inntøkuna,
- b)** um bygningur og byggigrund eru útvegað fyrri ella eftir 1. januar 1950,
- c)** at úttveganarpeningurin fyrri bygningar og byggigrund skal prístalsviðgerast fram til ásetta prístal undan söludegnum sambært teimum prístalsásetingum, ið galdandi hava verið síðan 1. januar 1950 (stk. 3),
- d)** at tryggingar og endurgjaldspeningur fáa somu viðgerð sum sölupphæddin fyrri avvarðandi ognarlut (stk. 4), og
- e)** at talan kann verða um afturvunnar avskrivningar og/ella söluvinning (kapitalvinning).

Dømi:

Bygningur keyptur 1. januar 1970	500.000 kr.
Grundstykki keypt fyrri	100.000 kr.
Gjørdar avskrivningar	400.000 kr.
Skattliga bókað virði	100.000 kr.
Bygningurin er seldur 1. januar 1988 fyrri 4.000.000 kr.	
1) afturvunnar avskrivningar:	
Søluprísur	4.000.000 kr.
- bókað virði	-100.000 kr.
Vinningur	3.900.000 kr.

N. Skattligar avskrivningar

Her tó hægst gjørdar avskrivningar við í inntøkuna =	400.000 kr.
2) Kapitalvinningur	
Prístalsviðgerð av keypsprísi:	
600.000 x 8,9326/2,0749 =	2.583.045 kr.
Søluprísur	4.000.000 kr.
- javnaður søluprísur	2.583.045 kr.
Kapitalvinningur	1.416.955 kr.
Afturvunnar avskrivningar	400.000 kr.
+ Kapitalvinningur	1.416.955 kr.
Skattskyldug inntøka	1.816.955 kr.

Um tað er ein § 17, stk. 1, litra A bygningur, verður skattskylduga inntøkan viðgjørd eftir § 25, stk. 1, og er tað ein § 17, stk. 1, litra B ella C bygningur verður hon viðgjørd eftir § 25, stk. 2.

Toll og Skattaráð Føroya kunngerð á hvørjum ári prístalið, sum søluprísurin skal javnast við.

Avgerð 29.10.2003 – 03-02-21-4 viðgerð negativa saldo í samband við sam-
anlegging av tveimum feløgum.

Avgerð 28.06.2001 – 20S02-0014 viðgerð afturvunnar avskrivningar av ein-
um tungum bygningi.

Avgerð 07.12.1999 – 98S02-0007 er um at ognir í samband við umskipan
eiga at latast fyri handilsvirði

Avgerð 11.12.2000 – 99S01-0024 er um prístalsviðgerð av bygningi og
vinning við sølu.

Avgerð 27.09.2001 – 01S02-0017 er um eftirgeving av skuld í gistingarhúsi,
og verður partur av eftirgevingini settur sum skattskyldug inntøka

Lsk. nr. 13/1991 avgerð at kapitalvinningur við sølu av pylsuvogni er
skattskyldugur.

Í § 26 verður tryggingar- ella endurgjaldspeningur viðgjørdur. Tann skatt-
skyldugi kann biðja um undantøku fyri, at vinningurin verður roknaður uppí
inntøkuna. Hetta er tó treytað av, at allur peningurin verður nýttur til endur-
bygging ella endurútvegan av skadda ognarlutinum, og at vinningurin verður
nýttur til forskotsavskrivan av útreiðslunum til endurbygging ella endurút-
vegan (§ 26, stk. 1).

Endurbygging ella endurútvegan skal fara fram í sama inntøkuári, sum
vinningur var ella 5 næstkomandi árin, annars skal vinningurin leggjast
afturat skattskyldugu inntøkuni tað árið, hann varð vunnin í (§ 26, stk. 3).

Toll- og Skattaráð Føroya

Um heilt serligar umstøður tala fyri tí, kann Toll og Skattaráð Føroya eftir
umsókn leingja umrøddu freist (§ 26, stk. 4).

Verður allur peningurin ikki nýttur til endurbygging ella endurútvegan, skal
restin takast við í skattskyldugu inntøkuna (§ 26, stk. 5).

§ 26, stk. 7

Dømi:

Virði av endurútvegaða bygninginum	2.000.000 kr.
- endurgjald, forskotsavskrivað	1.500.000 kr.
Avskrivningarbæra virðið	500.000 kr.

Avskrivast kann nú av 500.000 kr. eftir reglunum í § 20.

§ 27, grund og byggibúgving

Útreiðslur til útvegan av byggigrund, byggibúgving av sjálvari grundini og økinum uttanum, kunnu ikki verða roknaðar upp í útveganarpeningin - ella útreiðslur til ábøtur v.m. - av avskrivningarbæra bygninginum.

Ein ráðsavgerð frá 4/4-1990 gevur einum partafelag rætt til avskrivningar av hegni rundan um handils- og verkstaðsbygning við heimild í § 17, stk. 1, litra A. Partafelagið upplýsir, at hegnið verður sett upp fyri at halda óviðkomandi burtur.

Lsk. nr. 88/1982. Nevndin gevur her Ráðnum viðhald í, at útreiðslur til planering av økinum uttan um húsini skulu verða bókaðar á ognarkontoina, og kunnu ikki avskrivast, sjálvt um økið í hesum førinum varð nýtt vinnuliga (at seta bátar á).

Prístalsviðgerð av bygningum og byggigrundum

Í § 25, stk. 3 í avskrivningarlógini stendur:

"Útveganarvirðið fyri teir í stk. 1 og 2 nevndu bygningar og byggigrundir skal pristalsviðgerast fram til seinasta ásetta pristal undan söludegnum sambært tær pristalsásetingar, ið galdandi hava verið síðani 1. januar 1950."

Sbr. eisini rundskriv nr. 10 frá Ráðnum frá 7. desember 1992 við seinni broyting av talvu

Fyri at lætta um hesar umrokningar hevur ráðið gjørt talvu, har pristalið pr. 1. januar 1950 er sett til 1,0000. Prístølini eru umroknað til eitt faldingartal fyri hvønn ársfjórðing til og við 1. januar 1991.

Dømi 1: Bygningurin er útvegaður í januar 1950 fyri 50.000 kr. og verður seldur 1. juni 1983. Umroknaða útveganarvirðið verður sostatt 50.000 kr. faldað við faldingartalinum tann 1. apríl 1983, sum er 7,5768 = 378.840 kr.

Dømi 2: Bygningurin er útvegaður í november 1964 fyri 100.000 kr. og verður seldur í juli 1986. Umroknaða útveganarvirðið verður sostatt 100.000 kr. býtt við faldingartalinum tann 1. oktober 1964, sum er 1,6180 faldað við faldingartalinum tann 1. juli 1986, sum er 8,5880 = 530.779 kr.

Sí talvurnar við pristalinum.

Rundskriv nr. 10 frá 7/12 1992 viðvíkjandi pristalsviðgerð av bygningum sambært § 25 í avskrivningarlógini:

Av § 25, stk. 3 í avskrivningarlógini framgongur, at útveganarpeningurin fyri teir í stk. 1 og 2 nevndu bygningar og byggigrundir skal pristalsviðgerast fram til seinasta ásetta pristalið undan söludegnum sambært teimum pristalsásetingum, ið hava verið galdandi síðani 1. januar 1950.

/Talvan er viðløgð sum skjal 1.

Skjal. 1.

Talva har prístalið 1/1 1950 er sett til 1,0000

Ársfjórðing

Ár	1. januar	1. apríl	1. júlí	1. október
2015	17,6360	17,4131		
2014	17,7400	17,7103	17,7103	17,7251
2013	18,0371	18,0223	17,9183	17,8291
2012	17,7400	17,9183	17,9777	18,0223
2011	17,2794	17,5171	17,5914	17,5914
2010	17,0863	17,1160	17,2200	17,2645
2009	17,4577	17,2497	17,1457	17,1457
2008	16,6851	17,2497	17,2943	17,6805
2007	15.8234	15.9719	16.2097	16.3731
2006	15.6154	15.5262	15.7788	15.8531
2005	15.3479	15.3925	15.4371	15.6154
2004	15.0739	15.0870	15.1796	15.2275
2003	15.0072	15.1409	15.1558	15.0747
2002	14.7457	14.8022	14.9298	14.9626
2001	14.9284	14.8606	14.9349	14.8606
2000	13.8647	14.0765	14.2273	14.6108
1999	13.2839	13.5474	13.7892	13.8830
1998	12.7118	12.8399	12.9983	13.2689
1997	12.2972	12.2821	12.3575	12.7043
1996	11.8976	11.9504	12.0710	12.3801
1995	11.5960	11.7393	11.8976	11.9051
1994	11.1813	11.2341	11.4377	11.7015
1993	10.4574	11.1512	11.3095	11.2793
1992	10.6007	10.4876	10.5178	10.5857
1991	10.2313	10.2313	10.3293	10.6987
1990	9.8392	9.9146	10.0051	10.2011
1989	9.1456	9.3492	9.6055	9.9070
1988	8.8277	8.8202	8.9176	9.2135
1987	8.4757	8.5805	8.6404	8.9326
1986	8.8652	8.7004	8.5880	8.5281
1985	8.5056	8.5955	8.7378	8.8277
1984	7.9476	8.2022	8.3970	8.4569
1983	7.5393	7.5768	7.6217	7.8914
1982	6.8240	6.9551	7.1461	7.3820
1981	6.0075	6.1723	6.4831	6.7603
1980	5.1685	5.3558	5.7116	5.8951
1979	4.4232	4.5506	4.7154	5.0112
1978	4.1760	4.2322	4.3258	4.3895
1977	3.9026	3.9401	4.0300	4.1199
1976	3.6554	3.7603	3.8652	3.8614
1975	3.5243	3.5543	3.5693	3.6142

N. Skattligar avskrivningar

1974	3.0000	3.1948	3.3633	3.4494
1973	2.6592	2.7528	2.8127	2.9213
1972	2.4607	2.4944	2.5581	2.6292
1971	2.2210	2.2734	2.3408	2.4270
1970	2.0824	2.1498	2.2022	2.2022
1969	1.9213	2.0075	2.0375	2.0749
1968	1.8427	1.8577	1.9064	1.9213
1967	1.7603	1.7903	1.8052	1.8352
1966	1.7191	1.7378	1.7528	1.7678
1965	1.6217	1.6367	1.6854	1.7191
1964	1.5880	1.5955	1.6067	1.6180
1963	1.4981	1.5393	1.5730	1.5618
1962	1.4307	1.4457	1.4906	1.5019
1961	1.3708	1.3820	1.4045	1.4382
1960	1.3633	1.3670	1.3783	1.3858
1959	1.3333	1.3446	1.3558	1.3895
1958	1.2734	1.2884	1.2959	1.3296
1957	1.2210	1.2659	1.2622	1.2734
1956	1.1985	1.2097	1.2135	1.2135
1955	1.1536	1.1648	1.1760	1.1948
1954	1.1086	1.1236	1.1348	1.1348
1953	1.1311	1.1311	1.1236	1.1124
1952	1.1610	1.1498	1.1348	1.1273
1951	1.0524	1.0637	1.1011	1.1648
1950	1.0000	1.0000	1.0000	1.0225

Skjal 2.

Prístøl

Ár	1. januar	1. apríl	1. juli	1. oktober
2015	4705	4646		
2014	4733	4725	4725	4729
2013	4812	4808	4781	4757
2012	4733	4781	4796	4808
2011	4610	4674	4693	4693
2010	4559	4567	4594	4606
2009	4658	4602	4574	4574
2008	4452	4515	4614	4717
2007	4222	4262	4325	4369
2006	4166	4142	4210	4230
2005	4095	4107	4119	4166
2004	4021	4025	4050	4063
2003	4004	4039	4043	4022
2002	3934	3949	3983	3992

N. Skattligar avskrivningar

2001	3983	3965	3985	3965
2000	3699	3756	3796	3898
1999	3548	3618	3682	3704
1998	3392	3426	3468	3544
1997	3281	3277	3297	3390
1996	3175	3189	3221	3304
1995	3095	3133	3175	3177
1994	2984	2998	3052	3123
1993	2790	2976	3018	3010
1992	2829	2799	2807	2825
1991	2730	2730	2756	2855
1990	2625	2645	2669	2722
1989	2357	2495	2563	2643
1988	2357	2355	2381	2459
1987	2262	2291	2307	2385
1986	2367	2323	2293	2276
1985	2270	2295	2333	2357
1984	2121	2190	2242	2258
1983	2013	2023	2035	2107
1982	1821	1857	1908	1970
1981	1603	1647	1730	1804
1980	1379	1429	1524	1574
1979	1180	1215	1258	1338
1978	1115	1130	1155	1172
1977	1041	1052	1075	1099
1976	975	1004	1032	1031
1975	941	949	953	965
1974	801	853	893	921
1973	710	735	751	780
1972	657	666	683	702
1971	593	607	625	648
1970	556	574	588	588
1969	513	536	544	544
1968	492	496	509	513
1967	470	478	482	490
1966	459	464	468	472
1965	433	437	450	459
1964	424	426	429	432
1963	400	411	420	417
1962	382	386	398	401
1961	366	369	375	384
1960	365	365	368	370
1959	356	359	362	371
1958	340	344	346	355
1957	326	338	337	340
1956	320	323	324	324
1955	308	311	314	319

N. Skattligar avskrivningar

1954	296	300	303	303
1953	302	302	300	297
1952	310	307	303	301
1951	281	284	294	311
1950	267	267	267	273
1949	269	265	262	265
1948	259	263	267	269
1947	244	250	254	257
1946	250	252	248	242
1945	256	283	269 3)	255
1944	256	262	256	257
1943	250	269	260	260
1942	187	213 2)		
1941	160			
1940	122	128	147	
1939	100	116 1)		

1) ekki ásett 1/10, men 20/12: 116

2) 12/12: 234

3) ekki ásett 1/7, men 15/5: 276 og 10/6: 269

O. TVÍSKATTING

O.1. SKATTALINKINGARREGLUR OG SKATTALINKINGARÚTROKNING

Tá ið fleiri lond krevja skatt av somu inntøku, er neyðugt við reglum, sum kunnu mótvirka tvískatting. Tað finnast tveir hættir at mótvirka tvískatting uppá:

1) Innanhýsis føroyskar skattaeglar, sum veita linking fyrri skatt goldnan í útlandinum av inntøku, sum eisini er skattskyldug í Føroyum. Reglurnar eru ásettar í § 154 í skattalógini.

2) Tvískattasáttmálar millum lond, ið áseta

a. hvat land hevur rætt til skattin

b. hvat land skal linka í sínum skatti, fyrri skatt goldnan í hinum landinum

c. á hvønn hátt linking skal gevast

O.1.1. Linkingarhættir

Tá komast skal til, hvussu linking av tvískatting skal fara fram í skattaútrokningum, eru 3 meginhættir at fara fram eftir:

1. Maksimeraður kredittur,

2. Eksempción við progressiónsfyrivarni eftir nýggja framferðarháttinum, og

3. Eksempción við progressiónsfyrivarni eftir gamla framferðarháttinum.

1) Maksimeraður kredittur (almindelig credit)

Fyri hendan skattalinkingarháttin er eyðkennd, at uttanlandsinntøkan verður tald við, tá skattskylduga inntøkan verður gjørd upp í Føroyum, og at tvískattingin síðan verður avtikin við, at skatturin av globalinntøkuni í Føroyum verður linkaður við tí skatti, ið goldin er í øðrum landi av tí inntøku, sum stavar frá hesum landi, tó við ávísam háðmørkum.

Hámarkið fyrri linking er tengt at, hvussu nógv er goldið í skatti í útlandinum av uttanlandsinntøkuni, og hvussu stórir partur av samlaða útroknaða skattinum lutfalsliga fellur á uttanlandsinntøkuna.

Hereftir kann sigast, at linkingin er avmarkað til at vera:

a) í mesta lagi tann í útlandinum goldni skatturin av uttanlandsinntøkuni og **b)** í mesta lagi tann skattur í Føroyum, sum lutfalsliga fellur á uttanlandsinntøkuna.

Til at finna tann skattin í Føroyum, sum lutfalsliga fellur á uttanlandsinntøkuna, verður hesin linkingarbrøkurin nýttur:

O. Tvískatting

Linkingarbrøkur:	$\frac{\text{Føroyskur skattur} \times \text{Uttanlandsinntøka}}{\text{Skattskyldug globalinntøka}}$
------------------	--

Linkingarbrøkurin skal tryggja, at linkingin í føroyska skattinum ikki fer upp um tann føroyska skattin, sum luftalsliga fellur á uttanlandsinntøkuna, og sum linking skal gevast fyri. Úrslitið av linkingarbrøkinum er tann upphædd, sum Føroyar í mesta lagi kunnu veita linking fyri, tá Føroyar eru domicilland (bústaðarlandið).

Til at lýsa hvussu linkingarhátturin maksimeraður kredittur virkar, verða givin tvey dømi:

Dømi 1:

Føroysk inntøka:	200.000 kr.
Útlendsk inntøka:	100.000 kr.
Skattskyldug inntøka í Føroyum:	300.000 kr.
Skattur av hesum:	145.000 kr.

Mesta linking:	$\frac{145.000 \times 100.000}{300.000}$	= 48.333 kr.
----------------	--	--------------

Goldin skattur í útlandinum a) og b):	a) 40.000 kr. b) 50.000 kr.
Ad a) Linkingin kemur at verða tann í útlandinum goldni skatturin:	40.000 kr.
Ad b) Linkingin kemur at verða tann skattur sum lutfalsliga fellur á uttanlandsinntøkuna:	48.333 kr.

2) Frítøka/exemptión við progressiónsfyrivarni (nýggjur avtøkuháttur)

Eftir hesum skattalinkingarátti verður útlenska inntøkan eisini tald við, tá skattskylduga innøkan verður gjørd upp í Føroyum.

Linking fyri tvískatting fer fram fyri tann partin av tí samlaða skattinum í Føroyum, ið viðvíkur uttanlandsinntøkuni, uttan mun til hvat goldið er í skatti uttanlands.

Progressiónsfyrivarni merkir, at tá skattur av aðrari inntøku verður útroknaður, so verður atlit tikið til uttanlandsinntøkuna, sum linking skal gevast fyri. Progressiónsfyrivarnið fær týdning, tá progressión er í internum útrokningarreglum. Í Føroyum verður landsskatturin hjá líkamligum persónum roknaður eftir einum progressivum stiga.

Í hesum linkingarháttinum verður sami linkingarbrøkurin eisini nýttur.

Linkingarbrøkur:	$\frac{\text{Føroyskur skattur} \times \text{Uttanlandsinntøka}}{\text{Skattskyldug globalinntøka}}$
------------------	--

Dømi 2:

Føroysk inntøka:	200.000 kr.
Útlendsk inntøka:	100.000 kr.
Skattskyldug inntøka í Føroyum:	300.000 kr.
Skattur av hesum:	145.000 kr.

Linking:	$\frac{145.000 \times 100.000}{300.000}$	=48.333 kr.
----------	--	-------------

Linkingin verður uttan mun til hvat goldið er í skatti uttanlands:	48.333 kr.
--	------------

3) Frítøka/exemptión við progressiónsfyrivarni (gamli avtøkuháttur)

Eftir hesum skattalinkingarháttinum verður inntøka, sum er vunnin í øðrum landi, ikki tald við, tá skattskylduga inntøkan verður gjørd upp í Føroyum. Tó verður uttanlandsinntøkan tikin við, tá skatturin verður útroknaður, og síðan verður givin frádráttur í skattinum fyri tann partin av tí samlaða skattinum í Føroyum, ið viðvíkur uttanlandsinntøkuni, uttan mun til hvat goldið er í skatti uttanlands, á sama hátt sum í dømi 2.

Tá útlenska inntøkan ikki verður tald við í uppgerðina av skattskyldugu inntøkuni í Føroyum, førir hetta við sær, at útlenska inntøkan ikki lækkar eitt møguligt hall, ið viðkomandi hevur í Føroyum, og tí kann hallið verða ført fram eftir reglunum í § 33, nr. 5 í skattalógini, sjálvt um viðkomandi samanlagt hevur eina positiva inntøku. Eisini kann slíkur linkingarháttur hava týðning fyri eitt nú almennar veitingar, sum verða útroknaðar eftir skattskyldugu inntøkuni, og veitingar, sum eru knýttar at skattskyldugu inntøkuni. T.d. kann nevast, at pensjónir verða lækkaðar í mun til, hvussu stóra skattskylduga inntøku viðkomandi pensjónistur hevur.

Hesin skattalinkingarhátturin var ásettur í tvískattsáttmálanum millum Føroyar og Eysturríki.

O.1.2. Innanhýsis reglur um skattalinking

Í viðurskiftum við lond, sum Føroyar ikki hava tvískattasáttmála við, verður linking givin eftir reglum í okkara lóggávu. Í Føroyum hava vit linkingarreglur í § 154 í skattalógini og í § 19 í kapitalvinningsskattalógini.

Tann vanligi linkingarhátturin í § 154, stk. 1 í skattalógini og í § 19 í kapitalvinningsskattalógini er maksimeraður kredittur.

O.1.3. Inntøkur frá fleiri londum ella fleiri inntøkusløg

Um so er, at ein skattgjaldari hevur inntøku frá fleiri londum, so skal linking-arútrokning gerast fyri hvørt landið sær.

O. Tvískatting

Um so er, at ein skattgjaldari hevur fleiri sløg av inntøkum frá sama landi, so skal linkingarútrokningin gerast í einum. Tó skal ein linkingarútrokning gerast fyri hvørt inntøkuslagið sær, um so er, at linkingarhátturin er ymiskur fyri tær ymisku inntøkurnar. Eisini skal linkingarútrokningin gerast fyri seg, í teimum førum tá kredittlinking skal gevast fyri eina inntøku, sum er serstakt keldulandsskattað.

O.1.4. Uppgerð av uttanlandsinntøkuni, sum linking skal gevast fyri

Linkingarhættirnir eru ikki lýstir í smálutum í sáttmálum ella í innanhýsis linkingarreglunum. Í Føroyum eru ongar lógarreglur fyri, hvussu linkingarhættirnir skulu fremjast í verki, men Toll- og Skattaráð Føroya hevur ásett mannagongdir fyri, hvussu uttanlandsinntøkan, sum linking skal gevast fyri, verður gjørd upp.

Tá linking verður givin í Føroyum, verður niðanfyrinevndi linkingarbrøkur nýttur:

Linkingarbrøkur:	$\frac{\text{Føroyskur skattur x Uttanlandsinntøka}}{\text{Skattskyldug globalinntøka}}$
------------------	--

Í teljaranum í linkingarbrøkinum, verður sett tann uttanlandsinntøka, sum linking skal gevast fyri.

Tá uttanlandsinntøkan, sum skal setast í brøkin, verður gjørd upp, verða teir frádráttir, sum hava samband við at vinna uttanlandsinntøkuna drignir frá uttanlandsinntøkuni.

Frádráttir, sum ikki hava samband við uttanlandsinntøkuna, skulu sum útgangsstøði ikki dragast frá uttanlandsinntøkuni, tá linking verður útroknað.

Sum dømi um frádráttir, sum hava samband við ávísa inntøku, kunnu nevast fiskimannafrádráttur og uttanlandsfrádráttur eftir § 25 a og § 25 b í skattalógini.

Eisini samdøgurfrádrátturin eftir § 33, nr. 12 í skattalógini hevur beinleiðis samband við ta inntøku, sum verður vunnin í útlandinum.

Tá talan er um frádráttir, sum hava samband við ávísa inntøku, men hesir frádráttir hava samband við bæði føroyska og útlenska inntøku, skulu hesir frádráttir býtast luftalsliga á tær ávísu bruttoinntøkurnar.

Sum dømi um frádráttir, sum ikki hava samband við ávísa inntøku, og sum tí ikki skulu dragast frá uttanlandsinntøkuni, kann nevast gjald til eftirlønarskipan. Frádráttur fyri slíkt gjald skal tí sum útgangsstøði ikki dragast frá uttanlandsinntøkuni, sum linking skal gevast fyri.

Dømi:

Føroysk inntøka:	46.836 kr.
Grønlandsk inntøka:	301.806 kr.
Eftirlønarfrádráttur	-30.000 kr.

O. Tvískatting

Skattskyldug inntøka í Føroyum:	318.642 kr.
Skattur av hesum:	150.022 kr.

Eftirlønarfrádrátturin verður ikki drigin frá útlandsku inntøkuni og avslátturin verður tí, tá linkingarhátturin er eksemptión við progressiónsfyrivarni:

Linking:	$\frac{150.022 \times 301.806}{318.642}$	=142.114 kr.
----------	--	--------------

O.1.5. Føroyska inntøkan er negativ

Um so er, at tann føroyska inntøkan er negativ, so skal tann negativa upphæddin mótroknast í útlandskari inntøku, áðrenn linking verður roknað.

Hevur skattgjaldarin fleiri útlandskar inntøkur, so skal negativa upphæddin býtast lutfalsliga á tær útlandsku nettoinntøkurnar. Nettoinntøkan, sum her skal nýtast, er inntøkan lækkað við teimum frádráttum, sum hava samband við inntøkuna.

Dømi:

Grønlandsk inntøka § 25 a (eksemptión):	250.000 kr.
Inntøka úr Bretlandi (kredittur)	30.540 kr.
Føroysk inntøka	12.750 kr.
§ 25 a frádráttur	37.500 kr.
Eftirlønarfrádráttur	-43.500 kr.
Skattskyldug inntøka:	212.290 kr.
Skattur:	79.107 kr.
Skattur goldin øðrum landi av § 25 a inntøkuni	75.000 kr.
Skattur goldin í Bretlandi	12.000 kr.

Inntøkan úr Grønlandi er fevnd av § 25 a í skattalógini. § 25 a frádrátturin, sum er 37.500 kr., hevur beinleiðis samband við inntøkuna úr Grønlandi og skal tí dragast frá inntøkuni, áðrenn linking verður roknað. Tann grønlandska inntøkan eftir § 25 a frádrátt verður tí $250.000 - 37.500 = \text{kr. } 212.500$.

Tá eftirlønarfrádrátturin er størri enn tann føroyska inntøkan, verður tann føroyska inntøkan í hesum døminum negativur við kr. 30.750.

Tann negativa føroyska inntøkan skal tí mótroknast í útlandsku inntøkunum, sum linking skal gevast fyri. Tá skattgjaldarin í hesum døminum hevur 2 útlandskar inntøkur, skal tann negativa føroyska inntøkan býtast lutfalsliga á tær útlandsku nettoinntøkurnar.

Lutfallið verður tí $30.750 \times 212.500 / 243.040 = \text{kr. } 26.886$ á ta grønlandsku inntøkuna og $30.750 \times 30.540 / 243.040 = \text{kr. } 3.864$ á ta bretska inntøkuna.

Tann grønlandska inntøkan, sum linking skal gevast fyri, er tí $\text{kr. } 212.500 - 26.886 = \text{kr. } 185.614$.

O. Tvískatting

Tann bretska inntøkan, sum linking skal gevast fyri, er kr. $30.540 - 3.864 =$ kr. 26.676.

$$\text{Linking fyri grønlenska inntøku: } \frac{79.107 \times 185.614}{212.290} = 69.166,55 \text{ kr.}$$

$$\text{Mesta linking fyri bretska inntøku: } \frac{79.107 \times 26.676}{212.290} = 9.940,45 \text{ kr.}$$

Hóast linkingarhátturin fyri bretska inntøkuna er kredittur, so kann hægsta linkingin verða tann føroyski skatturin, sum fellur á ta útlendsku inntøkuna og verður harvið kr. 9.940,45.

Tilsamans verður linking fyri útlendskan skatt: $69.166,55 + 9.940,45 =$ kr. 79.107. Soleiðis verður í hesum døminum eingin skattur at rinda í Føroyum.

O.2. GJØRDIR TVÍSKATTASSÁTTMÁLAR

Føroyar hava tvískattasáttmálar við niðanfyrinevndu lond fyri at sleppa undan tvískatting:

O.2.1. Norðurlond

Sáttmálin millum tey norðurlandsku londini er frá 21. september 1996 og er lýstur við lógtingslóg nr. 122 frá 22. desember 2008. Sáttmálin er galdandi millum Danmark, Finnland (herundir Áland, smbr. Ískoytisavtalu til sáttmálan frá 1. desember 1999), Føroyar, Ísland, Noregi og Svøríki. Sáttmálin hevur virknað fyri inntøkur, sum eru vunnar 1. januar 1998 ella seinni.

Í dagliga arbeiðinum við skattasurningum um tvískatting er tað tann norðurlandski sáttmálin, ið mest verður nýttur. Stutt umrøða av hvørjar inntøkur, sáttmálin fevnir um, og viðgerðin av nøkrum av hesum inntøkum, verður tí givin her.

Innihald:

- grein. 1: Persónar, sum koma undir sáttmálan
- grein. 2: Skattasløg fevnd av sáttmálanum
- grein. 3: Allýsingar
- grein. 4: Skattligur heimstaður
- grein. 5: Fastur rakstrarstaður
- grein. 6: Inntøka av fastari ogn
- grein. 7: Inntøka av vinnuvirki
- grein. 8: Skipa- og loftferðsla
- grein. 9: Virki, sum sínámillum eru bundin hvørt at øðrum
- grein. 10: Vinningsbýti
- grein. 11: Renta
- grein. 12: Nýtslugjald (royalty)

O. Tvískatting

grein 13: Kapitalvinningur

grein 14: Frí vinna

grein 15: Persónligt arbeiði í tænastruviðurskiftum

grein 16: Nevndarsamsýningar

grein 17: Listafólk og ítróttarfolk

grein 18: Eftirlønir v.m.

grein 19: Almenn stórv

grein 20: Lesandi og praktikantar

grein 21: Virkseml í sambandi við forkanningar, rannsókn ella brúk av kolvetnisfyríkingum

grein 22: Aðrar inntøkur

grein 23: Ogn

grein 24: Deyðsbúgv

grein 25: Tvískatting avtikin

grein 26: Almennar reglur um skatting

grein 27: Bann móti mannamuni

grein 28: Mannagongdin, tá ið sínámillum avtalur verða gjørdar

grein 29: Limir í stjórnar- og konslaumboðum

grein 30: Víðkan av økjum

grein 31: Gildiskoma sáttmálans

Grein 1: Persónar, sum koma undir sáttmálan

Sáttmálin fevnir um líkamligar og lögfrøðiligar persónar, sum eru heima-hoyrandi í einum ella fleiri av teimum sáttmálabundnu ríkjum.

Grein 2: Skattasløg fevnd av sáttmálanum

Sáttmálin fevnir um inntøku- og ognarskattir, sum verða álíknaðir vegna eitt sáttmálabundið ríki, tess politisku deildir ella lokalu myndugleikar. Sáttmálin nevnr teir skattir, sum eru fevndir av sáttmálanum. Fyri Føroyar eru hetta skattir til ávíkavist land, kommunur og kirkju. Herumframt eru nevndir skattir av vinningsbýti, skattur av nýtslugjaldi (royalty), rentuskattur og skattur eftir kolvetnisskattalógini. Sáttmálin fevnir eisini um allar skattir av sama slagi ella nærum av sama slagi, sum, eftir at sáttmálin varð undirskrivaður, verða álíknaðir sum ískoyti til ella í staðin fyri galdandi skattir. Í Føroyum eru vinningsbýtisskattur og rentuskattur skiftir út við kapitalvinningskatt.

Viðmerkjast kann, at avgjöld ikki eru fevnd av tvískattasáttmálanum. Eitt nú eru gjøldini til ALS, barsils- og AM-grunnin ikki fevnd av sáttmálanum. Heldur ikki avgjöldini eftir rentutryggingarlógini eru fevnd av tvískattasáttmálanum.

Grein 3: Allýsingar

Í stk. 1 er lýsing av nøkrum vanligum hugtøkum og málburðum, sum nýtt verða í sáttmálanum. Víst verður til sáttmálan.

Viðmerkjast skal, at málberingin "altjóða ferðsla" er broytt við protokol frá 6. oktober 1997. "Altjóða ferðsla" merkir nú flutningur við skipi ella flogfari, undantikið tá skipið ella flogfarið bert verður nýtt millum støð í einum sáttmálabundnum ríki. Við nýggju orðingini verður tryggjað, at innanoyggja

sigling ekki kemur undir hugtakið "altjóða ferðsla".

Sambært stk. 2, skulu allar málberingar, sum ekki eru útgreinaðar í sáttmálanum hava tann týdning, sum tær hava í skattalóggávuni í tí ríki, sum skal nýta sáttmálan, í tí løtu sáttmálin verður nýttur, um ikki annað sæst av samanhuginum.

Grein 4: Skattligur heimstaður

Greinin ásetur, nær ein persónur skattliga verður settur at vera heimahoyrandi í einum av sáttmálabundnum ríkjum.

Málberingin ein persónur, sum er heimahoyrandi í einum sáttmálabundnum ríki, merkir, sambært stk. 1, ein persónur, sum er fult skattskyldugur í tí ávísa ríkinum vegna heimstað, bústað, bústað hjá leiðslu ella eina og hvørja aðra líknandi fyritleykt. Málberingin fevnir umframt sáttmálabundnum ríkinum, eisini um tess politisku deildir, lokalu myndugleikar og almennu stovnar. At enda fevnir málberingin um persónssamtøkur og deyðsbúgv í tann mun, inntøka teirra verður skattað í hesum sáttmálabundnum ríki, á sama hátt, sum inntøka, sum persónur fær, ella ogn, sum persónur eigur, ið er heimahoyrandi har.

Ein persónur kann vera fult skattskyldugur í fleiri ríkjum sambært innanhýsis lóggávuni hjá hesum ríkjum. Stk. 2 og 3 áseta eina røð av fyritleyktum fyri at loysa henda trupulleika við dupultum bústaði. Hvat sáttmálanum viðvíkur, kann ein ikki vera heimahoyrandi í meira enn einum ríki. Tí er neyðugt at gera av, í hvørjum av sáttmálabundnum ríkjum viðkomandi persónur verður settur at vera heimahoyrandi.

Fyri líkamligar persónar verður spurningurin avgjórður sambært fyritleyktum í stk. 2, litra a) til d), eftir ásettu raðfestingini. Hetta merkir, at bert um málið ikki kann loysast eftir ásetingunum í litra a), er møguligt at fara víðari til litra b) og so framvegis.

Tá ið soleiðis er, at líkamligur persónur sambært stk. 1 er heimahoyrandi í fleiri sáttmálabundnum ríkjum:

a. verður hann bert settur at vera heimahoyrandi í ríkinum, har hann hevur fastan bústað tøkkan; um hann hevur fastan bústað tøkkan í fleiri sáttmálabundnum ríkjum, verður hann bert hildin at búgva í tí sáttmálabundnum ríkinum, sum hann persónliga og fíggjarliga er mest knýttur at, (hevur sín miðdepil í lívsáhugamálum);

b. ber ikki til at gera av, í hvørjum ríki miðdepilin í lívsáhugamálum hansara er, ella hevur hann ikki í nøkrum sáttmálabundnum ríki fastan bústað tøkkan, tá verður hann bert hildin at verða heimahoyrandi í tí parti av ríkinum, har hann vanliga dvølgur;

c. um hann vanliga dvølgur í fleiri ríkjum, ella um hann ikki hevur tilíkt dvøl í nøkrum av teimum, verður hann bert settur at vera heimahoyrandi í tí ríkinum, har hann er ríkisborgari;

d. er hann ríkisborgari í fleiri ríkjum, ella er hann ikki ríkisborgari í nøkrum ríki, skulu teir málsráðandi myndugleikarnir í teimum avvarðandi sáttmálabundnum ríkjum taka avgerð í málinum við sínámillum avtalu

O. Tvískatting

Fyri ikki líkamligar persónar verður stk. 3 nýtt, har ásett er, at ikki líkamligur persónur, sum eftir reglunum í stk. 1 er heimahoyrandi í fleiri av teimum sáttmálabundnu ríkjum, bert skal metast sum heimahoyrandi í tí ríki, har veruliga leiðslan hevur sæti.

Grein 5: Fastur rakstrarstaður

Málberingin "fastur rakstrarstaður" fevnir vanliga um fastan handilsstað, har virkið heilt ella lutvíst røkir starv sítt. Hetta er t.d:

- a. staður, haðani virkið verður stjórnað,
- b. deild,
- c. skrivstova,
- d. verksmiðja,
- e. verkstaður,
- f. náms-, olju- ella gasskelda, grótbrot ella eitthvørt annað stað, har ið náttúruríkidømi verður vunnið.

Undir málberingina "fastur rakstrarstaður" kemur eisini byggi-, nýgerðar-, innleggingar- ella uppsetingararbeiði, ella virksemini, sum fevnir um ráðlegging, eftirlit, ráðgeving ella aðra persónliga hjálp í sambandi við slíka ætlan. Treytin fyri at slíkt arbeiði í sær sjálvum skal metast sum fastur rakstrarstaður eftir sáttmálanum er tó sum meginregla, at ætlanin ella virkseminið er í gerð í landinum í meir enn 12 mánaðar.

Sjálvt um eitt virksemini eftir § 2, stk. 3 í skattalógini er at meta sum fastur rakstrarstaður, um arbeiðið varar longur enn 30 dagar, so er, tá norðurlendski sáttmálin skal nýtast, bert talan um fastan rakstrarstað, um arbeiðið varar longur enn 12 mánaðar.

Við áseting av 12 mánaða tíðarskeiðinum verður virkseminið, sum verður útint av einum virki, sum hevur felags áhugamál við eitt annað virki, mett sum útint av tí virki, sum tað hevur felags áhugamál við, um so er, at virkseminið hjá báðum virkjum í høvuðsheitum er av sama slag og viðvíkur somu ætlan.

Í grein 5, stk. 5 er ásett, at tað at hava ymiskt slag av virksemini, hvørs endamál bert er hjálpanði, ikki í sjálvum sær er at meta sum fastur rakstrarstaður.

Stk. 6 og 7 viðgera virksemini, ið verður útint gjøgnum umboðsmann í keldulandinum. Høvuðsreglan er, at virksemini, ið verður útint gjøgnum ein óheftan umboðsmann, sum virkar innan karmarnar á sínum vanliga vinnuøki, ikki er at meta sum fastur rakstrarstaður, meðan talan er um fastan rakstrarstað, um umboðsmaðurin hevur fulltrú til at gera avtalur í navni virkisins.

At enda er í stk. 8 ásett, at tað, at eitt móðurfelag í einum ríki hevur eitt dótturfelag í einum øðrum ríki, ikki í sjálvum sær viðførir, at tað eina felagið metast sum fastur rakstrarstaður fyri hitt felagið.

Grein 6: Inntøka av fastari ogn

Reglurnar áseta, at inntøkur av fastari ogn kunnu verða skattaðar í tí landi, har ognin er.

Tá tað er ásett, at inntøkan kann verða skattað í hinum ríkinum, skulu Føroyar geva kredittlinking fyri skatt, sum er goldin í hinum ríkinum sambært hesi reglu. Víst verður til § 25, stk. 2, litra a í sáttmálanum.

Sambært lýsingini av fastari ogn í grein 3, stk. 1, litra f) hevur málberingin "føst ogn" tann týðning, sum málberingin hevur í lóggávuni í tí sáttmálabundna ríkinum, har ognin liggur. Málberingin fevnir tó í øllum førum um tað, sum hoyrir til føstu ognina, innistøða og amboð, sum nýtt verður í vinnu við land- og skógbrúki, bygningar, rættindi, har borgarligu rættarreglurnar um fasta ogn verða nýttar, brúksrættur til fasta ogn og rættindi til skiftandi ella fastar veitingar, ið goldnar verða fyri at nýta ella fyri rættin til at nýta mineralríkidømi, keldur ella onnur náttúruríkidømi.

Í stk. 3 er ásett, at um tað at eiga partabrøv v.m. í einum felagi, hvørs hvuðsendamál er at eiga fasta ogn, gevur eiganum ein brúksrætt til eina fast ogn, sum felagið eigur, kann tað sáttmálabundna ríkið, har fasta ognin liggur, skatta inntøku, sum verður havd av beinleiðis nýtslu, við útleigu ella við einhvørjari nýtslu av slíkum brúksrætti.

Grein 7: Inntøka av vinnuvirki

Hvuðsreglan er, at inntøka av vinnuvirki bert kann verða skattað í tí ríkinum, har vinnuvirkið er heimahoyrandi, uttan so at virkseimið verður ríkið frá einum føstum rakstrarstaði í hinum ríkinum. Um so er, at virkið rekur tilíka vinnu gjøgnum fastan rakstrarstað, kann tess inntøka verða skattað í keldulandinum, men tó bert hvat tí parti viðvíkur, sum kann verða kannaður fasta rakstrarstaðnum.

Tá tað er ásett, at inntøka frá føstum rakstrarstaði kann verða skattað í hinum ríkinum, skulu Føroyar geva kredittlinking fyri tann skatt, sum er goldin í hinum ríkinum sambært hesi grein. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra a.

Stk. 2-6 innihalda ásetingar um uppgerð av skattskyldugu inntøkuni hjá einum føstum rakstrarstaði.

Stk. 7 ásetur, at í teimum førum, har vinningurin fevnir um inntøkur, ið eru serstakt umrøddar í øðrum greinum í hesum sáttmála, skulu tilíkar inntøkur viðgerast eftir ásetingunum í teimum greinunum. Í ávísum førum vísa aðrar ásetingar tó til, at skattingin kann fara fram í tí ríkinum, har fasti rakstrarstaðurin liggur um so er, at inntøkan hevur beinleiðis samband við fasta rakstrarstaðin.

Grein 8: Skipa- og loftferðsla

Inntøka av skipa- og loftferðsluvirksemi í altjóða ferðslu kann bert skattast í tí sáttmálabundna ríki, har persónurin, sum fær inntøkuna, er heimahoyrandi.

Um so er at viðkomandi, sum rekur virkseimið, ikki er heimahoyrandi í Føroyum, kunnu Føroyar sostatt ikki skatta hesa inntøku. Sjálvt um viðkomandi skuldi verið fult skattskyldugur í Føroyum, so kunnu Føroyar ikki skatta ella taka inntøkuna við í skattagrundarlagið í Føroyum. Víst verður til grein 26, stk. 1 í sáttmálanum.

Viðvíkjandi málberingini "altjóða ferðsla" verður víst til grein 3.

Sambært stk. 2 kann inntøka, sum fæst við at nýta, viðlíkahalda ella leiga út bingjur (heruppií viðfestivognar og onnur tól til bingjuflutning), sum nýttar verða til góðs ella vøruflutning, bert skattast í tí ríki, har persónurin, sum fær inntøkuna er heimahoyrandi, uttan so at bingjurnar einans verða nýttar millum støð í hinum sáttmálabundna ríkinum

Grein 9: Virki, sum sínámillum eru bundin hvørt at øðrum

Greinin ásetir tað sokallaða "arm's length" hugtakið fyri viðurskifti millum sínámillum bundin feløg. Hetta skal skiljast soleiðis, at um sínámillum bundin feløg, sum t.d. eitt móðurfelag í einum ríki og eitt dótturfelag í einum øðrum ríki, handla sínámillum eftir øðrum treytum enn teimum, sum høvdu verið galdandi á fría marknaðinum, kunnu tey bæði sáttmálabundnu ríkinu javna inntøkuna og harvið skattingargrundarlagið, soleiðis at inntøkan verður ásett, sum hon hevði verið, um feløgini høvdu handlað undir vanligum marknaðartreytum.

Grein 10: Vinningsbýti

Vinningsbýti, sum verður útgoldið frá felag, sum er heimahoyrandi í einum sáttmálabundnum ríki, til persón, sum er heimahoyrandi í einum øðrum sáttmálabundnum ríki, kann skattast í tí ríki, har persónurin er heimahoyrandi.

Í stk. 3 er ásett, at vinningsbýti, hóast ásetingina í stk. 1, eisini kann verða skattað í tí sáttmálabundna ríkinum, har felagið, sum rindar vinningsbýtið er heimahoyrandi. Hendan skatting í keldulandinum, kann ikki fara uppum 15% av bruttoupphæddini.

Tá tað er ásett, at vinningsbýti kann verða skattað í keldulandinum, skulu Føroyar, sum domicilland geva kredittlinking fyri tey 15%, sum eru goldin í keldulandinum. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra a.

Um móttakarin av vinningsbýtinum er eitt felag, sum eigur minst 10% av partapeninginum í tí felagi, sum rindar vinningsbýtið, kann keldulandið kortini ikki skatta vinningsbýtið. Vinningsbýti er í slíkum førum frítikið fyri keldulandsskatt.

Eftir hesum verður eingin keldulandsskattur rindaður av vinningsbýti, sum t.d. føroyskt felag fær frá einum dótturfelag, sum er heimahoyrandi í øðrum norðurlandi, um so er, at tað føroyska felagið eigur 10% av partapeninginum í útlutandi felagnum. Vinningsbýtið verður tó skattað fult út í Føroyum eftir kapitalvinningsskattalógini. Bert um tað føroyska felagið eigur 25% ella meira av partapeninginum í tí útlutandi felagnum, er vinningsbýtið skattafrítt í Føroyum, jbr. § 9 í kapitalvinningsskattalógini.

Í føri, har eitt felag, sum er heimahoyrandi í einum sáttmálabundnum ríki, eigur lut í einum útlutandi felagi í einum øðrum sáttmálabundnum ríki gjøgnum ein ella fleiri persónfelagsskapir, skal hetta felag – við nýtslu av stykki 3 – verða mettt beinleiðis at eiga ein lut í tí útgjaldandi felagnum. Felagsins lutur í tí útgjaldandi felagnum vegna henda ognarrætt verður mettur at mótsvara tí luti, sum felagið eigur í tí útlutandi felagnum gjøgnum persónfelagsskapin ella persónfelagsskapirnar.

Í stk. 4 er serlig áseting, sum er galdandi fyri vinningsbýti frá feløgum, sum eru heimahoyrandi í Íslandi. Eftir íslenskum reglum, kann eitt felag í ávísam

førum fáa frádrátt í skattskyldugu inntøkuni fyri útlutað vinningsbýti. Tí er gjørd ein serlig áseting um, at Ísland, hóast ásetingina í grein 10, stk. 3, kann skatta slíkt vinningsbýti, sum verður goldið móðurfelag í øðrum norðurlandi, við 15% um so er, at felagið hevur fingið frádrátt fyri tað rindaða vinningsbýtið.

Í stk. 2 er ásett, at um tann partabrævaogn, sum grundar vinningsbýtið, hevur beinleiðis samband við vinnuvirki, sum verður ríkið frá føstum rakstrarstaði, ella, tá talan er um fría vinnu, frá tí fasta staðnum, kann vinningsbýtið, hóast ásetingarnar í stk. 1 og 3, skattast har, sum fasti rakstrarstaðurin ella fasta staðið liggur.

Málberingin "vinningsbýti" er í stk. 6 lýst sum inntøka av partabrøvum, lutaprógvum ella øðrum rættindum, sum ikki eru skuldarbrøv, sum geva rætt til lut í vinningi eins og aðrari inntøku frá feløgum, sum sambært lóggávu í tí ríkinum, har útlutandi felagið er heimahoyrandi, verður viðgjørd sum inntøka av partabrøvum.

Sum vinningsbýti verður eisini roknað inntøka frá eini skipan, sum hevur við sær rætt til lut í vinningi í tann mun, hon sambært lóggávuni í tí sáttmálabundna ríkinum, haðani hon stavar, er at meta sum slík inntøka.

Grein 11: Renta

Rentur, sum stava frá einum sáttmálabundnum ríki og verða goldnar einum persóni í einum øðrum sáttmálabundnum ríki, kunnu bert skattast í seinna nevnda ríkinum, t.v.s. har sum persónurin er heimahoyrandi.

Tá tað er ásett, at rentuinntøkan bert kann verða skattað í ríkinum, har persónurin, sum fær rentuinntøkuna, er heimahoyrandi, kunnu Føroyar, um so er at viðkomandi ikki er heimahoyrandi í Føroyum, ikki skatta rentuinntøkuna. Rentuinntøkan kann heldur ikki verða tikin við í skattagrundarlagið í Føroyum. Víst verður til grein 26, stk. 1.

Um so er, at kravið, sum rentan er grundað á, hevur beinleiðis samband við virki, sum verður ríkið frá føstum rakstrarstaði, ávikavist fríari vinnu, sum verður útint frá føstum staði, skal rentan tó verða skattað sambært ásetingunum í grein 7 ella 14, – t.v.s. í tí ríki, har tann fasti rakstrarstaðurin ella tann fasti staðurin liggur.

Í stk. 3 verður málberingin renta lýst sum inntøka av skuldarbrøvum av einum og hvørjum slag, sum ikki er vinningsbýti sambært grein 10, stk. 6, uttan mun til, um tey eru tryggjað við veðhaldi í fastari ogn ella ikki. Málberingin fevnir serstakliga um inntøku av ríkisbrævalánum og inntøku av lánsbrøvum ella skuldarbrøvum, heruppií kursvinningur og annar vinningur, sum stavar frá tílíkum ríkisbrævalánum, lánsbrøvum ella skuldarbrøvum. Dragurenta (stráftillæg), sum stendst av at tað ikki verður goldið rættstundis, verður ikki roknað sum renta eftir hesi grein.

Í stk. 4 er ásett, at um serligt samband er millum tann, sum rindar rentuna og tann, sum fær rentugjaldið, ella triðja persón, og hetta hevur ført til, at rentan ikki svarar til ta rentu, sum hevði verið avtalað millum sínámillum óheftar partar, so verður tann upphæddin, sum verður viðgjørd eftir rentuásetingunum í sáttmálanum, tillagað.

Grein 12: Nýtslugjald (royalty)

Nýtslugjald, ið stava frá einum sáttmálabundnum ríki og verða goldin persóni, ið er heimahoyrandi í øðrum sáttmálabundnum ríki, kunnu bert verða skattað í hesum ríki, t.v.s. í ríkinum, sum persónurin er heimahoyrandi í. Hetta er treytað av, at persónurin er rættur ognari av nýtslugjaldinum.

Tá tað er ásett, at nýtslugjaldið bert kann verða skattað í ríkinum, har persónurin, sum fær inntøkuna, er heimahoyrandi, kunnu Føroyar ikki skatta nýtslugjaldið, um so er, at viðkomandi ikki er heimahoyrandi í Føroyum. Nýtslugjaldið kann í slíkum førum heldur ikki verða tikið við í skattagrundarlagið í Føroyum. Víst verður til grein 26, stk. 1.

Um so er, at rættindi ella ogn, sum eru grundarlag undir nýtslugjaldinum, hava beinleiðis samband við fastan rakstrarstað ella fastan stað, verða nýtslugjald skattaði sambært ásetingunum í grein 7 ella 14, tað er í tí ríki, sum tann fasti rakstrarstaðurin ella tann fasti staðurin liggur í.

Málberingin nýtslugjald/royalty fevnir smb. stk. 3 um gjalding av øllum slag, sum fæst sum samsýning fyri at nýta ella hava rættin til at nýta einhvønn upphavsrett til bókmentligt, listarligt ella vísindaligt verk, (heruppií spælifilm, filmar og bond til útvarps- og sjónvarpssendingar), øll einkarrættindi, vørumerki, mynstur ella fyrimyndir, tekningar, loyniligar formálar (formlar), loyniligan framleiðsluhátt, ella fyri upplýsingar um ídnaðar- handils- ella vísindaligar royndir og kunnleika.

Henda lýsing av nýtslugjaldi er júst tann sama, sum nýtt verður í § 2, stk. 1, litra c í skattalógini.

Í stk. 4 er ásett, at um serligt samband er millum tann, sum rindar nýtslugjaldið, og tann, sum fær nýtslugjaldið, ella triðja persón, og hetta hevur ført til, at nýtslugjaldið ikki svarar til tað gjaldið, sum hevði verið avtalað millum sínámillum óheftar partar, so verður upphæddin, sum verður viðgjørd eftir ásetingunum um nýtslugjald í sáttmálanum, tillagað.

Grein 13: Kapitalvinningur

Stk. 1. Vinningur við sølu av fastari ogn kann verða skattaður í tí ríki, sum fasta ognin er í, t.v.s. í keldulandinum.

Tá annað ríki skattar ein persón heimahoyrandi í Føroyum eftir hesi áseting, skulu Føroyar geva kredittlinking fyri tann skatt, sum er goldin hinum ríkinum. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra a. Tað er bert, um slík inntøka kann verða skattað í Føroyum eftir internum reglum, at Føroyar kunnu geva linking fyri skatt, sum er goldin øðrum ríki.

Í stk. 2 er ásett, at vinningur við sølu av partabrøvum í einum felagi, hvørs ogn í høvuðsheitum er føst ogn, somuleiðis kann skattast í tí ríkinum, har fasta ognin er. Tað er ein treyt, at minst 75% av ogn felagsins (áðrenn frádrátt av skuld) beinleiðis ella óbeinleiðis er føst ogn, sum liggur í hinum ríkinum. Á henda hátt skattast vinningur av tilílkum fastognar-partabrøvum á sama hátt sum vinningur av sjálvari tí føstu ognini.

Tá tað er soleiðis, at Føroyar eftir hesi áseting hava rættin til at skatta vinningin av partabrøvunum, tí ognin, sum felagið eigur, er í Føroyum, so kunnu Føroyar tó ikki gera nýtslu av skattingarrættinum eftir hesi áseting, um so er at persónurin, sum selur partabrøvini, ikki er fult skattskyldugur í

Føroyum. Hetta er grundað á, at tað í Føroyum ikki er avmarkað skattskylda fyri vinning við sølu av partabrøvum. Sáttmálin kann ikki geva heimild til at skatta eina inntøku, sum Føroyar ikki hava heimild til at skatta eftir internum reglum.

Um so er, at ein persónur, sum er heimahoyrandi í Føroyum, selur partabræv, sum kemur undir hesa áseting, og eitt annað sáttmálabundið ríkið tí hevur heimild at skatta vinningin, skulu Føroyar geva kreditlinking fyri tann skatt, sum er goldin hinum ríkinum. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra a.

Í stk. 3 er ásett, at vinningur við at selja leysafæ, ið er partur av vinnufænum í einum føstum rakstrarstaði ella vinningur við at selja leysafæ, sum persónur ræður yvir í samband við fría vinnu frá føstum staði, kann verða skattaður í tí ríkinum, har fasti rakstrarstaðurin ella fasti staðurin er, t.v.s. í keldulandinum. Sama er galdandi fyri vinning við sølu av fasta rakstrarstaðnum ella fasta staðnum.

Tá virki, sum er heimahoyrandi í Føroyum, selur leysafæ, sum er partur av føstum rakstrarstaði í øðrum ríki, skulu Føroyar geva kredittlinking fyri tann skatt, sum virkið rindar í hinum ríkinum. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra a.

Stk. 4 ásetir, at vinningur við sølu av skipum og flogførum, sum nýtt verða í altjóða ferðslu, ella av leysafæ, ið knýtt er at rakstrinum av slíkum skipum ella flogførum, kann bert verða skattaður í landinum, har tann, sum selur, er heimahoyrandi.

Sama er galdandi fyri vinning av at selja bingjur (heruppií viðfestivognar og onnur tól til bingjuflutning), sum verða nýtt til góðsflutning, uttan so at bingjurnar bert verða nýttar millum staðir í hinum sáttmálabundna ríkinum. Víst verður til stk. 5.

Tá tað er ásett, at vinningur í hesum førum bert kann verða skattaður í ríkinum, har tann, sum selur er heimahoyrandi, kunnu Føroyar ikki skatta slíkan vinning, í teimum førum, tá viðkomandi ikki er heimahoyrandi í Føroyum. Hetta er galdandi, sjálvt um skipið ella flogfarið er knýtt at einum føstum rakstrarstaði í Føroyum. Vinningurin kann heldur ikki í slíkum førum verða tikin við í skattagrundarlagið í Føroyum. Víst verður til grein 26, stk. 1.

Í stk. 6 er ásett, at vinningur við sølu av øllum øðrum ognum enn teimum, sum eru nevndar í stk. 1-5, kann bert verða skattaður í tí ríkinum, har seljarin er heimahoyrandi.

Í stk. 7 er ásett, at vinningur, sum við avhendan av partabrøvum ella øðrum lutum ella rættindum í einum felagi ella einum persónfelagsskapi, verður vunnin av einum likamligum persóni, sum hevur verið heimahoyrandi í einum sáttmálabundnum ríki og er vorðin heimahoyrandi í einum øðrum sáttmálabundnum ríki, kann – hóast ásetingarnar í stykki 6 – verða skattaður í tí fyrstnevnda sáttmálabundna ríkinum, um avhendingin av partabrøvunum, lutunum ella rættindunum fer fram nakrantíð innan fyri tey tíggju árinum, sum eru beint eftir tí ári, tá persónurin helt uppat at verða heimahoyrandi í fyrstnevnda ríkinum. Tað fyrstnevnda ríki kann tó bert skatta ta virðisøking, sum er komin, áðrenn tann likamligi persónurin gjørdist heimahoyrandi í hinum sáttmálabundna ríkinum. Sum rættindi í einum felagi ella einum persónfelagsskapi verður roknað, tá ið hetta stykki verður nýtt, rættindi ella aðrar ognir, sum eftir lóggávuni í fyrstnevnda ríkinum við skattaáseting verða

viðgjørðar á sama hátt sum vinningur við avhendan av lutum í einum felagi ella einum persónfelagsskapi.

Vinningur av sølu av partabrøvum v.m. í Føroyum er ikki avmarkað skattskyldugur, og tí kunnu Føroyar ikki gera nýtslu av skattingarrættinum eftir hesi áseting, tá Føroyar eru kelduland, um viðkomandi persónur ikki er fult skattskyldugur í Føroyum.

Í protokoll frá 4. apríl 2008 er ásett, at rætturin hjá einum sáttmálabundnum ríki sambært tess lóggávu at skatta staðfestan vinning, sum ein persónur, ið flytur úr hesum ríki verður hildin at fáa í samband við sjálva flytingina, ikki verður nervaður av grein 13, stk. 6 og 7.

Grein 14: Frí vinna

Inntøka av fríari vinnu, sum t.d. sjálvstøðugum virksemi sum lækni, sakførari, verkfrøðingur, arkitektur, verður vanlig skattað í landinum, har persónurin er heimahoyrandi. Keldulandið kann tó skatta slíka inntøku, um persónur hevur fastan stað í keldulandinum, ið stóðugt er honum til taks til tess at røkja virki sítt, ella hann dvølr í keldulandinum í einum ella fleiri tíðarskeiðum, ið tilsamans fara upp um 183 dagar í einum 12 mánaða tíðarskeiði.

Tá viðkomandi er heimahoyrandi í Føroyum, og keldulandið kann skatta sambært ásetingini, skulu Føroyar geva kredittlinking fyrri tann skatt, sum er goldin í hinum ríkinum. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra a.

Orðingin "fastur staður" er, mótvegis málberingini "fastur rakstrarstaður", ikki lýstur í sáttmálanum, men orðingin fevnir vanlig um eina skrivstovu ella eitt viðtaluhøli og viðgerðarhøli ella líknandi, har viðskiftafólk kunnu venda sær. Tá staðfestast skal, um fastur staður er í einum landi, verða vanlig somu atlit nýtt, sum tá fastur rakstrarstaður verður staðfestur.

Grein 15: Persónligt arbeiði í tænaðstuvíðurskiftum

Inntøka av persónligum arbeiði í tænaðstuvíðurskiftum kann bert verða skattað, har persónurin er heimahoyrandi uttan so, at arbeiðið er gjørt í øðrum landi. Er arbeiðið gjørt í øðrum landi, kann samsýningin, sum fæst fyrri arbeiðið, verða skattað har.

Hóast tað er ásett, at samsýning fyrri arbeiði í tænaðstuvíðurskiftum kann verða skattað í ríkinum, har arbeiðið er gjørt, skulu Føroyar veita eksemptíónslíking fyrri tann skatt, sum fellur á inntøku, sum eftir grein 15, stk. 1 kann verða skattað í arbeiðsríkinum. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra c.

Í stk. 2 er ásett, at hóast arbeiðið verður gjørt í øðrum landi, kann inntøkan ikki verða skattað í keldulandinum, um so er, at:

- a. løntakarín í mesta lagi dvølr í keldulandinum í 183 dagar í einum 12-mánaða tíðarskeiði, og
- b. lønarínntøkan ikki verður ríndað av ella fyrri arbeiðsgevara, sum er heimahoyrandi í arbeiðslandinum, og
- c. lønarsamsýningin ikki verður lógð á ein fastan rakstrarstað ella fastan stað, og
- d. talan ikki er um arbeiðsútleigan.

Allar fyra treytirnar skulu verða loknar, fyri at inntøkan ikki kann verða skattað í arbeiðsríkinum. Um so er, at allar fyra treytir eru loknar, er tað bert heimlandið, sum kann skatta inntøkuna.

Um t.d. samsýningin frá keldulandinum er innvunnin í einum tíðarskeiði, sum fer uppum 183 dagar, hevur keldulandið rættin til at skatta inntøkuna, eins og tað hevur rættin til at skatta inntøkuna, um arbeiðsgevarin er heimahoyrandi í keldulandinum, ella inntøkan verður lögð á fastan rakstrarstað, sum arbeiðsgevarin hevur í keldulandinum. Eisini hevur keldulandið rætt til at skatta, um talan er um arbeiðsútleigan.

Í protokoll frá 23. september 1996 er ásett, at ein arbeiðstakari verður roknaður fyri útleigaður, tá hann av einhvørjum (útleigara) verður bjóðaður út at arbeiða í virkinum hjá einhvørjum øðrum (arbeiðsgevara) í einum øðrum sáttmálabundnum ríki treytað av, at arbeiðsgevarin (leigarin) er heimahoyrandi ella hevur fastan rakstrarstað í hesum seinni nevnda ríkinum, og at útleigarin ikki hevur ábyrgdina av og heldur ikki stendur til svars fyri úrslitinum av arbeiðinum.

Tá gerast skal av, um ein arbeiðstakari er at rokna sum útleigaður, skal hetta verða gjørt út frá eini heildarmetan. Tá ið mett verður, skal serstakur dentur verða lagdur á, um

- a. arbeiðsgevarin hevur ovastu leiðsluna av arbeiðinum,
- b. arbeiðið verður gjørt á einum arbeiðsplássi, sum arbeiðsgevarin ræður yvir og ber ábyrgdina av,
- c. gjaldið til útleigaran verður roknað eftir tíðini, sum arbeiðið tekur, ella út frá øðrum sambandi millum samsýningina og ta løn, sum arbeiðstakarin fær,
- d. arbeiðsgevarin letur størsta partin av amboðunum og tilfarinum, og
- e. útleigarin ásetur ikki einsamallur talið á arbeiðstakarum og útbúgving teirra.

Í stk. 3 er ásett, at lønarinntøka frá arbeiði umborð á skipum í altjóða ferðslu kann skattast í "flagglandinum", sum er tað ríki, har skipið er skrásett við tjóðskaparbrævi. Fremmand skip, sum ein persónur í einum ríki hevur leigað uppá sonevndar "bare-boat" treytir, verða javnmett við dansk, føroysk, íslensk, norsk ella svensk skip.

Orðingin "kann skatta" merkir, at bústaðarlandið gevur kredittlinking fyri skatt, sum er goldin í hinum ríkinum. Í grein 31, stk. 3 er tó ásett, at 3 tey fyrstu árin eftir at tvískattasáttmálin kom í gildi, skuldi eksemptiónshátturin nýtast fyri inntøku frá arbeiði umborð á skipum í altjóða ferðslu. Hetta merkir, at fram til og við 2000 var eksemptiónslinking givin fyri tann skatt, sum fall á inntøkuna. Frá og við inntøkuárinum 2001 verður kredittlinking givin fyri skatt, sum er goldin í øðrum ríki.

Føroyar og Danmark hava 9. desember 2005 gjørt eina ískoytisavtalu galdandi frá 1. januar 2005

Uttan mun til ásetingarnar í grein 15 og grein 21 ber ískoytisavtalan í viðurskiptunum millum Føroyar og Danmark í sær, at samsýning fyri starv umborð á føroyskum skipum, skrásett í Føroysku Altjóða Skipaskránni, ella danskum skipum, skrásett í Dansku Altjóða Skipaskránni bert kann verða

skattað í tí partinum av ríkinum, har skipið hevur tjóðarprógv, t.v.s. “flagglandinum”. Henda áseting verður einans nýtt, um arbeiði verður útint umborð á skipi, ið verður nýtt til endamál, sum lúka treytirnar fyri skattalækking eftir bæði føroyskum reglum fyri arbeiði umborð á skipum, skrásett í Føroysku Altjóða Skipaskránni, eins og eftir donskum reglum fyri arbeiði umborð á skipum, skrásett í Donsku Altjóða Skipaskránni. Fremmand skip, sum ein persónur heimahoyrandi í Føroyum ella í Danmark leigar eftir sonevndum bareboat-treytum verða javnmett við føroysk skip, skrásett í Føroysku Altjóða Skipaskránni, ella donsk skip, skrásett í Donsku Altjóða Skipaskránni.

Grein 26, stk. 2 er ikki galdandi fyri samsýning, sum er fevnd av ískoytisavtaluni.

Samsýning fyri arbeiði, sum er útint umborð á flogfari, kann eftir stk. 4 bert skattast í ríkinum, har tann, sum fær inntøkuna, er heimahoyrandi. Sama er galdandi fyri hýru fyri arbeiði, sum er útint umborð á fiski-, kópa- ella hvalaveiðubáti.

Um so er, at persónurin er heimahoyrandi í øðrum sáttmálabundnum ríki, kunnu Føroyar ikki skatta inntøku frá flogfari ella frá eitt nú fiskiskipi. Inntøkan kann heldur ikki verða tikin við í skattagrundarlagið í Føroyum. Víst verður til grein 26, stk. 1.

Grein 16: Nevndarsamsýningar

Nevndarsamsýning og líknandi samsýningar, sum persónur fær sum limur í nevndini ella aðrari tílíkari skipan í einum felagi, kann verða skattað í tí ríkinum, sum felagið er heimahoyrandi í.

Tá ásett er, at keldulandið kann skatta nevndarsamsýningina, skulu Føroyar geva kredittlinking fyri skatt, sum er goldin í hinum sáttmálabundna ríkinum. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra a.

Grein 17: Listafólk og ítróttar fólk

Listafólk og ítróttar fólk, eitt nú sjónleikarar, films- útvarps- ella sjónvarps-listafólk, tónleikarar, fimleika- ella ítróttar fólk, kunnu skattast í tí ríkinum, sum tey útinna sítt virksemi í, undantikið tá talan er um virksemi, sum í høvuðsheitum verður rindað av almennum peningi frá bústaðarlandinum. Hetta er eisini galdandi, hóast inntøkan legst til onnur enn listafólkini ella ítróttar fólkini sjálvi.

Tá ásett er, at inntøkan hjá listafólkum v.m. kann verða skattað í keldulandinum, skulu Føroyar, sum domicilland geva kredittlinking fyri skatt, sum er goldin í keldulandinum. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra a.

Grein 18: Eftirlønir v.m.

Sambært stk. 1 kunnu eftirlønir, lívrenta og útgjaldingar sambært almannalóggávu skattast í útgjaldandi ríkinum.

Tá tað er ásett, at eftirlønir og almannaveitingar v.m. kunnu skattast í keldulandinum, skulu Føroyar, tá Føroyar eru domicilland, geva kredittlinking fyri skatt, sum goldin er í keldulandinum. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra a.

Í protokoll frá 23. september 1996, er ásett at "almanaveitingar", hvat viðvíkur Danmark, fevnir um "orlovsydelser".

Sambært stk. 2, er uppihaldspeningur, sum verður goldin av persóni, heimahoyrandi í einum sáttmálabundnum ríki, til hjúnafelaga, fyrrverandi hjúnafelaga ella børn, sum eru heimahoyrandi í einum øðrum ríki, ikki skattskyldugur í tí ríki, sum hjúnafelagin v.m. er heimahoyrandi í, um so er, at uppihaldspeningurin heldur ikki hevði verið skattskyldugur í tí ríki, sum uppihaldspeningurin er goldin úr.

Eftir føroyskum reglum eru barnagjald og onnur serlig gjøld eftir lóg um rættarstöðu barnanna skattafrí eftir § 29, nr. 13 í skattalógini. Hendan regla verður nýtt analogt uppá barnagjald úr øðrum londum. Tað er bert normalgjaldið og tey serligu gjøldini, sum eru ásett í lóg um rættarstöðu barnanna, sum eru skattafrí eftir hesi áseting. Verður barnagjald goldið, sum er størri enn normalgjaldið, er hesin parturin av gjaldinum skattskyldugur. Kemur gjaldið úr einum øðrum Norðurlandi, har barnagjaldið er skattafrítt, kunnu Føroyar ikki skatta barnagjaldið og heldur ikki upphæddina, sum fer uppum normalgjaldið. Víst verður til grein 18, stk. 2 í sáttmálanum. Í Noregi er barnagjaldið skattafrítt. Í Danmark er tað bert normalgjaldið, sum er skattafrítt, eins og í Føroyum.

Uttan mun til ásetingarnar í grein 18 um eftirlønir v.m. er sambært protokoll frá 23. oktober 2014, sbr. løgtingslóg nr. 120 frá 15. desember 2014, ásett, at í viðurskiftunum millum Føroyar og Danmark er galdandi, at pensjónir, lívrenta, almanaveitingar, uppihaldspeningur og aðrar tílíkar veitingar, sum verða goldnar úr øðrum partinum av danska ríkinum til ein persón, sum er heimahoyrandi í hinum partinum av danska ríkinum, bert kunnu skattast, har móttakarin er heimahoyrandi.

Tá ásett er, at eftirlønir v.m. bert kunnu skattast í tí parti av ríkinum, sum persónurin, ið fær eftirløn v.m., er heimahoyrandi í, kunnu Føroyar ikki skatta hesar inntøkur, sum verða útgoldnar úr Føroyum, um so er, at persónurin sambært sáttmálanum er heimahoyrandi í Danmark. Hetta hóast persónurin eisini skuldi verið fult skattskyldugur í Føroyum. Víst verður til grein 26, stk. 1.

Eftirlønir og aðrar líknandi veitingar, sum eru skattaðar við inngjald sambært lóggávuni í hesum parti av ríkinum, kunnu bert verða skattaðar hesum parti av ríkinum, sbr. Protokollpunkt VII. Til grein 18, stk. 4, litra a.

Umframt hesa serligu áseting í tvískattasáttmálanum, sum bert er galdandi í viðurskiftunum millum Føroyar og Danmark, eru harumframt serligar reglur um býti av avgjøldum eftir rentutryggingarlógini. Talan er um eitt nú avgjöld á kapitaluppsparingum. Hesi avgjöld eru ikki fevnd av tvískattasáttmálanum.

Í protokoll frá 4. apríl 2008 eru ásettar hesar yvirgangsreglur galdandi fyri Finnland og Svøríki.

Uttan mun til ásetingina í grein 18, stk. 1, kann Finnland nýta hesar ásetingar:

1. Eftirløn og lívrenta, sum verður goldin av einum øðrum sáttmálabundnum ríki enn Finnlandi, og útgjalding frá øðrum sáttmálabundnum ríki enn Finnlandi í samsvari við almannalóggávuna í hesum ríki til ein persón, sum er heimahoyrandi í Finnlandi, kann bert skattast í fyrstnevnda ríki. Hetta er galdandi, um persónurin var heimahoyrandi í Finnlandi tann 4. apríl 2008 og

tá móttók slíka inntøku. Ásetingarnar eru bert galdandi so leingi persónurin uttan slit framvegis er heimahoyrandi í Finnlandi.

2. Eftirløn og lívrenta, sum verður goldin av einum øðrum sáttmálabundnum ríki enn Svøríki, og útgjalding frá øðrum sáttmálabundnum ríki enn Svøríki í samsvari við almannalóggávuna í hesum ríki til ein persón, sum er heimahoyrandi í Svøríki, kann bert skattast í fyrstnevnda ríki. Hetta er galdandi, um persónurin var heimahoyrandi í Svøríki tann 4. apríl 2008 og tá móttók slíka inntøku. Ásetingarnar eru bert galdandi so leingi persónurin uttan slit framvegis er heimahoyrandi í Svøríki.

Hóast protokolpunktið ikki er galdandi fyri Føroyar, so er tað í § 2 í løgtingslóg um at seta í gildi ásetingarnar í tvískattasáttmála millum tey norðurlendsku londini frá 23. september 1996, sum seinast er broyttur við protokol frá 4. apríl 2008, ásett, at fyri persónar, sum seinast 9. desember 2008 vóru skattskyldugur eftir § 1 í løgtingslóg um landsskatt og kummunuskatt, og sum um tað mundið fingur eftirløn úr Finnlandi, Íslandi, Noreg ella Svøríki, verður samlaði inntøkuskatturin lækkaður við tí upphædd, sum lutfalsliga fellur á nevndu eftirløn, so leingi viðkomandi verður verandi skattskyldugur eftir nevndu áseting.

Ásetingin ber í sær, at samlaði inntøkuskatturin hjá hesum persónum framvegis verður lækkaður eftir eksemptiónsháttinum.

Ásetingin er ikki galdandi fyri persónar, sum fáa eftirløn úr Danmark, tí millum Føroya og Danmark er við protokol ásett, at rætturin at leggja skatt á er hjá bústaðarlandinum.

Grein 19: Almenn størv

Løn og lík samsýning til persónar í almennum starvi kann sum meginregla bert verða skattað í tí útgjaldandi ríkinum.

Tá tað er ásett, at samsýningin bert kann verða skattað í útgjaldandi ríkinum, skulu Føroyar geva eksemptiónslinking fyri tann skatt, sum fellur á samsýningina, sum verður útgoldin úr øðrum sáttmálabundnum ríki, til persón, sum er skattskyldugur í Føroyum. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra b. Um so er, at persónurin er heimahoyrandi í tí útgjaldandi ríkinum, kunnu Føroyar ikki taka inntøkuna við í skattagrundarlagið, vísandi til grein 26, stk. 1, hetta sjálvt um viðkomandi er fult skattskyldugur í Føroyum.

Í stk. 2 er ásett, at um arbeiðið er gjørt í bústaðarlandinum, og móttakarin antin er ríkisborgari í hesum ríki ella ikki er blivin heimahoyrandi í hesum ríki bert fyri at átaka sær viðkomandi arbeiði, kann viðkomandi tó bert verða skattaður, har starvið er gjørt. Ásetingin hevur serliga týdning fyri starvsfólk á sendistovum og líknandi.

Í stk. 3 er ásett, at tær vanligu reglurnar um persónligar tænaðstøðveitingar (grein 15), um nevndarsamsýningar (grein 16) og um listafólk og ítróttarfólk (grein 17), verða nýttar í staðin fyri stk. 1 og 2 í teimum førum, tá samsýningin verður útgoldin í samband við vinnuvirki, sum verður útint av einum sáttmálabundnum ríki, tess politisku undirdeildum, staðbundnum myndugleikum ella almennum stovnum.

Punkt VIII í protokol frá 23. september 1996 viðvíkur skatting av fólki í almennum størvum í viðurskiftinum millum Føroyar og Danmark.

O. Tvískatting

Løn og slík samsýning fyri arbeiði, ið er gjørt fyri ein almennan myndugleika, kann bert verða skattað í tí parti av ríkinum, sum arbeiðið er gjørt í, sambært litra a.

Um so er, at persónurin er heimahoyrandi í Føroyum, men Danmark sambært hesi áseting hevur rætt til at skatta inntøkuna, tí arbeiðið er gjørt í Danmark, skulu Føroyar geva eksemptiónsavsláttur fyri skatt, sum fellur á inntøkuna, sum verður skattað í Danmark. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra b.

Sambært litra b kann samsýning, sum persónur, ið er heimahoyrandi í einum parti av ríkinum, fær fyri starv fyri hetta ríki, útint í hinum partinum av ríkinum, bert skattast í tí parti av ríkinum, sum rindar samsýningina, um lønmóttakarin uppiheldur sær í arbeiðslandinum í einum ella fleiri tíðarskeiðum, sum samanlagt ikki fara upp um 120 dagar innan fyri eitt 12-mánaða tíðarskeið, og lønin verður útgoldin av vanliga tænaustaðum.

Dømi:

Um persónur arbeiðir fyri danskan almennan arbeiðsgevara í Føroyum, og hann uppiheldur sær í Føroyum undir 120 dagar, og lønin verður goldin av tí vanliga tænaustaðum, sum er í Danmark, kann bert Danmark skatta inntøkuna. Fer uppihaldið í Føroyum uppum 120 dagar, ella lønin verður goldin av øðrum enn vanliga tænaustaðum, kann inntøkan verða skattað í Føroyum.

Um bert Danmark kann skatta inntøkuna eftir hesi áseting, og viðkomandi er heimahoyrandi í Danmark, kunnu Føroyar ikki rokna inntøkuna við í skattagrundlagið. Víst verður til grein 26, stk. 1.

Hesar ásetingar verða ikki nýttar, tá talan er um arbeiði útint í sambandi við vinnuligt virksemi, sum partur av ríkinum, tess politisku undirdeildir ella myndugleikar á staðnum reka. Tá verða greinarnar 15 (persónligt arbeiði í tænaustuviðurskiftum), 16 (nevndarsamsýningar) og protokollpunkt VII (eftirlønir, almannaveitingar v.m.) nýttar í staðin.

Í stk. 2 er ein áseting, sum viðvíkur gjøldum, sum hitt almenna fyriskipar einans til at gjalda kostnað av almennum ella embætisligum starvi, tá tey ikki innihalda nakra starvssamsýning. Tílik gjøld kunnu bert skattast í tí parti av ríkinum, sum tey eru útgoldin úr. Hetta er tó bert galdandi í 5 tey fyrstu árin, har tílik gjøld verða móttikin.

Grein 20: Lesandi og praktikantar

Í grein 20 verður millum annað sagt:

"Ein persónur sum dvølgur í einum sáttmálabundnum ríki bert við atlit til, a. lesnað við frálærustovn í hesum sáttmálabundna ríkinum, hvørs lesnaður er av tílíkum slag, at almennur stuðul fæst í hesum ríkinum, ella b. praktikk innan handil, fiskivinnu, ídnað, landbúnað ella skógarbrúk í hesum ríkinum, og sum er ella beint áðrenn dvølið var heimahoyrandi í einum øðrum sáttmálabundnum ríki, verður ikki skattaður í fyrst nevnda ríki av upphædd, sum hesin fær frá keldum uttan fyri hetta ríkið til uppihalds, lesnað ella praktikk."

Sum punkt IX í protokol frá 23. september 1996 til hesa grein eru gjørdar serligar reglur.

Stk. 1 og 2 snúgva seg um skatting av íslenskum og føroyskum lesandi v.m. í hinum sáttmálabundnu ríkjum.

Í stk. 1 er ásett, at persónar, sum dvøla í einum øðrum sáttmálabundnum ríki enn Føroyum ella Íslandi, einans við nærri lýstum lesnaði ella ávísari starvspraktikk fyri eygað, og sum beint áðrenn dvølinu vóru heimahoyrandi í Føroyum ella Íslandi, fáa ein frádrátt uppá 20.000 svenskar krónur, ella mótvirðið í donskum, finskum, íslenskum ella norskum gjaldoyra, av lønarinntøku í tí ríkinum, sum viðkomandi dvøltur í og sum lesturin gongur fyri seg í. Henda áseting er tó bert galdandi fyri tað tíðarskeið, sum lesturin ella starvspraktikkurin vanliga varir, tó í mesta lagi 6 ár, sbr. stk. 2.

Stk. 3 snýr seg um viðurskiftini millum Føroyar og Danmark. Ásetingin er galdandi fyri lesandi, lærlingar og tilík, sum í avmarkað tíðarskeið dvølja í hinum partinum av danska ríkinum, einans í lestrar- ella útbúgvingarørindum.

Hesi verða ikki skattað í tí parti av ríkinum, sum tey eru í, av peninga-upphæddum, sum verða móttiknar úr hinum partinum av danska ríkinum ella úr útlondum, til uppihald, lestur v.m.

Tey verða heldur ikki skattað av upphæddum, sum verða goldnar sum samsýning fyri tænaðstuveitingar, treytað av at tænaðstuveitingin er neyðug fyri teirra uppihald. Tann upphædd, sum er neyðug fyri uppihald hjá føroyskum lesandi í Danmark verður í vanligari talu kallað "Føroya- frádráttur". Toll- og Skattaráð Føroya ásetir einaferð um árið eina upphædd, sum verður mett neyðug fyri uppihald til donsk lesandi í Føroyum.

Inntøkur, sum føroysk lesandi og lærlingar hava av tænaðstuveitingum í Danmark, kunnu ikki skattast í Føroyum.

Ásetingin er bert galdandi fyri eitt avmarkað tíðarskeið, og við avmarkað tíðarskeið skilst dvølt upp til í mesta lagið tað ásettu lestartíðina við 2 árum afturat. Dvølin verður sum høvudsregla ikki mett einans at hava samband við lestur ella útbúgving, um hon varir meir enn 6 mánaðar áðrenn byrjan á lestrinum v.m. Til nevnda 6-mánaða tíðarskeið, tó í mesta lagi 1 ár, verður ikki roknað tann tíð, sum verður nýtt til fyrireikandi skeið, sum útbúgvingarstovnur treytar fyri at kunna byrja lesnaðin. Í førum tá hjún søkja upptøku á einum útbúgvingarstovni, og bert annar hjúnaðfelagin verður upptikin, so verður 6 mánaða reglan tikin úr gildi, hvat viðvíkur hinum hjúnaðfelaganum, tó í mesta lagi í 2 ár íalt.

Stk. 4 viðvíkur viðurskiftunum millum Ísland og Danmark.

Í stk. 5 er ein serlig áseting um skatting av persónum, sum hava arbeiði í Danmark í avmarkað tíðarskeið í sambandi við Nordjobb-skipanina. Í tann mun ein tilík starvssetan ikki fer uppum 100 dagar innan fyri sama álfmanakkaár, verður lønin bert skattað í tann mun, hon fer upp um tað, ið eftir galdandi reglum verður mett sum neyðugt fyri uppihald hjá viðkomandi.

Upphæddin, sum verður roknað neyðug til uppihalds hjá viðkomandi, verður ásett fyri eitt ár og verður minkað í mun til longdina av dvølinum í Danmark og alt álfmanakkaárið.

Í sáttmálanum er eingin áseting um frádrátt fyri persónar, sum arbeiða í Føroyum í sambandi við Nordjobb-skipanina.

Tó er ein serlig áseting í § 33, nr. 10 í skattalógini, sum samsvarar við ásetingina í protokolpunkti IX, stk. 5, og viðvíkur arbeiði í Føroyum, skipað gjøgnum Nordjobb. Landsstýrismaðurin í skattamálum ásetir upphæddina, sum er neyðug fyri uppihald í Føroyum, í kunngerð eina ferð um árið.

Grein 21: Virksemi í sambandi við forkanningar, rannsókn ella brúk av kolvetnisfyrikoming

Ásetingin er galdandi fyri skatting av inntøku frá kolvetnisvirksemi og virksemi knýtt at hesum.

Í stk. 1 er ásett, at grein 21 er galdandi framum aðrar ásetingar í sáttmálanum, tá ein persónur, sum er heimahoyrandi í einum sáttmálabundnum ríki, rekur vinnu í sambandi við forkanning, rannsókn ella brúk av kolvetnisfyrikoming, sum liggur í einum sáttmálabundnum ríki (soleiðis broytt við protokol frá 6. oktober 1997). Tó er grein 8 um skipa- og loftferðslu galdandi fram um grein 21.

Í stk. 2 er ásett, at persónur, sum úttinnir slíkt virksemi uttan fyri strondina á einum øðrum ríki, er mettur at hava fastan rakstrarstað í keldulandinum. Sama er galdandi, um rannsóknar- ella innvinningarøkið røkkur frá einum staði uttan fyri strondina og inn á landøki í hesum ríki. Virksemi, sum fevnir um at uppbyggja og leggja rørleiðing v.m. til flutning av óreinsaðum kolvetni (uraffinereðe kulbrinter) og byggiarbeiði í hesum sambandi, førir eisini við sær, at tað verður roknað sum fastur rakstrarstaður, um rørleiðingin v.m. víðvíkur eini verkætlan, sum røkkur frá einum staði uttan fyri strondina og inn á landøkið.

Sambært stk. 3 er tað ein fyritleyrt fyri at omanfyri nevnda virksemið verður roknað sum fastur rakstrarstaður, at virksemið fevnir um eitt ella fleiri tíðarskeið, sum samanlagt eru meira enn 30 dagar innan fyri eitt 12-mánaða tíðarskeið.

Í førum, tá virksemi í sambandi við kolvetnisútvinning ikki er fevnt av stk. 2, eru aðrar ásetingar í sáttmálanum galdandi ístaðin. Hetta merkir m.a., at virksemi í samband við forkanning ella kolvetnisútvinning á landi, ikki verður roknað sum fastur rakstrarstaður eftir 30 daga regluni, men í staðin verður viðgjørt eftir ásetingunum í grein 5.

Tá 30 daga markið verður roknað, verður tann tíð íroknað, sum annað virki nýtir í sambandi við somu verkætlan, um hetta virkið hevur felags áhugamál við hitt virkið, og um virksemið hjá báðum virkjunum í stóran mun er av sama slag, sbr. stk. 4.

Inntøka hjá eini fyrirøku, sum stavar frá supply-virksemi við skipi ella flogfari til eitt stað uttan fyri strondina í einum øðrum sáttmálabundnum ríki, har arbeiðt verður við forkanningum, rannsóknum ella útvinning av kolvetni, ella av at reka sleiparar, útgerðarbátar ella onnur hjálpskip í sambandi við tilíkt virksemi, kann bert skattast í tí landi, sum fyrirøkan er heimahoyrandi í, sbr. stk. 5. Hervið hevur tað ikki stóran týðning, um supply-virksemið verður flokkað sum aljtóða ferðsla og tí skal skattast eftir grein 8, tá skattingin eftir grein 8 og grein 21, stk. 5 er eins.

Sambært stk. 6 verða skip, bátar og flogfær, sum nýtt verða til supply-virksemi v.m., viðgjørð sum skip og flogfær í aljtóða ferðslu, hvat viðvíkur

ognarskatti (grein 23, stk. 3) og hvat viðvíkur skatting í sambandi við avhending (grein 13, stk. 4).

Í stk. 7 eru gjørdar ásetingar um skattingarrættin av løn og líknandi samsýning, sum ein persónur, sum er heimahoyrandi í einum sáttmálabundnum ríki, fær av arbeiði, sum verður útint í einum øðrum sáttmálabundnum ríki fyri ein arbeiðsgevara, sum rekur virksemini, ið er fevnt av stk. 1 og 2.

Sum vanlig regla er galdandi, at keldulandið kann skatta lønarinn-tøkuna, um arbeiðið fevnir um eitt tíðarskeið ella fleiri tíðarskeið, sum yvir eitt 12-mánaða tíðarskeið, tilsamans er meira enn 30 dagar.

Í førum tá arbeiðið hevur samband við útvinning av kolvetnisfyri-komingum á miðlinjuni millum tvey sáttmálabundin ríki ella eitt sáttmálabundið ríki og annað ríki, og avtala fyriliggur um felags útvinning, og útvinnningin er samstundis báðumegin miðlinjuna, og tað millum málsráðandi myndugleikarnar í báðum ríkjum er gjørd ein avtala um nýtslu av hesi áseting, verður lønarinntøkan skattað í bústaðarlandinum.

Løn og samsýning fyri arbeiðið um borð á supply-skipum v.m. (teimum skipum, sum eru fevnd av stk. 5) kann skattast í tí ríkinum, har tann persónurin, ið nýtir skipið ella bátin, er heimahoyrandi. (soleiðis broytt við protokol frá 6. oktober 1997).

Tá tað er ásett, at slík løn kann skattast í ríkinum, sum skipið er heimahoyrandi í, skulu Føroyar í førum, tá slík inntøka eftir hesi áseting kann skattast í øðrum Norðurlandi, geva kredittlinking. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra a.

Talan er her bert um supply-virksemi v.m. ríkið í einum sáttmálabundnum ríki, av einum felagi/persóni, sum er heimahoyrandi í einum øðrum sáttmálabundnum ríki.

Dømi:

Føroyingur siglir við einum supply-skipi, sum verður ríkið av einum norskum felagi, og sum siglir í norskum sjógvi. Føroyingurin er tá ikki fevndur av stk. 7, litra c, tá virksemini hjá norska felagnum ikki er fevnt av stk. 5. Hetta førir so við sær, at inntøkan hjá føroyinginum skal viðgerast eftir grein 21, stk. 7, litra a. Tá skulu Føroyar geva eksemptíonslinking, um so er, at Noreg skattar inntøkuna, vísandi til grein 25, stk. 2, litra c. Siglir skipið í donskum sjógvi, so fær manningin kredittavláttur, tá teir í slíkum førum skulu viðgerast eftir grein 21, stk. 7, litra c. Siglir skipið í enskum sjógvi, so kunnu teir ikki skattast í Noregi, tí tá er virksemini ikki fevnt av grein 21. Í staðin verður inntøkan viðgjørd eftir grein 15, stk. 3 sum inntøka í altjóða ferðslu. Hervið kunnu bæði Noreg og Føroyar skatta inntøkuna eftir norðurlandska sáttmálanum.

Løn ella samsýning fyri arbeiði umborð á supply-flogførum (flogfør fevnd av stk. 5) kann bert skattast í tí landi, sum flogfelagið er heimahoyrandi sambært grein 21, stk. 7, litra d. Hervið skulu Føroyar geva eksemptíonslinking, tá annað Norðurland skattar persón heimahoyrandi í Føroyum eftir hesi áseting. Víst verður til grein 25, stk. 2, litra b.

Í stk. 8 finst ein serlig áseting um skatting av vinningi við at flyta boriútbúnað ella bústaðarpall. Um ein persónur, heimahoyrandi í einum sáttmálabundnum ríki, flytir tilíkan flytbaran boriútbúnað ella bústaðarpall frá einum øðrum

sáttmálabundnum ríki, er persónurin í hesum seinni nevnda ríkinum frítikin fyri fráflytaraskatting av tílíkum vinningi.

Sambært stk. 9 verður vinningur í sambandi við sølu av rættindum til forkanningar, rannsóknir ella nýtslu av kolvetnisfyrikomingum skattaður í tí ríki, sum rætturin kann nýtast í. Samsvarandi kann vinningur við sølu av partabrøvum ella øðrum þórtum í virkjum, hvørs virði alt ella fyri mesta partin, beinleiðis ella óbeinleiðis kann kannast tílíkum rættindum, verða skattaður í tí ríki, sum rætturin kann nýtast í.

Grein 22: Aðrar inntøkur

Allar inntøkur, sum ikki eru beinleiðis nevndar og viðgjørðar aðrastaðni í sáttmálanum, verða viðgjørðar eftir grein 22. Hetta er t.d. galdandi fyri inntøkur úr 3. londum.

Høvudsreglan er, at tílíkar inntøkur bert kunnu skattast í landinum, sum viðkomandi, ið hevur rætt til inntøkuna, er heimahoyrandi í, sbr. stk. 1.

Sambært stk. 2 er ásett, sum undantak til stk. 1, at "aðrar inntøkur", ið stava frá ogn ella rættindum, sum hava beinleiðis samband við virksemini, sum verður ríkið frá einum føstum rakstrarstaði, kunnu skattast í tí ríki, sum tann fasti rakstrarstaðurin er í.

Dømi:

Ein bankadeild fær rentuinntøkur frá einum viðskiftafólki í einum triðjalandi. Hevur rentuinntøkan beinleiðis samband við deildina, kann inntøkan skattast í tí ríki, sum bankadeildin er í.

Ásetingin í stk. 2 fevnir ikki um inntøku av fastari ogn, sum hoyrir til fastan rakstrarstað, av tí at tílík inntøka sambært grein 6 altíð kann skattast í tí ríki, sum tann fasta ognin er í.

Grein 23: Ogn

Sambært stk. 1 kann føst ogn ognarskattast í ríkinum, sum ognin er í. Sum uppiskoyti til hetta er í stk. 2 ein áseting um ognarskatt av partabrøvum í partafelagi, hvørs høvuðsendamál er at eiga fasta ogn ("ejendomsaktieselskaber"). Um høvuðsendamálið hjá einum felagi er at eiga fasta ogn, og um føst ogn, sum liggur í einum sáttmálabundnum ríki, er minst 75% av samlaðu ognum felagsins (áðrenn frádrátt av skuld), kunnu partabrøvini ognarskattast í landinum, sum ognin er í.

Skip og flogfjør, sum verða nýtt í altjóða ferðslu, og leysafæ knýtt at slíkum skipum og flogfjórum, kunnu bert ognarskattast í ríkinum, sum eigarin er heimahoyrandi í, sbr. stk. 3. Sama er galdandi fyri bingjur, viðfestivognar og onnur tól til bingjuflutning, sum ikki burturav verða nýtt millum støð í einum øðrum ríki enn tí, sum eigarin er heimahoyrandi í, sbr. stk. 4.

Sambært stk. 5 og 6 kann øll onnur ogn bert ognarskattast í ríkinum, sum eigarin er heimahoyrandi í uttan so, at hon er ein sjálvstøðugur partur av vinnuognini í einum føstum rakstrarstaði í einum øðrum sáttmálabundnum ríki. Um so er, kann henda ogn skattast í ríkinum, sum fasti rakstrarstaðurin er í.

Ásetingarnar í stk. 1-6 verða bert nýttar í einum sáttmálabundnum ríki móttvegis einum øðrum sáttmálabundnum ríki, ið krevur vanligan ognarskatt. Hetta førir við sær, at hini sáttmálabundnu ríkinu ikki eru bundin at nýta ásetingarnar yvir fyri Føroyum, tá ognarskattur ikki verður álíknaður í Føroyum.

Grein 24: Deyðsbúgv

Sambært hesi grein kunnu inntøka og ogn, sum verða skattaðar í einum deyðsbúgv, heimahoyrandi í einum av sáttmálabundnu ríkjum, ikki skattast hjá persónum, ið hava rætt til part í búgv, og sum eru heimahoyrandi í einum øðrum ríki.

Grein 25: Avtøka av tvískatting

Henda grein ásetir framferðarháttin, sum skal nýtast, tá tvískatting verður staðfest.

Føroyar skulu sum bústaðarland sum meginregla taka av tvískatting soleiðis:

a. tá talan er um inntøku, sum kann vera skattað aðrastaðni, skulu Føroyar veita frádrátt í føroyska inntøkuskattinum hjá hesum persóni við eini upphædd, sum svarar til tann inntøkuskatt, ið goldin er í øðrum Norðurlandi. Frádrátturin skal tó ongantíð fara upp um tann lutfalsliga partin av føroyska skattinum, roknaður áðrenn slíkan frádrátt, ið viðvíkur uttanlandsinntøkuni. (kredittlinking)

b. tá inntøkan bert kann verða skattað í øðrum landi, kunnu Føroyar írokna hesa inntøku í skattagrundarlagið, men skulu í føroyska skattinum draga frá tann partin av inntøkuskattinum, ið verður goldin av tí inntøku, sum stavar frá hinum Norðurlandinum. (eksempción við progressiónsfyrivarni)

c. tá talan er um lønarinntøku vegna persónligar tænastr eftir grein 15, stk. 1 ella grein 21, stk. 7, litra a, og inntøkan kann verða skattað í øðrum Norðurlandi, kunnu Føroyar írokna hesa inntøku í skattagrundarlagið, men skulu í føroyska skattinum draga frá tann partin av inntøkuskattinum, ið verður goldin av tí inntøku, sum stavar frá hinum Norðurlandinum. (eksempción við progressiónsfyrivarni, eins og undir pkt. b)

Tá talan er um inntøkur eftir grein 15, stk. 1 og grein 21, stk. 7, litra a er sostatt ásett, at eksempción við progressiónsfyrivarni verður nýtt, hóast tað ikki er ásett, at inntøkan bert kann verða skattað í hinum landinum.

Sambært protokol frá 23. september 1996 er ásett, at sáttmálabundnu ríkinu kunnu skifta til annan linkingarhátt enn tann, sum er ásettur í grein 25. Danmark hevur við gildi frá 1. januar 2000 avtikið grein 25, stk. 1, litra c, soleiðis at meginreglan, sum er kredittlinking, eisini er galdandi fyri inntøku, sum er fevnd av grein 15, stk. 1 og grein 21, stk. 7, litra a. Tó er í internari danskari lóggávu ásett, at eksempciónslinkingarhátturin er galdandi fyri persónar, sum eru heimahoyrandi í Danmark, og sum eru fevndir av reglunum um sosiala trygd í hinum norðurlendsku arbeiðslondunum, t.v.s. Finnlandi, Íslandi, Noregi ella Svøríki í sambandi við, at persónar vinna inntøku og rinda sosial avgjöld í hesum londum. Hesir persónar fáa sostatt eksempciónslinking, um teir rinda sosial gjöld í arbeiðslandinum.

O. Tvískatting

Í stk. 1 og 3-6 finnast linkingarásetanir fyri Danmark, Finnland, Ísland, Noreg og Svøríki.

Í stk. 7, nr. 1 er ásett, at tá linking verður givin eftir grein 25, skal tann skattur, sum goldin er í Føroyum, men sum verður fluttur til eitt annað sáttmálabundið ríki og har verður góðskrivaður viðkomandi persóni, verða roknaður sum skattur, ið goldin er í hinum ríkinum.

Í stk. 7, nr. 2 og 3 er ein verjuregla, sum hevur til endamáls at forða fyri, at lønarinntøka verður býtt á fleiri lond fyri at spara skatt við eksemptiónslinkingini, sum er ásettur í grein 25, stk. 2, litra c.

Sambært stk. 7, nr. 2 skal kredittlinking verða givin fyri inntøku, sum er fevnd av grein 15, stk. 1 og grein 21, stk. 7, litra a – í staðin fyri eksemptión, sum grein 25, stk. 2, litra c ásetir – um so er, at persónurin hevur fingið inntøku frá eini fyrítøku ella føstum rakstrarstaði í arbeiðsríkinum, og persónurin beint frammanundan starvssetanina í arbeiðsríkinum antin:

1. var í starvi hjá fyrítøku uttan fyri arbeiðsríkið, sum hevur felags áhugamál við fyrítøku í arbeiðsríkinum, ella
2. var í starvi uttan fyri arbeiðsríkið í somu fyrítøku, sum hevur tann fasta rakstrarstaðin í arbeiðsríkinum.

Hóast ásetingarnar í nr. 2 verður í nr. 3 ásett, at eksemptiónslinking eftir grein 25, stk. 2, litra c tó skal nýtast, um persónurin kann prógva, at hann antin:

1. í viðkomandi inntøkuári hevur dvølt og starvast í arbeiðsríkinum í eitt samanhangandi tíðarskeið uppá meira enn 3 mánaðar, ella
2. at arbeiðið í arbeiðsríkinum er útint fyri fyrítøku í hesum ríki ella fyri fastan rakstrarstað har ella, at útreiðslurnar av røttum eru lagdar á nevndu fyrítøku ella fasta rakstrarstaðin.

Grein 26: Almennar reglur um skatting

Í stk. 1 er ein áseting um, at eitt kelduland bert kann skatta eina inntøku í tann mun, tað finst nágreinilig heimild sambært sáttmálanum.

Hetta merkir, at tá persónur ikki er heimahoyrandi í Føroyum og skattingarrætturin er tillagdur keldulandinum, so kunnu Føroyar ikki skatta inntøkuna hjá viðkomandi, tá keldan er eitt annað sáttmálabundið land. Tað er heldur ikki møguligt at írokna inntøkuna í skattagrundarlagið. Hetta er eisini galdandi, sjálvt um viðkomandi er fult skattskyldugur í Føroyum.

Dømi:

Ein føroyskur lesandi í Danmark, sum er fult skattskyldugur í Føroyum. Um hann eftir sáttmálanum er mettur at verða heimahoyrandi í Danmark, kunnu Føroyar ikki skatta inntøku, sum bert heimlandið kann skatta sambært sáttmálanum. Talan kann verða um eitt nú persónligt arbeiði í tænaðstovni, útført í Danmark. Føroyar kunnu tá heldur ikki taka inntøkuna við í skattagrundarlagið.

Í stk. 2 er áseting um subsidieran skattingarrætt. Sambært hesi áseting kann inntøkan bert verða skattað í bústaðarlandinum, hóast keldulandið sambært sáttmálanum hevur skattingarrættin, um so er, at keldulandið vegna sína

lóggávu ekki íroknað inntøkuna í síni heild, tá skattað verður ella bert íroknað inntøkuna í sambandi við progressíónsútrokning ella aðra skattaútrokning.

Í stk. 3 er ein áseting, sum gevur keldulandinum subsidieran skattingarrætt í ávísuðum førum, tá sáttmálin leggur skattingarrættin til heimlandið. Í førum tá grein 14, stk. 1 og grein 15, stk. 2 og stk. 4, litra a og b veita bústaðarlandinum eksklusivan skattingarrætt, og hetta ríki vegna innanhýsis reglur ikki kann skatta inntøkuna, kann inntøkan skattast í keldulandinum.

Grein 27: Bann móti mannamuni

Sambært grein 27 er tað, hvat viðvíkur skattligum viðurskiftum, bannað at gera mun á eignum ríkisborgarum og ríkisborgarum (herundir juridiskum persónum) frá einum øðrum sáttmálabundnum ríki. Tað er í hesum sambandi líkamikið, um viðkomandi er heimahoyrandi í einum sáttmálabundnum ríki. Grein 27 er eisini, uttan mun til grein 2, galdandi fyri skatt av einum hvørjum slag.

Grein 28: Mannagondin, tá sínámillum avtalur verða gjørdar

Greinin ásetir mannagongdina, um ein persónur, sum er heimahoyrandi í einum av sáttmálabundnum ríkjum, metir seg koma undir skatting, sum ikki er í samsvar við sáttmálan. Her er ásett, at teir málsráðandi myndugleikarnir í teimum báðum ríkjum við sínámillum semju skulu royna at loysa teir trupulleikar ella tey ivamál viðvíkjandi tulkningini ella nýtsluni av sáttmálanum, sum kunna standast av, at sáttmálin verður nýttur. Málsráðandi myndugleikarnir hava sostatt eina skyldu til at royna at loysa ósemjur.

Gjørdar avtalur millum lond skulu fremjast, sjálvt um møguligar freistir í innanhýsis lóggávu áseta, at tað ikki er møguligt at umlíkna. Soleiðis verða innanhýsis freistir ikki galdandi, tá talan er um sínámillum avtalur millum londini.

Málið skal tó verða lagt fyri áðrenn fimm ár frá tí degi, honum er givin tann fyrsta fráboðanin um tað tiltak, sum hevur við sær eina skattaáseting, sum ikki er í tráð við ásetingarnar í sáttmálanum.

Grein. 29: Limir í stjórnar- ella konslaumboðum

Sambært ásetingini, fær sáttmálin ikki ávirkan á teir fyrimunir, sum limir á stjórnar- ella konslaumboðum hava sambært reglum í fólkarættinum.

Grein 30: Víðkan av økjum

Sambært hesi áseting kann sáttmálin víðkast til eisini at fevna um tey nýtsluøkir, sum eru undantikin, sbr. grein 3, stk. 1, litra a. Hesi eru Áland, Svalbard (heruppií Bjarnaoyggjin), Jan Mayen og tey norsku økini (hjáland) uttan fyri Europa.

Grein 31: Gildiskoma sáttmálans

Sáttmálin fekk virknað fyri inntøkum, sum eru vunnað 1. januar 1998 og seinni.

O.2.2. Grønland

Føroyar og Grønland skrivaðu undir tvískattasáttmála tann 30. august 2000. Sáttmálin er settur í gildi í Føroyum við løgtingslóg nr. 47 frá 30. mars 2001. Sáttmálin kom í gildi 1. januar 2001 og frá hesum degi fór sáttmálin frá 4. februar 1992 úr gildi.

Sáttmálin er broyttur við løgtingslóg nr. 38 frá 6. mai 2014. Broytingarnar hava virknað frá 1. januar 2015.

O.2.3. India

Millum Føroyar og Indiu er galdandi danski tvískattasáttmálin frá 8. mars 1989. Sáttmálin varð við protokol frá 8. mars 1989 víðkaður til eisini at fevna um Føroyar. Sáttmálin er lýstur við bekendtgørelse nr. 118 frá 10. november 1989.

O.2.4. Schweiz

Millum Føroyar og Schweiz er galdandi danski tvískattasáttmálin frá 23. nov. 1973. Sáttmálin er lýstur við bekendtgørelse nr. 117 frá 31. oktober 1974.

Sáttmálin var seinast broyttur við protokol frá 21. august 2009, sum varð sett í gildi við løgtingslóg nr. 102 frá 11. november 2010.

Eisini er galdandi millum Føroyar og Schweiz danski tvískattasáttmálin um skattir av arvi frá 23. november 1973, sum er lýstur við bekendtgørelse nr. 116 frá 31. oktober 1974. Við bekendtgørelse nr. 37 frá 2. juni 1978 vóru sáttmálarnir víðkaðir til eisini at fevna um Føroyar.

O.2.5. Stóra Bretland og Norður Írland

Millum Føroyar og Bretland er galdandi tvískattasáttmálin frá 20. juni 2007. Sáttmálin er lýstur við løgtingslóg nr. 16 frá 2008.

O.2.6. Isle of Man

Millum Føroyar og Isle of Man eru galdandi tvískattasáttmálar frá 30. oktober 2007. Sáttmálarnir vórðu lýstir við løgtingslóg nr. 60 frá 10 juni 2008.

O.2.7. Guernsey

Millum Føroyar og Guernsey eru galdandi tvískattasáttmálar frá 28. oktober 2008. Sáttmálarnir vórðu lýstir við løgtingslóg nr. 71 frá 25. mai 2009.

O.2.8. Jersey

Millum Føroyar og Jersey eru galdandi tvískattasáttmálar frá 28. oktober 2008. Sáttmálarnir vórðu lýstir við løgtingslóg nr. 71 frá 25. mai

O.2.9. British Virgin Islands

Millum Føroyar og British Virgin Islands eru galdandi tvískattasáttmálar frá 18. mai 2009. Sáttmálarnir vórðu lýstir við løgtingslóg nr. 182 frá 22. desember 2009.

O.2.10. Cayman Islands

Millum Føroyar og Cayman Islands eru galdandi tvískattasáttmálar frá 17. juni 2009. Sáttmálarnir vórðu lýstir við løgtingslóg nr. 182 frá 22. desember 2009.

O.2.11. Bermuda

Millum Føroyar og Bermuda eru galdandi tvískattasáttmálar frá 16. apríl 2009. Sáttmálarnir vórðu lýstir við løgtingslóg nr. 182 frá 22. desember 2009.

P. TONSASKATTUR

Partafeløg og smápartafeløg, skrásett í Føroyum, sum reka reiðarívríksemi, kunnu gera skattskyldugu inntøkuna av reiðarívríkseminum upp eftir reglunum í tonsaskattalógini, sum hevur virknað frá inntøkuárinum 2005.

Tonsaskattur

Partafeløg og smápartafeløg, skrásett í Føroyum, sum reka reiðarívríksemi, kunnu gera skattskyldugu inntøkuna av reiðarívríkseminum upp eftir reglunum í tonsaskattalógini, sum hevur virknað frá inntøkuárinum 2005.

Tað er bert inntøka, ið stavar frá vinnuligum virksemi við at flyta ferðafólk ella góðs millum ymisk støð, sum kann verða skattað eftir tonsaskattalógini, umframt veitingar, ið hava tætt tilknýti til hesar inntøkur. Ymisk støð, kann t.d. vera millum ymiskar havnir, men kann eisini vera millum eina havn og meginlandsstøðið.

Inntøka undir tonsaskatti verður skattað eins og vanlig skattskyldug inntøka við 18%. Tað er uppgerðarhátturin, sum er óvanligur, tí skattskylduga inntøkan verður gjørd upp grundað á eitt nettotonsatal í staðin fyri av yvirskoti, uppgjørt eftir skattalógini.

Tað er ein treyt, at skipini eru 100 bruttotons (BT) ella størri.

P.1. Uppgera skattskyldugu inntøkuna

Skattskylduga inntøkan fyri hvørt skipið, sum er undir tonsaskattaskipanini, verður gjørd upp eftir nettotonsatalinum fyri hvørji 100 nettotons (NT) fyri hvørt byrjað samdøgur, uttan mun til um skipið hevur verið í rakstri ella ikki:

Upp í 1000 NT	6 kr. fyri hvørji 100 NT
Úr 1.000 NT upp í 10.000 NT	4 kr. fyri hvørji 100 NT
Úr 10.000 NT upp í 25.000 NT	3 kr. fyri hvørji 100 NT
Úr 25.000 NT	1 kr. fyri hvørji 100 NT

Tað er ikki ein treyt fyri at kunna nýta tonsaskattaskipanina, at felagið bara rekur reiðarívríksemi, men kortini er tað bert reiðaríparturin av virkseminum hjá felagnum, sum kann koma undir tonsaskattaskipanina.

P.2. Fráboðan um skatting eftir tonsaskattalógini

Feløg, ið reka reiðarívríksemi, skulu skrivliga boða TAKS frá, um tey vilja verða skattað eftir tonsaskattalógini. Hetta skal í seinasta lagi verða gjørt, tá ið freistin at lata sjálvuppgávuna inn fyri inntøkuárið gongur út.

Avgerðin er bindandi fyri reiðarið í 3 ár. Ger felagið av ikki at brúka tonsaskattaskipanina, kann tað í fyrsta lagi koma undir skipanina eftir 3 inntøkuár við skatting eftir vanligu reglunum í skattalógini.

Tá tonsaskattalógin verður nýtt, skulu øll skip og aðrar ognir, sum felagið eigur, og sum lúka treytirnar fyri tonsaskatting, vera í tonsaskattaskipanini. Feløg, sum gera skattskyldugu inntøkuna upp eftir tonsaskattalógini, kunnu ikki verða samskattað við onnur feløg.

Verða feløg, sum brúka tonsaskattaskipanina, lögð saman ella klovin, verður bindingartíðin uppá 3 ár, roknað sum tann sama sum bindingartíðin hjá tí reiðarinum, sum kom undir tonsaskattaskipanina seinast.

P.3. Inntøka eftir tonsaskattalógini

Inntøka, sum kann koma undir tonsaskatt, er skattskyldug inntøka í sambandi við vinnuligt virksemi við at flyta ferðafólk ella góðs (reiðarívirkssemi) millum ymisk stöð við

- 1) Skipum hjá reiðaríum
- 2) skipum sum verða leigað uttan manning (bareboat-charter), og
- 3) skipum, sum verða leigað við manning (timecharter).

Eitt felag vil tí bert hava rætt til at vera undir tonsaskatti, um felagið rekur veruligt reiðarívirkssemi við egnari ella leigaðari tonnagu (bareboat-charter) ella (timecharter).

Skip, sum reiðarí eiga, og sum verða útleigað, kunnu bert koma undir lógina, um leigarin nýtir tey til endamál, sum hevði komið undir lógina, um útleigarin sjálvur nýtti skipið til sama endamál. Útleigarin skal í leigusáttmálanum, til nýtslu fyri skattamyndugleikarnar, treyta sær eina árliga váttan frá leigaranum um hetta.

Harumframt kunnu skip, sum reiðarí eiga, og sum verða útleigað uttan manning (bare-boat charter), bert koma undir hesa lóg, um reiðarí, grundað á fyribils yvirkapacitet, leiga skipini út í mesta lagi í 3 ár. Vísast skal á, at tað eru nakrar eftirlitsreglur og treytir, um at reiðarí, sum brúka tonsaskattaskipanina, í skattliga ársroknskapinum hvørt ár skulu leggja við skrivliga váttan frá grannskoðara felagsins, at hesar treytir eru uppfyltar.

Sama skip kann bert koma undir hesa áseting eina ferð, meðan sama reiðarí eigur skipið.

Tað er sostatt ein treyt fyri at skip, sum verður útleigað, kann verða fevnt av tonsaskattaskipanini, um leigarin nýtir skipið til endamál, sum hevði komið undir tonsaskattalógina, útleigarin sjálvur nýtti skipið til sama endamál.

Innan fyri shipping vinnuna er tað ikki óvanligt, at raksturin av skipinum heilt ella partvíst verður útveittur til eitt óheft fyristøðufelag. Tílik fyristøðufeløg gera vanliga ymiskar uppgávur av fyrisitingarligum slag fyri skipaeigarar/reiðaríið, so sum crew fyrisiting, tekniska fyrisiting og viðlíkahald av skipinum.

Ikki heldur er tað óvanligt, at reiðarívirkssemi verður ríkið av øðrum felag, enn skipaeigarunum, og at eigararnir í veruleikanum bert eru óvirknir íleggjarar.

Um umsitingarfelagið í veruleikanum einans útinnir avmarkaðar uppgávur fyri eigan/reiðaríið, sum hevur tað fíggjarliga ábyrgdina av rakstrinum av

skipinum við at skipa fyri ferðafólka- og fraktrutum hjá skipunum, fraktav-
talum, keyp og sølu av skipum v.m. , rekur umsitingarfelagið ikki vinnuligt
reiðarivirksemi/flutningsvirksemi við egnum ella leigaðum skipum og kann tí
ikki verða skattað eftir tonsaskattalógini, men skal skattast eftir vanligu
reglunum í skattalógini.

P.4. Virksemi, ið ikki kemur undir tonsaskattalógina

Nakrar avmarkingar eru í virkseminum, sum kann koma undir tonsaskatta-
skipanina, sjálvt um virksemið fer fram frá skipi, sum í øðrum sambandi kundi
komið undir at flyta ferðafólk ella góðs eftir tonsaskattaskipanina.

Hetta virksemi kann ikki koma undir tonsaskattaskipanina:

- Tað at forkanna, leita eftir ella útvinna kolvetni ella annað náttúruríkidømi.
Um talan hinvegin er um veruligt flutningsvirksemi, so sum útgerðarsigling
við fólki ella góðsi úr havn til útbúnað úti á meginlandsstøði, kann hetta virk-
semið koma undir tonsaskattaskipanina. Eisini tað at flyta oljuúrdráttir o.t.
frá meginlandsstøðinum til útbúnað á landi kann koma undir tonsaskatta-
skipanina.
- Akkershandfaring v.m. og bjargingaruppgávur hava ikki við veruligt flutn-
ingsvirksemi av góðsi ella fólki at gera, og eru sostatt ikki fevndar av tonsa-
skattalógini.
- Arbeðsuppgávur í sambandi við at kanna havbotnin er ikki veruligt reiðarí-
virksemi, og er ikki fevnt av tonsaskattalógini.
- Fiskiskapur og tilvirkingarvirksemi.
- Tað at gera og umvæla havnir, molar, brúgvar, oljuútbúnað, at leggja rør-
leiðingar á havbotnin, at dýpa, dreggja eftir gróti, sandsúgva ella tílíkt virk-
semi.
- Kavarárvirksemi.
- Tað at sleipa, loðsa o.t., tá skipini verða nýtt í havnum og kring havnir.
- Útbúgvingarvirksemi, sosialt og pedagogiskt virksemi o.t.
- Savnsvirksemi og skipavarðveiting.
- Ítróttar-, útferðar-, og frítíðarvirksemi.
- Tað at nýta skip, ið stöðugt liggja fyri akkeri, hvat endamál tað so er til.
- Dýpingarmaskinur, flotkranar, flotdokkir, kaðaltrummlur, boripallar, flótandi
kør og tílíkur útbúnaður er ikki at meta sum skip eftir hesi tonsaskattalógin
og kemur tí ikki undir tonsaskattaskipanina. Sama er galdandi fyri prámar og
uppskipingarbátar, uttan so at teir bera last og eru 2.000 bruttotons ella
størri.

Reglur at gera upp, fyri inntøku undir tonsaskatting

Reiðarí, sum hava inntøku, ið kemur undir tonsaskattaskipanina, og sum
samstundis hava aðra inntøku, skulu gera tonsaskattaða inntøku og aðra
inntøku upp hvør sær.

P. Tonsaskattur

Reglur eru fyrri, hvat skal skiljast sum bruttofíggjarinntøkur og -útreiðslur eftir lógini, og hvussu hesar skulu verða býttar lutfalsliga eftir roknskaparliga virðinum á egnum ognum, sum eru knýttar at tonsaskattaða reiðarívrkseminum og øðrum vrrksemini. Víst verður til § 9 í lógini.

Tilvising er í § 10 í tonsaskattalógini til skattalógina § 37 a um kontrolerað handilsviðurskifti, og at nýta teir prísir og treytir, sum høvdu verið nýtt, um talan var um viðurskifti millum óheftar partar. Reglurnar í skattalógini § 118 a eru galdandi samsvarandi. Verða ásetingarnar ikki fylgdar, verður skattskylduga inntøkan regulerað samsvarandi reglunum í § 37 a í skattalógini, uttan mun til hvat reglurnar í tonsaskattalógini siga.

Í § 11 í lógini er áseting um, at um skuldin hjá felagnum er minni enn helm-ingurin av eginkapitalinum í felagnum við inntøkuársins enda, verður skattskylduga inntøkan hækkað við muninum faldað við tí avkastsatsi, ið er ásettur av TAKS. TAKS ásetur á hvørjum ári hendan avkastsatsin. Skuldin og eginognin verða gjørd upp eftir roknskaparligu virðunum. Renturættingin skal takast við sum ein rentuútreiðsla í býtinum eftir § 9, stk. 1.

Q. SKATTING AV VINNINGI OG AFTURVUNNUM AVSKRIVINGUM

Ásett er, at reglurnar í avskrivningarlógini eru ikki galdandi fyri ognir, sum heilt ella lutvíst eru undir tonsaskattaskipanini, uttan so at henda lóg beinleiðis vísir til avskrivningarlógina.

Reglur eru fyri, hvussu reiðarí skulu fyrihalda seg, tá skift verður frá skatting eftir vanligu reglunum í skattalógini til tonsaskatting. Eisini eru reglur fyri, hvussu reiðarí skulu fyrihalda seg, tá farið verður frá tonsaskattaskipanini til skatting eftir vanligu reglunum í skattalóggávuni.

Koma feløg, sum eru undir tonsaskattaskipanini, eftir ásetingunum í einum tvískattasáttmála, at hava heimstað í øðrum landi, Danmark ella Grønlandi, tá verða ognir og skuld, sum ikki framhaldandi eru undir føroyskari skatt-skyldu, roknað sum avhendað um flutningsmundið.

Avhendingarupphæddin verður sett til virði í vanligum handli um flutningsmundið.

Eisini eru reglur um flutningsskatt, goldin í øðrum landi, at finna í lógini.

Lógargrundarlag

Løgtingslóg nr. 51 frá 9. mai 2005 um skatt av reiðarívirksemini.

R. BINDANDI SVAR

R.1 Endamál og ásetingar

Endamál

Endamálið við ásetingunum um bindandi svar er at veita skattskyldigum möguleikan fyri at fáa bindandi svar um skattaspurningar. Við at økja um vissuna fyri skattligu avleiðingunum av gerðum skattgjaldarans, skal skipanin styrkja um rættarstöðuna. Samstundis eru ásetingarnar í toll- og skattafyrisingarlógini um bindandi svar ein roynd at flyta nakrar av uppgávuunum hjá TAKS frá eftirliti til vegleiðing og tænastru.

Svarið frá TAKS verður bindandi móttvegis spyrjaranum, tá skatturin skal ásetast. Spurningar kunnu snúgvá seg um skattliga virknaðin, sum gerð spyrjarans hevur á spyrjaran sjálfvan ella á onnur.

Uttan mun til ásetingarnar um bindandi svar hevur TAKS skyldu at veita vegleiðing um lóggávuna á Skatta- og avgjaldsøkinum, sbr. § 7 í fyrisingarlógini.

Ásetingarnar

Ásetingarnar um bindandi svar eru í kapitli 6 a, §§ 25 c-g og komu í gildi 1. juli 2015, sbr. lógtingslóg nr. 31 frá 30. apríl 2015 um broyting í lógtingslóg um toll- og skattafyrising (Lm. nr. 112/2014).

R.2. Spurningar, sum eru fevndir av skipanini

Meginregla

Karmarnir fyri spurningum um bindandi svar eru ásettir í § 25 c, stk. 1 og 2.

Sambært § 25 c, stk. 1, er tað ein treyt, at spurningurin skal snúgvá seg um ítøkiliga skattgjaldaran, sum spyrjarin umboðar, ella um spyrjaran sjálfvan. Til ber at spyrja um bæði ætlaðar og longu framdar gerðir.

Sambært § 25 c, stk. 2, ber eisini til at spyrja um avleiðingarnar, sum ætlaða gerð spyrjarans hevur fyri onnur, sí meira um hetta undir pkt. R.4 í hesi vegleiðing.

R. Bindandi svar

Sambært § 25 c, stk. 4, skulu ávísir spurningar svarast av Toll- og skattaráðnum, sí pkt. R.3 í hesi vegleiðing um førleikabýtið millum TAKS og Toll- og skattaráðið.

Eisini ber til at spyrja um mv- og avgjaldsligu avleiðingarnar av eini gerð.

Av tí at eitt bindandi svar er ein fyrisitingarlig avgerð um skattligar avleiðingar, kann bindandi svar ikki latast um faktiska fyrisiting, ómaksgjöld og renting, innheinting, revsing ella útinna av eftirliti.

Untantøk

Tað ber ikki til at fáa bindandi svar um spurningar viðvíkjandi tolllóggevum, 25 c, stk. 3, 1. pkt. Orðið tolllóggeva fevnir um spurningar um gatt-toll, punktgjöld, tarifiering og upprunaupplýsingar. TAKS hevur heldur ikki heimild at lata bindandi svar um loyvi og undantaksloyvi viðvíkjandi ætlaðum gerðum, sí § 25 c, stk. 3, 2. pkt.

Loyvi, umsóknir og undantaksloyvi

Bindandi svar verður ikki latið um loyvi, umsóknir ella undantaksloyvi viðvíkjandi ætlaðum gerðum, sí § 25 c, stk. 3.

Umsóknir, undantaksloyvi og loyvi (t.d. umsókn sambært kunngerð um skattafrælsi í sambandi við vælgerandi arbeiði) skulu sum meginregla latast TAKS, áðrenn farið kann verða undir ávíst virksemi. Av tí at ein umsókn á ein hátt hevur sama virknað sum ein umbøn um bindandi svar, eru hesi viðurskipti ikki fevnd av ásetingunum um bindandi svar.

Serligt um bindandi svar um skráseting av motorakførum

Bindandi svar kann einans verða latið um skattalóggevum, sum verður umsitin av TAKS. Hetta hevur millum annað við sær, at spyrjari ikki kann fáa bindandi svar um skráseting av motorakførum, sum verður umsitið av Akstovuni.

R.3. Førleikabýtið millum TAKS og Toll- og skattaráðið

TAKS

Meginreglan er, at TAKS hevur førleikan at lata bindandi svar. Tó skal Toll- og skattaráðið svara umbønnum um bindandi svar í teimum førum, sum verða nevnd í § 25 c, stk. 4.

Toll- og skattaráðið

TAKS skal sambært § 25 c, stk. 4, leggja eina umbøn um bindandi svar fyri Toll- og skattaráðið til avgerðar, tá ið:

R. Bindandi svar

- svarið kann fáa avleiðingar fyri fleiri skattgjaldarar,
 - svarið snýr seg um stór, fíggjarlig virði,
 - svarið viðvíkir tulking av nýggjari lóggávu, ella
 - almenningurin hevur ella væntast at fáa stóran áhuga fyri málinum.
- Um spyrjarin ger galdandi, at eitt svar, sum TAKS hevur latið, átti at verið viðgjørt av Toll- og skattaráðnum sambært ásetingunum í § 25 c, stk. 4, kann kæra um hetta verða latin landsstýrismanninum.

Tað er umsitingin hjá TAKS, sum fyrireikar málini fyri Toll- og skattaráðið.

R.4. Spurningar um virknaðin fyri onnur av spyrjarans gerð

Í ávísum førum ber til at fáa bindandi svar um skattligu avleiðingarnar, sum spyrjarans gerð hevur fyri onnur.

Tað er einans tann, sum ræður fyri ognunum ella umboðar tann ráðandi, ið kann biðja um bindandi svar.

Henda treyt er til dømis ikki uppfyllt, tá ein høvuðspartaeigari spyr um skattligu avleiðingarnar av eini gerð, sum felagið hjá høvuðspartaeigaranum ætlar at fremja.

Á sama hátt kann ein hjúnafelagi ikki uttan fulltrú biðja um bindandi svar um skattligu avleiðingarnar av eini gerð, sum hin hjúnafelagin ætlar at fremja.

Umbønir í navni spyrjarans

Tað kann koma fyri, at ein umbøn um bindandi svar verður latin TAKS í spyrjarans navni, hóast innihaldið í umbønini krevur, at støða verður tikin til skattligu avleiðingarnar fyri onnur enn spyrjaran, einans grundað á lýsing av spyrjarans egnu gerðum.

Sum dømi kann nevast, at ein fyritøka hevur ætlan um at veita starvsfólkaágóðar til øll síni starvsfólk. Fyritøkan spyr tí um skattligu avleiðingarnar fyri starvsfólkini, og um eitt starvsfólk kann sleppa undan skatting við at frábiðja sær ágóðan.

Í tílíkum førum er spyrjarin ikki umboð/fulltrúi fyri onnur. Hetta merkir, at um skarin av “øðrum” er nóg væl avmarkaður, er ikki neyðugt at veita upplýsingar um samleika teirra. Tað er heldur ikki neyðugt fyri spyrjaran at skjalprógva, at hann er umboð fyri onnur. Tá skal hægra gjaldið rindast, sbr. § 25 e, stk. 2, nr. 2, sbr. § 25 c, stk. 2. Sí pkt. 4 í hesi vegleiðing.

Umbøn vegna bæði spyrjara og onnur

Tá umbønin um bindandi svar er innlatin vegna bæði spyrjaran og onnur, men annars hefur eitt innihald, ið svarar til lýsingina í brotinum omanfyri, verður formliga talan um fleiri umbønir av sama slag. Tann parturin av svarinum, sum viðvíkir øðrum enn spyrjaranum sjálvum, verður bert latin teimum. Av tí at talan í veruleikanum bert er um eina gerð, skal bert eitt gjald rindast sambært § 25 e, stk. 2, nr. 2, sbr. § 25 c, stk. 2, eins og í omanfyri nevnda dømi.

Umbønir, ið knýttar eru at gerðum hjá øðrum

Er svarið upp á eina umbøn knýtt at viðurskiftunum hjá bæði spyrjaranum og øðrum enn spyrjaranum, er viðgerðin av umbønini treytað av:

- at samleikin hjá øllum pørtum er upplýstur,
- at viðurskiftini hjá “hinum” eru ivaleysa væl lýst,
- at spyrjarin hefur fulltrú at umboða allar partar, og
- at allir partar rinda gjaldið í § 25 e, tí talan er um fleiri umbønir.

R.5. Bindandi svar um framdar gerðir

Munurin á framdum og ikki framdum gerðum

Møguleikin fyri at biðja um bindandi svar fevnir eisini um skattliga virknaðin av longu framdum gerðum. Er talan um einstaka gerð, og er staðfest, nær gerðin er framd, eru eingir trupulleikar við avmarking. Er hinvegin talan um spurningar um framhaldandi virksemi, sum til dømis útleiguvirksemi, kann eitt bindandi svar hava týðning bæði frameftir og aftureftir.

Um spyrjarin ikki ítøkiliga hefur biðið um, at svarið eisini skal fevna um tíðina áðrenn umbønin varð latin, skal tað vera greitt í svarinum, at svarið bert hefur bindandi virknað frá tí degi, umbønin varð latin TAKS. TAKS/Toll- og skattaráðið kunnu vegleiða um møguleikan fyri at fáa svar fyri tíðina undan innlating av umbønini, um tað verður mett at vera viðkomandi.

Serligt um bindandi svar um serstaka uppafurtøku

Um spurt verður um skattligu avleiðingarnar, og svarið er treytað av gerðum, sum eru framdar undan vanligu freistunum fyri uppafurtøku í § 25 a í toll- og skattafyrisingarlógini, skal spurningurin um serstaka uppafurtøku fyrst viðgerast sambært § 25 b, og ikki sum umbøn um bindandi svar.

Um tað einans verður spurt um sjálvar skattligu avleiðingarnar av gerðini, og um svarið væntast at víkja frá undanfarnum líkningum, skulu TAKS/Toll- og skattaráðið kanna, um treytirnar fyri serstakari uppafurtøku eru uppfyltar.

R. Bindandi svar

Ber ekki til at siga við vissu, um treytirnar fyrir serstakari uppafturtøku eru uppfyltar, eigur fyrirvarni at verða tikið fyrir hesum í svarinum.

R.6. Formlig krøv til umbøn og málsviðgerð

Formlig krøv til umbønina

Tað er ein treyt, at ein umbøn um bindandi svar skal vera skrivlig, sí § 25 f, stk. 1. Spurningarnir skulu viðvika eini ítøkiligari gerð og skulu vera orðaðir soleiðis, at til ber at svara ja ella nei. Harumframt skal spyrjarin veita allar viðkomandi upplýsingar í umbønini, sum eru atkomiligar hjá spyrjaranum.

Um TAKS/Toll- og skattaráðið meta, at upplýsingarnar í umbønini ikki eru nøktandi, verður spyrjarin biðin um veita fleiri upplýsingar. Vanliga skulu upplýsingarnar verða latnar áðrenn 14 dagar eru farnir. Eydnast tað ikki at fáa málið nóg væl upplýst, verður umbønin avvíst, sí niðanfyri.

Hoyring

Áðrenn TAKS/Toll- og skattaráðið lata spyrjaranum bindandi svar, eigur uppskot um svar at verða sent spyrjaranum við høvi at gera viðmerkingar.

Hetta veitir m.a. spyrjaranum møguleika fyri at koma við viðmerkingum, um tað í uppskotinum um svar eru frávik frá tí svari, sum spyrjarin hevur lagt upp til í sambandi við umbønina. Endamálið er at tryggja, at málið er fult upplýst. Harumframt skal parturin hoyrast, um treytirnar í § 18 í fyrisitingarlógini eru uppfyltar.

Sýn og meting

Tað ber ikki til at biðja TAKS/Toll- og skattaráðið um sýn og meting (syn og skøn) í sambandi við umbøn um bindandi svar.

R.7. Tá fleiri partar skulu lata umbøn inn

Sambært § 25 d er tað í ávísam førum ein treyt, at øll tey, sum ein gerð ávirkar skattliga, skulu lata inn umbøn um bindandi svar.

Skattur av gávu

Tá biðið verður um bindandi svar um áseting av skatti av gávu, skulu bæði gávugevarin og gávumóttakarin lata umbøn inn.

§ 37 a í skattalógini

Tá biðið verður um bindandi svar um áseting av skatti á eini transaktión, sum er fevnd av § 37 a í løgtingslóg um landsskatt og kommunuskatt, ella tá biðið verður um bindandi svar um viðurskiftini millum høvuðspartaeigara og eitt felag, sum hesin hevur tamarhald á, skulu allir partar biðja um svarið.

Eingin skattlig ávirkan

Kravið um, at allir luttakandi partar hvør í sínum lagi skulu lata inn umbøn um bindandi svar er ikki galdandi, um tað við vissu verður staðfest, at ein partur ikki verður ávirkaður skattliga av svarinum. Hetta kann serliga vera viðkomandi fyri útlenskar partar.

Áseting av gjaldi fyri umbønir

Spyrjarin skal rinda eitt gjald fyri at fáa bindandi svar. Gjaldsupphæddin verður ásett eftir, um spurningurin snýr seg um skattligu avleiðingarnar av eini gerð fyri spyrjaran sjálvan ella fyri onnur.

Gjöldini eru skipað soleiðis:

1. Spurningur um skattligar avleiðingar fyri spyrjaran sjálvan: kr. 2.100.
2. Spurningur um skattligar avleiðingar fyri onnur enn spyrjaran: kr. 10.500.
3. Serliga arbeðskrevjandi spurningar: ískoyti á kr. 350 fyri hvønn byrjaðan arbeðstíma, um arbeðstíðin fer upp um 40 tímar.

Inngjald

Gjaldið skal rindast, samstundis sum umbønin verður latin TAKS, og kvittan fyri flyting skal verða hjáløgd umbønini. Um spyrjarin ikki hevur goldið rætta gjaldið, t.d. kr. 2.100 í staðin fyri kr. 10.500, verður spyrjarin biðin um at fáa hetta í rættlag, soleiðis at rætta upphæddin verður goldin, áðrenn viðgerðin av málinum fer í gongd.

Metir TAKS, at viðgerðin av umbønini fer at krevja meira enn 40 arbeðstímar, skal TAKS boða spyrjaranum frá hesum. Eisini skal TAKS boða spyrjaranum frá, at ískoytið skal rindast, og hvat samlaði kostnaðurin væntandi verður, soleiðis at spyrjarin kann taka umbønina aftur, og gjaldið kann verða afturgoldið.

Málsviðgerðartíð

Trupult er at siga við vissu frammanundan, hvussu drúgv málsviðgerðartíðin er fyri einstøku umbønirnar.

Roknað verður tó við, at TAKS í minsta lagi brúkar uml. 6 tímar at viðgera spurningar um skattligu avleiðingarnar fyri spyrjaran, sbr. § 25 c, stk. 1.

R. Bindandi svar

Spurningar um skattligu avleiðingarnar fyrir onnur enn spyrjaran kunnu roknast við at vera meira tíðarkrevjandi og í nógvum førum torskildir, sbr. § 25 c, stk. 2. Eisini kann roknast við, at fleiri starvsfólk í felag noyðast at svara tílíkum spurningum. Mett verður tískil, at tímabrúkið verður millum 20 og 40 tímar fyri hvønn spurning.

Er tímabrúkið oman fyri 40 tímar, verður ískoyti lagt afturat grundgjaldinum. Ber til hjá TAKS at staðfesta, longu áðrenn viðgerðin fer í gongd, at tímabrúkið verður oman fyri 40 tímar, skal hetta fráboðast spyrjaranum. Fyrivarni eigur at verða tikið fyri, um óvissa valdar um hesa meting, soleiðis at spyrjarin fær lagað seg til møguliga eykaútreiðslu.

Eitt gjald fyri hvørja gerð/umbøn

Eitt gjald verður goldið fyri hvørja gerð/umbøn, sum svar ynskist um, men uttan mun til talið av spurningum, ið verða settir í umbønini.

Um talan er um eina gerð, sum er fevnd av § 25 d (skattur av gávu og § 37 a í skattalógini), fevnir gjaldið um allar partar, soleiðis at hesir til samans einans rinda eitt gjald. Partarnir avgera sjálvir, hvør rindar gjaldið, herundir eisini, hvussu útreiðslan verður býtt millum teirra.

Avvísar TAKS ella Toll- og skattaráðið at veita bindandi svar, verður gjaldið afturgoldið. Gjaldið verður ikki afturgoldið, um spyrjarin tekur umbønina aftur. Undantak til hetta er, tá frammanundan metta tíðarbrúkið hjá TAKS, sbr. § 25e, stk. 3, verður ov kostnaðarmikið. Noktar spyrjarin at veita TAKS nøktandi upplýsingar, eftir at viðgerðin er farin í gongd, og málið sostatt ikki er ivaleysa væl upplýst, sbr. § 25 f, stk. 1, 3. pkt., verður gjaldið ikki afturgoldið.

Ein ella fleiri gerðir/umbønir

Tað kann hava týðning at staðfesta, um talan er um eina ella fleiri umbønir, tá biðið verður um bindandi svar um skattligu avleiðingarnar fyrir onnur enn spyrjaran. Um “hini” eru navngivin, er talan um umbønir fyri hvønn einstakan persón, t.e. fleiri umbønir, sí tó § 25 d. Tí eigur at verða goldið eitt gjald fyri hvønn persón.

Gjaldið endurgoldið

Eitt gjald verður afturgoldið, um so er, at umbønin verður avvíst.

R.8. Avvísing av umbøn um bindandi svar

Umbøn um at lýsa alternativar móguleikar

Sambært viðmerkingunum til lógaruppskotið um bindandi svar kann ein umbøn um bindandi svar eftir eini ítøkiligari meting verða avvíst, um spyrjarin ynskir eina røð av alternativum móguleikum svaraðum, soleiðis at eitt svar verður at javnmeta við skattaráðgeving.

Umbønin hevur teoretiskan dóm

TAKS kann eisini avvísa eina umbøn um bindandi svar, tá spurningurin hevur teoretiskan dóm, til dømis um lýsingin av gerðini ikki er ivaleysa neyv ella greið.

Fyrivarni í staðin fyri avvísing

Í staðin fyri at avvísa eina umbøn um bindandi svar ber til at taka fyrivarni fyri vantandi upplýsingum. Svar við fyrivarni eiga bert at verða brúkt í undantaksfæri og eru treytað av, at myndugleikin hevur gjørt alt fyri at lýsa málið gjøllari. Eisini er svar við fyrivarni treytað av, at fyrivarnið er orðað greitt og eintýtt, umframt at tað verður mettt at hava avgerandi týdning fyri spyrjaran at fáa svar við fyrivarni, í staðin fyri at umbønin verður avvíst.

Óvissa um svarið

Ein umbøn um bindandi svar kann verða avvíst, um spurningurin er soleiðis háttaður, at hann ikki kann verða svaraður við neyðugari vissu, ella um onnur atlit tala ímóti einum bindandi svari, sí § 25 f, stk. 2.

Umbøn um loyvi

Umbønin verður avvíst, um biðið verður um loyvi ella undantaksloyvi, sbr. § 25 c, stk. 3.

Vantandi førleiki

Umbøn um bindandi svar verður avvíst, um TAKS/Toll- og skattaráðið ikki hava førleika at taka avgerð í málinum.

Kæruviðgerð um sama spurning

Ein umbøn kann verða avvíst, um sami spurningur viðvíkjandi sama tíðarskeiði er ella verður viðgjørður av kærumyndugleika.

Eftirlit

Umbønin kann eisini verða avvíst, um TAKS er farið undir ella ætlar at fara undir eftirlit av einum skattgjaldara, sum er partur av spurninginum, og um hetta kann væntast at fáa týdning í mun til spurningin í umbønini.

Aðrir spurningar av sama slag

Ein umbøn um bindandi svar kann ikki verða avvíst við tí grundgeving, at TAKS fyrr hevur tikið støðu til sama spurning.

R.9. Bindandi tíðarskeiðið

Svarið er bindandi fyri TAKS í bindingartíðarskeiðinum, og spyrjarin kann í sama tíðarskeiði gera svarið galdandi. Bindandi virknaðurin kann detta burtur, um talan er um ósannar ella broyttar fortreytir.

Um talan er um eingangsdispositión, t.d. sølu av eini ogn, er svarið eisini bindandi, eftir at bindingartíðarskeiðið er runnið, um gerðin er framd, áðrenn bindingartíðarskeiðið er av. Um talan er um framhaldandi dispositiónir, sum verða endurtiknar ár um ár, t.d. koyring til sama arbeiðspláss, er svarið ikki bindandi fyri gerðir, eftir at bindingartíðarskeiðið er av.

Spyrjarin er tó ikki noyddur at nýta svarið tá givið verður upp til TAKS.

5 ár

Bindingartíðarskeiðið er sum meginregla 5 ár, sí § 25 g. Til ber í ávísum førum at áseta longri og styttri binding.

Bindingartíðarskeiðið verður roknað, frá tí at spyrjarin hevur móttikið svarið. Um svarið viðvíkir meirvirðisgjaldi, verður bindingartíðarskeiðið roknað frá byrjanini á tí avgjaldstíðarskeiði, tá spyrjarin bað um svarið.

Longri bindingartíðarskeið

Bindingartíðarskeiðið kann vera longri enn 5 ár. Tá krevst, at umstøðurnar eru endaliga ásettar í lýsingini av gerðini í umbønini, og at spyrjarin nágreiniliga hevur tikið hædd fyri møguligum seinni broytingum í umstøðunum.

Stytttri bindingartíðarskeið

Bindingartíðarskeiðið kann vera styttri enn 5 ár. Stytttri binding krevur serliga grundgeving, sum kann vera, at spurningurin er bundin at príslegnum, at talan er um viðvarandi og umfatandi gerðir ella at spurningurin er prinsipiellur og verður kannaður av dómstólunum.

Transaktiónir, sum eru fevndar av § 37 a í skattalógini

Bindingin kann vera styttri enn 5 ár, tá talan er um transaktiónir, sum eru fevndar av § 37 a í skattalógini (kontrollerede transaktioner). Í tílíkum førum kann sum alternativ til stytta binding eftir umstøðunum vera viðkomandi at áseta sonevndar “avgerandi fortreytir,” á enskum “critical assumptions,” á donskum “afgørende forudsætninger.” Enska hugtakið verður brúkt í altjóða høpi á transfer pricing-økinum.

TAKS skal tá neyvlýsa ávísar fortreytir, sum hava avgerandi týdning fyri innihaldið í svarinum. Eisini eigur at verða nágreinað, hvørjar broytingar í hesum fortreytum hava við sær, at bindandi virknaðurin heldur uppat.

Avgerðir tiknar av øðrum myndugleikum

Sambært § 25 g, stk. 4, eru ávísar avgerðir, sum eru tiknar av øðrum myndugleikum eftir § 245 í bekendtgørelse af anordning om ikrafttræden for Færøerne af lov om finansiel virksomhed, bindandi fyri skattamyndugleikarnar og uttan tíðaravmarking.

R.10 Tá ið fortreytir ikki halda

Skeivar fortreytir

Eitt svar er ikki bindandi, um faktisku upplýsingarnar, sum eru grundarlag undir svarinum, vísa seg at vera skeivar ella ófullfíggaðar. Í málum um bindandi svar er tað spyrjarin, sum skal veita upplýsingarnar um grundarlagið undir umbønini.

Broyttar fortreytir

Bindandi virknaðurin heldur uppat, um fortreytir, sum hava avgerandi týdning fyri svarið, eru fyri broytingum. Hetta er galdandi fyri:

- broytingar í faktisku umstøðunum,
- broytingar í rættargrundarlagnum, og
- tá útlenskur skattamyndugleiki í mun til tvískattasáttmála hevur aðra meting av einum spurningi, sum bindandi svar er latið um.

Hinvegin elva seinni broytingar í dómsspraksis ella broytingar í fyrisitingarligari siðvenju ikki til, at bindandi virknaðurin heldur uppat.

Afturtøka av bindandi svari

Um TAKS velur at taka bindandi svar aftur orsakað av skeivum ella broyttum fortreytum og gevur spyrjaranum ítøkilig boð um hetta, er talan um fyrisitingarlaga avgerð sambært fyrisitingarlógini, og vanligar fyrisitingarligar mannagongdir við hoyring og grundgeving eiga at verða fylgdar.

R. Bindandi svar

Um boðini í staðin bera bráð av yvirskipaðari, vegleiðandi kunning til spyrjaran, t.d. um broytta siðvenju, uttan at svarið verður afturtikið ítøkiliga, er talan vanliga ikki um eina fyrisitingarlaga avgerð.

Lógarbroytingar

Eitt svar er ikki bindandi, tá broytingar verða gjørdar í teimum lógum og kunngerðum, sum eru grundarlag undir svarinum, sbr. § 25 g, stk. 2.

Fráboðan frá TAKS um broytingar

Afturtøka av bindandi svari orsakað av lógarbroyting ella broyttari siðvenju hevur bert virknað fyri framtíðina.

Tá eitt bindandi svar verður ógildað orsakað av lógarbroyting, skal TAKS ikki geva serstøk boð til tann, sum hevur fingið bindandi svar. Lógarbroytingar koma í gildi samstundis fyri øll, sum eru fevnd av lógarbroytingini.

Longdin á freistini verður ásett eftir eini ítøkiligari meting, sum meginregla 6 mánaðir.

Yvirlit yvir fráboðanir í sambandi við lógarbroytingar og broytta siðvenju

Broyting	Freist
Broytingar í lógum og kunngerðum	Gildiskoman er ásett í lóggávuni. Bindandi virknaðurin heldur uppat, tá broytingin kemur í gildi sambært gildiskomuásetingini í lóggávuni.
Broyttar fortreytir	Bindandi virknaðurin heldur uppat, tá fortreytirnar broytast.
Dómar	TAKS ásetir eina hóskandi freist. Bindandi virknaðurin heldur uppat, tá ásetta og almannakunngjørda freistin er farin.
Avgerð hjá Skatta- og avgjaldskærunevndini	TAKS ásetir hóskandi freist. Bindandi virknaðurin heldur uppat, tá ásetta og almannakunngjørda freistin er farin.
Almannakunngerð frá TAKS um broytta siðvenju	TAKS ásetir hóskandi freist. Bindandi virknaðurin heldur uppat, tá ásetta og almannakunngjørda freistin er farin.

R.11 Kæra

Kærumyndugleikin

Eitt bindandi svar er ein avgerð, sum kann kærast á sama hátt sum aðrar avgerðir. Svárið kann kærast til Skatta- og avgjaldskærunevndina, áðrenn fyra vikur eru farnar eftir móttøku av svarinum.

Førleikin hjá Skatta- og avgjaldskærunevndini at viðgera bindandi svar er ásettur í § 8, 2. pkt., og í § 21.

Eitt bindandi svar kann, eins og aðrar avgerðir hjá TAKS/Toll- og skattaráðnum, eisini leggjast fyri dómstólarnar.

Kæra um avvísing

Tá TAKS ella Toll- og skattaráðið við tilvísing til § 25 f, stk. 1 ella 2, taka avgerð um at avvísa eina umbøn um bindandi svar, kann ein tílík avgerð ikki kærast fyrisitingarlíga, sbr. § 25 f, stk. 3. Í staðin eigur TAKS at vegleiða um møguleikan fyri at leggja málið fyri dómstólarnar.

Um umbønin ikki kann verða avvíst vísandi til § 25 f, stk. 1 ella 2, kann málið kærast til Skatta- og avgjaldskærunevndina.